

КАРЛ МАЙ

КРАЙ БИЗОНОВОТО ЕЗЕРО

Превод: Любомир Спасов

chitanka.info

Разказ от „Дивия Запад“. През 1879 г. Карл Май преработва тази известна „индианска книга“ на французина Габриел Фери като четиво за юноши в изцяло променен вид. Много идеи и образи черпи Май от тази книга за по-късните си трудове. Като например команча „Соколово око“ е точен първообраз на Винету.

1. ПЕПЕ СЪНЛИВЕЦА

Там, където известният на всеки мореплавател като „Моряшкото гробище“ Бискайски залив се вдава между Франция и Пиренейския полуостров, е разположено на испанския северен бряг малкото пристанище Еланчове. Живописно и внушително сушата се възкачва терасовидно нагоре. От защитната преградна стена човек се изкачва по стъпаловидно извисяващите се канари, за да достигне единствената улица, която наподобява огромно стълбище, оформяйки по този начин селцето Еланчове.

На най-високия връх на скалния пояс се възвисява порутен замък, принадлежащ на стария богат род Медиана.

От дълго време графовете Де Медиана вече не обитаваха усамотения замък, а живееха в Мадрид, за да изпълняват воинските си задължения в близост до краля. По времето, когато войските на Наполеон заливаха Испания, Хуан де Медиана — по-големият от двамата братя — служеше като висш офицер в армията. Дон Антонио — по-малкият брат — заемаше пост в марината, ала при една експедиция до испанските владения в Централна Америка беше изчезнал безследно. Понеже и за кораба му нищичко не се чу, скоро се разпространи слухът за неговата смърт, без обаче да е потвърден от достоверна вест.

Победоносните легиони на френския император нахлуваха от провинция в провинция и испанското правителство полагаше най-големи усилия да спре дръзките нашественици. Граф Хуан де Медиана също получи нареждане да вземе участие със своята команда в отбранителната борба. Преди да замине за армията, той доведе съпругата си доня Луиса и малкия Фабиан — единственото си дете, в замъка Еланчове. Смяташе, че двамата ще бъдат в безопасност в уединението на тази затънтена местност, и ги повери на специалната закрила на своя кастелан дон Хуан де Диас... до неговото завръщане, както каза. Но той не се върна да прибере двете любими същества,

защото френски куршум го просна на земята в една от битките, предшествващи сражението за Бургос.

От този момент доня Луиса заживя съвсем сама със своя любимец в замъка Еланчове. С майчина грижовност тя бдеше над щастието на малкия Фабиан, последния от рода Медиана.

Повечето жители на селото са рибари и през ден не са си у дома. Ето защо Еланчове изглежда необитаемо и изоставено. Само от време на време от безкоминните покриви на къщите се издига дим — стопанките приготвят храна за съпрузи и синове, а после все по-често се появява някое лице на малкото прозорче или женска фигура в ярко оцветена фуста и с дълги спуснати плитки излиза през вратата, за да потърси с очи насочили се към брега лодки.

Пристанището на Еланчове имаше многоброен гарнизон, състоящ се от мигелети^[1]. Тези войници от милицията не се намираха в най-приятното положение. Испанското правителство не им отказваше заплата, само дето непрекъснато забравяше да им я изплати. Ето защо по-добрите от мигелетите удвояваха вниманието си, та да припечелват по някоя премия от конфискация на контрабандни стоки. По-малко съвестните сред митничарите обаче правеха обща далавера с контрабандистите. Всички — от капитана на карабинеросите до най-незначителния мигелет — развиваха неуморна дейност, при която естествено тайните им интереси си противостояха, така че те биваха принудени да прилагат цялата си хитрост и лукавство, за да изтръгват един на друг печалбата.

Сред бреговете пазачи имаше един, комуто непозволената търговия беше напълно безразлична. Той дори твърдеше, че контрабанда в Еланчове е абсолютно невъзможна. Хората знаеха, че той постоянно заспива на поста си и го наричаха Сънливеца.

Казваше се Пепе и беше двадесет и пет годишен дангалак, висок, слаб, жилав и неимоверно силен. Неговите черни, дълбоко скрити под гъстите вежди очи гледаха на света изключително безучастно, но можеха — когато знаеше, че никой не го наблюдава — да мятат и светкавици. Чертите му имаха дремлив израз, а походката, цялото му държане беше на човек, който равнодушно оставя Божията вода да си тече по Божията земя. Въпреки жизненото тяло и пламенната душа Пепе имаше вида на най-ленивия и вял човек на земята. Изтегнат в

хамака си, спеше ден подир ден до двадесет часа. Когато се събудеше и запалеше цигара, си мислеше как скоро отново ще заспи.

Човек би си помислил, че неговият началник — капитан дон Лукас Деспиерто, сигурно много се гневи на този му недостатък, ала това не отговаряше на истината и навярно си имаше своите причини. Вярно, в указа за назначаване на дон Лукас беше вписана доста голяма заплата, но от нея той — точно както и неговите подчинени — от няколко години не беше забелязал и следа в джоба си. Финансите на кралството се намираха в критично състояние и нямаше надежда някога нещо да му бъде изплатено. Ето защо капитанът философстваше по следния начин: „Щом като кралят не го гризе съвестта, че въпреки службата си трябва да умира от глад, то мен ли да ме гризе моята, ако въпреки тази служба се опитвам да живея. Аз съм длъжен да бдя на брега и да мизерствам... добре, ще си държа очите отворени и същевременно ще печеля пари. Моите карабинероси, разбира се, не бива нищичко да усетят, иначе ще се простя с хубавата длъжност, а една служба без заплата си е по-добре, отколкото нищо. Най-разумният от всички мигелети е тоя доблестен Пепе. Хърка си от глад и изобщо не го е еня, че началникът му си върти частни далавери. Мога напълно да разчитам на него и на неговата патологична сънливост. Винаги ще го поставям там, където не се нуждая от очи!“... Пепе беше изцяло съгласен с тази постановка и не се стремеше да покаже професионалната си годност в по-ярка светлина. Това може би също си имаше своите основателни причини.

Една вечер той се бе облегал на вратата и се вслушваше в никога не стихващите гласове на природата. Гъста ноемврийска мъгла се стелеше над полето. На здрачаване Пепе беше забелязал досами хоризонта някакво платно, което кръстосваше и очевидно изчакваше нощта, за да пристане незабелязано до брега.

Прозвучаха стъпки и очите на Пепе мигновено се затвориха, главата му клюмна на гърдите, а полуотворената уста се превърна в извор на онези красиви звуци, които музикалният лаик окачествява с грозната дума „хъркане“. Приближаващият беше негов боен другар.

— Пепе! — повика той, различавайки Сънливеца. Последва късо грухтене.

— Пепе, събуди се, стари мармоте!

— Къде... как... ка... кво? — попита мигелетът, като че се пробуждаше от най-дълбок сън.

— Por Dios^[2], нанка си човекът, дори стоешком, като някой катър! Разтъркай си очите и се размърдай! Капитанът иска незабавно да говори с теб!

— Капитанът? — прозвуча посред ужасяваща прозявка.

— Да, капитан дон Лукас Деспиерто.

— Тъй, капитанът. Колко хубавичко щеше да е, да можеше човек да си поспи, без да се налага толкова често да се събужда! Върви, ще видя дали мога да дойда!

— Можеш да дойдеш? Можеш? Ти си длъжен, казвам ти. Службата те зове, а тя стои над твоя сън!

— Добре че ми напомни. Ще дойда значи.

Той влезе в колибата да си вземе фуражката, а другарят му бързо се отдалечи. Като се намери отново сам, сънливо отпуснатата му фигура се изпъна, а премрежените му очи придобиха онзи блясък, какъвто се забелязва само при темпераментните и решителни натури.

— Тоя наистина си помисли, че спя прав. Санта Лаурета, ама са лековерни тези хора! Какво ли му е скимнало на капитана, та е наредил да ме повикат? Да не би кесията му да е отново в отлив и той да чака заедно с онова платно да дойде и приливът? Скоро ще узная.

Пепе се отпрати към жилището на началника си. Нещо се въртеше из главата на капитана, защото беше така потънал в мисли, че изобщо не усети влизането на Сънливеца.

Пепе се облегна на стената и затвори очи, но много добре забеляза сгънат лист хартия, който лежеше на пода и вероятно вече е бил разнасян насам-натам в нечий джоб. Един остър поглед изпод спуснатите клепачи към обърнатия с гръб към него капитан му показва, че може да рискува. Със светкавично движение Пепе вдигна хартията и я скри под плаща си. После изпадна отново в привидното си безразличие. Тайно си каза, че е жалко да остави да се подмята хартия, която навярно е ценна, щом като досега е била съхранявана.

В този момент капитанът се обърна и го забеляза.

— Ей, Пепе, спиш ли?

Мигелетът изпусна дълбока въздишка и отвори очи.

— Тук съм, сеньор капитан — отговори, отдавайки почитателно чест. — Наредили сте да ме повикат?

— Правилно! — каза дон Лукас. — Лоши времена, а, Пепе?

— Струва ми се, май съм чувал да се говори за това.

— Струва ти се? Е, да, да, мизерията на сегашните времена има над теб само наполовина власт — ти постоянно спиш.

Пепе сподави една прозявка.

— Когато спя, не гладувам. А и сегиз-тогиз ми се присънва, че правителството ми изплаща заплатата.

— По този начин ти за щастие си само за една кратка част от деня негов кредитор. Но знаеш ли също, че непрестанният ти сън всъщност лошо хармонира със задълженията ти на мигелет?

— А-а! Как тъй?

— Един брегови пазач трябва преди всичко да е нащрек. Хората с всеки изминал ден все повече говорят за твоята леност, а това лесно може да доведе дотам, че да бъдеш натирен от службата като непригоден служител. А ще е твърде тъжно да си съвсем без работа!

— Направо ужасно, сеньор капитан! — съгласи се Пепе с изключително добродушие.

— Аз и на службата вече умирам от глад, а каква ли ще стане тя, ако хич нямам никаква!

— Ще е по-ужасно и от служебната смърт. Но аз искам да те предпазя от такава беда и днес ще ти дам доказателство за доверието ми към теб, което ще възстанови репутацията ти.

— Сторете го, сеньор капитан — рече Пепе, като извади хартия и тютюн и започна безгрижно да си свива цигара.

— Тази нощ ще застанеш на пост, който мога да поверя само на най-благонадеждните от моите хора. Досега никога не си бил командирован там и аз се надявам, че ти ще изпълниш с цялото си усърдие своя дълг!

— Санта Лаурета! Като че ли това не се разбира изцяло от само себе си! И къде тая работа?

— В енсенадата^[3].

— В залива? Хубаво! Какво трябва да правя там?

— Преди всичко да не заспиваш на поста си!

— Всячески ще опитам, макар вече от три часа да не съм затворил око, сеньор капитан! И после?

Дон Лукас даде заповедите си по такъв мъгляв начин, че и най-проницателният ум не би съумял да схване нещо от тях, което не му

попречи в заключение да попита:

— Нали разбра всичко точно, Пепе?

— Съвсем точно! — увери мигелетът, ала му костваше доста труд да държи очите си отворени.

— И вземи фенера със себе си, за да те намеря в тъмното, когато дойда на инспекция. Сега можеш да си вървиш!

Въпреки заповедта Пепе не се помръдна от мястото си — клепачите му в крайна сметка все пак бяха клепнали. Капитанът го разтърси за ръката.

— Не чу ли? Можеш да си вървиш!

Мигелетът се окопити.

— Хубаво, сеньор капитан!

Той се измъкна през вратата с тътрещи се стъпки, а дон Лукас потри ръце с доволна физиономия.

— Тоя мъжага е по-ценен и от злато. Специално да го бях създал за моите потребности, пак нямаше да ми се удаде толкова сполучливо. Той ще спи и хърка като носорог, а аз ще прибера в джоба си няколко пълни шепи дублони!

Напуснал жилището на капитана, Пепе също поде свой монолог.

— Санта Лаурета, работата е точно такава, каквато си я мислех! Дон Лукас има нещо да върши в бухтата, най-вероятно някаква доходоносна тайна, и тъй като някой друг би будувал и би му попречил, той дава поста на мен. Хубаво, добри ми дон Лукас, аз ще спя, но само докогато на мен ми се струва уместно. А сега ще хвърля един поглед и на писмото. Нищо не е така изгодно, както да спиш, когато трябва всъщност служебно да бодърстваш!

С бърза, еластична походка той се върна в колибата си, където запали лампата и извади хартията. Беше научил четмото, с което никой от неговите другари не можеше да се похвали, ала държеше умениято си в тайна. Писмото напълно съответстваше на неговото очакване.

— Правилно! Корабът е бригът „Есмералда“, чийто капитан не се споменава. Той иска разрешение да пристане с неколцина от хората си в десет часа с лодка в енсенадата, плаща с четирийсет златни монети и моли за светлина, която да му служи като пътеводен знак. Затова значи капитанът заповяда да съм вземел фенера! Писмото му е било доставено най-вероятно чрез някой матрос на „Есмералда“ и не би могло да попадне в по-добри ръце! Сеньор морски капитан,

правителството не ми изплаща заплатата, значи вие ще предоставите кесията си на разположение на краля!

Малката бухта, наричана „енсенада“ и току-що поверена на бдителността на Пепе, беше разположена така закътано между скалите, сякаш бе специално създадена да поощрява незаконната търговия. Поради усамотеното си разположение постът не беше безопасен. Морските изпарения тегнеха в мъгливата ноемврийска нощ като някое плътно покривало, като отнемаха възможността на обикновеното око да види нещо и приглушаваха звука на гласа, който би имал повод да вика за помощ.

Пепе зареди карабината, тикна ножа в пояса си, запали снабдения с бленди фенер и тръгна към своя пост. Който видеше сега сънливия, постоянно отпуснат мигелет, надали щеше да го познае — толкова твърди и уверени бяха неговите иначе тромави крачки, толкова гъвкави и ловки бяха движенията му и толкова изправена и стегната бе неговата обикновено дремливо сгърбена фигура.

Може би минаваше девет часът. Нощта беше тиха, тъмна и студена. Откъм селото не се долавяше и най-малкият шум и само глухият прибой на океана смуцаваше мълчанието на природата. Нито една звезда не се виждаше на небосвода. Единствената светлина идваше от фенера на мигелета, който бе стигнал до бухтата и с предпазливо осветяване наоколо се увери, че е сам.

Пепе постави фенера така, че лъчът му да пада към морето и към водещия за селото дълбок път, и се излегна на няколко крачки от него на земята, при което имаше възможност да обгръща с поглед пътя и бухтата.

— Сеньор капитан — промърмори доволен той, — вие май наистина се доверявате твърде много на хората, които постоянно спят. За вас, изглежда, е много важно да му ударя едно сънче. Добре, убедете се, че съм послушен!

Може би около половин час Пепе остана сам — отдаден на мислите си, наблюдаващ с най-голяма акуратност бухтата и врязания път. Имаше очи, каквито рядко се срещат, и знаеше, че няма да му се изплъзне и най-малката дреболия.

Чу пясъка по пешеходния път леко да хрущи и на излизания от фенера сноп светлина се появи фигура, в която Пепе разпозна достопочтения дон Лукас. Тутакси затвори очи, отвори уста и остави

да се доловят онези звуци, които са последица от неудобно положение по време на сън.

Капитанът приближи и се наведе към него.

— Пепе! — подвижна полугласно.

На мигелета не му и хрумваше да отговори.

— Пепе! — повика за втори път капитанът малко по-силно. Сънливеца продължаваше спокойно да похърква. Дон Лукас постоя известно време нерешително и очаквателно, но, изглежда, все пак се задоволи и скоро шумът от крачките му се изгуби в далечината.

— Разкара се! — рече Пепе, докато се надигаше. — Би трябвало наистина да се държа много непохватно, за да не ми се удаде да уловя риба там, където и капитанът е хвърлил мрежата си!

Той запълзя предпазливо към ръба на стръмния откос, в чието подножие лежеше тесният плаж, и залегна в засада сред гъстите треволяци. Вместо да напруга напразно очите си, той концентрира цялата сила и острота на сетивата си в слуха.

В един момент откъм повърхността на водата се чу слаб шум, а няколко мига по-късно Пепе ясно различи тихото плискане на обвитите гребла и намаленото скрибуцане на ключовете, в които се триеха прътите им. Една по-тъмна точка се откри на сивкавата мъгла и ставаше все по-голяма, накрая се превърна в лодка, следвана от бяла пенеста бразда. Лодката приближи до брега на бухтата и пристана.

— Сеньор Деспиерто! — подвижна приглушен глас.

— Тук!

Фигурата на капитана се изправи до плавателния съд от земята, където до този момент не беше различима.

— Подсигурено ли е всичко?

— Подсигурено.

— Сам ли сте?

— Там горе при фенера лежи един от моите карабинери — спи като мъртвец. Ако не искам да бъда изненадан, трябва да заема енсенадата и аз го сторих с един мъж, страдащ от сънна болест.

— Добре, ето ви четирийсетте златни монети! Но сега се погрижете никой да не ме обезпокои. Върнете се обратно в селото, като ми дадете преди това знак, че човекът наистина спи.

— Както желаете, сеньор капитан. Ще имитирам крясъка на чайка, сетне ще бъдете напълно сигурен!

Пепе чу звънтенето на златото, но побърза да се върне незабавно на мястото, където преди малко беше лежал. Не мина и минута и капитанът отново застана пред него.

— Пепе!

Той изхърка, но не се помръдна. Дон Лукас го докосна по ръката.

— Пепе, стани!

Мигелетът не се подведе да направи и най-малкото движение и началникът му се отдалечи. Когато уговореният крясък прозвуча, бреговият пазач вече лежеше отново до откоса и наблюдаваше лодката. В нея се намираха само трима души, от които никой още не беше слязъл. Дрехите им не приличаха на онези, носени обикновено от контрабандистите.

— Оо — прошушна учудено Пепе, — няма нито една бала стока в лодката! Да не би да не са контрабандисти? Но тогава пък какви ще са намеренията им?

— Слизайте, сега е сигурно! — каза един от тримата с глас, по който си личеше, че е свикнал да заповядва. — Тръгнете тук покрай водата и се изкачете по цепнатината, която води до балкона. Трябва да знам дали хората са още будни!

Двамата мъже се отдалечиха. Пепе видя, че облеклото им прилича на това на корсарите, ала не различи чертите на лицата им под баскските барети. Останалият в лодката мъж беше плътно загърнат в плаща си и гледаше навътре в морето, така че не забеляза фигурата на Пепе, който се изправи бавно и измери с очи разстоянието, дялящо го от равния бряг. Непознатият направи движение да се обърне към сушата и в същия миг ловкият мигелет се намери с един тигърски скок при него. Преди изненаданият човек да е съумял да издаде и един звук, той опря дулото на карабината в гърдите му.

— Нито гък или движение, сеньор, за да не ви осинови смъртта!

— Кой си ти? — попита нападнатият, измервайки с искрящи очи заплашителната стойка на врага си.

— Кой съм? Че кой друг освен Пепе, който лежал там горе и къртел като мъртвец. Чайката не е птица, на която човек може да разчита!

— Значи дон Лукас Деспьерто ме е измамил? Горко му!

— Да ви е измамил? Хич и през ум не му е минавало! Аз действам по свое собствено усмотрение. Той е напълно неспособен да

ви заблуди, както доказват четирийсетте унции, които отнесе със себе си вкъщи.

— Значи ти ни вземаш за контрабандисти?

— Не. Та нали нямате никаква стока при себе си и човек би трябвало всъщност да гледа на въжената стълба, която лежи тук, като на мострен модел. По-скоро ви смятам за сеньор, който е решил да се поразтъпче, и тъй като аз в действителност не бива да го допусна, то ми се иска да вярвам, че в джоба ви се намират още няколко унции.

— Аа, ето каква била работата! Колко искаш?

— Вие дадохте на капитана четирийсет унции!

— Двайсет!

— На ваше място бих предпочел да кажа четирийсет, защото това е истинската сума и...

— Двайсет, казвам ти!

— Добре де, аз съм тактичен човек и няма да споря повече с вас. Двайсет е получил значи капитанът! Не ми се ще да проявявам нескромност — той е офицер, а аз съм само войник. Ако му бяхте дали четирийсет, щях да се задоволя с дваайсет. Но тъй като той е получил само дваайсет, то се виждам принуден да поискам четирийсетте!

— Мошеник!

Непознатият беше млад мъж на около двадесет и пет години. Имаше възкафеникавия тен на моряк; гъсти тъмни вежди подчертаваха кокалестото чело; мрачно горящите очи издаваха непримирима страст; изкривената надолу уста — цинично-надменен нрав, а силно врязаните въпреки младата възраст бръчки в страните придаваха на лицето му високомерен, презрителен израз. Отмъстителността и честолубието изглежда бяха господстващите наклонности на този мъж. Само тъмните къдрави коси смекчаваха донякъде студенината и строгостта на чертите му. Облеклото му беше униформата на офицер от испанската marina. При последното възклицание очите му метнаха заплашителни светкавици и той направи движение да скочи.

— Останете си седнал, сеньор, иначе ще отнесете куршума! „Мошеникът“ ще се направи, че не е чул, но не изричайте думата повторно, защото и мен не ме е грижа към кой род човеци вие принадлежите! И тъй, четирийсет унции, сеньор!

— Нямам ги у себе си!

— В такъв случай ми е жал за вас, защото ще трябва да ви арестувам като подозрителен!

— Чакай, докато се върнат хората ми, с чиято помощ може би ще събера сумата!

— Нямам ни най-малко желание да се счепквам с двамата типове. Слизайте и ме следвайте! Аз съм тук на пост и съм длъжен да предавам всяко лице, което ми се е сторило подозрително.

— Значи, ако платя, ще мога да правя каквото ми е по угодата?

— Четирийсет унции!

— Наистина ги нямам у себе си, но ето един пръстен, който е петкратно по-ценен!

Той изхлузи от пръста си един пръстен и го подаде на мигелета, който го взе и прегледа. Изглеждаше нерешителен.

— Вземай го и да те няма! — викна капитанът гневно.

— Ще рискувам, приемайки го за четирийсет унции.

— И сега си глух, сляп и ням?

— Да, при условие че уредите вашата работа по такъв начин, че да не ми се налага да чувам, виждам и говоря!

Без повече думи Пепе се отправи обратно към фенера си, на чиято светлина остави брилянта да заискри.

— Не съм познавач на такива неща, но мисля, че направих подобър гешефт от почтения дон Лукас Деспиерто. Ако този камък е истински, то на драго сърце ще опростя неизплатените заплати на правителството на всехристиянското кралство, макар да съм принуден още на заранта да зарева толкова високо за неиздължените възнаграждения, та всеки да помисли, че наближавам гладната си смърт.

Пепе се изтегна на земята и като че заспа. Но в лявата си ръка държеше ножа, а с дясната обхващаше здраво карабината — сигурно доказателство, че няма основание да дарява с прекалено доверие капитана и двамината му спътници.

Капитанът все още седеше в лодката и очакваше доклада на хората си, за да потегли. По едно време долови тихи, прокрадващи се стъпки, които приближаваха към него.

— Хосе?

— Капитане!

— Ти си бил! Е?

— Всичко според очакванията. Донята още будува, а момчето спи в люлката.

— Вземи тогава въжената стълба и ела!

Капитанът слезе от лодката, хвърли на човека стълбата и закричи напред — все покрай водата, докато стигна до един скален процеп. Изкатери се по скалите до замъка. Застана точно до балкона, подпрян от масивни каменни трегери. Погледна нагоре и съзря втория си помощник, който го очакваше.

— Хвани стълбата, Хуан, и я закрепи здраво за балюстрадата! Заповедта беше изпълнена мълчешком. Капитанът се изкачи до балкона и надникна през широката стъклена врата към една стая, която беше толкова голяма, че единствената лампа едва я осветяваше.

Край една люлка седеше млада, приказно красива жена и гледаше с любвеобилни очи спящото в нея момченце. Един юмручен удар разби стъклото и в следния миг капитанът стоеше в стаята. Младата жена скочи уплашено и се вторачи в него като в някой призрак.

— Боже мой, кой сте вие, какво искате?

— Кой съм? Не позна ли доня Луиса своя девер?

— Моя...! Света майко Божия, да, той е, вие сте дон Антонио, когото всички смятахме за мъртъв!

Вълнението на графинята не можеше да се опише. Графът гледаше със спокойна, подигравателна усмивка бледото й лице.

— Да, сеньора снахичке, смятали сте ме за мъртъв, ала съдбата нямаше чак толкова лоши намерения към мен, както сте си мислили. Аз съм все още жив и ще трябва да ви помоля за прошка, задето се осмелих да ви убедя в моето съществуване.

— В такъв случай благодаря заедно с вас на Бога, който милостиво ви е закрилял и върнал благополучно! Но кажете къде се намирахте досега, понеже няхаме и най-малката вест за вас!

— Бях изпратен за Куба, но една френска флотилия ни настигна и взе на абордаж. Съпротивата беше напразна. Отведоха ме в Мартиника, където по-късно с куп опасности за живота успях да завладея един бриг, чийто екипаж избихме, за да се отправим в открито море. Кръстосвах водите на Централна и Южна Америка, като направих някой и друг хубав улов, и сега се връщам, за да се насладя на плодовете на моето морско щастие.

— Казвам ви сърдечно добре дошли в родината, дон Антонио! Но защо идвате в толкова необичаен час и по толкова странен път в замъка Еланчове?

— Не отгатвате ли, вярно, моя доня?

Тя се вгледа в лицето му и неволно потрепери, откривайки изписани на него единствено ненавист и коварство.

— Какво да отгатна, дон Антонио?

— Че ми се пречкате на пътя — вие и момчето, отнело ми наследството, което щеше да ме направи най-богатия човек в кралството, ако моят брат не се бе оставил да бъде оплетен от вашия глас. Аз съм свикнал да гледам на владенията на Медиана като на свои и няма да се откажа и за миг от тази си привичка.

— Правилно ли чувам! Възможно ли е...

— Съвсем правилно чувате — прекъсна я той — и всичко е възможно, щом аз го искам. А идвам в толкова късен час и по този необичаен път при вас, за да мога да вляза тържествено през деня в замъка Еланчове като единствения Медиана. Онова, което ми се пречка по пътя, аз стъпквам, а на пътя ми сте вие, вие и вашето дете!

С широко разтворени от ужас очи младата жена се вторачи в него. Трудно ѝ беше да проумее какви намерения го водеха при нея — него, брата на загиналия ѝ съпруг. Като светкавица ѝ проблесна мисълта, че трябва да защити себе си и своя малък Фабиан. С няколко бързи крачки графинята се впусна към звънеца. Но преди да успее да дръпне шнура, злокобният посетител вече стоеше до нея и с един ненадеен удар я просна на пода, където тя остана да лежи в безсъзнание.

— Хосе! Хуан!

Двамата мъже влязоха от балкона. По лицата им беше отпечатан истински корсарски дух.

— С жената лесно се оправих. Отстранете я... но добре и сигурно!

Без колебание бруталните типове уловиха графинята и я повлякоха. А графът се наведе над спящото дете и разгледа лицето му.

— Той има чертите на Медиана и е син на моя брат. Тази жена ми беше чужда; за нейната смърт мога спокойно да мисля, ала него ще оставя жив. Ако никога не узнае къде е бил роден, никога няма да може да ми навреди.

Хуан и Хосе влязоха отново. С безстрастно лице капитанът видя как избърсаха кървавата кама в бялата копринена завивка на люлката.

— Вземайте каквото ви харесва, но действайте по-бързо и подбирайте полезни неща. Лодката е малка и не може да побира много!

— А детето?

— Ще го взема с нас. Ще го облечем в други дрехи и на ширината на Байона^[4] ще го спуснем в една лодка!...

През това време Пепе Сънливеца лежеше край фенера си и мислеше за многото унции, които щеше да получи срещу толкова лесно придобития пръстен. Той имаше доблестен и честен характер, но все пак бе човек, който трябва да си изкарва насъщния, ако не иска да умре от глад. А пък и държавата спокойно го бе предоставила на гладната смърт. Мигелетът не чувстваше съвестта си особено обременена от съзнанието, че си е извоювал потребното по потаен път. Но колкото по-бляскаво искреше пръстенът, толкова по-замислен ставаше неговият поглед. Да остави да се промъкнат няколко бали стока, той не смяташе за смъртен грях, само че лодката не съдържаше нищо контрабандно, а въжената стълба намекваше за начинание, което би могло да тегне по-тежко на душата му, отколкото някоя малка незначителна контрабанда.

— Санта Лаурета, ами ако съм предложил ръката си за някое наказуемо със смърт престъпление! Пепе, там горе в небето има един и той вижда всичко, което вършиш! Какво ли ще си помисли за теб, ако... хъмм, те тръгнаха към замъка. Какво ли се канят да правят там?

Изпълнен с безпокойство, Пепе се въртеше насам-натам, оглеждаше пръстена, който щеше да му донесе хляб, после се загледа замислено в гъстата мъгла и към облаците нагоре и накрая не можа да издържи на гнетящото го предчувствие.

— Тръгвам! Трябва да видя с какво се занимават!

Той се надигна, остави фенера да си стои, скочи от откоса долу и се запромъква с нечути стъпки към скалната цепнатина. Стори му се, че долавя приближаващи стъпки и приглушено детско хлипане. Бързо се хвърли на земята.

Зададоха се трима мъже. Предният от тях носеше в ръцете си малко момченце и опитваше с тихи заплахи да го накара да мълчи. Другите двама мъкнеха на гръб обемили бохчи. Явно беше извършено престъпление, може би дори отвличане на дете, и мигелетът вече се

канеше да се изправи и да заповяда на мъжете да спрат, когато крачещият начело спря и се обърна назад.

— Свалете нещата си и се промъкнете там горе до светлината. Бреговият пазач, който лежи там, ни видя и може по-късно да ни издаде. Знаете какво трябва да се направи при това положение!

Хуан и Хосе оставиха плячката на земята и се гласяха да се подчинят на заповедта, ала Пепе вече стоеше пред тях с насочена карабина.

— Стойте, сеньорес! Нито крачка повече!

— Напред! — повели капитанът.

Отекна изстрел и прострелян в главата, Хосе се срина на земята. Мигелетът измъкна ножа си и скочи към капитана, който рязко се извъртя и... лезвието се плъзна по бузката на детето. То нададе висок болезнен писък, който стъписа за миг добряка Пепе. Той скочи бързо след двамата бегълци, ала твърде късно, защото достигна мястото, където бе лежала лодката, тя вече се намираше на няколко удара с весла навътре в морето. След няколко секунди лодката изчезна в гъстата мантия на мъглата, виснала с оловна тежест върху водата.

— Санта Лаурета, престъпниците отплаваха! Да имах някоя лодка или нещо подобно, сигурно нямаше да ми се изплъзнат, ама сега трябва да ги оставя да офейкат! Скъпи ми дон Лукас Деспиерто, от тая работа може да се забърка дяволска попара, която ние с теб ще трябва да изсърбаме. Я да хвърля едно око на типа, по когото стрелях.

Той отиде да вземе фенера и закрачи към брега. Хосе беше мъртъв. Двете бохчи лежаха до него.

— Не бива да ги отварям, а ще изчакам, като дойде смяната или капитанът на проверка!

Поклати замислено глава, зареди карабината и се отправи обратно към поста си. Не след дълго пясъкът захрущя.

— Пепе!

— Сеньор капитан!

— Ти ли стреля?

— Да.

— По дяволите! Надявах се да си се добрал в съня си до пушката и тя да е изгърмяла. По кого се цели?

— Елате и вижте сам!

Той взе фенера и поведе изплашения дон Лукас към убития.

— Кой е човекът?

— Не зная, сеньор капитан!

— Защо стреля по него?

Вместо отговор Пепе посочи бохчите.

— Аа, някой контрабандист!

— Бяха трима!

— Трима? — попита капитанът угрижено. — Къде са другите?

— Офейкаха с лодката.

— С лодката?

Дон Лукас тропна с крак — не можа да се разбере дали от яд, че са се изплъзнали, или от ярост, че Пепе се е намесил в тази щекотлива работа.

— Откъде се взе лодката?

— Хмм... когато се събудих, тя си беше там. Слязох и я намерих празна. После тръгнах покрай водата и срещнах ония. Единият носеше някакво дете, а другите се бяха натоварили с тези неща. Поискаха да се нахвърлят върху мен и да ме пречукат, а аз им викнах да спрат. И понеже не го сториха, открих огън. Останалото знаете, сеньор капитан.

— Por Dios, странна история! Я да видя какво има в бохчите!

Той развърза възлите и отскочи стъписано.

— Санта Мадона, те са нахълтали с взлом в замъка! Кое ли е било детето? Ама да не би пък малкият дон Фабиан?

Капитанът зашари безпомощно с големи крачки напред-назад, сетне спря внезапно пред мигелета.

— Пепе, когато си се събудил, казваш, лодката била тук?

— Да.

— В такъв случай значи си спал?

— Хмм! — покашля се карабинерото.

— Добре! Помниш ли какво ти казах тази вечер?

— Че може да бъда изгонен от служба, ако спя.

— Да, и че искам да ти дам едно свидетелство за моето доверие, като те пратя в енсенадата. Въпреки всичко ти си заспал! Това ще ти коства главата ведно с врата, ако горе при графинята се е случило някакво нещастие!

Пепе не показва ни най-малка следа от страх или разтревоженост — просто се прозя.

— Ее?

— За главата си не се боя, сеньор капитан.

— Как тъй?

— Аз имах право на сън.

— Какво право?

— В действителност аз видях лодката да приставя. Капитанът на брига „Есмералда“ седеше при кормилото.

— Ааа! Откъде го знаеш?

— От едно писмо, което някой беше изгубил. Този Някой дойде в енсенадата и получи четирийсет унции, в замяна на които нададе само един крясък на чайка. Нямах ли право за спането, сеньор Лукас Деспиерто?

— Diablo^[5]! Писмото в теб ли е?

— Да.

— Къде?

— В моето жилище.

— Трябва да го видя!

— Хубаво, сеньор капитан! Ама не трябва ли да го покажа по-напред на алкалда^[6] дон Рамон Кохечо?

Капитанът приглуши гневния си допреди малко глас до тихо доверително шептене.

— Пепе, знаеш, че винаги съм те ценил!

Мигелетът се прозя.

— И знаеш също така добре, че съм твой началник, от когото не бива нищо да криеш. Та ако в замъка се е случила някаква беда, то...

— То това ще ми коства главата ведно с врата!

— Всъщност да, но аз ще пусна в ход протекциите си и ще сторя за теб всичко, което е по силите ми!... Покажи ми писмото!

— Ще го получите!

— Но преди алкалда?

На Пепе като че ли много му се спеше. Той се прозя отново, и то толкова изразително, че капитанът видимо се изплаши.

— Ее?

— Сеньор капитан, аз имам двама началници — вие и алкалдът. Според мен писмото принадлежи на последния. Само че аз трябва да остана в енсенадата до сутрешната смяна и ако драсканицата изчезне дотогава от колибата ми, няма как да спомена повече за нея.

— Добре, скъпи ми Пепе. Тя къде се намира? Сигурно все пак си я скътал, а?

— Трябва да е в джоба на панталона ми.

— Това действително не е най-подходящото място за толкова важна вещ! Ти прочете ли я?

— Да.

— Значи можеш да четеш? — прозвуча извънредно учудено въпросът.

— Малко, сеньор капитан.

— Къде си се научил?

Бреговият пазач бе уморен, изглежда, до рухване — той се прозя с такава продължителност, сякаш е бил заставен месеци наред да будува, като междувременно от широко разчекнатата уста прозвуча:

— На...сън... сеньор... капи...тан!

— Насън? — попита другият с мъчително потиснат гняв.

— Да. Присъни ми се, че съм в някакъв манастир, където трябваше да уча, защото щях да ставам приор^[7] и сетне главен инквизитор.

— Тогава продължавай да спиш, Пепе, може пък наистина да станеш такъв! А сега трябва да си вървя и да направя донесение, за да бъдат записани фактите. Имай грижата никой да не докосва трупа и двете бохчи.

Той се изгуби в мрака, а Пепе остана заслушан в стъпките му, докато отзвучаха в далечината.

— Санта Лаурета, как ще се рови капитанът в старите ми панталони! И все пак аз му казах чистата истина, защото писмото наистина е пъхнато вътре, ама не в онези, дето висят на пирона, а в тези, които съм нахлузил на краката си. А що се отнася до главата ми, смятам, че тя си стои по-здравео на мястото си, отколкото тази на достопочтения дон Лукас, който не е научил четмото насън. А сега трябва да се погрижа пръстенът да не бъде намерен от някой любител колекционер, който може да ме пипне за яката.

Той пристъпи до един лежащ в пясъка скален блок, тежък няколко центнера. Сам човек едва ли би могъл да го помръдне. Но Пепе го повдигна без голямо усилие, сложи пръстена под него и остави камъкът да се върне в предишното си положение. Мигелетът очевидно притежаваше физическа сила, която го правеше равностоен противник

и на най-силния мъж. Той си легна отново, уви се в наметалото и зачака развитието на нещата...

По същото време една възрастна жена прекоси тичешком Еланчове и зачука по кепенка на една мизерна барака, разположена в края на селото.

— Дон Грегорио, сеньор ескрибано^[8], ставайте, ставайте, случиха се ужасни неща!

От вътрешността на колибата се чу негодуващо сумтене и пъшкане и след това един ядовит глас.

— Кой е?

— Аз съм, Николаса, икономката на дон Рамон, алкалда!

Прозорецът се отвори и се появи една сънена глава.

— Вие ли сте наистина, доня Николаса? — попита внезапно смутеният в съня си човек с онази испанска вежливост, с която двама ваксаджии се обръщат един към друг досущ като първостепенни грандове. — Какво се е случило?

— Ах, скъпи дон Грегорио, случи се ужасно нещо! Току-що ни събуди капитан дон Лукас Деспиерто и съобщи, че долу край водата лежал някакъв мъртвец, застрелян от Пепе Сънливеца. Редом с него се намирали две бохчи, пълни със скъпоценности от замъка. Били трима мъже, но двама се изплъзнали в морето. Единият носел в ръцете си дете. Предполага се, че те са нахлули с взлом в замъка и са извършили ужасяващи злодеяния. Дон Рамон, моят господар, иска да отиде веднага с капитана горе, за да разследва, и тъй като вие сте ескрибаното, то трябваше да дойда да ви взема. Действайте бързо, сеньор, няма време за губене! Аз ще избързам напред и ще се помоля на свети Бартоломео да вземе Еланчове под своя закрила.

— Вървете, вървете и се молете, аз идвам веднага! — отговори писарят, като отдръпна главата си и затвори прозореца.

Само след броени мигове се измъкна от вратата и хукна към къщата на началника си, при когото се намираше капитанът. Алкалдът посрещна писаря със сериозност, подобаваща за важността на събитията.

— Сеньор ескрибано, наредих да ви повикат, за да проследим съвместно хода на едно престъпление, което вероятно ще бъде наречено изключителен криминален случай, ако въобще се е случило. Носите ли мастило със себе си?

— Por Dios, дон Рамон, забравих го в бързината.

— Вземете тогава моето!

— То е напълно засъхнало, защото от три тримесечия не ни се е налагало и една буквичка да изпишем.

— Нищо. В замъка навярно имат мастило! Как стоят нещата с хартията?

— Трите листа, които купихме за Адвента^[9], употребихме още преди месеци.

— В замъка ще намерим достатъчно! Запалете фенера и ни осветявайте отпред. Мога ли да ви помоля, дон Лукас, да се присъедините към нас?

— С удоволствие, сеньор алкалд!

Тримата мъже напуснаха къщата и закрачиха към замъка. Намериха портата заключена и почукаха с тежкото желязно чукало.

Едва след дълго време доловиха тътрещи се по двора стъпки и един недоволен глас попита:

— Кой желае достъп в толкова късен час?

— В името на закона отворете веднага! В замъка е бил извършен изключително сериозен кримен^[10]!

— Кримен? Какво е това? — запита мъжът, докато избутваше резето.

Когато портата се отвори, влизащите разпознаха кастелана на графинята.

— Кримен е отвличането на дете, свързано с утежняващи обстоятелства под формата на два вързопа, дон Хуан де Диас — отговори с достойнство алкалдът. — Къде е нейно превъзходителство, високоуважаемата сеньора графиня Де Медиана?

— Спи в стаята си.

— Ще ви помоля да я събудите и веднага да ни въведете при нея!

— По това време? Какво искате да кажете с момчето и двата вързопа?

— Това е вече работа на нашата юридическа дискретност. Значи напред, в името на закона!

Добрият алкалд рядко бе имал възможност да привлече вниманието върху достойнството на своята длъжност, ето защо го правеше с такава демонстративност.

С тежки, важни крачки тримата мъже минаха по двора и изкачиха стълбището. Хуан изчезна в покоите на графинята, ала скоро се върна ужасен.

— Дон Рамон, дон Лукас, сеньор ескрибано, ох, оох, какво видях, какво... ох, ох...!

Той се бореше за глътка въздух, като кършеше ръце и мятеше наоколо безпомощни погледи.

— Какво сте видели, дон Хуан?

— Нещо страшно, нещо ужасно, нещо, изправящо косите, нещо...

— Какво нещо? В името на закона, изисквам с цялата си сериозност веднага да ми кажете какво сте видели!

— Графинята...

— Е, да де, сигурно сте я видели, след като ви пратих при нея. Ама откога пък донята е станала толкова ужасна и изправяща косите дама?

— Откакто... е била намушкана! — изтръгна се от треперещите устни.

— Намушкана? Света Дево! Точно ли видяхте?

— Съвсем точно, толкова точно и ясно, че от страх едва успях да се върна при вас. Елате и се убедете сами!

Той поведе тримата към стаята с балкона, в която лампата още гореше. В съседното помещение графинята лежеше в кърви върху леглото. Гледката скова за дълго време езиците на мъжете. Алкалдът се съвзе пръв от вцепенението.

— Дон Хуан де Диас, имате ли перо и хартия? — попита с твърд глас.

— Там, на писалищния пулт лежи каквото търсите.

— Сеньор ескрибано, застанете до пулта и записвайте всичко, което чувате! Започвам разследването.

Разпитът установи, че прислугата не знае за извършеното престъпление и че никой не е бил смутен в съня си от някакъв звук или необичаен шум. Малкият Фабиан липсваше. Строшеният балконски прозорец показваше пътя, по който бяха проникнали извършителите. Всичко ценно беше задигнато, а все още висящата въжена стълба допълваше картината, която човек можеше да си състави за хода на отвратителните събития.

Ескрибаното дон Грегорио пишеше ли пишеше, та чак перото проскърцваше. Едри капки пот се отделяха от челото му, защото той през целия си живот не беше изразходвал толкова мастило, колкото през този половин час. Наложил се да подостри и перото. Накрая алкалдът заяви, че е приключил с разследването си в замъка.

— Заповядвам в името на закона всичко тук да си остане така, както си е, до идването на прокуратора^[11], на когото ще докладвам, след като посетя и брега!

Той подкани присъстващите да излязат от стаята, заключи и пъкна ключа в джоба си. С капитана и писаря се отправиха към трупа на застреляния.

— Няма ли да вземете алгасила^[12], дон Рамон? — попита писарят. — В такива случаи присъствието на полицията е наложително.

— Аз самият съм полиция, а алгасила не бива да безпокоим, защото до обяд трябва да ми пригответи новото палто. Ако не беше изучил благородното шивашко изкуство, досега да е умрял от глад, понеже няма как да получи заплата — общинската каса не е устроена за такива неща.

Когато тримата мъже стигнаха до брега, капитанът се качи горе при Пепе, който все още лежеше до фенера си.

— Пепе!

Бреговият пазач спеше.

— Пепе!

Дон Лукас сграбчи ръката на поспаливия пазач и здравата го разтърси.

— Пепе, събуди се, алкалдът иска да те чуе.

Мигелетът се пробуди.

— Да ме чуе? Аа, сеньор капитан, вие сте били! Къде е алкалдът?

— Долу при трупа. Но кажи ми бързо, Пепе, къде си тикнал писмото?

— В панталоните, мисля.

— Мислиш? Значи не знаеш със сигурност?

— Съвсем сигурно, защото което знам със сигурност, мога и да го мисля.

— Но то не е в тях!

— Не? Откъде знаете, дон Лукас?

От този въпрос капитанът се смути, ала сметна за най-добре да каже истината.

— Помислих, че докато те няма, скъпоценната хартийка може да се изгуби, и влязох, за да я прибера на сигурно място. Само че джобовите на панталона бяха празни. Сещаш ли се къде е писмото?

— Беше си в панталона, сеньор капитан. А щом вече не е в него, то нищо друго не мога да си помисля, освен че сега се намира на сигурното място, за което говорехте.

— Мислиш, че аз съм го взел?

Пепе се прозя.

— Няма ли да вървим при алкалда?

— Да. Та писмото...?

— Се намира в панталона!

Пепе взе фенера, предоставяйки на капитана да реши да го следва или не.

Когато пристигнаха при трупа, завариха дон Рамон Кохечо да прави опис на откраднатите неща. С прегледа на мъртвеца той беше приключил.

— Я елате насам, сеньор Пепе — рече той. — Имам да ви задам в името на закона няколко въпроса. Вие сте били днес на енсенада-поста?

— Да.

— Кога застъпихте?

— Към девет.

— Какво сторихте, когато дойдохте на самото място?

— Аз... хмм, седнах на земята.

— А после?

— А после... после пак станах.

— Но между това навярно мъничко сте подремнали, а?

Последните думи предизвикаха особен ефект у мигелета — той отвори уста и се прозина.

— Нима вие днес не сте спали, дон Рамон?

— Да, но не се намирах на пост. Та станахте значи и после...?

— ...слязох на брега и прострелях този човек в главата.

— Как стана цялата работа?

Пепе заразправя хода на събитията. Ескрибаното клечеше между двата фенера с хартия на коляното и записваше показанията.

— Ще вземем с нас бохчите, но трупа ще оставим да лежи тук — постанови алкалдът. — Той остава под ваша опека, Пепе, и аз се надявам, че ни е гарантиран.

— Гарантиран като в лоното Авраамово, понеже не очаквам негодият из един път да оживее и да хукне към замъка, иначе пак ще трябва да му тегля един куршум!

— Хайде, дон Лукас! Нашата задача тук приключи! Тримата мъже се отдалечиха, а Пепе се изтегна отново на земята. До смяната вече никой не го обезпокои. Той се върна в селото, за да си отспи истински — не само привидно.

Убийството с цел грабеж в замъка Еланчове беше голяма сензация. Правосъдието в страната никога не е заслужавало похвала, а в онези времена още по-малко. Правеше се всичко възможно — или поне се твърдеше, че се прави, за да се открият извършителите и да се узнае съдбата на малкия Фабиан, но... напразно. Единствените двама, които можеха да внесат известна яснота, Пепе и капитанът, мълчаха. Но честният Пепе чувстваше угризения на съвестта. Той не можеше да се освободи от мисълта, че носи част от вината, която убийците бяха отнесли със себе си от Еланчове. Пръстенът остана скрит под камъка. Пепе предпочиташе по-скоро да гладува, отколкото да се храни до насита от кървавите пари.

Седмица след онази нощ в енсенадата мигелетът бе застъпил на дневно дежурство. Един тримачтов кораб бе изчаквал в открито море прилива и сега влезе в пристанището. Той явно искаше да вземе само вода и единственият пасажер, веднага щом котвата падна, нареди да го откарат на сушата.

Пепе стоеше редом с кастелана Хуан де Диас, който неволно нададе вик на изненада.

— Какво има, дон Хуан де Диас?

— Виждате ли мъжа в лодката?

— Да.

— Знаете ли кой е?

— Не. Той е закрил лице с края на плаща си, за да се предпази от слънцето.

— И въпреки това аз го познах! Ох, това е свято чудо! Мъртвите стават и отново оживяват.

— Санта Лаурета, почти ме карате да се страхувам! Този мъж мъртъв ли е бил?

— Никога ли не сте чували, че граф Антонио де Медиана е мъртъв?

— Мъртъв или безследно изчезнал! Какво общо има този сеньор с граф Антонио?

— Какво общо има с него? Por Dios, страшно много, ами че нали това е самият той? Аз го познавам и веднага ще го поздравя!

Старият майордомо^[13] се завтече към мястото, където пасажерът от лодката тъкмо бе скочил на сушата като човек, свикнал на такива скокове. Лицето му сега не беше закрито и... Пепе нададе възглас, в който прозвуча повече ужас, отколкото изненада.

— Света майко от Сеговия, това не е никой друг, а капитанът, от когото получих пръстена! Наистина трябва да е графът, защото подава ръка на Диас, както господарят поздравява слуга!

Двамата поеха по пътя към замъка и трябваше да минат край Пепе, който, почти треперещ от възбуда, измерваше пристигналия със святкащи очи. Графът прониза с тъмните си очи фигурата на мигелета и внезапно пребледня. Пепе пристъпи крачка напред.

— Позволете, дон Хуан де Диас! Този сеньор наистина ли е ексцеленсия^[14] Де Медиана?

— Да, Пепе, имах право. Той е моят височайш господар и повелител. Завръща се в Еланчове от дълго и далечно пътуване!

Пепе се обърна към графа.

— В такъв случай моля за един разговор, дон Антонио!

— По какъв повод?

— По много важен въпрос.

— Изречете го!

— Мога да го сторя само на четири очи.

— Тогава елате горе в замъка.

— Смяната е в шест часа. Ще дойда след нея!

В тона на мигелета липсваше онова традиционно смирение, с което един нископоставен говори с по-знатен. Неговите последни думи прозвучаха едва ли не заплашително. Очите на графа проблеснаха, ала той се овладя и на устата му трепна презрителна усмивка.

— Ами ела! — прозвуча студено и сурово, почти като предизвикателство.

Двамата продължиха пътя си.

Пепе ги проследи с очи, докато се изгубиха зад скалите.

— Санта Лаурета, той е наистина, и по гласа го разпознах! Убил е графинята и е отвлякъл малкия дон Фабиан, за да се сдобие с имота им. Сега ще се освободя от терзанията, които съвестта ми причиняваше. Ще го обвиня пред съда. Да, да, ще го сторя, макар той да е граф, а аз само Пепе Сънливеца!

Той едва изтрая да стане шест часът и след като се освободи от наряда, се изкачи с припрени крачки до замъка.

Там беше въведен в същата стая с балкона, в която бе нападната графинята. Графът стоеше до прозореца и зяпаше морето. При влизането на бреговия пазач рязко се обърна.

— Защо не си остави вън карабината?

— Защото не съм убеден, че мога да се лиша тук от нея — отговори Пепе спокойно.

— Виж ти! Какво искаш?

— Искам да попитам дали ще пожелаете да си вземете обратно пръстена.

— Какъв пръстен?

— Онзи, който получих в есенадата от капитана на „Есмералда“.

— Върви си! Нямам нито време, нито охота да слушам загадките ти!

— За вас те не са загадки. Къде е дон Фабиан, момчето, с което ми се измъкнахте?

Графът приближи с няколко бързи крачки. Стисна юмруци, ала бе принуден да ги отпусне, когато Пепе вдигна карабината.

— Да не си превъртял?

— Не — ухили се мигелетът. — Мислите и умът ми са си толкова здрави и наред, че не бих ги разменил срещу никоя титла. Върнете момчето!

— Ще наредя да те арестуват и пратят в лудницата!

— Аз ще наредя да ви арестуват и пратят на ешафода или на галерите!... Къде е момчето?

Дон Антонио пристъпи плътно до него. Лицето му излъчваше подигравка, ненавист и презрение.

— Човече, ти наистина ли си въобразяваш, че ще се уплаша от теб? Да, аз съм капитанът на „Есмералда“, аз наредих да убият с кама графинята и аз отвлякох момчето. Спуснах го в една малка лодка. Сега то е умряло от глад и жажда или е станало плячка на морето. Хайде, върви и донеси за мен, червей с червей такъв!

Пепе го загледа твърдо и спокойно в очите.

— Дон Антонио де Медиана, нека бъде волята ви. И дори да устоите на човешкото правосъдие, има един по-висш съдия, комуто със сигурност няма да се изплъзнете. Той ще ви намери дори да избягате от него и в най-затънтения пущинак. Отбележете си това! А когато пестникът му се стовари изневиделица върху вас, спомнете си за Пепе, който е молил Бога да не остави убийството ненаказано!

Мигелетът си тръгна, но не към своето жилище, а към алкалда. Завари при него капитана. Дон Рамон пристъпи към Пепе с необичайна живост.

— Идвате в добър час да чуете една новина, Пепе! Дон Фабиан е жив!

— Санта Лаурета! Вярно ли?

— Уверявам ви в името на закона, което означава, че е вярно!

— И къде е?

— Това не знам.

— Тогава аз ви казвам в името на закона, че той наистина вече не е жив.

— Вие не можете нито нещо да казвате в името на закона, нито да уверявате! А що се отнася до моите думи, то мога да ви докажа, че те са чиста истина.

— Ще ви бъда благодарен, ако имате добрината да го сторите!

— Слушайте тогава! Мулетарят Карлос Палхенсо от Герника беше днес при мен и каза, че брат му Манфредо пристигнал с един френски кораб, който се натъкнал на ширината на Байона на една лодка. В нея лежало момче, на чиято бузка имало лека рана от порязване. Цялото описание отговаря напълно на дон Фабиан де Медиана.

— Как се казва корабът?

— Палхенсо не знаеше. Корабът веднага отплавал в морето. Но аз ще предприема най-обширни издирвания и наредих да повикат дон Лукас Деспиерто, за да чуя неговото мнение.

— Което гласи — намеси се капитанът, — че откритието трябва незабавно да бъде докладвано на завърналия се днес дон Антонио де Медиана.

— Той няма да ви бъде благодарен за този доклад — рече Пепе.

— Защо?

— Защото тъкмо той и никой друг уби графинята и отвлече момчето.

— Кой? Дон Антонио?

Алкалдът скочи, капитанът също. Изявлението беше за тях толкова невероятно и чудовищно, че те се вторачиха в Пепе с широко разтворени очи.

— Да! Дон Антонио! Аз го разпознах и сега идвам от него. Той си призна пред мен деянието.

— Ти бълнуваш!

— Изслушайте ме и после съдете!

Мигелетът разказа събитията и завърши доклада си със заявлението, че желае да се гледа на него като на официално донесение. Алкалдът се видя напълно безпомощен срещу това настояване, ала трябваше да признае невъзможността да опровергае доводите на Пепе.

— А осъзнавате ли добре какво вършите? — попита той предупредително.

— Осъзнавам го много добре, сеньор Кохечо. От вас искам да арестувате графа. А ако се чувствате твърде слаб за тая цел, то изпратете обвинението ми до по-висока инстанция.

— Дайте ми време да помисля! А и вие също помислете — графът е достатъчно могъщ да ви погуби.

— Не се страхувам от него, защото изпълнявам своя дълг!

Пепе напусна двамата слисани мъже и се запъти към колибата си. Но едва се беше излегнал в хамака си, и капитанът влезе при него.

— Пепе, алкалдът ме праща да те питам дали донесението ти е наистина сериозно.

— Такова е, сеньор капитан.

— В такъв случай той ще докладва по-нависоко, тъй като работата е прекалено отговорна за него. Но чуй, Пепе, къде държиш писмото?

— Тук в панталона!

Той бръкна в джоба и извади листа.

— Я го покажи!

— Сега не, дон Лукас Деспьерто. Това писмо е много ценно за мен.

— Защо?

— Граф Антонио ще разгърне всички сили, за да ме погуби. Удаде ли му се, то това писмо ще бъде моят спасител, защото — Санта Лаурета! — заклевам се, че ще го покажа, ако ме зарежете. Ще го скрия така, че никой да не може да го намери. Помогнете ли ми — ще го получите обратно, но изоставите ли ме — и вие сте изгубен!

Сънливият Пепе внезапно се бе преобразил в разсъдлив решителен момък, който не се остави нито с молби, нито със заплахи от страна на капитана да бъде отклонен от своето решение. Дон Лукас бе принуден да си тръгне.

Няколко дни по-късно плъзна вестта, че Пепе Сънливеца бил арестуван заради фалшиво обвинение срещу граф Антонио.

След време се разчу, че щял да отиде на галерата за Пресидио Сеута, за да лови риба тон. Но стана другояче. Преди да го приковат към веригите, той бе посетен от капитан дон Лукас Деспьерто. На другото утро беше изчезнал.

---

[1] мигелет (исп. migulete) — представител на баскската полиция (Б. пр.) ↑

[2] Por Dios! (исп.) — Бога ми; за Бога! (Б. пр.) ↑

[3] енсенада (исп. ensenada) — малък морски залив (Б. пр.) ↑

[4] Байона — град-пристанище в САЩ (Б. пр.) ↑

[5] Diablo! (исп.) — Дявол да го вземе! (Б. пр.) ↑

[6] алкалд (исп. alcalde) — кмет; селищен съдия (Б. пр.) ↑

[7] приор (исп. prior) — абат, игумен (Б. пр.) ↑

[8] ескрибано (исп. escribano) — писар (Б. пр.) ↑

[9] Адвент — четирите седмици преди Коледа (Б. пр.) ↑

[10] кримен (исп. crimen) — престъпление (Б. пр.) ↑

[11] прокурадор (исп. procurador) — прокурор (Б. пр.) ↑

[12] алгасил (исп. algacil) — полицейски агент, полицай (Б. пр.) ↑

[13] майордомо (исп. mayrdomo) — домоуправител, майордом (Б. нем. изд.) ↑

[\[14\]](#) эксцеленсия (исп. *excelencia*) — негово превъзходителство
(Б. пр.) [↑](#)

2. БОНАНСАТА

Сонора е един от най-богатите щатове на конфедерация Мексико в Централна Америка. Природата е била щедра към тази страна: две изключително обилни реколти годишно, ценна дървесина, дивеч, стада коне и говеда, рудни залежи.

Но в щата Сонора има и опасности... Огромни пуцинаци, достъпни само за сърцат мъж, изпълват страната; в горите дебнат хищници, а из необятните равнини разиграва коня си непримиримият апач, чието най-голямо богатство са скалповете на белите.

От време на време в тези пуцинаци дръзват да навлязат хора, които изчукват набързо някоя лежаща наяве сребърна жила или се захващат с промиване на златоносен пясък. После се връщат, прогонвани и преследвани от индианците, в обитаемите райони и разказват за съкровища, които мимолетно били видели на недостъпни места, за страшно богати мини или неизчерпаеми златни залежи. Със своите приказки, в които преувеличението винаги играе по-голяма роля от правдивостта, те поддържат постоянна жажда за злато.

От време на време се появява някой авантюрист, който се впуска в примамливи описания. Към него се присъединяват други авантюристи: млади хора от добри семейства, загубили всичко свое на комар, мъже, скарали се с правосъдието, ловци и трапери, непропускащи да се възползват от всяка възможност... и ето как възниква една експедиция. Ала тя — или лекомислено организирана, или зле ръководена — претърпява злополука и от мнозина потеглили се връщат малцина. След време някъде бива направено голямо откритие, треската започва наново, сформира се нова експедиция и... тя загива при съвсем същите условия.

Най-големият враг на всички тези начинания не е гладът или жаждата, не е огромната мечка, нито силният, бърз като светкавица ягуар или дебнещият в блатата кайман, а индианецът. Местният човек вижда в лицето на белия само грабител, който противозаконно го прокужда от земята, където се издигат надгробните могили на

неговите деди и вигвамите на племенните му другари. Съчетали силата на мечката с хитростта на пантерата, отлични ездаци, добре обучени да боравят с всякакъв вид оръжие, индианците са противници, пострашни от които човек изобщо не би могъл да си представи.

През 1830 година сред населението на Ариспе, столицата на мексиканската провинция Сонора, се говореше за експедиция, която предлагала такива изгледи за успех, както никой от предшествашите. Предприемачът беше чужденец, испанец. Дон Естебан де Аречиса беше пристигнал едва преди два месеца. Този мъж, изглежда, беше живял вече в страната, ала по-рано никой не го бе виждал. Беше дошъл от Европа с добре обмислен план. Живееше на необикновено широка нога, държеше къщата си отворена, правеше големи залози в игрите, заемаше на познатите си пари, без някога да си ги иска обратно, и никой не можеше да каже откъде взема пари, за да покрива подобно разточителство.

От време на време предприемаше някое малко пътуване за около седмица, после се появяваше, без някой да знае къде е бил, защото неговата прислуга, заплащана сигурно добре, не продумваше за работите на своя господар. Знатните маниери, великодушието и щедростта му извоюваха в Ариспе необикновено влияние. За него не беше трудно да екипира експедиция, за чиято същинска цел той още не беше се произнесъл. Даде да се разбере само, че щяла да отиде до място, където бял човек още не бил прониквал.

От всички краища на страната се стичаха хора, които искаха да участват. Говореше се, че осемдесет решителни мъже вече били на път за Пресидио Тубак, където Аречиса им бил определил сборното място. Наближаваше и денят, в който дон Естебан щеше да отпътува от Ариспе, за да застане начело на експедицията.

Такава беше ситуацията, когато един ездач бавно навлезе по улиците на града, осведоми се за жилището на дон Естебан и пристигнал пред него, слезе от коня.

Облеклото му се състоеше от вамс без копчета — къса горна дреха, носена като риза — и широк панталон, двете неща от щавена кожа в тухлен цвят. Крачолите на панталона бяха цепнати от коленете надолу и позволяваха да се види покритото с фигури шевро, обгръщащо краката. Безформените ботуши бяха придържани от яркочервени наколенни връзки, в една от които бе втъкнат дълъг нож.

Голяма кърпа от червен китайски креп, сомбреро, обкръжено от шнур с венециански перли, допълваха живописното одеяние, чиито цветове хармонираха с цветовете на одеялото, което носеше на плещите си.

Един слуга попита за желанието му.

— Дон Естебан де Аречиса приема ли?

— Ще видя! За кого да доложам?

— Педро Кучильо.

Слугата заведе посетителя до покоите.

Дон Естебан, мъж с ръст малко над средния, беше облечен за езда. На ботушите от бляскав марокен бяха закрепени с по един здрав, украсен със златни и сребърни орнаменти ремък, железни шпори с пет дълги върха и звънко подрънкващи верижки. Неговата манга^[1], богато обшита със златисти галони, покриваше широките панталони, които бяха гарнирани по цялата дължина на крака с копчета от сребърна тел.

Черната му коса беше прошарена от многобройни бели нишки. Загорялото до тъмнокафяво лице говореше за мъж, живял дълго под тропическото небе, а подвижността, с която очевидно бе надарен, издаваше бурни и необуздени страсти. Черните, живи и малко занесени очи блестяха под широко, кокалесто чело, преждевременно набраздено от бръчки.

— Какво искате от мен? — попита той пришелица, който приличаше на бандит по пътищата между мексиканските селища. Метна му един изпитателен, пронизващ поглед и не съумя да скрие изненадата си.

— Да целуна ръцете на ваше превъзходителство и съм... Кучильо, спря по средата на думите си — въпреки годините, през които не бяха се виждали, той позна мъжа пред себе си.

— Какво искате от мен, попитах! — повтори рязко и грубо Аречиса.

— Сеньор капитан, аз съм колкото удивен, толкова и зарадван да ви...

— Моето име е Аречиса, отбележете си го!

— Сеньор, името прилича на боен кон. Застрелят ли единия под мен, аз възсядам друг. Не е ли и при вас така?

Дон Естебан с голямо усилие сдържаше нарастващия си гняв, ала гласът му прозвуча по-меко отпреди, когато попита за трети път:

— Какво искате от мен, дон Педро Кучильо?

— Нищо. Аз ви нося нещо!

— Какво?

— Една голяма, ценна тайна.

— Ако тя имаше ценност, щяхте да я задържите за себе си!

— Аз не мога да се възползвам от нея и бих желал да ви помоля за помощ.

— Тъй! И в какво се състои нейната стойност?

— В една бонанса^[2] с невъобразими богатства.

— Къде се намира тази бонанса? Най-вероятно във въображението ви.

— Ако се намирал там, то отдавна да съм я оплячкосал, можете да бъдете уверен в това, сеньор капит... дон Естебан, исках да кажа. Но тъй като тя е истинска бонанса, разположена на територията на апачите, то може да бъде измъкната само с експедиция, достатъчно многобройна да излезе насреща на индианците.

— Брей! И вие мислите, че аз съм мъжът, който ще ви повярва?

Кучильо понечи да посегне към ножа си.

— Вярвате или не, сеньор, за мен е безразлично, но се пазете да ми отправяте оскърбления! Има разлика между палубата на един морски кораб, където капитанът означава всичко, и свободната Сонора, където всяка непредпазлива дума може да коства наръгване с нож или куршум.

— Палуба или Сонора, аз си казвам мнението. Впрочем, за да сме наясно, за вас е по-добре да ви познавам само като Кучильо, както сега се наричате. Подобна претенция естествено повдигам и за себе си. А сега кажете откровено и без задни мисли какво ви води при мен! Познавате ме достатъчно добре, за да знаете, че екзалтациите при мен не вървят.

— Аз говоря чистата истина. Известна ми е бонанса с неизчерпаеми богатства за човека, който е в състояние да я експлоатира.

— Къде се намира?

— Това не съм задължен да кажа. Само една многобройна група може да се надява да прибере златото. Аз как ли не се старах да събера хора, но напразно. По едно време чух, че някой си дон Естебан де Аречиса сформирал в Ариспе мащабна експедиция, и аз пожертвах последните си средства, за да дойда дотук и да ви предложа тайната.

— А историята на тази бонанса?

— Трябва да знаете, че след завръщането си от Европа започнах да практикувам занаята на гамбусино^[3]. Много земи под небето съм претърсил и съм виждал златни залежи, несъзирани от човешко око.

— Видели сте златото и въпреки това сте го оставили да си лежи?

— Не се подигравайте, дон Естебан! Видях такова златно находище, че онзи, който го притежава, не се нуждае от нищо повече за щастиято си; то може да задоволи и най-ненаситната амбиция, защото е напълно достатъчно с него да се закупи цяло кралство. Аз нито за миг не бих се поколебал да продам за него душата си на дявола!

— Сеньор Кучильо, дяволът не е толкова глупав да плати толкова скъпо за душа, която всеки миг може да има безвъзмездно. Но я кажете, как открихте този плейсър^[4]?

— Чували ли сте някога името Марко Ареляно?

— Да, бил най-прочутият гамбусино на Мексико.

— Е, добре. Той открил тази бонанса заедно с още един гамбусино. Само че, когато поискали да обсебят част от златото, били надушени и нападнати от индианци. Спътникът му заплатил за златната гледка с живота си, а самият Марко се изплъзнал с големи мъки. В Тубак случайността ме събра с него. Той ми предложи да направим заедно втори опит. Аз приех предложението му и се отправихме на път. Стигнахме благополучно до Златната долина, както той нарече мястото. О, сили небесни! Да бяхте видели как блестят златните блокове на слънцето! За нещастие и ние можахме да заситим само очите си. Мястото е свещено за апачите, те са издигнали там надгробната могила на един от най-прочутите си вождове. Трябваше да бягаме. Аз се върнах сам... клетият Ареляно, толкова съжалявам за него! И тъй, искам да ви продам тайната на Златната долина.

— Кой ми гарантира достоверността на казаното, вашата почтеност?

— Моят собствен интерес!

— Как тъй?

— Аз ви продавам тайната, но не се отказвам от правата си върху плейсъра. На вас като глава на експедицията се полага една пета от печалбата. Това наистина е значителна част от съкровището, но като

отчетете, че само малцина от вашите осемдесет човека ще се върнат, то на всеки от оживелите ще остане толкова много, че ще прекара остатъка от дните си в разкош. Та освен една подобаваща сума като награда за тайната, аз искам и една десета от плячката в качеството си на водач на експедицията, защото аз ще ви бъда едновременно и водач, и заложник.

— Аз естествено схващам по същия начин нещата. Колко високо оценявате вашата тайна?

— За нея искам само една дреболия. Едната десета, за която дадохте съгласието си, ми е напълно достатъчна, тъй като сам не мога да завладея тези недостъпни съкровища. Ще ми заплатите разносните по екипировката, които аз преценявам на петстотин пиастри.

— Петстотин пиастри? Вие наистина сте по-разумен, отколкото си мислех, Кучильо, което ме кара да се доверя на думите ви. Имате петстотинте пиастри, както и една десета част от плячката!

— Колкото и голяма да е тя?

— Колкото и голяма да е тя. Имате думата ми! Та къде се намира Златната долина?

— Оттатък Пресидио Тубак. Вашата експедиция ще тръгне от Тубак, значи не е необходимо да промените маршрута си.

— Добре! И вие сте видели златото със собствените си очи?

— Видях го, без да мога да го докосна; видях го, както прокълнатият вижда през пламъците на пъкъла някое кътче от рая; видях тежки цели центнери блокове от самородния метал и ги виждам и до днес във всеки свой сън!

Тези думи бяха изречени с цялата ярост на една измамена алчност. Аречиса повече не се съмняваше в истинността на казаното. Той извади от една малка тежка касета торбичка от еленова кожа и отброи на Кучильо тридесет и две златни монети — малко повече от петстотин пиастри. Кучильо пъхна златото в джоба си и вдигна ръка за клетва.

— Заклевам се в кръста на Спасителя, че ще кажа чистата истина! След десет дни път в северозападна посока зад Тубак се стига до подножието на планинска верига, която не е трудно да се разпознае, защото гъсти мъгли забулват ден и нощ нейните хребети. Покрай тази редица от възвишения протича малка рекичка, в която се влива друга. При техния водослив се издига стръмен хълм, на чийто връх се намира

гробът на вожда. В подножието на хълма има езеро и до него тясна долина. Това е Златната долина, в която дъждовете са промили несметни съкровища.

— Пътният маршрут е лесен за разбиране.

— Но толкова по-труден за следване. Безводните пустини, през които се минава, са най-малкото препятствие. Индиански орди се скитат из степите по всяко време. За тях гробът на вожда е предмет на суеверен култ и постоянна цел на странстванията им. При едно такова пилигримско пътуване ни изненадаха с Ареляно.

— И този Ареляно е открил тайната само на вас?

— Да.

— Никакви роднини ли е нямал? Може би жена?

— По време на пътуването узнах, че съпругата му била починала.

— Дете?

— Имал един син.

— Син? Той като нищо ще знае тайната!

— Не вярвам, той не си е бил у дома, когато Ареляно си дошъл от пътуването. Впрочем той е само хранениче, което не познава нито баща си, нито майка си.

— Най-вероятно е отрочето на някой беден дявол от тази провинция!

— Съвсем не. Родом е от Европа, най-вероятно от Испания.

— Виж ти!

Дон Естебан наостри слух.

— Така поне казал комендантът на английски боен бриг, дошъл през 1811 година в Гуаймас. Това дете, което говорело едновременно испански и френски, било пленено след кървав сблъсък с френски кутер@. Матросът, който несъмнено бил негов баща и когото детето постоянно оплаквало, бил убит или успял да избяга. Комендантът не знаел какво да прави с момчето. Тогава Ареляно го взел при себе си и направил от него истински мъж. Макар и млад, той има репутацията на растреадор^[5], който никога не бърка пътя, и на конеукротител, на когото и най-необузданите животни са принудени да се подчиняват.

— Как е името му?

— Тибурсио Ареляно.

— Вие виждали ли сте го?

— Не, но съм слушал много за него.

— А не мислите ли, че този растреадор, който никога не бърка пътя, този дързък конеукротител може да бъде опасен за нас, ако знае тайната на своя осиновител?

— Какво може да стори един-единствен човек срещу осемдесет?

— Правилно! Иначе ние с нашата сделка сме наясно и можем да предоставим всичко останало на бъдещето. Бях решил да тръгна за Тубак след три дена, но при променените условия го определям за утре. Вие ще се присъедините към ескорта ми, като дотогава ще ви намерим място в къщата ми. Погрижете се да се оправите с екипировката си до сутринта, после ще е твърде късно!

На другото утро цялото население на Ариспе се събра, за да присъства на заминаването на дон Естебан де Аречиса. Групата — без него — се състоеше само от шестима души и въпреки това те бяха сметнали за необходимо да вземат една кавалкада от над трийсет коня, за да изминат възможно най-бързо голямото разстояние между Ариспе и Тубак.

Тези коне бяха от порода, свикнала волно да се скита по безпределни пасища. След като са оставили двайсетчасов път зад себе си без ездач, те са все още толкова бодри, сякаш току-що пристигат от конюшните. Когато разстоянията са големи, хората ги оседлават с редуване, пътувайки по този начин също така бързо, както в Европа с пощата, където на всяка станция се вземат отпочинали коне.

Пътят минаваше през отдалеченото на три дни път селце Хуерфано. Там неотдавна се бе разиграло нерадостно събитие между двама души, споменати в разговора на дон Естебан и Кучильо...

Под покрива на малка, но чисто поддържана колиба лежеше на смъртен одър възрастна жена. Пред нея коленичеше красив като картина младеж в кожените дрехи на гамбусино, на чиято дясна буза се виждаше тънък белег от порязване. Жената беше поставила ръце върху гъстите му къдри и говореше с тих, напрегнат глас:

— Това е тайната, която баща ти ми повери, преди да се отправи в своето последно пътуване. Съобщих ти я, защото той вече няма да се върне, а при твоята сиромашия златото може да ти бъде много полезно.

— И ти не знаеш името на мъжа, с когото той се е сдружил в Тубак?

— Не.

— Аз го издирвах, ала не можах да узная нищо друго, освен че малко накуцвал и яздел кон, който често се препъвал.

— Но ти ще го намериш, Тибурсио! Ти си най-добрият следотърсач нашир и длъж и поискаш ли да го заловиш, той няма да може да ти се изплъзне. Знаеш какво е казано в Писанието: „Око за око, зъб за зъб, кръв за кръв!“ Тибурсио, аз отивам в един друг живот, но не мога да се сбогувам, преди да ми обещаеш, че убиецът ще си получи наказанието. Сложи ръката си в моята и се закълни, че няма да се спреш и отдъхнеш, докато не го издириш и срещнеш!

— Заклевам се!

— Благодаря ти, зная, че ще удържиш клетвата си!

Тя се облегна назад, уморена от говоренето, и затвори очи. Момчето я гледаше с любвеобилен поглед. В очите му проблеснаха сълзи, когато се наведе да целуне измършавялата ѝ ръка.

— Майко!

— Какво друго желаеш, Тибурсио мой?

— Искам да ти благодаря за цялата голяма и искрена любов, която намерих при вас.

Щастлива усмивка плъзна по лицето ѝ.

— За която ти богато ни възнагради. Да беше пожелал Бог, аз да можех да се нарека твоя истинска майка!

— Всичко ли сте ми казали, което сте знаели за мен?

— Всичко.

Той замълча.

Въпреки близостта на смъртта спомените нахлуха в душата на младежа, връщайки го в миналото. Спомените бяха единственото притежание, което беше донесъл в колибата на гамбусиното, и той ги съхраняваше с цялата си грижовност. Едно чудно красиво женско лице, прелестно и мило като на ангел, бе надвесено над него. После се видя в ръцете на някакъв необуздан мъж и чу да проехтява изстрел; струваше му се още, че усети по бузата му да преминава острието на нож. Сетне видя много, много вода и прекара дълго време на един кораб. Огромен мъж го бе отвел там и този мъж беше толкова мил и добър, че се бяха наричали баща и син. И до днес виждаше очите му да го гледат с любов и нежност. Веднъж мъжът дойде с окървавени ръце и див поглед при него и извика: „Моли се, сине мой, смъртта е тук!“ Ужасяващият му крясък процепваше и до ден-дневен ушите на

младежа и сега спомените го напуснаха, за да се намери отново в колибата на своя осиновител Марко Ареляно.

— Тибурсио!

Той надигна сведената глава и видя, че последната борба е започнала.

— Майчице!

Притисна устни към оросеното ѝ с пот чело и улови студените ръце.

— Бог да те благослови сега и во веки. Не забравяй клетвата!

Думите се отронваха тихо. Тялото ѝ потрепери, потръпна страдалчески... едно последно, насилствено движение... тя беше мъртва.

Тибурсио дълго коленичи в молитва край смъртния одър, после се изправи, за да повика съседите. В онзи район живеят е принуден възможно най-бързо да се раздели със своя мъртвец. Гробът беше изкопан още вечерта и на следното утро пръстта покри любимото му същество.

Тибурсио се огледа в бедната бамбукова колиба, която бе обитавал заедно с покойните си родители: постеля от кожи, мизерен хамак, конски череп, служещ за кресло — това бе всичко. Колибата се беше оказала твърде малка, твърде тясна за неговия жаден за дела дух. Тя вече не му предлагаше абсолютно нищо, което да го задържи. Той излезе навън, където се намираше неговото богатство — един кон, нямащ равен на себе си надлъж и шир. Животното изцвили радостно. Тибурсио го потупа по закръгления, нежен, дръзко извит врат и после му сложи седлото. Пръхтейки, конят потърка малката си глава в рамото му.

— Търпение, търпение, храбрецо, единствено останало ми същество! Тръгваме за гората, за саваната. Аз трябва да отнеса мъката си в дивата пустош и да я погребам там, където никой няма да я намери. Трябва да подиря опасността, която да укрепи душата ми, опасността и... накуцващия мъж, чийто кон се препъва. И когато го намеря, ще удържа клетвата, която дадох на мама!

Тибурсио напълни водния си мех, взе оръжията и яхна коня. За кратко време селото лежеше далеч зад него. Сега беше сам със себе си и мислите си и можеше да обсъди положението и бъдещето си.

Майка му беше оставила като наследство сведението за несметните златни съкровища. Само че тези богатства се намираха на територията на апачите и той не бе в състояние самичък да ги прибере. Дали да не се довереше на някого? Ако това беше единственият път, водещ към целта, то трябваше скоро да поеме по него, защото убиецът на Марко Ареляно сигурно правеше всичко възможно да оплячкоса час по-бързо Златната долина. Един след друг се въртяха планове в главата на растреадора, но нито един не беше практически изпълним. Тибурсио трябваше да има златото, но не заради самото злато, а за да може с помощта на ценния метал да хвърли светлина върху своето минало и произход.

Денят премина в безплодни размишления и мисли.

Слънцето се бе спуснало зад западния хоризонт. Дневната светлина отстъпваше на вечерния здрач. Младежът спря коня и се огледа за някое място, подходящо за нощен бивак. Стори му се, че вижда в далечината няколко тъмни точки, които се движеха напреко на неговата посока. Различи четирима конници, яздещи в бавен ход през високата до коляно трева. Тибурсио познаваше добре дивата степ и знаеше, че за да се чувства в безопасност, трябва да последва непознатите и да добие яснота за тях и целта на ездата им. Изчака, докато конниците изчезнаха зад вълнообразните възвишения на прерията, и подкара коня си в галоп.

След четвърт час достигна следата им и слезе да я разгледа.

— Трима мъже и една дама! — рече учуден. — Няма място за съмнение — трите коня са оставили обичайните кръстосани следи, докато четвъртият е вървял по маниера на дамски кон, с мечешка походка — вдига едновременно двата крака от една и съща страна. Кой може да са тези хора? Дали...

Той не довърши изречението, но след кратък размисъл се реши.

— Трябва да тръгна след тях!

Беше достатъчно светло, за да може да различава от гърба на коня отпечатъците от копитата. Последва ги бавно, тъй като искаше да огледа хората при лагерния огън. След като измина една английска миля, внезапно спря изненадан коня и скочи на земята да проучи още веднъж внимателно дирите. Върна се няколко крачки назад и се отклони на късо разстояние встрани с постоянно прикован към земята поглед.

— Няма съмнение. Тук двама пеши мъже са се натъкнали на следата и незабавно са я последвали. Носят индиански мокасини, но вървят като бели — с обърнати навън крака; въоръжени са с хубави кентъкийски мечкоубийци, както се вижда от прикладните отпечатъци тук, където са се облягали на пушките си. Ако четиримата са сеньор Агустин Пена от хасиендата Дел Венадо с дъщеря си Росарита и двама вакероси, както предполагам, то може би ги заплашва опасност.

Тибурсио възседна отново коня и продължи, докато все по-сгъстяващата се тъмнина не му попречи да различава отпечатъците от седлото. Продължи проследяването пеша, водейки животното за юздите.

Отдавна се бяха появили няколко вида от онези груби треви, които се срещат само в близост до храсталак, гора или вода. Показаха се отделни, пръснати мескити^[6]. Храстите се скупчваха все по-нагъсто и само острото, обучено око на растреадор и отличните умения на Тибурсио му позволяваха да следва губещата се диря. Забеляза, че отпечатъците стават все по-ясни. Сочната трева не се беше изправила още и на една линия^[7] — признак, че проследяваните се намираха на не повече от неколкостотин крачки. Младежът завърза коня и се запромъква с нечути стъпки.

Внезапно пред него затрептя светлина. Беше лагерният огън на четиримата на малка полянка до тесен поток.

Висок красив мъж в носията на богат хасиендеро стоеше до огъня. Върху проснатото пончо почиваше младо момиче, чието необикновено красиво лице просветваше от пламъците като розово зарево. Двама вакероси разседлаваха конете.

— Това е дон Агустин със сеньорита Росарита — прошепна Тибурсио и сърцето му заби учестено. — Но кои са двамата мъже?

Трябваше да обходи околността, ако искаше да намери отговор на въпроса си. Той се запридвижва бавно и безшумно и скоро забеляза двамата търсени. И те като него бяха залегнали на земята с отправени към огъня пламтящи очи. Един-единствен храст го делеше от тях, така че можеше да чуе по-голямата част от водения помежду им разговор. Бяха облечени като мансас^[8]. По-възрастният не можеше да има индианска кръв в жилите си, докато по-младият — несъмнено негов син — притежаваше резките черти и тъмния тен, в случая още по-

наситен от слънчевите лъчи, характерни за дете на бял баща и меднокожа майка.

При техния вид Тибурсио трябваше да положи всички усилия да потисне един вик на ужас. Прекалено добре познаваше той тези двама мъже. Бяха известни от Канада до Мексико и Окатан с мрачната си, ужасна слава, говореха всички езици и на всеки език си имаха своите специални имена. Възрастният се казваше на френски Мен руж, при американците Ред хенд, а при испански говорещите Мано Сангриенто^[9]. Младият, чиято майка беше индианка, беше наричан в Съединените щати Халф брайд, от френските канадци — Сан меле, а в Мексико и при апачите — Ел Местисо^[10].

Имаше бели, които възприемаха дивия живот на индианците. Те сключваха с индиански жени незаконен брак и ето как даваха живот на мелези, наричани метиси, които най-често наследяваха пороците на белите и червените хора, но не и техните добродетели.

Неуморими в грабежите като диваците, страшни в употребата на огнестрелни оръжия като своите бащи, цивилизовани и първобитни едновременно, говорещи езиците на своите бащи и майки и винаги готови да пуснат в ход тези познания и умения, за да измамат както индианци, така и бели, тези метиси бяха ужасът на пущинака и най-страшните врагове, които човек можеше да срещне. Способни на всяко злодеяние, Мен руж и Сан меле бяха най-страховитите сред тях. Ненадминати по физическа сила и ловкост, те се държаха като безцеремонни господари, където се появяха. Горко на този, който дръзнеше да им окаже съпротива — той беше изгубен, все едно дали бе бял или индианец. Бащата и синът живееха и помежду си в странни отношения: хората разправяха за сцени между тях, които изправяха косите.

— Познаваш ли ги, старо? — попита Сан меле.

— Богатият дон Агустин! — отговори Мен руж късо.

— Искаш ли пари, много пари?

Прерийният разбойник кимна с усмивка, която разкри цялата свирепост на неговата морално пропаднала душа.

— Добре. Вакеросите ще очистим, хасиендерото ще бъде принуден да обещае откуп, а момичето ще остане при нас като заложница.

— Дори и когато она даде парите?

— И тогава — ухили се Ел Местисо. — Или мислиш, че не съм достоен да имам жена?

— Ами не ти е нужна. Какво ще стане, ако запълзиш в тревата пред някое хубавичко личице? Ще те очистя с първия попаднал ми куршум, можеш да бъдеш сигурен в това!

— После аз ще те очистя с втория, и ти не се съмнявай, дърти мошенико!

— Да си вземе жена, е най-откаченият номер, който може да си погоди един ловец.

— Че не си ли имал и ти скуав, а? И то такава, от която и до ден-дневен трябва да се срамуваш!

— Мълчи, хлапак, да не те ръгне ножът ми! Аз я взех, защото бях пленен и само по този начин можех да се спася. Става дума за майка ти!

— Тя може да е само радостна, че вече не е жива, иначе щях да ѝ смъкна кожата над ушите заради щуротията да ми даде един такъв баща! Хайде, вземай си пушкалото и действай, че да свършваме. Аз се заемам с десния, а ти — с левия!

— Well! Сметката за „един такъв баща“ можем и после да уредим!

Те промушиха бавно цевите на пушките си през клонака.

Тибурсио се надигна и пристъпи тихо зад тях. Някакво чувство го възпираше да ги убие, макар че нямаше да си получат незаслужено куршума. Един прикладен удар просна Сан меле, втори — Мен руж. Старият беше държал пръста си на спусъка; изстрелът отекна, но не улучи никого. Хасиендерото и двамата вакероси грабнаха пушките и насочиха очи към мястото, където се издигаше лекият барутен дим. Тибурсио излезе от храстите.

— Бързо, дон Агустин, елате насам, нуждая се от помощта ви!

— Тибурсио Ареляно! — извика, разпознавайки го, хасиендерото. — Където е той, няма опасност за нас. Каква помощ ти е необходима от моя страна?

— Помогнете ми да вържа двама разбойници, които искаха да ви нападнат!

— Ах, възможно ли е? Бързо, хора, напред!

Те притичаха и омотаха ласата си около ръцете и краката на двамата лежащи в безсъзнание мъже.

— Кой са? — попита дон Агустин.

— Нищо ли не сте чували за Ел Местисо и Мано Сангриенто?

— За „Дяволите на саваната“? Чувал съм достатъчно, но, слава богу, все още не съм ги виждал!

— Погледнете тогава тези тук, това са те!

— Санта Мадре! Истината ли казвате, Тибурсио?

Младежът кимна.

— Аз съм ги срещал само веднъж — беше там горе край Рио Гранде. Вярно, не се наложи да си имам работа с тях, но запомних добре физиономията им. Аз следвах вашата диря, която открих в саваната, и видях към нея да се присъединява тяхната. Те бяха залегнали в засада с намерението да опушкат придружителите ви и да вземат доня Росарита в плен, за да изтръгнат откуп. Но дори и да го изплатяхте, Сан меле се канеше да я задържи като своя жена. В мига, когато понечиха да стрелят, аз ги повалих.

— Тибурсио! — извика момичето, което беше приближило и чуло думите им. — Какво щастие, че сте ни последвали!

Той я погледна преbledнал и потрепери при мисълта, че девойката можеше да попадне в ръцете на Дяволите на саваната.

— Росарита има право — съгласи се дон Агустин, като подаде ръка на младежа. — Дължим ви голяма благодарност. Хасиендата Дел Венадо е отворена за вас по всяко време и във всяко отношение. Запомнете го, Тибурсио Ареляно!

— Аз изпълних своя дълг, сеньор Пена, нищо повече. Но ако искате да ми окажете една услуга, позволете тази нощ да остана край вашия лагерен огън!

— Не само позволяваме, но ви и молим да го сторите — намеси се Росарита. — Аз ще почивам без страх под вашата закрила!

— Какво ще правим с разбойниците? — попита Пена.

— Довлечете ги до огъня — нареди Тибурсио на вакеросите. — Не бива да ги изпускате от очи!

Едва когато телата на пленниците бяха осветени от пламъците на огъня, дон Агустин видя каква заплаха ги е грозяла. Старият Ред хенд, който произхождаше от Севера на Съединените щати, още в своята младост беше станал един от най-прочутите трапери и стрелци. Дивият живот беше закалил костите му до желязо, а сухожилията — до стомана, и го бе превърнал в един непобеждаван досега противник.

Неговият равностоен по телесна сила и ловкост син вероятно го превъзхождаше по хитрост и лукавство. Четиримата спасени стояха и разглеждаха вързаните разбойници с онези чувства, с които човек гледа победения лъв, за когото е достатъчно едно-единствено мръдване на лапите, за да разкъса врага на парчета.

— Тибурсио, вие сте най-добрият растреадор и ездач на Сонора, ала тук свършихте майсторска работа — рече дон Агустин с въздишка на облекчение. — Тези Дяволи още не са побеждавани от никого!

— Ако ме бяха забелязали, щях да бъда изгубен като всеки друг, сеньор. Да удрияш изотзад не е майсторлък.

— Ама вие сте ги ударили отлично! Те са все още като мъртви.

— Мислите ли? — усмихна се Тибурсио. — Живота си залагам, че от пет минути са в пълно съзнание и чуват всяка наша дума. Този вид паразити са жилави. Ако ремъците не бяха толкова остро впити и здрави, Дяволите отдавна да са пак свободни. Но тъй като не виждат никаква възможност да се отърват, предпочитат да се преструват на мъртви.

Той се наведе и взе дългата, необикновено тежка пушка на Ел Местисо.

— Тази пушка, с изключение на още една, е най-добрата между Канада и Хондурас. Тя има стойност, която само ловецът умее да оцени, и отсега ще ми принадлежи.

— Куче! — прецеди през зъби Сан меле. Тибурсио се усмихна доволен.

— Виждате, сеньор Пена, че са живи! Той не би продал пушката и за десет хиляди унции, а сега е принуден да я даде безвъзмездно. Това му помогна да си възвърне езика. Съществува една-единствена пушка, сравнима с тази, и тя се намира в Роки Маунтийнс^[11]. Принадлежи на един канадски ловец на мечки, носещ името Боа роз. Бил исполин, който повалял женски бизон с юмрука си и на когото никои не може да излезе насреща. Той никога не е стрелял нахалост. Червените мъже го наричат Големия орел, а спътника му — Падащата светкавица. Край всеки лагерен огън отвъд Рио Гранде дел Норте се разказва за неговите подвизи, а когато изстрелът му отекне в гората, всяко ухо разпознава непогрешимия звук на неговата пушка. Индианецът трепери от него, но честният бял, който има чиста съвест, се радва да се озове под могъщата му закрила.

— Знаете ли някои от делата му? — попита момичето.

— Много. Не съм го виждал още, но затова пък толкова съм слушал за него.

— Разкажете ни тогава за него след вечеря, Тибурсио!

— С удоволствие, доня Росарита!

Тибурсио се убеди още веднъж в здравината на ласата, с които бяха вързани пленниците, и се загледа как дъщерята на хасиендерото приготвя апетитна и необичайна за пущинака вечеря с хранителни продукти, извадени от кобурите на седлата. Облегнат на пушката, с цялата младежка сила и мъжка красота, в живописното облекло на конеукротител, той привличаше погледа на девойката по-често и по-дълго, отколкото тя самата искаше.

Тибурсио също трудно откъсваше очи от прелестното същество, което шеташе с грация и непринуденост, сякаш се намираше в обичайната, сигурна домашна среда. Той вече беше отсядал в хасиендата Дел Венадо, тъй като дон Агустин проявяваше едно рядко дори и за тези местности гостоприемство. Знаеше, че цялата Сонора ѝ се възхищава, чувстваше се щастлив, че му се е удала възможност да ѝ окаже една съвсем необичайна услуга, и забелязваше в непознат досега унес как очите ѝ се стрелкат често-често към него.

— Елате, Тибурсио, и споделете вечерята ни! — покани го хасиендерото. — Без вас тя положително нямаше да се състои.

— Защо, сеньор Пена, не сте се отказали заради донята от това опасно пътуване?

— Трябваше да отида до хасиендата Дел Еменда и тъй като Росарита има приятелка там, не отстъпи, додето не ѝ разреших да тръгне с мен. Много често сме изминавали този път и никога не сме попадали в беда.

— Тогава позволете да ви дам за такива случаи един съвет.

— Какъв?

— Когато преди малко изстрелът отекна, вие останяхте по средата на поляната и край огъня. Ярکو осветените ви фигури бяха удобна цел за всяка вражеска пушка. Трябваше незабавно да се хвърлите с бърз скок зад храстите.

— Имате право, Тибурсио. Един хасиендеро е твърде малко скаут, за да вземе в такива мигове правилното решение.

Когато яденето приключи, мъжете си запалиха неизбежните сигарильос^[12] и младият растреадор започна да разказва за Големия орел и Падащата светкавица. Росарита слушаше с внимание благозвучния му глас и когато той свърши, не се стърпя да възкликне:

— Ако не бях момиче, нямаше да имам друго желание, освен и аз да стана такъв ловец, чието име зазвучава край всеки лагерен огън. За вас хората сигурно също ще разказват, Тибурсио!

Той я погледна в очите със светнал поглед.

— Надявам се. Пушката на метиса ще ми създаде име!

— Наистина ли е толкова свършена?

— Внимавайте!

Той взе заредената пушка, издърпа от огъня един тънък клон от тсуга^[13] и се обърна към единия от вакеросите.

— Отдалечете се на сто крачки и забучете клона в земята. Ще го разделя на две точно под горящата част!

— Това е невъзможно! — извика хасиендерото.

Тибурсио не отговори, но след изстрела клонът бе прерязан на посоченото място.

— Човек не би могъл да направи това с всяка пушка. А сега си лягайте, аз ще поема първата стража.

— А аз втората, всяка с продължителност един час — подметна дон Агустин.

Тибурсио приготви на момичето мека и удобна постеля от свежи сасафрасови^[14] клонки и когато другите се увиха в завивките си, обиколи наоколо. После се върна при огъня и седна край пленниците.

Те лежаха на земята все още напълно неподвижни, но будни. Особени чувства напиреха в младата му душа — за спокойствието и безопасността на Росарита Тибурсио би могъл да се бие с хиляди врагове. А когато изтече определеният час, той умишлено пропусна да събуди баща и. Никой от спящите не се пробуди през нощта и едва когато утрото настъпи, хасиендерото отвори очи. Съзирайки дневната светлина, той скочи.

— Защо не ме събудихте?

— Сметнах, че не ви застрашава опасност.

Росарита и вакеросите се събудиха и също му отправиха приятелски упреци. Закусиха и се стегнаха за път.

— Какво ще правим с Дяволите? — попита дон Агустин.

— Това ще решите само вие.

— Те са си заслужили смъртта.

— Несъмнено и не само заради вас, но и сто пъти заради поранните си прегрешения.

Вакеросите изразиха същото мнение, ала Росарита се възпротиви и в крайна сметка мъжете, които може би не мислеха сериозно да изпълнят толкова строга присъда, решиха да освободят пленниците.

— И за да не ни заплашва нова опасност, няма да им оставим никакво оръжие — продължи хасиендерото.

— Прощавайте, сеньор — възрази Тибурсио, — това в саваната означава да ги осъдим на смърт.

— Как тъй?

— Те се нуждаят от своите оръжия за прехраната си. Оставете на мен да се погрижа как да избегнем всяка опасност. Вие можете да стигнете до хасиендата Дел Венадо до вечерта, след което ще бъдете в пълна безопасност. Аз ще остана тук и ще ги освободя по такова време, че да не могат да ви настигнат.

— Не, не съм съгласна — оспори Росарита, — защото по този начин ще поемете опасността единствено върху себе си.

Тази проява на загриженост действа безкрайно благотворно на Тибурсио. Страните му поруменияха, когато отговори:

— Не се безпокойте за мен, доня Росарита! Аз ще уредя нещата така, че нищо няма да ми се случи.

— Обещавате ли ни го с пълна сигурност?

— С пълна сигурност!

— Тогава нека бъде волята ви, но само при условие че ще ни навестите възможно най-скоро в хасиендата Дел Венадо, за да ни дадете възможност да изразим по-добре благодарността си.

Хасиендерото изяви същото желание.

— Ще дойда — увери растреадорът, докато помагаше на своята красива приятелка да се качи на седлото.

— И то скоро? — попита дон Агустин.

— Скоро!

Малката кавалкада потегли и не след дълго се изгуби от очите на Тибурсио.

Той се обърна към пленниците. От вчера те не бяха направили и най-лекото движение, не бяха яли нищо и освен възгласа „куче“ не

бяха отронили и дума. Но физиономиите им изразяваха ярост, чиито последици сигурно щяха да бъдат ужасни при първа възможност за отмъщение.

— Искате ли да пиете? — попита той. Никой не отговори.

— Или да сложите в уста няколко хапки месо?

Въпросът има съвсем същия неуспех.

— Добре, както желаете! Възнамерявах да поразхлабя ремъците ви, но сега това няма да стане.

Тибурсио още снощи беше довел коня си и го бе вързал наблизко. Сега го освободи, за да си потърси по-обилна паша. Самият той се изтегна на земята да премисли още веднъж преживяното приключение. Предиобедът мина в непрекъснато мълчание и едва когато слънцето достигна зенита си, се надигна и изсвири на коня си. Оседла го и се обърна към пленниците.

— Зная какво мога да очаквам от вас, затова ще бъда по-предпазлив. Пушката отсега нататък става моя собственост. Това ще ви е единственото наказание, но ще ви оставя моята. Всичко ваше ще сложа под онзи смрадлив храст. Няма да ви е трудно да стигнете дотам и с помощта на ножовете да се освободите от ремъците.

След като изпълни казаното, той възседна коня и напусна мястото, което без неговата намеса, щеше да стане съдбоносно за четиримата пътници от хасиендата Дел Венадо. Нито звук, нито поглед не го съпроводи от страна на разбойниците, но той знаеше, че в тяхно лице си е спечелил двама страшни, непримирими врагове.

Оттук до хасиендата Дел Венадо имаше един немалък дневен преход. Пътят минаваше през гъсти гори. Зад хасиендата лежаха принадлежащите ѝ обработваеми участъци. Дон Агустин Пена беше един от най-богатите земевладелци в страната: необозрими царевични поля и огромни насаждения маслини се простираха надалеч.

Самата хасиенда — като всички подобни постройки, разположени в близост до територията на индианците и следователно често нападани от скитащите се орди — беше нещо средно между чифлик и крепост. Изградена от тухли и дялани камъни, обкръжена от тераса с бойници и съоръжена с яки порти, тя можеше да издържи обсадата на неприятелите. На един от ъглите ѝ се издигаше триетажна кула. В случай че главната постройка бъдеше завзета от врага, тя можеше да предложи още едно убежище. Палмови дървета обграждаха

цялата постройка и жилищата на принадлежащите към хасиендата пеони и вакероси. Извън този район тридесетина колиби образуваха малко селце, обитавано от надничари и техните зависими от хасиендата семейства. В дни на опасност тези хора можеха да намерят закрила в хасиендата крепост и да подсилят „гарнизона“.

Към хасиендата принадлежаха разположена наблизо и богатата златна мина, както и неизброими стада от крави, бикове, коне и мулета, които се движеха свободно по големите савани и из гъстите гори.

Хасиендата Дел Венадо беше често посещавано място, разположено по пътя, свързващ Ариспе и Тубак. Думата „път“ в случая означава само един мислен път, тъй като всеки пътник си избираше желаната от него посока.

На един ден път преди Венадо се намираше Ла Поса^[15] — местност, носеща името си от разположения в нея водоем — една голяма рядкост в онези райони. Пътниците построяваха тук нощния си бивак, макар наблизо да нямаше нито една обитаема колиба, заради живителната течност, без която те и животните им биха загинали.

Край Ла Поса гореше ярък огън и осветяваше лагеруващите шестима души. Седмият — дон Естебан де Аречиса, седеше малко встрани върху сваленото от коня седло и издихваше във въздуха изкусни пръстени, които оформяше от дима на своето сигарильо.

Мъжете говореха за богатството, към което отиваха, и беседата беше толкова оживена, че не забелязаха възбудата, обхванала намиращите се в близост до огъня трийсетина коня.

— Бенито — заповяда по едно време дон Естебан, — я виж какво им има на животните!

Слугата на Аречиса се понадигна и хвърли изпитателен поглед към конете.

— Санта Виржен! Виждате ли изправените им гриви и страхливо проблясващите очи? Трябва да има опасен звяр наблизо!

Като потвърждение на думите му прозвуча дълбоко, гърлено ръмжене, което бързо се превърна в ужасяващ рев.

— Ягуар!

Тази дума предизвика суматоха сред хората. Вярно, Аречиса спокойно си седеше на седлото и продължаваше да пуши равнодушно, сякаш бе доловил мяукането на домашна котка, ала другите се сместиха неволно и безмълвно се заслушаха.

— Ха — прекъсна най-сетне един тишината, — не трябва да се страхуваме! Ягуарът не напада човек, освен ако е ранен. Нито дори се осмелява да посегне на кон, най-много да връхлети някое малко конче, което не умее да се брани с копита.

Приказливецът искаше да вдъхне кураж повече на себе си, отколкото на другите.

— Познаваш ли ягуара, Бараха? — попита Бенито.

— В действителност още не съм виждал такъв.

— Тогава да мълчиш! Казвам ти, ягуарът скача върху най-силния кон, язди го до изнемога и после му прегризва гърлото. Аз често съм го виждал и когато бях вакеро, загубих благодарение на него най-добрите си коне.

Ревът отново се зачу по-високо и по-близо.

— Вземете оръжията в ръка! — повели дон Естебан.

— Безполезно е, сеньор — отвърна Бенито. — Нека по-добре увеличим огъня, това е най-доброто средство да се държи ягуарът надалеч. И вижте дали конете са здраво вързани, инак ще се отскубнат и ще побегнат уплашени.

Той хвърли няколко клона в пламъците, докато Бараха завърза по-грижливо конете. Животните усещаха опасността и трепереха с цялото си тяло.

— Тъй, сега е светло почти като през деня и звярът няма да дръзне да прекрачи осветения кръг. Ама пък ако го мъчи жажда, трябва да кажа...

— Какво, какво? — обади се Бараха страхливо.

— Тогава той не се бои и от огън. Най-разумното е да му се махнем от пътя. Тези животни ги мъчи много повече жаждата, отколкото гладът.

— И след като се напият?

— Хмм, тогава обикновено им се явява и апетит. Та то си е съвсем естествено, струва ми се.

— Наистина. Ама какво ядат после?

— Хм, каквото им попадне — коне, друго месо, може би и хора, ако...

— Ако...? — запита плашливият Бараха.

— Ако веднъж вече са вкусили човешко месо. Трябва да ви кажа, че ягуарите са големи гастрономи и предпочитат човека пред всяко

друго блюдо, след като веднъж са забелязали колко е вкусен.

— Не звучи много успокоително! — увери Кучильо.

— Защо? — попита Бенито, който сякаш си бе наумил да наплаши колкото се може повече своите компанерос^[16].

— Ее, и кого тогава ще измъкне от нас?

— Не знам! Ние сме седем човека; един от нас сигурно ще му е достатъчен и другите шестима ще са спасени, стига само...

— Стига само...? — настоя Бараха. — Ама кажи най-сетне всичко, де!

— Исках да кажа, стига само да няма женска при себе си, тогава... ама защо ли да ви измъчвам!

— Хайде говори! — заповяда Кучильо. — Човек поне трябва да знае къде е.

— В такъв случай той би се почувствал задължен да прояви галантност и ще избере още един от нас за нея.

— Санта Мария, тогава ми се ще тоя тигър да е още ерген!

Разнесе се гнетящо ръмжене и ето че... наистина, от другата страна отговори втори рев.

— Той е женен! — извика Кучильо. — Само петима ще останат от нас!

— Сред които съвсем сигурно ще бъда аз — рече Бенито. — Аз съм стар, а ягуарът не е любител на мършавото и жилесто месо. Но, чуйте!

Далеч от тях прозвуча късо, мощно изреваване, което Бенито също така добре познаваше, както гласа на ягуара.

— Какво беше това?

— Сребърен лъв, пума!

— По дяволите, та тук целият пъкъл е пощръклял срещу нас! — прокле Бараха. — Искане ми се да съм къде ли не, но не и в тая дяволска Ла Поса! Какво да правим, добри ми Бенито?

— Направи се на колкото може по-слаб, та звярът да те сметне за достатъчно мършав!

И дон Естебан, изглежда, се бе угрижил, защото се примъкна поблизо до пламъците и взе пушката в ръка.

Чуха се бързи стъпки и като изникнали от земята, до огъня застанаха двама мъже, които наподобяваха потомците на някой измрял

род великани. Единият от тях беше исполин и въпреки това другият стърчеше цяла глава над него.

— Good evening, mesch'schurs!^[17] — поздрави той. — Няма ли да бъдете така добри да позагасите огъня?

— Огъня...? загасим...? — попита Бараха съвсем шокиран. — Да не сте мръднали, сеньор?

— Мръднал? Защо?

— Защото тогава пумата и ягуарът ще ни изхрускат!

— Точно за да не ви изхрускат, трябва да изгасите огъня.

— Кой сте вие и какво правите тук при Ла Поса? — поиска да знае дон Естебан.

— Наричат ме Боа роз.

— Боа роз! — извика Бенито, скачайки. — Значи вие сте Големия орел?

— Да, ако ви е угодно.

— А този тук е Падащата светкавица?

— Санта Лаурета, правилно отгатнахте! — рече спътникът на Боа роз.

— Можем да угасим огъня, дон Естебан — викна Бенито. — Зная какво искат тези двама мъже.

— Какво?

— Ние трябва да се отдръпнем от водоема, за да се напият зверовете и междувременно...

— Междувременно ще опитат куршумите ни! — потвърди Боа роз.

— Това е твърде опасно!

— Страхувате ли се? — попита гордо Падащата светкавица, при което изгледа дон Естебан с презрителен поглед.

— Гасете! — заповяда онзи вместо отговор.

— Добре! Изтеглете се заедно с конете на двеста крачки и ви давам дума, че след десет минути ще можете да запалите отново огъня.

— Ами как се озовахте насам? Толкова късно, пеша и сами?

— Досега ловувахме мечки в Скалистите планини и ето че решихме да се запознаем и с ягуара. Хайде, размърдайте се, иначе зверовете ще довтасат, преди да сте се усетили, а при тази трепкаща светлина човек не може да даде сигурен изстрел!

Само след минута двамата пришелци останаха сами край водоема.

— Два са — един отсам и друг оттатък.

— Така е. Ела!

Беше съвсем тъмно. Те коленичиха и опряха гърбове, за да владеят напълно терена и в случай на нужда да имат някаква закрила. С двуострите ножове между зъбите и тежките пушки в ръка чакаха идването на животните.

Не бяха минали и две минути и се чу тихо промъкване.

— Моят е тук, Пепе. Как стоят нещата с твоя?

— Санта Лаурета, добичето клечи отпред и се пули в мен. Тукашните ягуари хич не са наясно какво трябва да правят с нас.

— Значи можеш да дадеш изстрел?

— Добър.

— Тогава стреляй!

Двата изстрела отекнаха като един и в следващия миг стрелците захвърлиха пушките и сграбчиха ножовете. Прозвуча късо изхъркване, след което настана тишина.

— Добре улучени! Мъртви на място!

От далечината се разнесе ревят на пумата.

— Нея ще пипнем по-късно, защото тя отива на водопой едва на зазоряване. Хей, люде, разпалете си огъня, ние сме готови!

— Вярно ли? — попита Бараха боязливо отдалеч.

— Елате и хвърлете едно око на котките!

След минута-две огънят припламна и телата на двата звяра бяха довлечени до него. Мексиканците гледаха с удивление могъщите животни и двамата мъже, които толкова хладнокръвно бяха дръзнали да поведат битка с тях.

— И къде сте ги уцелили? — попита Бараха. — Та по тях не се вижда и най-малка следа от нараняване!

— Ти май никога не си държал пушка в ръка, човече. Санта Лаурета, пита къде сме ги уцелили. Естествено там, където трябва да се улучи един тигър. Че не виждаш ли как са те зяпнали зверовете?

— Вярно, всеки изстрел в дясното око! — провикна се дон Естебан. — Вашата репутация отговаря на истината. Вие сте най-добрите стрелци, които съм виждал!

— Хмм — изсумтя канадецът, — когато човек има пушка като моята, сигурно ще улучи онова, в което се цели. Има само още една от този вид и тя...

Той спря по средата. Откъм мястото, където бе прозвучал ревът на пумата, отекна изстрел.

— По дяволите! — извика „по-добрият“ от ловците. — Познаваш ли тази пушка?

— Познавам я като моята собствена — отговори другият. — Тя е същата, за която току-що се канех да говоря. Внимавайте, хора. Дяволите на саваната са наблизко, защото изстрелът дойде не от коя да е друга пушка, а от тази на Ел Местисо!

Той измъкна ножа си и се наведе над ягуара да му свали кожата. Неговият другар последва примера му.

Още не бяха свършили с работата си, когато се разнесе галопът на кон и един ездач спря пред огъня. Беше закрепил ласото си за задния край на седлото, а на другия бе вързана пумата.

— Може ли човек да се настани край огъня ви, сеньорес? — попита той.

— Ареляно, Тибурсио Ареляно, растрeadорът! — извика Бенито. — Добре дошъл, добре дошъл при Ла Поса!

При споменаването на това име дон Естебан и Кучильо погледнаха изненадано нагоре.

— Бенито, наистина, старият Бенито е тук. Тогава слизам, без повече да питам!

Тибурсио скочи от коня, върза го за едно колче и замъкна пумата до ягуарите.

— Санта Виржен, добра жътва сте прибрали, сеньорес! Кой всъщност е дал тези майсторски изстрели?

Боа роз се изправи бавно и попита, вместо да отговори:

— Вие ли застреляхте пумата?

— Да.

— Мътните го взели, толкова много никога не съм се заблуждавал досега в живота си! Бях готов да се закълна, че пушката, която чухме преди малко, беше на Ел Местисо!

— Не сте се излъгали, тя е.

— Какво? Наистина? Това е невъзможно! Само смъртта би разделила Сан меле от пушката му!

— Или ако е бил пленен.

— Пленен? Да не би да се каните да ми се присмивате?

— Не ми и хрумва, сеньор! Той беше пленен и трябваше да се прости с пушката си.

— Тогава трябва да е попаднал в ръцете на врагове със страшно надмощие в силите!

— И това не. Един-единствен го победи, него и неговия баща.

— Него и Мен руж? Тогава той трябва да е или ангел, или дявол.

— Нито едно от двете. Желаете ли да го видите?

— Естествено, стига да е възможно!

— Погледнете към мен, сеньорес!

В тези думи не се криеше гордост, макар и ясно да си личеше определено удовлетворение.

— Вие ли сте били? Разкажете!

— По-късно, смъкнал съм кожата на пумата, не бива да я оставя да изстине. Но, сеньорес, моето име вие чухте, а аз как да ви наричам?

— Този е Големия орел, а другия — Падащата светкавица, Тибурсио — отговори Бенито вместо запитаните.

— Или Боа роз и Пепе Дормилон, както ни наричат белите — допълни по-големият голиат.

— Наистина ли? — попита Тибурсио, отстъпвайки изненадано.

— Наистина! — потвърди Боа роз.

— Приемете в такъв случай ръката ми, мешърз! С удоволствие я подавам на такива прославени мъже.

Съглеждайки младия растреадор, дон Естебан де Аречиса бе побледнял. А когато чу името Пепе Дормилон^[18], стрелна с изпитателен поглед ловеца и се изтегли бързо в сянката. Остана там и когато трите животни бяха одрани и всички присъстващи се настаниха край огъня, за да чуят как се е удало на Тибурсио да плени Дяволите на саваната.

Растреадорът започна. Когато спомена името на хасиендерото, Кучильо попита:

— Дон Агустин Пена ли е бил? Ние възнамеряваме да отидем при него и да починем няколко дни в хасиендата Дел Венадо!

— Тогава ще яздя с вас. И аз смятам да отида при него!

Когато свърши, Боа роз и Дормилон му подадоха ръка.

— Чухме името ви да се споменава по тези краища, млади човече. Ако продължавате така, хората още повече ще заговорят за вас! Само че сте извършили изключително голяма грешка.

— Каква?

— Трябвало е непременно да угостите Дяволите с куршума или острието си, като по този начин щяхте да възмездите много злини и да предотвратите бъдещи беди. Вярно е, че човешката кръв е скъпоценна течност, но кръвта на тези двама мъже е драконова и не бива да бъде щадена. За пушката пък направо бих ви завидял, ако моята не беше също толкова добра. Само я дръжте здраво, защото съм твърдо убеден, че Ел Местисо ще дойде да си я вземе, а и още нещо заедно с нея — вашия скалп.

Кучильо се обърна към младия растреадор.

— Я кажете, Тибурсио, жив ли е още баща ви Марко Ареляно?

— Не. Вие познавахте ли го?

— Само съм слушал за него. Бил е изключителен гамбусино и сигурно ви е оставил добро наследство.

— Нищо повече от една малка бамбукова колиба.

— А майка ви?

— Тя също се спомина. Преди няколко дни я погребях.

— Как умря баща ви?

— Не зная.

— Наистина ли? Аз пък си мисля, че синът трябва да знае мястото, където е изгубил баща си.

Тибурсио хвърли един поглед към Кучильо. Въпросите му се сториха подозрителни и той реши да наблюдава този мъж.

— Баща ми беше гамбусино. Тръгваше натам, където се надяваше да намери злато, и се връщаше само за малко вкъщи. При поредното излизане изчезна безследно. Може би е станал жертва на индианци или на някое диво животно.

— Неговите пътувания никога ли не се увенчаха с успех?

— Ако беше успял, моето наследство сигурно щеше да е нещо повече от една бамбукова колиба.

— И вие избрахте неговия занаят?

— Да.

— Вие може би ще намерите също толкова малко като него. Присъединете се към нашата експедиция!

— Каква експедиция? Нищо не зная за нея.

— Този сенъор, дон Естебан де Аречиса, е организиран едно пътуване с изходен пункт Тубак и цел — територията на апачите. На него му е известен някакъв неизчерпаем плейсър, бонанса, каквито никой не е откривал досега, и тръгва с осемдесет мъже да я експлоатира. Вие сте златотърсач, ловец и растреадор и можете да свършите добра работа. Няма съмнение, че експедицията ще бъде успешна, а вие с един удар ще станете богат мъж.

Кръвта зашумя във вените на Тибурсио, но той с нищо не издаде мислите си.

— Аз се канех да отида при дон Агустин и да се предложи за вакеро, но кажете, наистина ли вярвате, че вашата експедиция ще има успех?

— Толкова е сигурно, както че седя тук до вас!

— Ще помисля. Давате ли ми време за размисъл до отпътуването ви от хазиендата?

— На драго сърце. И бездруго ще бъдем там заедно и скоро ще се опознаем.

Кучилъ се надигна, за да събере дърва за огъня. Дон Естебан също се измъкна в мрака. На известно разстояние от огъня те се срещнаха.

— Каква странна и изненадваща среща, а, сенъор?

— Много изненадваща. Вие наистина добре го разпитайте. Убеден съм, че не знае нищо за бонансата. Марко Ареляно е умрял, без да остави информация на жена си и сина си. Вашият нож добре и навреме му е видял сметката!

— Моят нож? Да не би ваша милост да иска да каже, че аз...

— Я стига, разказвайте басните си другиму, само не на мен! Убеден съм, че още боравите добре с острието, както навремето в замъка Еланчове.

— Дон Естебан! Нали щяхме да се познаваме едва от Ариспе?

— Вярно, но се появи причина, която може да ни принуди да се върнем към миналото.

— Каква би могла да бъде тя?

— Разгледахте ли внимателно този Тибурсио Ареляно?

— Струва ми се, да..

— Не намерихте ли някаква прилика?

— Хм, по дяволите, за това не помислих! Той наистина има почти същите черти като вашите, когато бяхте на неговата възраст или най-много няколко години отгоре.

— Аз веднага забелязах. Сравнете възрастта му с годините, които изминаха от онази нощ.

— Съвпада. Но възрастта и приликата не са непогрешимо доказателство, може да са просто случайност.

— Ами резката на бузата?

— Има ли я той?

— Има я, макар и едва забележима. Времето почти напълно е заличило белега от леката рана.

— Аз бях седнал така, че не можах хубаво да го огледам. Но щом наистина има белег, то няма съмнение. Какво ще предприемете?

— Той трябва да умре.

Надменният мъж изговори тези думи толкова спокойно, сякаш се касаеше за смъртта на някое вредно, досадно насекомо. — Да умре? Как?

— Това си е ваша работа — досущ като навремето, когато възложих на Хуан да оцвети острието си в червено.

— Да, бедният Хосе твърде дълго се колеба дали да го стори. И за жалост трябваше да си плати, защото оня проклет мигелет му тегли куршума.

— Вие бихте ли познали мигелета?

— Не. Та нали го видях в тъмното и само за кратко.

— Той седи там до огъня.

— Там... до огъня? — запита Кучильо, предишният Хуан, като от изумление разтвори широко очи.

— Да.

— Кой е?

— Пепе Дормилон, Падащата светкавица. Той и в Еланчове се казваше Пепе Сънливеца, а и външността му не може да ме измами. Той е мъжаката, осъден на каторга в Сеута, който по необясним начин успя да избяга.

— И вие не се лъжете?

— Абсолютно невъзможно.

— Каква знаменателна среща! Какво ще правим?

— Трябва непременно да се отървем от него.

— Трудничко ще стане тая работа. Двамата исполини са опасни мъже. С човек, който търчи подир ягуар посред нощ, за да го уцели в дясното око, не е лесно да се справиш.

— Хитростта често е много по-ценна и от най-голямата физическа сила. Аз ще обмисля нещата, а сега да се връщаме, защото едновременно ни отсъствие лесно може да събуди подозрения.

Дон Естебан се върна при лагерния огън и се намести на място, където светлината от пламъците не можеше да достига лицето му.

Двамата ловци, по-калени от мексиканците, лежаха един до друг в страни от огъня. Когато другите заспаха, те все още бяха будни.

— Защо искаш да потеглим толкова бързо, Пепе?

— Санта Лаурета, това е необикновена история! Знаеш ли кой е тоя дон Естебан де Аречиса?

— Да.

— Е, кой?

— Дон Естебан де Аречиса.

— Това не е истинското му име.

— Какво?

— Това е онзи дон Антонио де Медиана, който отвлече твоя малък Фабиан, уби майка му, а мен искаше да прати на лов за риба тон.

Боа роз щеше да скочи от изумление, ако Пепе не му бе дал знак с ръка да се овладее. Той дълго мълча. Чутото беше толкова необикновено, че трябваше да го проумее, преди да каже нещо.

— Можеш ли да се закълнеш в това, Пепе? — попита накрая.

— С хиляди свещени клетви.

— Съществуват прилики.

— Но не и толкова големи като тези. Пепе Сънливеца има отлични очи, а и физиономия, видяна при такива обстоятелства, той никога не забравя.

— Добре, вярвам ти, но какво ще търси граф Де Медиана тук, в Сонора?

— Това не знам, но ще научим. Мога ли да те попитам нещо?

— Моля.

— Ние сме заедно от толкова години.

— И никога не сме се разделяли.

— Правилно! Никога — нито в опасност, нито в беда и тревоги или в каквото и да е друго отношение. Но сега имаме работа...

— ...в която също няма да те изоставя.

— Вярно ли?

— Щом аз го казвам, значи е вярно! Кога съм те лъгал?

— Никога. Но сегашната работа е много трудна. Аз трябва да знам какво си е наумил графът.

— Правилно.

— Трябва да го накажа за убийството, за отвлечането на детето и за фалшивото обвинение срещу мен.

— Така е.

— И ти знаеш, че този пръстен на пръста ми всъщност е виновен за извършеното престъпление. Аз го запазих като предзнаменование, че имам да поправам тежък грях. Искаш ли да ми помогнеш?

— Разбира се, стари ми, верни Пепе!

— Дори ако се наложи да преследвам с години в битки и опасности златната експедиция?

— И тогава, при това не само заради теб, а и заради моя малък Фабиан, когото извадих от лодката и взех на кораба си и след три години изгубих. Пепе, никого не съм обичал така, както момчето, и бих оставил десницата да ми отсекал, да можех само да го намеря. Графът е убил майка му, а него е обрекъл на гибел в морето. И аз имам малка сметка за уреждане с тоя дон Естебан де Аречиса!

Разговорът приключи. Двамата мъже се увиха по-плътно със завивките си и опитаха да поспят. На другото утро Боа роз и Пепе Дормилон бяха изчезнали. Това никого не учуди.

Конете бяха напоени, необходимият брой от тях — оседлани и мъжете полетяха като вихър към хасиендата Дел Венадо. Дон Естебан яздеше начело. Той не обичаше да общува с хората си повече, отколкото беше необходимо. Кучильо се придържаше до Тибурсио, комуто се опитваше да засвидетелства биещо на очи приятелство и симпатия. Растреадорът го приемаше външно с дружелюбие, ала проявяваше удвоена предпазливост в компанията на този подозрителен човек.

Преди да напуснат Ла Поса, той беше направил откритието, че Кучильо накуцва, а по време на езда конят му от време на време се препъва. Тези наблюдения отхвърляха всяко съмнение, че Кучильо е убиецът на неговия осиновител. Тибурсио беше убеден, че целта на експедицията е Златната долина, пътя до която беше описала

умиращата му майка. Тайно в себе си реши да се присъедини към експедицията, за да разобличи убиеца и да предяви правото си относно откритата от Марко Ареляно бонанса.

Но сега се вълнуваше от предстоящата среща с Росарита, чието благоразположение ясно бе почувствал и която оттогава непрестанно занимаваше мислите му.

---

[1] манга (исп. manga) — подобна на наметало дреха (Б. нем. изд.) ↑

[2] бонанса (исп. bonanza) — находище на благороден метал (Б. пр.) ↑

[3] гамбусино — златотърсач (Б. пр.) ↑

[4] плейсър (англ. placer) — открито златно находище (Б. пр.) ↑

[5] растреадор (исп. rastreador) — следотърсач (Б. нем. изд.) ↑

[6] мескит (исп. mezquite) — мексиканско каучуково растение (Б. нем. изд.) ↑

[7] линия (нем. Linie) — остаряла мярка = 1/10 или 1/12 от цола (Б. пр.) ↑

[8] мансас — епитет за цивилизовани индианци, от испанската дума manso — кротък, питомен (Б. нем. изд.) ↑

[9] Червената, Кървавата ръка (Б. пр.) ↑

[10] Метиса (Б. пр.) ↑

[11] Роки Маунтинс — американското име на Скалистите планини (Б. пр.) ↑

[12] сигарильо (исп. cigarrillo) — цигара, папироса (Б. пр.) ↑

[13] тсуга — вид ела (Б. пр.) ↑

[14] сасафрас — американски лавър; от него се добиват етерични масла (Б. пр.) ↑

[15] Ла Поса (исп. La Poza) — Локвата (Б. пр.) ↑

[16] компанеро (исп. companero) — другар (Б. пр.) ↑

[17] Good evening, mesch'schurs! (англ.) — Добра вечер, мешърз! (Б. пр.) ↑

[18] Пепе Сънливеца (Б. пр.) ↑

3. ПОСЛЕДНИЯТ МЕДИАНА

Беше привечер. От ветреца белите цветове на маслиновите дървета се сипеха меко като снежинки. Пеоните се връщаха по колибите си след свършената работа — едни натоварени със земеделски сечива, други подбутваха с остена мудните волове.

По бреговете на потока, който протича през нивите на хасиендата Дел Венадо, се събираха хиляди животни да утолят жаждата си. Бикове и крави мучаха от радост при вида на „напитката“ си, волни коне препускаха на големи хергелета към водата или се гонеха помежду си. Земята трепереше под галоп на тези благородни животни. Макар и свикнали с човека, те все още притежаваха боязливата гордост на дивите мустанги с блестящи очи, разтворени, отделящи пара ноздри и развети гриви. След като утолиха жаждата си, конете се понесоха с бързината на светкавица, като хвърляха немирно къчове със задните копита, докато изчезнаха в облаци прах.

Двама мъже се зададоха откъм гората и се насочиха към хасиендата. Единият яздеше на кон, а другият — муле. Ездачът на коня беше дон Агустин Пена. Той носеше сламена шапка, риза от фина бяла батиста — вамс нямаше — и плътно прилепнал около кръста кадифен панталон със златни копчета. Другият беше капеланът на хасиендата — достопочтен францискански монах, чието препасано с копринен кардон синьо расо бе високо запретнато над дългите ботуши със звънящи шпори. Голяма сива филцова шапка, килната дръзко настрани, му придаваше повече воински, отколкото монашески вид. Двамата се бяха срещнали недалеч от хасиендата и сега се връщаха заедно.

— Но кажете, преподобни отче, защо отсъствахте толкова дълго? Още преди три дни ви очаквах и понеже не дойдохте, едва ли не си помислих, че свети Хулиан — вашият светец закрилник според собственото ви уверение, ви е изоставил и ви е сполетяло нещастие.

— Човек навсякъде се намира в Божиите ръце, сеньор Пена, а се връщам толкова късно, защото по време на пътуването си използвах

всяка възможност да служи с думи и дела на Бога. Гладуващи нахраних, жадни напоих, опечалени утеших, болни посетих, на умиращи светото причастие дадох...

— Умиращи? Да не би наблизо да е починал някой?

— Не наблизо. На два дни оттук бях повикан при майката на растреадора Тибурсио Ареляно. Тя очакваше смъртта като жена на истински храбър гамбусино — с благочестиво сърце и неустрашима душа.

— На Тибурсио? Да, зная, че е мъртва. Той ми разказа.

— Къде и кога?

— По-късно ще ви информирам, за тая работа се иска поне един свободен час. Присъствахте ли на смъртта ѝ?

— Не, времето ми беше така оскъдно, че скоро трябваше да си тръгна. Но изслушах нейната изповед и ѝ дадох последното причастие.

— Май не се знае със сигурност дали мъжът ѝ, Марко Ареляно, е мъртъв или само безследно изчезнал?

— Той е мъртъв.

— Точни ли са сведенията ви?

— Точни.

— Къде е починал?

— Край Рио Хила, но не е починал, а е бил убит от безбожната ръка на един мъж, комуто оказал цялото си доверие.

— Гледай ти! И убиецът е открит? Признал си е деянието?

— Не.

— Ами как тогава може да се знае толкова конкретно, че е умрял от насилствена смърт, както и мястото на престъплението?

— Нито вие, нито аз имаме представа за удивителната проникателност, с която тези ловци и златотърсачи сглобяват достоверно и от най-незначителните белези, които друго око изобщо не би забелязало, цяла една заплетена история.

— Аз обичам Тибурсио Ареляно, дължа му голяма благодарност и много бих желал да чуя историята.

— Мога да ви я разкажа. Тя не е част от изповедта, макар да ми бе поверена под печата на мълчанието. Марко Ареляно открил отвъд Пресидио Тубак изключително богато златно находище, но бил принуден да отстъпи пред апачите и се върнал при съпругата си, за да се подготви за нова визита на бонансата. Доверил ѝ всичко и дори ѝ

оставил рисувана карта, на която пътят и местоположението на Златната долина били точно нанесени.

— Защо го е сторил? Такива важни неща на жени не се доверяват.

— Съпругата на Марко беше жена, при която тайната е била добре съхранена. А той я споделил с нея, за да не бъде изгубена, ако на него му се случи нещо.

— Вие видяхте ли картата?

— Не.

— Кой я притежава?

— Тибурсио. Ако той си е бил вкъщи, Ареляно сигурно е щял да довери на него нещата, а не на жената. Та значи Марко заминал отново и стигнал в Тубак. Тук го виждали всеки ден да общува с един гамбусино, с когото впоследствие напуснал града. Сигурно е, че този човек го е придружил до бонансата.

— И е неговият убиец?

— Най-вероятно. Те трябва да са били отново прогонени от индианците, защото един вакеро ги видял на два дни път отвъд Хила. Той проследи дирите им — водели към реката, — стигнал до две места, където били нощували, а сетне и до друго, откъдето продължавала следата само на един мъж. Липсващата била на Ареляно. Утъпканата и окървавена земя свидетелствала, че се е състояла борба и е било извършено убийство.

— Убиецът сигурно е искал да запази тайната само за себе си.

— Така е. Вакерото се върнал благополучно. Бил изгубил следата на убиеца, но сметнал за свой дълг да отнесе вестта на жената на убития.

— Това е проклятието на златото. Моите засмени поля ми се струват хиляди пъти по-ценни от всичките златни кюлчета в раклите ми.

— И все пак одобрявате експедицията, която дон Естебан де Аречиса възнамерява да предприеме?

— Длъжен съм да я одобря. Дон Естебан преследва възвишена според мен цел, нямаща нищо общо с обичайната мания към бляскавия метал. А и знаете онова, което не е известно никому, че хасиендата Дел Венадо не е моя собственост, а негова, и аз съм само един пожизнен арендатор.

Двамата мъже влязоха в двора и слязоха от животните пред външното стълбище, което водеше до голямо преддверие, откъдето пък се стигаше до приемната на хасиендата.

Тя представляваше голям салон, в който — според обичая в онези горещи страни — непрестанно въздушно течение създаваше хладина. Фини и красиво изработени китайски рогозки покриваха каменния под, а други, по-богато украсени, служеха като щори на прозорците. По варосаните стени бяха окачени ценни медни гравюри, а мебелировката се състоеше от кожени люлеещи се столове, наричани бутакас, сребърни мрасерос — малки мангали, от чиято жарава пушачът пали своята сигарильо, една софа от ротанг^[1] и тапицирани столове от същия материал.

Големи резени диня — на езика на страната пастекес — показваха от сребърен поднос розовото си месо, чийто апетитен сок проблясваше на перлени капки. Редом с полуразпуканите нарове питаляс — плодове от разновидност на свещениковия кактус — разкриваха тъмния пурпур на своите зърна, а портокали, гренадийе^[2], сладки лимони, с една дума, всички видове южни плодове, предизвикващи и утоляващи жаждата, показваха гостоприемната същност на дон Агустин.

Той и францисканецът се разположиха край масата, за да вкусят деликатесите, но едва бяха започнали, влезе един слуга и доложи:

— Сеньор, отвън стоят двама пътници и молят за вашето гостоприемство. Единият от тях твърди, че ви познава.

— Те са добре дошли при мен — гласеше радушният отговор. Скоро след това двамата мъже влязоха. По-младият от тях имаше открито, бъдещо доверие лице, интелигентно и дръзко. Беше със стройно телосложение; облеклото му въпреки своята простота показваше определена елегантност.

— Аа, това сте вие, Педро Диас! — възкликна дон Агустин. — Да не би да има наблизо някой и друг индианец, та сте довтасали в този пущинак?

Педро Диас беше прочут със своята неугасима ненавист към индианците, с дързостта, с която воюваше срещу тях, и с умението си да излиза и от най-затрудненото положение.

— Позволете, преди да отговоря — поде той усмихнато, — да ви представя краля на гамбусиносите и княза на музикантите, сеньор

Диего Ороче! Той надушва златото, както кучето дивеча и свири на мандолина, както никой друг.

Ороче поздрави с необикновена сериозност. Впрочем той май от дълго време не бе имал възможност да прояви префиненото си обоняние, за което спомена Педро Диас, защото външният му вид дори и не намекваше за голямо богатство. За да посегне към допотопната си филцова шапка, не беше необходимо да нарушава порядъка на художествено надипленото си наметало, а трябваше просто да избере една измежду многото дупки по него и да провери удобно ръка. Големите му загрубели ръце имаха нокти на хищник — несъмнено доказателство, че той владее изкуството да изтръгва особени тонове от мандолината, която висеше на врата му. Докато се покланяше дълбоко пред дон Агустин, дългите гъсти фъндъци на невчесаната му коса паднаха в лицето му.

Когато двамата седнаха, Диас взе думата.

— Чухме, че в Ариспе се подготвя експедиция към вътрешността на Апачерията. Познавате ли водача ѝ, сеньор Пена?

— Той се казва дон Естебан де Аречиса.

— Дали е мъж, на когото можеш да се довериш?

— Да.

— Подочух, че често ви спохождал, и бих искал да питам по какъв начин мога да се включа в експедицията.

— Останете тук, докато дойде! Очаквам го тези дни, така ще имате възможност да разговаряте лично с него.

— Значи подробности не са ви известни?

— Детайлите той държи в тайна... Златната треска най-сетне и вас завладя, драги ми Диас!

— Боже опази! Търсенето на злато предоставям на такъв опитен гамбусино, какъвто е сеньор Ороче. Що се отнася до мен, то гледам на експедицията само като на отлична възможност да подиря сметка на диваците за многото злини, които са ми причинили.

След разговора на двамата гости бе посочено подходящо помещение. Прислугата тъкмо се занимаваше с приготвянето на вечерята под ръководството на Росарита, когато отвън се чу конски тропот и през прозорците проникна светлината на няколко факли.

— Дон Естебан де Аречиса е пристигнал! — извика един от слугите. Пена побърза да излезе да посрещне нечакания все още гост.

Никой от неговия ескорт не се осмели да прекрачи прага на приемната. Влезе само Тибурсио, сякаш се разбираше от само себе си, че той не се числи към прислугата.

Росарита тутакси се завтече към него и му подаде ръка.

— Добре дошли, сеньор Тибурсио! Хубаво е, че идвате, отдавна ви чаках!

После поздрави с почтителен поклон дон Естебан, който метна ненавистен поглед на младежа, понеже беше предпочетен пред него.

— Какво щастие — рече той, — че ви остана и една думица за мен! Вече си мислех, че обядвачът на коне изцяло ви е обсебил.

Тя се изчерви от този неделикатен укор, а и хасиендерото смръщи леко чело.

— Не се сърдете на детето, дон Естебан! Ние сме толкова задължени на Тибурсио Ареляно, така че позволете да му го доказваме без задръжки. Впрочем вие ни заварвате неподготвени, тъй като очаквах пристигането ви след няколко дни.

— Извинен сте, сеньор! Престоят ми няма да продължи дълго. Трябва да стигна час по-скоро в Тубак. По този въпрос ще поговорим по-подробно.

След вечерята дон Естебан се оттегли с хасиендерото в работната му стая.

— Знаете, че първоначалният ми план беше да стигна близо до Рио Гранде дел Норте?

— Така си мислех.

— Аз го промених. При мен се яви един мъж, който открил край Рио Хила невероятна бонанса и ми продаде тайната си. Ще поведе експедицията най-напред натам и после ще видя дали да осъществя и първото си намерение.

— Този мъж при вас ли е?

— Да.

— Как се казва?

— Кучильо!

— Накуцва ли?

— Да. Как ви хрумна този въпрос?

— А конят му от време на време се препъва?

— И това е така. Познавате ли го?

— Много добре, макар и още да не съм го виждал — отговори Пена, намерил толкова бързо потвърждение на неволното си предположение. — Внимавайте с него, той е убиец!

— Убиец? Какво ви прихваща?

— Бонансата принадлежи на Тибурсио Ареляно. Неговият баща я е открил и е бил убит от този Кучильо.

— Откъде го знаете?

— Чух го от сигурна уста.

— И въпреки това сте погрешно осведомен. Кучильо никога не е виждал този Марко Ареляно.

— Той е бил с него в Апачерията, намушкал го е с камата си и после го е хвърлил в реката. Нека се пази от куршума на Тибурсио!

— Знае ли той нещо за тая работа? — попита Аречиса напрегнато.

— Знае всичко!

— И местоположението на бонансата?

— И това. Той носи в джоба си точна карта.

— По дяволите! Виж ти... и все пак нещата стоят другояче. Аз ще проуча внимателно вашите твърдения, но съм убеден, че Кучильо и убиецът не са едно и също лице. Имате ли уговорената сума в наличност?

— Да, но си позволявам да отбележа, че тя погасява плащания от мен наем за арендата за години напред.

— Няма значение. Ставам ви длъжник, но скоро ще бъда в състояние да си изплатя дълга. Или вече не давате кредит на господаря си?

— Колкото искате! Именията ви в родната страна отвъд океана бездруго са неизмерими, поне според постъпленията, които получавате от тях. На вас бонанса не ви е необходима.

— На мен лично не, но за целта, чието постигане сега е моя задача. Мексико не трябва да остава по-дълго република. Добри условия на живот се постигат само при монархична конституция. Аз ще намеря необходимите милиони от бонансата и после ще дам на страната крал, който е роден за трона, но за съжаление бе изгонен от него от една достойна за окайване политика.

— Ще приеме ли дон Карлос короната на Мексико?

— Аз действам по негова заръка, повече не е необходимо да знаете. Всичко до най-дребната подробност е пресметнато и подготвено. Веднага щом се сдобием със златото, мечът ще тръгне по страната и ще съгради портата, през която аз ще въведа монарха.

— А ако бонансата принадлежи на друг?

— Ще проуча въпроса, както вече ви казах. Впрочем на отделния индивид тя би могла да донесе само гибел. Обкръжена е от пояс диви орди, който може да бъде разкъсан само от обединената мощ на силни и дръзки мъже. Стаите ми подредени ли са?

— Те се поддържат в постоянна готовност. Позволете да ви вода!

Дон Агустин придружи госта си до разкошно обзаведените помещения, предназначени специално за собственика на хасиендата, и се сбогува с него.

Хасиендата Дел Венадо беше източник, от който дон Естебан се снабдяваше с необходимите средства. Някогашните пиратски плавания му бяха донесли добра печалба и той бе вложил парите в покупката на това имение, за което знаеше, че под управлението на Пена се намира в сигурни и верни ръце. Това бе прелюдията към делото, за чието цялостно завършване бе дошъл сега от Испания.

Останал сам, Аречиса нареди Кучильо да дойде при него.

— Какво прави Тибурсио?

— Не знам.

— Спомняте ли си какво ви казах вчера за него?

— Той трябва да умре.

— Е, добре! На колко високо го оценявате?

— Хмм, десет квадрупли^[3] няма да са прекалено много — пет сега, а другата половина, когато си свърша работата.

— Ето петте.

— Благодаря, сеньор. Кога трябва да се уреди въпросът?

— Още днес.

— Я гледай, толкова скоро?

— Така трябва. Той не само знае за нашата бонанса, ами има в джоба си и подробна карта.

— Сигурен ли сте в това, дон Естебан?

— Толкова сигурен, че ще получите допълнително още десет монети, веднага щом картата се намери в ръцете ми.

— В такъв случай тръгвам на часа. Но може би ще се нуждая от помощ.

— Вземете някого от нашите хора — кого, сам решете.

— Вече е решено. Бараха и Ороче тутакси ще помогнат, ако им дам ясно да разберат, че това е в тяхна изгода.

— Наистина ли сте сигурен в тях?

— Бараха е бандит, чиято кама вече е вкусила някоя и друга червена капка, а Ороче се нарича гамбусино наистина, но преживява единствено от комар и за една жълтица ще наръга и собствения си баща.

— Тогава върви! Ще чакам резултата тук.

Кучильо се отправи към помещението, отредено за ескорта на неговия господар. Бараха и Ороче играеха карти. Диас беше легнал с другите в съседна стая. На масата се мъдреше голяма, наполовина изпразнена стомна с мескал^[4], а погледите на двамата мъже говореха, че отдавна бяха минали онази граница, след която човек престава да бъде разумно, мислещо същество.

— Елате, Кучильо, пийте и ни разкажете за бонансата! — изфъфли Бараха.

— За бонансата? С нея е свършено.

— Свършено? — провикнаха се двамата, като че из един път изтрезнели от тази шокираща вест.

— Да, свършено!

— Защо? По какъв начин?

— Защото има един, който ще ни я оспори.

— Кой пък е тоя? Ще го пречукам на място! — увери Ороче, като сграбчи мандолината си и направи движение, сякаш се канеше да бухне с нея някого по главата.

— А аз ще го понижа тихо и кротичко с ножа си между ребрата — вриче се Бараха, чиято пъзлива натура, беше подходяща за подобно коварно дело.

— Тибурсио!

— Тибурсио? Какво общо има той с нашата бонанса?

— Твърде много! Той е бил вече там, иска да предяви правото си за собственост и се е присъединил към дон Естебан само за да ни подпита.

— Той трябва да умре!

— Да, той трябва да умре!

— Хубаво го казвате, но ще го направите ли?

— Колко давате, Кучильо, ако му дам да се разбере?

— На какво играхте?

— На нищо. Джобовете ни са толкова празни, че да му се дореве на човек.

— Налага се да ви помогна! Виждате ли тази златна монета, Бараха?

— Естествено! Дайте я насам!

— А вие тази, Ороче?

— Давай, казвам!

— Веднага щом в телесата на Тибурсио се озоват няколко цола студено желязо, получавате ги и двете!

— Все едно че са спечелени. Ще отучим ние нехранимайкото как се оспорва нашата бонанса. Къде е той, Кучильо? Отивам при него!

— Изчакайте няколко минути! Ще видя къде се е дянал.

Кучильо излезе на двора и започна да се прокрадва около постройката. Една стая на приземния етаж беше ярко осветена. На отворения прозорец се бе облакътिला Росарита и вдъхваше уханието на цветята. Той продължи нататък. От другата страна на къщата само един прозорец хвърляше светлина и той забеляза сянката на мъж, който вървеше напред-назад в стаята.

— Ареляно е!

Тъкмо обмисляше как най-добре би могъл човек да се добере догоре, и светлината угасна.

— Отива да спи. Вратата на външното стълбище е отворена и той сигурно няма да заключи стаята си. Ето как ще може да стане.

Кучильо се върна обратно в съседната постройка, където се намираха другарите му. За обиколката му трябваше малко повече време, отколкото бе предполагал, и когато влезе, от пръв поглед разбра, че вече не може да разчита на двамата бандити. Те бяха изпразнили стомната до дъно. Бараха лежеше под масата, а Ороче се бе строполил наполовина върху него и никой от тях не владееше сетивата си. Не му оставаше нищо друго, освен да навести пак Аречиса.

Докато се промъкваше по двора, една фигура се спусна тихо по стълбището и се запъти към осветения прозорец на Росарита.

— Пак е оня! И той се кани да се наслади на мириса на цветята, но това ще му е последната наслада в живота!

В следващата минута той стоеше отново пред дон Естебан.

— Е?

— Нищо не можах да направя.

— И защо?

— Бараха и Ороче са се натряскали до козирката и не са в състояние да сторят и крачка.

— А Ареляно?

— Разхожда се долу. Да имах само един помощник, работата щеше да стане на бърза ръка!

— Толкова ли ти е нужен?

— За всеки случай.

Дон Естебан вече се бе облякъл. Взе си отново камата и отвърна:

— Аз ще дойда!...

Тибурсио се намираше под един покрив с Росарита! Тази мисъл не му даваше покой. Тя го караше да шари напред-назад из стаята и тя го подтикна да излезе навън в прохладната нощ. Видя пламъчето на свещта и разпозна Росарита.

Дали ще се разсърди, ако го забележи? Да я заговори ли? Краката му се колебаеха, но го носеха напред и Тибурсио се озова близо до прозореца. Светлината обля фигурата му и Росарита го позна.

— Тибурсио!

— Сеньорита!

— Ароматът на виолетките май ви се струва по-сладък от съня?

— Аз и без него не намирам покой!

— Защо?

— Не зная точно, доня Росарита.

— Потиска ви някаква мъка. Елате, доверете ми се!

Младежът пристъпи съвсем близо до нея.

— Смъртта на майка ви ли ви натъжава толкова, Тибурсио?

— Тя ми причини много мъка, ала аз скоро ще я превъзмогна. Човек трябва да заключи в сърцето си най-голямото страдание, защото къде има душа, която ще поиска да го облекчи, на която да може да се довери?

Тя се надвеси още повече към него.

— Вие се бихте за мен, вие бдяхте над мен, вие сте толкова добър и храбър. Нека си побъбрим!

Тя говореше така мило и приятелски и скоро двамата бъбреха като две невинни деца за всичко, което им хрумваше. Те не забелязаха как две фигури се промъкнаха и се стаиха под няколкото растящи наблизно лимонови дървета. Тибурсио беше уловил ръката на Росита, обърнат с гръб към дърветата.

— Напред, Кучильо, сега е моментът! — прошепна Аречиса. Бандитът измъкна ножа си и се метна с два скока към растреадора. Един писък на Росарита избави Тибурсио от сигурна смърт. Той се извъртя рязко и насоченият към сърцето удар попадна само в ръката му. В следващия миг Кучильо лежеше под него и пъшкаше под натиска на заключените около гърлото му ръце.

— Сеньор Кучильо, изречете си последното „Отче наш“, свършено е с вас!

— Тибурсио! — извика Росарита с неимоверен страх.

Той погледна нагоре. Втора забулена фигура бе вдигнала пестник, в който блестеше острие. Тибурсио се изви назад, изстреля се като пружина нагоре, сграбчи новия нападател и го запрати обратно сред дърветата. После с бърз като мисълта скок се намери в стаята при момичето.

— Прощавайте, сеньорита, но само тук съм в безопасност.

— Да, да, елате при мен! Останете, останете и не си тръгвайте, иначе ще ви убият! — помоли тя смъртно бледа и трепереща от ужас, като се свлече в креслото и простря умолително ръце към него.

Той затвори прозореца и отстъпи в дъното на стаята.

— Познахте ли ги, сеньорита?

— Не, видях само фигурите им.

— Бяха Кучильо и дон Естебан.

— Дон Естебан, херцогът?

— Херцогът? — повтори Тибурсио удивено.

— А, да де, вие не го знаете! Това е тайна, ала на вас мога да я кажа. Дон Естебан в действителност се казва граф Антонио де Медиана, или херцог Де Медиана. Той е собственикът на тази хасиенда и не е възможно той да ви е нападнал.

— Той беше, а сега знам и причината, поради която се опита да ме убие.

— Каква е?

— Позволете да я премълча! И хасиендата е негова собственост? В такъв случай тук не мога повече нито миг да бъда сигурен. С ваше разрешение ще си вървя!

Преди да се опита да му попречи, той беше изчезнал в мрака на коридора. Едва сега Росарита забеляза на пода кръвта, която се бе стекла от раната му.

— Той е ранен! Той ще умре!

Взе свещта и побърза след него. Гореще се чува стъпки. Тибурсио вече се спускаше по стълбите, наметнал серапето, с пушка в ръка.

— Не можете да си тръгнете, Тибурсио, ранен сте!

— Лека драскотина, която нищо не значи, сеньорита!

— О, влезте, трябва да ви превържа!

Погледът му просветна и се спря успокоително на изплашеното й лице.

— Благодаря, сеньорита! Но вън ще намеря една билка, която е по-добра от всяка превръзка. Останете със здраве!

Тя го улови за ръката и здраво го задържа.

— Не бива да го допусна! Вие ни спасихте и закриляхте, а в замяна на това бяхте нападнат в дома ни. Татко ще трябва да ви издейства удовлетворение!

— Няма как да го стори. Полагащото ми се удовлетворение единствено аз мога да получа, а вашата къща не бива да се превръща в арена на борба, чието място е само навън в саваната.

— Тибурсио!

— Росарита!

Той поднесе ръцете й до устните си.

— Сбогом... за днес!

После се спусна бързо по стълбището, прекоси двора и излезе през портата.

Конете пасяха навън. Неговият се намираше сред тях. Тибурсио потърси седлото, сложи юздите, метна се и препусна. Отсреща в гората, полускрит от храсти, проблясваше лагерен огън. Там можеха да се намират само ловци или вакероси, предпочели квартирата на леса пред мекото легло, и при тях той сигурно щеше да намери радушен прием. Насочи коня нататък.

Онази част от равнината, която лежеше зад хасиендата, беше все още неработена и дива. На разстояние един пушечен изстрел се извисяваха първите дървета на огромна гора. Тя се простираше далеч на север до границите на пустинята, зад която бе разположен Пресидио Тубак.

Лошо прокараният път през гората беше единственият, по който човек можеше да стигне до пресидиото^[5]. Пресичаше го бърза река, шумяща между високи, стръмни брегове. Тя събираше в своя бяг още няколко притока, един от които протичаше край хасиендата. Груб мост, направен от два поставени един до друг дървени ствола, свързваше двата бряга и спестяваше на пътника дълго заобикаляне.

В близост до този път и на приблизително еднаква отдалеченост от хасиендата и споменатия мост гореше огънят, който Тибурсио беше видял.

Край огъня бивакуваха Боа роз и Дормилон.

В местност, където няма човешки жилища, обикновен факт като лагерен огън посред гората в никакъв случай не би бил от значение, но тук, в близост до хасиендата, в която на морния друмник с удоволствие и готовност предлагат гостоприемство, особени причини биха накарали двамата ловци да предпочетат гората пред комфорта.

Голям куп сухи клони и съчки, нахвърляни край огъня, подсказваше, че те са решили да прекарат цялата нощ на това място. Два чаталести клона бяха забучени от двете страни на огъня и Пепе Дормилон въртеше на тях овнешки бут, чиято мазнина падаше на големи капки в жаравата.

Боа роз носеше облекло — нещо средно между това на индианец и бял. На главата му се мъдреше шапка от лисича кожа с формата на конус. Памучна риза на сини райета покриваше широките му плещи, а на земята до него лежеше измайсторено от вълнено одеяло наметало. Беше обут с индиански кожени панталони, а на краката му се виждаха тежки обковани обувки.

Грижливо полиран биволски рог с барут висеше през едното му рамо, а през другото — кожена торба с голям запас куршуми. До него лежеше тежка дългоцевна пушка — единствено равностойната на трофея на Тибурсио, — а в пъстрия вълнен пояс бе затъкнал ловджийски нож със здраво двуостро лезвие.

Косите му бяха започнали да се прошарват, а един дълъг белег пресичаше челото му от едното слепоочие до другото — Боа роз най-вероятно е бил застрашен от скалпиране.

Израз на доброта дружески хармонираше с херкулесовата сила на неговото тяло. Природата често дарява такива колоси с толкова благодет, колкото и с телесна сила.

Макар и с една глава по-нисък, спътникът му не можеше да бъде наречен пигмей. Черните му очи и очертанието на лицето говореха както за пъргав ум, така и за неустрашимост. Облеклото и екипировката му бяха подобни на тези на Боа роз.

Съюзването на тези двама мъже предупреждаваше всеки враг да проявява предпазливост без страх и колебание да се изправят и пред по-могъщ противник.

Канадецът наблюдаваше ухаещото печено с видимо добро настроение.

— Този дон Агустин Пена е чудесен тип, ако се съди по овните, които има в стадата си. Бутът наистина е деликатес, от който сигурно ще си отрежа няколко допълнителни мръвки.

— Аз пък мисля — отговори Пепе, — че в хасиендата ще се ядат и по-големи деликатеси. Тоя дон Естебан де Аречиса се държи по такъв начин, че сигурно в никоя хасиенда няма да му стъкмят мизерно посрещане.

— Значи ти си сигурен, че той е граф Антонио де Медиана?

— Точно толкова сигурен, както знам, че ти си спасил малкия Фабиан, когото той искаше да погуби.

Добродушното лице на исполина се преобрази.

— Пепе, до мига, в който намерих детето в дрейфувашката лодка, аз бях един самотник. Не познавах ни баща, ни майка, нямах братя и сестри, нито приятел и жена. Момчето заобичах с цялата си душа. То беше всичко за мен и откак онези англичани ме разделиха с него, нямам друго желание, освен да науча дали е живо. Разбира се, това надали е възможно, тъй като съдбата ме отведе от морето в горите и саваните, където да се получи някаква информация, е немислимо.

— Това все още не е повод да изоставяш всяка надежда. Помисли за граф Антонио. Аз трябваше да бягам, защото откак се помня, не съм любител на лова на тон и навярно никога няма да имам правото да се завърна в Испания. Санта Лаурета, почти бях забравил

клетвата си да разчистят някой ден сметките си с него, когато го разпознах при водоема! Защо и при теб да не е възможна подобна среща?

— Възможна, но нищо неподсказваща! Как да позная младежа, дори ако го срещна?

— По белега, останал от ножа ми. Той не ни ли послужи вече като доказателство, че намереното от теб момче е било тъкмо онова, което съм ранил?

— Порязването не е било дълбоко, времето навярно е заличило следата, а чертите на едно момче се променят много за толкова дълъг срок, така че разпознаването изобщо не е възможно. При дон Антонио нещата са други. Когато си се запознал с него, той е имал вече напълно оформено лице, което се е състарило наистина, но основните черти не са се променили.

— Тогава и при мен случаят е такъв и трябва да се очаква, че той също ме е познал, още повече че чу името ми — Пепе Дормилон.

— Той и теб, и мен още по-добре ще опознае!

— Това исках да кажа! В Еланчове бях известен като Сънливеца, защото бях принуден да се браня със сън срещу глада — единствената заплата за великолепия ми служебен пост. Оттогава насам си държа очите отворени и не бих допуснал един такъв улов да ми се изплъзне. Ако законите на Щатите вземат страната на престъпника, то...

Той не довърши изреченото, а бързо грабна пушката си и застана зад храстите. Беше забелязал една фигура, която предпазливо се приближаваше към лагерното място. Големия орел седеше с гръб към хасиендата и нямаше как да види нещо, ала въпреки това мигновено се озова до своя приятел.

— Стой! Кой е? — извика Пепе, насочвайки пушката.

— Един, който би желал да лагерира при вас.

— Тогава пристъпете по-близо до огъня, та да може човек да ви огледа!

Заповедта беше изпълнена и двамата горски скитници тутакси смъкнаха пушките си.

— Тибурсио Ареляно! Бъдете добре дошли!

Те излязоха напред и му протегнаха ръце. Той позна двамата дръзки ловци.

— Аа, вие ли сте? Не предполагам, че се намирате по тези места.

— Но ще останете въпреки това при нас! — рече канадецът. — Ако не се лъжа, възнамерявахте да отидете с дон Естебан де Аречиса в хасиендата Дел Венадо?

— Действително.

— Защо не останяхте там?

— Защото се опитаха да ме убият.

— Гръм и мълния! Кой е дръзнал да го стори?

— Самият дон Аречиса.

— Той самият? — прозвуча удивеният възклик. — Каква причина е имал?

— На драго сърце ще ви кажа, но позволете преди това да доведе коня си, който трябваше да оставя, за да стигна незабелязано до вас. Това наистина зле ми се удаде.

Пепе се ухили.

— Защото хората от Скалистите планини имат съвсем други очи от вас, тукашните.

Тибурсио доведе коня си и го върза за едно колче. Печеното бе станало и Големия орел покани растреадора да се настани край огъня. Едва сега светлината падна върху лицето на младия мъж. Пепе му хвърли един изучаващ поглед и не можа да скрие изненадата си. Предишната вечер при водоема беше седял на място, което не му бе позволило да огледа внимателно растреадора.

— Какво е това? Вие сте ранен? — извика канадецът.

— Малко.

— Я покажете!

Тибурсио поднесе ръката си и канадецът прегледа раната.

— По дяволите! Имали сте си работа с негодяй, който притежава нелощ опит. Мисля, че само едно бързо извъртане ви е спасило от проникването на острието в сърцето. Не се бойте, момчето ми, няма да има лоши последствия! Ще направя една превръзка със счукани треви. Пепе, събери една стиска орегано, която расте навсякъде между храстите, и я начукайте между два камъка, докато аз почистя раната!

Боа роз наложи билката върху раната и след това я привърза с тънката прозрачна тъкан, служеща на Тибурсио за пояс.

— Тъй! Трябва да чувствате вече облекчение, защото нищо не предотвратява така добре възпалението, както тревата орегано. Няма

да усетите и най-малка следа от треска. А сега този сочен къс овнешко е ваш, стига да имате апетит.

— Вече се нахраних.

— Ваша воля! Ние ще се захванем с бута, а вие ни разкажете какво е накарало достопочтения дон Аречиса да се отнесе по такъв начин с вас.

— Не той, един от хората му нанесе удара, ала той присъстваше.

— Двама срещу един, и то вероломно! Това не говори добре за този уважаван господин. И той се осмелява да ръководи експедиция до Апачерията?

— Тази експедиция е причината да ме намушкат.

— Ще ни обясните ли?

— Разбира се. Баща ми открил изключително богата бонанса и споделил откритието си с някой си Кучильо. Оня го убил, както предполагам, и продал тайната на дон Естебан. Не ми е известно как, но те са научили, че аз зная за плейсъра, и днес поискаха да ме разкарат от пътя си.

— Ама че история! Не можете ли да ни я разкажете по-подробно?

Тибурсио откликна на подканата. Докато той говореше, очите на Дормилон бяха зорко приковани към него, а после по лицето на ловеца плъзна доволната усмивка на човек, изяснил си нещо.

— Какво ще правите сега? — попита Пепе, когато растреадорът свърши.

— Ще тръгна след тях и ще изпълня клетвата, която дадох на мама.

— Наистина ли бонансата е толкова богата?

— Когато татко го споделял с майка, не можел да намери думи да опише съкровищата, които видял.

— Той истински баща ли ви беше?

— Не. Бях осиновено дете.

— Аха! Мога ли да ви попитам кои са били същинските ви родители?

— Никога не съм ги познавал.

— Но знаете къде са живели?

— Не, Дошъл съм тригодишен с английски военен бриг в Гуаймас, където Марко Ареляно ме приел при себе си.

— С английски военен бриг казвате? — попита канадецът с внезапно пробудено внимание.

— Я се обърнете!

Той седеше от лявата страна на Тибурсио и не можеше да види дясната му буза. Учуден от това настояване, растреадорът обърна към него дясната страна на лицето си. Големия орел забеляза тънката резка, която минаваше напреко през нея, и попита с боязлив глас, примесен с очаквано ликуване:

— Откъде имате този белег?

— Това не зная.

— Нищо конкретно ли не можете да си спомните от детството си?

Тибурсио бе объркан от настойчивия тон на думите.

— Защо питате?

— Защото... по дяволите, Пепе, ти какво мислиш? Всичко съвпада — белегът, английският кораб, възрастта е същата. Дали добрият Господ Бог наистина е решил да зарадва мен, стария тип? Каква е... що за физиономия правиш?

— Хмм, моята физиономия отдавна си е направена и завършена, но ако беше видял навремето граф Антонио де Медиана, то...

— Граф Антонио де Медиана? — прекъсна го Тибурсио. — Познавате ли го? И вие ли познавате този дон Естебан?

— Кажете първо дали вие познавате двамата! — повели бързо Боа роз.

— За пръв път видях Естебан де Аречиса при Ла Поса, а преди малко в хасиендата научих, че той бил граф Де Медиана.

— Кой ви го каза?

— Доня Росарита, дъщерята на дон Агустин.

— Тя откъде знае? В хасиендата Дел Венадо познават ли графа?

— Той е собственикът. Агустин Пена е само арендатор.

Пепе скочи.

— Сега всичко ми е ясно! „Есмералда“ е бил капер^[6], дон Антонио го е командвал и е инвестирал грабежа тук. Ето защо го познават толкова добре, а при предишните си скитания сигурно е открил някой плейсър, към който е била насочена първоначално експедицията му, преди той Кучильо да му продаде тайната си.

— Може би си прав, Пепе! — съгласи се Боа роз. — Но какво искаше да кажеш преди малко с „ако беше видял навремето граф Антонио де Медиана, то...“?

— То щеше да ти направи впечатление приликата между него и Тибурсио.

— Вярно ли?

— Не се заблуждавам. Ти огледа ли внимателно тоя дон Естебан?

— Той беше предпазлив, седеше в сянката. Но, за Бога, имаш право, лицата им са като на баща и син или като на чичо и племенник! Тибурсио Ареляно, питам ви още веднъж, нищо ли не си спомняте от вашата най-ранна възраст?

Младият растреадор бе обхванат от голямо вълнение. Дали тези непознати ловци от далечния Север можеха да му дадат разяснението, което не бяха съумели да направят дори неговите осиновители?

— Ще помисля. Само ми дайте време!

Той подпря глава с ръка и опита да се върне обратно във времето.

— Виждам една голяма, светла стая... и... и красивия лик на жена, надвесена над мен. Тя има големи тъмни очи и ми говори думи, от които струи щастие и любов.

От вълнение или поради друга причина се занизаха картини, непознати и заключени досега за Тибурсио.

— Аз обвивам ръце около шията ѝ, тя ме целува и ме нарича с име, което... не мога да различа отделните звуци.

— Фабиан! — подхвърли рязко Пепе.

— Фа...би...ан...? — изговори Тибурсио, заслушан при всяка сричка в собствения си глас. — Фа...би...ан... да, то е, то е! Виждам как устните ѝ се отварят, за да го произнесат, и сега го чувам толкова ясно, сякаш тя стои пред мен и ме вика.

Големия орел седеше в приведена напред поза, като човек в очакване край него да прелети нещо, което иска да сграбчи и задържи. Очите му бяха впити в лицето на Тибурсио, а ушите му попиваха всяка дума от неговата уста.

— По-нататък, по-нататък! — викна той нетърпеливо.

— Стаята е отворена. Тя ме взема на ръце и изнася навън. Стоим високо, високо, а дълбоко под нас лежи морето...

— Балконската стая, балконската стая! — провикна се ликуващо Пепе.

— После един мъж ме взема на ръце и ме отнася. Тъмно е и мъжът ме заплашва да мълча. Отеква изстрел и... а, да, сега знам откъде се е взел белегът — един нож се плъзва по лицето ми. Мъжът побягва с мен.

— Накъде? — попита Пепе със затаен дъх.

— Виждам вода, много вода... усещам глад... жаден съм и плача, а при мен няма никого. Ето че един мъж се навежда през планшира на лодката и ме вдига при себе си.

— Как изглежда той, Тибурсио, как изглежда? — прозвуча напрегнато от устата на канадеца.

— Той е застрашително едър, но явно ме обича и аз му казвам татко.

— Боже мой, разказвай по-нататък! — настоя Боа роз и широко отворените му очи излъчваха безкрайна любов към младия растреадор.

— Дълго време съм на голям кораб и безкрайно много обичам татко.

— Наистина ли го обичаш, Тибурсио, наистина?

— Да, той е толкова добър с мен, толкова благ, неочаквано за неговата исполинска външност. Изведнъж на кораба се вдига ужасна шумотевица. Гърмят оръдия, пропукват пушки, крясъци. Татко слиза при мен с почерняло от барута лице и изпръскан с кръв.

— Какво прави той, какво прави? — запита Големия орел силно напрегнат.

— Казва да коленича и да се моля.

— Думите, които ти казва, думите? Забравил ли си ги?

— Не. Той сключва ръце и казва: „Моли се, сине мой, смъртта е тук!“ После изтичва отново нагоре и скача...

— Моли се, сине мой, смъртта е тук! Чуваш ли, Пепе? Чу ли думите, които хиляди пъти съм изричал и споменавал? Той е, той е, Дормилон!

И Боа роз сграбчи растреадора в обятията си, притискайки го към себе си с такава мощ, сякаш се канеше да го задуши. После продължи:

— Мъжът — онзи великан, съм аз, а ти си Фабиан, сине мой, когото обичах и за когото съм пролял единствените сълзи в живота си!

— Вярно ли е, възможно ли е? Вие сте моят татко? — потрепери от радост Тибурсио.

— Да, вярно е, аз съм твоят татко, твоят втори татко, защото истинският ти баща отдавна е мъртъв, а майка ти е била убита.

— Убита?

— Да, намушкана от дон Естебан де Аречиса или по-точно от граф Антонио де Медиана!

— А кои са били родителите ми?

— Кажу ми, Пепе, ти си ги познавал!

— Вашият баща беше граф Хуан де Медиана, а майка ви доня Луиса, най-красивата жена на Бискайя и Астурия.

— Баща ми... граф, испански гранд?

— Да, и то един от най-богатите и знатни грандове на кралството.

— Дон Хуан де Медиана! И убиецът на майка се нарича също Де Медиана?

— Те бяха братя, убиецът е собственият ви чичо!

— Боже мой, свят ми се вие от тези разкрития.

— Той ви е разпознал при водоема — това е сигурно, и по тази причина, а не заради бонансата, е поискал да ви убие. Но Бог ви доведе на подходящото място. Пепе Сънливеца има да урежда с него една дребна работица и ако искате, можете да му помогнете!...

По време на този разговор в стаята на дон Естебан течеше друг. Кучильо стоеше пред него.

— Аз нямам вина, сеньор! Ако не беше се извъртял, острието ми щеше да го прониже в сърцето.

— Нямате вина? Тъй! Аз пък ви казвам, че сте един слабак, който си заслужава тоягата, защото...

— Тоягата? — прекъсна го Кучильо с пламтящи очи. — Дон Естебан де Аречиса, не забравяйте, че каперският матрос Хуан е заслужил нещо по-различно от подобно оскърбление! Ами какво пък заслужавате вие, задето се оставихте да ви пипне младокът и да ви запрати на кажи-речи двайсет метра?

Челото на дон Естебан силно почервения; вените му се издуха, ала той имаше основателна причина да се овладее.

— Кучильо, откажете се за в бъдеще от този тон, ако не искате да научите начина, по който съм свикнал да се оправям с подобни типове. Вашият несполучлив удар ни поставя в най-калпавата ситуация, каквато въобще може да има. Дон Агустин е на различно мнение, що

се отнася до правата върху бонансата — той ги присъжда на растреадора. Покушението върху последния, който е негов гост, ще бъде сметнато от него за най-голямо оскърбление, а той ще научи, че то е наше дело. Престоят ни тук вече не е желателен. Тибурсио си е дигнал чукалата, както ми казаха. Той незабавно ще се отправи към Тубак, за да хвърли подозрение върху нас и да предяви правата си като първи. Отчитайки присъствието на тоя Пеппе Дормилон, който е станал толкова прочут ловец, осъзнавам необходимостта от незабавното ни потегляне. А те може да се срещнат! Непредвиденото обстоятелство може да доведе дотам, че Тибурсио да узнае произхода си и кой е убиецът на неговата майка. А кой ви гарантира, че убиецът на неговия осиновител Марко Ареляно е подсигурен срещу отмъщението му?

— Тая работа хич не ме засяга. Марко Ареляно не е паднал от ръката на убиец!

— Не, а от същата кама, която прониза доня Луиса де Медиана — рече Аречиса злостно. — Но нека не спорим! Тибурсио трябва да умре, и то на всяка цена. Ще потеглим още в ранни зори. Кажете го на другите и се пригответе. Погрижете се Бараха и Ороче да ви помогнат, та ударът ви да бъде по-успешен от последния! Бонансата е заложена на карта, отбележете си това, Кучильо!

— Той няма да ми се изплъзне, сеньор! Утре ще открия дирята му и знам как да действаме.

На утрото отрядът потегли, без да се сбогува с дон Агустин. Аречиса нареди да му кажат, че се е явила важна причина да отпътува без бавене за Тубак. Кучильо насочи коня си към челото на шествието, където яздеше дон Естебан.

— Прегледах вече следата.

— И?

— Води в гората.

— Аа! Значи не е потеглил веднага за Тубак? Колко надалеч я проследи?

— Докато го видях.

— Къде?

— Немного далеч оттук, край един лагерен огън.

— Колко непредпазливо от негова страна! Знае, че се намира в опасност, а не се разкарва оттук.

— Той стои под най-добрата закрила, която би могъл да има. Големия орел и Падащата светкавица са при него.

— Пепе Дормилон? По дяволите, няма време за губене, в противен случай те ще се заемат с нас!

— Аз щях да се промъкна и да поправа пропуска си, ала испанецът стоеше на пост, а да подхвана бой с него, означаваше да хукна направо за пъкъла.

— Бараха и Ороче осигурени ли са?

— Да. Те не искат да се разделят с бонансата и са готови да отправят Тибурсио в една различна от Тубак посока. Впрочем аз не разделих париците с тях — обстоятелство, което би трябвало съвсем да ви легне на сърце.

— Свършете си добре работата и за мен една златна монета повече няма да е от значение!

— Какво ще заповядате?

— Яздете с Бараха и Ороче близо до тях. Двамата остават като прикритие за оттеглянето, а вие се промъквате и му теглите куршума. Но се целете добре! Аз ще яздя с останалите към моста и ще ви чакам там. Ще трябва да разрушим моста, за да не ни последват.

Когато стигнаха до мястото, където Тибурсио бе свърнал към гората, Кучильо се отклони с двамата бандити, а дон Естебан с Диас и другите продължи към моста.

Тримата мъже край лагерния огън бяха потърсили съня след дълъг и оживен разговор. На Пепе се бе паднала последната стража и когато утринният хлад започна да отстъпва, той събуди другите двама. Огънят бе по-висок и нов овнешки къс бе сложен над него. Канадецът се обръщаше с изключителна любов към Тибурсио.

— Синко — каза той, — няма да те наричам вече Тибурсио, а Фабиан, защото това е истинското ти име.

— Добре, татко!

— Кажете сега какво възнамеряваш да правиш. Аз и Пепе ще те следваме до края на света.

— Санта Лаурета, това е вярно! — потвърди Сънливеца. — Особено ако решите да полазите малко по кожата на тоя Естебан де Аречиса. Погледнете този пръстен! Той ми го даде навремето, за да си трая. И аз го сторих, защото мислех, че се касае за някаква работа, съвместима с моята съвест. Но когато узнах истината — че съм

подпомогнал извършването на убийство и отвличането на дете, вече не знаех мира и покой. Длъжен бях да се заема с нещата, да открия престъпника и да го предам за наказание. Но вместо това трябваше да отида на галерата и да бъда откаран за Сеута, за да ловя риба тон. Но доблестният дон Лукас Деспьерто ми помогна да се измъкна от батака, защото искаше да си върне писмото, което наистина получи. Трябваше да бягам, ала дадох клетва да предам все пак убиеца на правосъдието и да открия отвлеченото момче. Дойдох в Съединените щати и срещнах в Монтана един ловец на мечки, който ми позволи да се присъединя към него и...

— И той те научи да държиш правилно в ръцете си добрата пушка — прибави Боа роз. — С други думи, добрякът Пепе вярваше, че е изключителен стрелец, ала улучваше гризли по-често в опашката, вместо между ребрата. Само че той беше добър ученик. След няколко месеца най-много да сбъркаше окото на някоя видра с ухото. Но след една година бях напълно доволен от него. Макар и да няма пушка като моята, той винаги улучва онова, което иска да уцели. Всичко, което може да се стигне с един добър изстрел, е наше. Ти също си разбираш от работата, както видях по пумата, която довлече до водоема, а когато трима такива мъже с шест сигурни очи и силни ръце се сплотят, съм сигурен, че на тоя граф Антонио няма да му се удаде повторно да прати моя Пепе да лови тон.

— Той ми е чичо, татко!

— Да, такъв ти е, момчето ми, но това не бива да бъде причина за снизхождение. Напротив, тъкмо защото беше девер на майка ти, убийството ѝ е дважд по-безбожно и трябва двукратно да бъде отмъстено. Моят стремеж не е да спечеля злато и сребро, повече радост ми доставя един удачен изстрел. Но тази Златна долина е твоя собственост. Ако искаш да я имаш, то аз и Пепе сме на линия, а дон Естебан с всичките си осемдесет човека няма да може да ти я отнеме. Само остави коня си, защото...

— Да оставя коня си? Та това означава предварително да се откажа от всичко!

— Ще си позволя да ти кажа, че един посредствен ловец без кон наистина не е в състояние да свърши много нещо, но хора с по-добра закваска напредват на нозете си по-леко, отколкото върху гърба на едно животно, което изисква много време и грижи и често става издайник

със следите от своите копита. Решим ли да следваме експедицията в Апачерията, ще си имаме работа с два вида врагове, на които много по-лесно можем да излезем насреща пеша, отколкото на коне. Вярно, има участъци, които човек може да измине само с кон, но пък и ние сме достатъчно способни да си намерим животни, когато това се наложи. Но сега съм на мнение, че трябва...

Той скочи по средата на думите си. Беше отекнал изстрел и куршумът закачи косата на Фабиан.

В следващата секунда те вече стояха в близкия гъсталак, загледани и заслушани в посоката, от която дойде изстрелът. Доловиха бързо отдалечаващи се удари от копита на кон.

— Това се отнасяше за вас, Фабиан — отбеляза Пепе.

— Сигурно е бил оня Кучильо, когото Естебан е пратил да проследи дирята ми! — викна растреадорът вбесен. — Аз ще...

— Стой! — извика канадецът. — Първо да помислим и после да действаме! Мъжът беше на кон — това е сигурен знак, че те са потеглили. Само мостът води през реката. Дон Естебан вероятно ще чака там убиеца, та после да разруши моста. Пепе, ние ще ударим направо през шубраците, а ти, Фабиан, проследи човека с коня. Имаш да заобикаляш и сигурно ще пристигнем едновременно. Напред!

Фабиан възседна коня си и препусна. Смачкани листа, прясно пречупени и скършени клонки и отпечатыци от копитата по земята показваха на обучените му очи, че преследваният е пред него. На песъчливия път, който с многобройни извивки водеше към моста, той забеляза, че ездачът не беше сам. Отпусна юздите, смушка коня в слабините със зъбците на шпорите и полетя по трудния терен. И все пак минаха минути, преди да стигне до моста.

Кучильо беше останал с убеждението, че куршумът му е улучил целта си, и от страх пред двамата страховити ловци се бе изтеглил по най-бързия начин. Преднината му беше твърде голяма и Фабиан въпреки бързината на коня си не успя да го настигне. Но дочу бученето на горската река и скоро на фона му долови и човешки гласове.

Кръвта на Фабиан кипеше. Подновеният опит за убийство беше потиснал всеки милостив порив на неговото сърце и той се ръководеше от едничката мисъл, да настигне враговете си и да ги смаже. За тяхното числено превъзходство беше забравил.

Когато остави последния храст зад себе си и полетя към реката, пред очите му се разкри гледка, която го разгневи.

Мост от два грубо издялани дървесни ствола свързваше бреговете, между които се носеше с грохот буйната река. Краищата на тези трупи, чиято обща ширина бе колкото да мине един кон, просто се опираха на голата скала, без с нещо да са закрепени към нея. Ето защо за неколцина здрави мъже нямаше да е трудно да разрушат моста и да направят прехвърлянето на това място невъзможно.

Четири коня, подтиквани от своите ездачи, теглеха с всички сили моста, вързан чрез силно опънати ласа със седлата. Гредите се раздвижиха, отделиха се и бухнаха в реката, пръскайки нависоко вода, а бързо освободените ремъци ги последваха със свистене.

Фабиан нададе яростен вик. Аречиса го видя. Той се вбеси, защото растреадорът за втори път му се е изплъзнал.

— Кучильо, вие сте един хлапак!

— Сеньор, самият дявол закриля този човек, защото ясно видях, че куршумът ми...

Той спря по средата. Не беше необходимо другите да знаят какви ги е вършил преди малко с Бараха и Ороче.

— Елате отсам, сеньор Тибурсио — подигра се Аречиса. — Ние смятаме да навестим бонансата!

Пред разрушения мост Фабиан бе обърнал рязко коня си. Животното стоеше с тупкащи хълбоци под него, а и той трепереше от бяс и възбуда.

— Добре, идвам — отвърна.

Остави пушката да се плъзне на земята, измъкна ножа, извъртя коня и препусна обратно до храстите, за да се засили. После хвана юздите извисоко, изправи се на стремената, натисна шпорите и полетя като стрела към реката.

Ужасяващото по своята рискованост начинание не можеше да успее. Конят се изплаши от разпенената бездна, изправи се на задните си крака и се метна назад.

— Страх го е, момче. Колкото и да го заплашваш, няма да скочи!
— извика дон Естебан.

— Сеньор Аречиса, каква разправия имате с Тибурсио? — запита честният Диас, който нищо не можеше да проумее от целия ход на събитията.

— Само една малка частна работа, която не ви засяга!

— Тогава спокойно го оставете да си тръгне. Невъзможно е да премине отсам, а с вашите подигравки го тласкате към сигурна смърт.

— Нека се дави, щом не иска да се откаже.

Фабиан бе обърнал за втори път коня, за да поднови засилването. Аречиса видя в младежките му черти решителност и презрение към смъртта, забеляза как вдигна високо ножа, за да го забие в шията на коня и да го подтикне чрез болката да се напегне до краен предел.

— Той взема нещата на сериозно. По дяволите, идва! Кучильо, Бараха, Ороче, застреляйте го!

Тримата мъже веднага насочиха пушки към Фабиан.

— Стой! Който стреля, ще умре! — прогърмя един мощен глас, който надвика бученето на реката.

Боа роз и Дормилон бяха пристигнали на мястото и стояха с вдигнати към отсрещния бряг пушки. Тримата бандити тутакси сведоха своите. Знаеха, че Големия орел като нищо ще изпълни закана си.

— Назад, Фабиан! — извика канадецът. — Иначе си изгубен!

„Фабиан! — отекна в душата на Аречиса. — Те са се разпознали. Фабиан и Пепе“!

Предупреждението на Боа роз дойде твърде късно. Напегнал всички мускули, конят летеше към реката... един ужасяващ скок... и той достигна и с четирите си копита отвъдния бряг. Ала разядената от времето скала поддаде... вик на ужас от устата на двамата ловци, ликуващ вик от страна на дон Естебан... и кон, и ездач изчезнаха с шумен ехтеж във водните талази, от чийто ревящ и вихрено въртящ се хаос нямаше измъкване...

---

[1] има се предвид дървесината на палмата ротанг (Б. нем. изд.) ↑

[2] гренадийе — плодове на пълзящото растение пасифлора (Б. пр.) ↑

[3] квадрупла — стара монета (Б. пр.) ↑

[4] мескал — ракия от цветовете на агаве (Б. нем. изд.) ↑

[5] пресидио (исп. presidio) — форт (Б. пр.) ↑

[6] капер (исп.) — пират (Б. пр.) ↑

4. ОСТРОВЪТ СРЕД РИО ХИЛА

Отвъд Пресидио Тубак лежат огромни равнини, които делят Мексико от Съединените щати и са известни само от странните сведения на ловците и гамбусиносите.

През равнините се вие Рио Хила със своите притоци. Тя извира от далечните планини на североизток и преброява безмерни разстояния през песъчливи земи, в които надлъж и шир не се мярка никакво дърво.

Камениста земя, стръмни пропасти и пресъхнали речни корита са препятствия за пътника и не предлагат на него или коня му никаква храна. Бизонът и еленът рогач избягват тези равнини, където расте единствено рядка трева. Дори индианецът се появява там едва когато престане изпепеляващият вятър, който духа и пърли пустошта през голяма част от годината. Само край реката има на места оскъдна, на места непроходима растителност.

Към четири часа следобед клонящото на запад слънце вече хвърляше коси лъчи, а по небето се влачеха рехави бели облаци, пронизвани от розови проблясъци. Високо горе във въздуха се рееше самотен орел. От висините неговите остри, пронизващи очи можеха да съгледат многобройни човешки създания, пръснати из пустинята.

Сред образуваната от растителност окръжност беше отседнал отряд от около шестдесет ездачи. Хълбоците на конете бяха потни като след бърз преход. Долавяше се шум от човешки гласове, цвилене на коне и звънтене и подрънкване на оръжия. Пики с развяващи се знаменца, мускети, карабини, двуцевки бяха все още закрепени за седлата. Неколцина от ездачите се грижеха за конете си, други бяха налягали в пясъка наоколо под оскъдните сенки на кактусите и мислеха преди всичко за отдих след уморителния дневен поход, по време на който знойното слънце на горещата зона бе вдървило крайниците им, досущ като студа на Севера.

Към мястото за почивка идваха товарни животни, след тях се придвижваха натоварени фургони — двайсетина на брой, теглени от

мулета.

Когато мулетата с колите пристигнаха на мястото за отмора, настъпи кратка бъркотия. Скоро колите бяха разтоварени, мулетата разпрегнати и конете разседлани. Колите бяха подредени в четириъгълник и свързани една с друга — ок срещу ок — с железни вериги. Самарите и седлата бяха струпани едно върху друго и заедно с кактусите запълниха празните пространства между колелата, така че ограждението се превърна в здрава и почти непревземаема барикада.

Беше монтирана походната ковачница и наковалнята зазвънтя под ударите на чука, заел се да оформя подкови и шини за колелата.

Един богато облечен ездач, чийто костюм бе доста пострадал от праха и слънцето, стоеше посред лагера на благородния си дорест кон и очите му с голямо внимание пробягваха на всички страни. Това беше дон Естебан де Аречиса, граф Де Медиана.

Няколко мъже се бяха захванали да издигат палатка на билото на могила над лагера. Когато палатката бе готова, ездачът слезе от коня и се вмъкна под лененото покривало.

На изток от този лагер, далеч от степните хълмове се извисяваше гъста дъбрава от каучукови и железни дървета. В нейната сянка бе спрял втори конен отряд. Нямаше нито укрепления, нито коли, нито товарни животни. Това бе орда индианци, наброяващи сто и двайсет мъже. Едни бяха почти голи, други — с леки кожени дрехи; лицата им бяха изрисувани с цинобър и охра, а по дивата оригинална украса на техните коне човек лесно можеше да познае, че се намират на бойната пътека.

Петима от тези синове на пущинака, без съмнение вождовете, седяха сериозно около лагерен огън, подклаждан по индиански маниер, така че отдалеч не можеше да се забележи нито пушек, нито пламък. Кръга обхождаше дълга лула. Кожен щит, чиято периферия бе нагъсто обточена с пера, дълго копие, една ача^[1] и нож — такова беше въоръжението на всеки от вождовете.

На разстояние петима войни държаха конете им — красиви, огнени животни, които бойците едва обуздаваха.

Подавайки лулата, един от вождовете посочи безмълвно с пръст една точка на западния хоризонт.

Очите на европееца бяха забелязали само едно нищожно сиво облаче, ала острият поглед на индианеца виждаше добре димния

стълб, който се издигаше от лагера на белите и образуваше това облаче.

В този миг един пратеник донесе несъмнено важна вест, защото всички воители веднага образуваха около него оживена група.

Пратеникът пристъпи към вождовете.

— Най-възрастният от нашите бащи ме изпрати да проуча пътя на белите мъже, дошли в страната на червените воители по все още неизвестна за нас причина. Там — той посочи облачето — те са се установили на бивак, на брой пет пъти повече от месеците на годината, с коли, коне и мулета. А там, където не гори огън — той посочи към реката, — на зеления остров са отседнали трима бледолики, големи по фигура като прадедите на червените мъже.

Най-възрастният от вождовете издуха спокойно дима през носа си, даде лулата на съседа си и заповяда на пратеника да опише по-подробно тримата мъже.

— Видях един мъж, голям и плещест, какъвто още не съм виждал — две глави по-висок от мен самия. Той има очите на дете, но фигурата на мечка, и десет воители не могат да го надвият.

Скептично мърморене се чу откъм слушателите. Вождът даде знак с ръка.

— Има само един бледолик, когото десет воители не могат да съборят на земята. Неговият куршум улучва бързата лястовица, пестникът му поваля бизона в несвят, а гласът му е като гръмотевица в полунощ. Той живее далеч на север, никога още не се е появявал на територията на апачите и е наричан от червените мъже Големия орел. Нека моят син опише втория!

— Другият бледолик не е толкова висок и силен, но въпреки това е по-висок и силен от мъжете на апачите. В неговото око живее огънят, в краката му — бързината на елена, а ръката му е стремителна като езика на змия, който не знае почивка.

— От кой край идват тези бледолики?

— Те имат черти на хората, живеещи на север.

— Нека моят син опише третия.

— Той има лика на южняк, още е млад като лъчите на утринното слънце и красив като скуав от новия вигвам на някой воин. Главата му е по-висока от моята, а силата и пъргавината му са като тези на пантерата във вековната гора. Аз казах!

Пратеникът отстъпи назад.

Последва минута мълчание, през което лулата бе подавана побързо из кръга. Най-възрастният подкани четиримата си подглаватари да изкажат мнението си. Вторият се надигна незабавно. Беше мъж с висок ръст и фрапиращо по-тъмен цвят на лицето, поради което го наричаха Черната птица.

— Шейсет лета са освежавали моето око и шейсет зими са набръчквали челото ми, ала аз никога не съм виждал да цари приятелство между белите на Севера и бледоликите на Юга. Тримата мъже не принадлежат към воините, които са запалили на запад голям огън. Те са вражески настроени спрямо тях и червените мъже на прерията могат да пратят един воин да ги повика, за да се бият заедно с нас срещу хората при колите. Черната птица, вождът на апачите, каза!

Другите също се изказаха по реда си, ала никой не се присъедини към мнението на Черната птица. Неговото предложение беше отхвърлено и се реши да бъде изпратено едно по-голямо отделение срещу лагера и едно малко на острова.

Половин час по-късно сто мъже поеха безшумно по посока на лагера, докато двайсетте най-изпитани бойци — към острова, изгарящи от желание да пролеят кръвта на тримата мъже.

На север от двата бивака сред Рио Хила лежеше малко островче, затулено от рехава мъгла. Тук Хила течеше устремно от изток на запад, разделяше се на около един час път по-надолу от острова на два ръкава и образуваше голяма делта, на която една планинска верига служеше за граница.

В тази делта, по площ приблизително две квадратни мили, се намираше и разклонението на реката на почти еднакво разстояние от планинската верига — Златната долина, както Марко Ареляно бе кръстил мястото.

Големи трепетлики и върби растяха по бреговете на реката, отдалечени на по-малко от пушечен изстрел от островчето. Дърветата растяха толкова близо до водата, че корените им излизаха от почвата и се потапяха направо в нея. Пространството между дърветата беше обрасло с върбалак и други вплитащи се едно в друго растения. Срещу островчето се намираше една доста голяма, напълно оголена площ.

Мястото бе утъпкано от бизоновите стада и хергелетата диви коне, които идваха на водопой. От островчето човек можеше да хвърли

един поглед към равнината.

Островът се бе образувал от дървесни стволоче, които се бяха вкопчили със своите корени или клони за речното корито. Други дървета са били довлечени и задържани от тях и образуваха един вид груб сал. Изсъхналата трева, изскубната от двата бряга и напластена от талазите, отдавна беше запълнила междините и празните пространства, а прахта, вдигана и разнасяна от вятъра, беше покривала малко по малко треволяка и по този начин върху плаващия остров се бе образувала почва, от която по бреговете му бе избуяла водна растителност.

Зад образуваната от млади дръвчета и върбови клони завеса лежах трима мъже, двама от които спяха, а най-възрастният бдеше с готова за стрелба пушка.

Според описанието, което индианският съгледвач бе направил, те не можеха да бъдат някои други освен Боа роз, Пепе Дормилон и Фабиан де Медиана.

Въпреки падането в бързеите на реката младият граф не беше пострадал. Сгромолясването сред талазите се бе оказало гибелно само за коня. Фабиан беше отличен плувец, пък и двамата приятели мигновено му се бяха притекли на помощ.

От страх пред куршумите на двамата ягуаробийци дон Естебан де Аречиса бе напуснал веднага мястото и смяташе младия растреадор за обречен, без възможност за спасение.

Тримата съюзници бяха принудени да направят голям обход, за да се доберат по някакъв брод до отвъдния бряг. Те изгубиха много време и когато пристигнаха в Тубак, експедицията вече беше от един ден на път.

Продадох ягуаровите кожи и тази на пумата, снабдиха се с всичко необходимо за из път и последваха златотърсачите.

Фабиан отведнъж се превърна от беден обзидвач на коне и скаут в мъж с претенции за богатство, добро име и титла. Но неговият разум бе достатъчно здрав, за да се остави да бъде заслепен от примамливата перспектива. Той имаше да изпълнява две задачи: да отмъсти за смъртта на своя осиновител и да се представи на граф Де Медиана в качеството си на негов племенник, за да му припомни смъртта на своята майка. Да го убие, не му се искаше — беше го решил тайно в

себе си, — макар от най-ранна възраст да му бе внушавано да гледа на кръвното отмъщение и неизбежната самоотбрана като на повеля.

А какво щеше да прави по отношение на бонансата, още не беше наясно със себе си.

Съвсем другояче мислеше Пепе. Той никога не беше мразил човек така, както тоя граф Антонио де Медиана. Беше твърдо решил, падне ли му в ръцете, да не го оставя жив. Графът щеше да му заплати за угризенията на съвестта, преследвали го дълги години. Смъртта на графинята все още тегнеше на душата му.

Що се отнася до Боа роз, той не можеше да има друго желание, освен да бъде максимално полезен на своя верен Дормилон и обичния си доведен син. Въпреки грубоватата си външност той имаше правдива и благочестива душа. Прекарал по-голямата част от живота си в условия, при които бе разчитал единствено на себе си, той не потръпваше при мисълта, че трябва да въздаде заслуженото наказание под формата на оловен куршум.

От Тубак тримата не бяха следвали ясните следи на кервана, а се бяха придържали странично на тях, но всяко лагерно място на експедицията бяха държали зорко под око.

Многобройната компания благодарение на лишенията и индианските нападения беше изгубила двайсет свои членове още преди да е стигнала Златната долина. А тримата ловци досега благополучно бяха избягвали всяка опасност, понеже техният кураж и остър поглед, опит и дързост превъзхождаха тези на цялата експедиция.

Те знаеха къде керванът е установил бивака си, подозираха опасната близост на индианците и ето защо бяха решили да почиват през нощта на малкото островче, където бяха подсигурени срещу всяко ненадейно нападение.

Не бяха забелязали обаче, че още когато се освобождаваха от дрехите си, за да поплуват, съгледвачът на апачите внимателно наблюдаваше всяко тяхно движение.

Пепе и Фабиан дълго почиваха. Някогашният „сълнивец“ се събуди едва когато слънцето беше вече близо до хоризонта.

— Сега спи ти, Боа роз. Аз ще пазя. Големия орел поклати глава.

— Остави ме да пазя с теб! Я виж младежа как спокойно спи — така спокойно, сякаш е в някоя градска къща на Мансанарес, а не на

остров сред Рио Хила! Мога ли да не бдя над моето скъпо дете?

Пепе се подсмихна.

— Добре, ще пазим заедно! Погледни как се усмихва! Санта Лаурета, кой знае каква красавица сънува!

По загорялото лице на Фабиан премина трепет на вътрешно щастие; устните му се разтвориха и прошепнаха едно име:

— Росарита!

— По дяволите, Пепе, имаш право! Значи той сънува Росарита. Коя ли пък ще е Росарита?

— Забрави ли вече, че Росарита му е казала, че дон Естебан де Аречиса бил граф Де Медиана? Росарита е дъщерята на дон Агустин Пена.

— Правилно! Я гледай, драги ми Фабиан, значи излиза, че Боа роз и Пепе не са единствените, които обичаш!

— Не викай! Ще го събудиш с твоя глас, който понякога наистина заглушава бумтежа на водопад!

— Вярно! Но кой носи вина за дробовете си! — оправда се канадецът с по-тих глас. — Я виж облака прах, дето се издига там! Това е стадо мустанги, които искат да се напоят тук, преди да потърсят далечните пасища, където ще прекарат нощта. Ето ги, идват с цялата горда красота, която Бог дава на волните животни. Очите им пламтят, ноздрите са червени и разтворени, гривите им се веят на вятъра. Ех, ще ми се да събудя Фабиан, за да ги види и да им се полюбува!

— Остави го да спи, Боа роз! Мисля, че по-късно ще му се наложи да държи очите си отворени, защото виж как се отдръпват сега конете като облаче, подгонено от вятъра.

— По дяволите! Забелязали са нещо обезпокоително! Ха, там картината се промени, погледни елена с големите блестящи очи и черна муцуна. Трябва да е подушил нещо — ослушва се. Аха, приближава и той да се напие. Чул е някакъв шум, изправя глава... Какво е това?

— Вълци, Боа роз, вълци са, които така вят, защото ловуващите вълци...

Пепе млъкна и се загледа омагьосан към равнината. С издути жили на врата и отметната назад глава, еленът побягна бърз като стрела. Зад него се забелязваше хайка изгладнели вълци — няколко бели, повечето черни.

— Дали все пак да не събудя Фабиан, а, Пепе?

— Да, събуди го, защото ще види една заслужаваща внимание сцена, а по-късно вероятно и нещо повече, както си мисля.

Боа роз разтърси нежно младежа и му показа елена.

Животното имаше значителна преднина пред вълчата глутница, ала по пясъчните дюни остриите очи на ловците съгледаха други вълци, които наблюдаваха усилията на другарите си да подкарат елена към тях.

Благородното животно, изглежда, не ги забелязваше, защото продължаваше да бяга в тяхната посока. Стигнало почти до тях, спря за миг — видя се обградено от врагове, които стесняваха кръга.

Внезапно еленът се обърна към преследващите го вълци и направи опит да се измъкне през тяхната група. Не успя да прескочи множеството от виещи глави и падна сред преследвачите си. Няколко вълка се сринаха под краката му, два-три бяха отхвърлени и изкормени от рогата му. Клетото животно се понесе с един вкопчил се здраво в крака му вълк, с кървящи хълбоци и повесен език към реката — право към зрителите на този необикновен лов. Там с последно усилие се освободи от врага си и скочи във водата.

— Красиво, великолепно! — извика Фабиан. — Благородството се спаси!

Преследващите вълци се канеха да скочат след дивеча, когато, внезапно завладени от панически ужас, се обърнаха и побягнаха.

— Какво става? — викна Фабиан. — Защо бягат?

— Наведи се, наведи се, сине мой! — отговори Боа роз. — Скрый се зад шубрака!

Тримата мъже се прилепиха плътно към земята. На голямата бойна арена, открита за всекиго в тази пустош, се появиха други, по-страшни ловци.

Около двайсестина от мустангите, които канадецът и Пепе бяха наблюдавали преди малко, галопираха като пощръклели из равнината. Възседнали неоседлани коне, за да бъдат по-леки и повратливи, зад изплашените животни препускаха индианци. Ездачите така се бяха присвили върху конете, че коленете им почти достигаха брадичката им, при което на животните се предоставяше почти пълна свобода на движенията.

В началото се различаваха само трима индианци, но постепенно на хоризонта се появиха още двайсетина. Едни бяха въоръжени с копия, други размахваха сплетени от отделни ремъци ласа и всички надаваха онзи вик, с който изразяваха и радост, и гняв.

Пепе хвърли въпросителен поглед към канадеца. Отговорът бе ясно разбираемо кимване.

— Това сериозен лов ли е или само хитра игра, Боа роз?

— Хмм! Трябва да изчакаме, Пепе. Нямам представа откъде червенокожите биха могли да знаят, че се намираме тук.

Дивите ездачи преследваха бягащите насам коне. Безбройните препятствия, с които гладките наглед равнини са осеяни — оврази, могили, кактуси, не бяха в състояние да ги задържат.

Сам безразсъдно дързък ездач, Тибурсио наблюдаваше с истинско въодушевление уменията на тези неустрашими ловци. Но предохранителните мерки, които тримата приятели трябваше да вземат, ги лишиха от една голяма част от величественото и същевременно страховито зрелище на индианския лов.

Саваната, толкова пуста преди малко, изведнъж се бе превърнала в арена на смут и бъркотия. Постаеният натясно елен бе заставен да потърси отново твърда земя. Той побягна настрани, ала там се натъкна отново на вълците, които го последваха с виене. Мустангите галопираха пред индианците, чийто вой по нищо не отстъпваше на този на хищниците, и описваха големи кръгове, за да избягват копията и ласата.

Но ето че в драмата настъпи нов поврат.

Между две вълнообразни възвишения се зададе, без да забелязва индианците, ездач, когото тримата съюзници въпреки разстоянието веднага разпознаха като бял.

— Санта Лаурета, някакъв бледолик! — възкликна Пепе. — Най-вероятно някой съгледвач на Аречиса, който иска да поогледа околността. Вятърът духа в гърба му и няма как да чуе индианците. Внимавайте, Фабиан, той е изгубен!

Мъжът идваше, без да подозира нищо, а диваците вече бяха описали дъга зад него, за да го обкръжат. Конете и вълците се бяха изгубили в далечната мъгла и бяха останали само двайсете индианци, разпръснали се в огромен полукръг, в чийто център беше белият ездач.

Сега той ги забеляза. Трепна от страх и огледа хоризонта, дирейки изход. Установи, че враговете са навсякъде, с изключение на реката, и се насочи в галоп към нея. Само че или конят му беше лош, или много уморен — той се придвижваше твърде бавно, докато полукръгът зад него бързо се стесняваше. На трийсет крачки от брега предният от червенокожите го настигна, метна ласото около гърдите и мишниците му и го смъкна от коня.

Индианецът имаше по-тъмен цвят от другите, а украсата на главата му подсказваше, че е вожд. Беше Черната птица.

Тримата ловци все още лежаха скрити зад зелената завеса на острова.

— Какво да правим, Боа роз? — попита Пепе. Канадецът обърна лице към Фабиан.

— Фабиан, сине мой, ще ми отговориш ли искрено?

— Питай, татко!

— Ти никога през живота си не си се намирал в толкова голяма опасност. Мъжът е бял. Оставим ли го на съдбата, той е изгубен, но ние може би ще се спасим, защото индианците надали знаят за нашето присъствие. Вземем ли го под закрила, ще се издадем самите. Аз и Пепе ще сторим това, което сметнеш за най-доброто. Решавай бързо!

— Ще го спасим!

— Добре! Вземете пушките си и не стреляйте, преди да съм казал!

Индианците бяха стигнали до белия и без да слизат от конете, го освободиха от ласото. Вождът даде знак. Петима от хората му слязоха да държат пленника. Черната птица измъкна ножа си, докато конят му стоеше като статуя.

— Мътните го взели — прошепна възбудено Боа роз, — искат да го скалпират жив, както мен навремето, когато ти се появи в последния миг! Пусни един куршум покрай ухото на вожда, Пепе!

— Защо не в главата?

— Той е човек и не бива...

Изстрелът се разнесе точно в мига преди скалпирането. Куршумът прелетя покрай главата на Черната птица, ала вождът не показа и следа от страх или изненада. Той приближи коня си до водата и хвърли остър, изпитателен поглед към острова.

— Санта Лаурета, нехранимайкото е знаел, че сме тук! — каза Пепе, докато зареждаше пушката си.

— Не само това — добави Боа роз, — той знае също, че не сме някои безчестни обесници, иначе нямаше да се изложи така непредпазливо на нашите куршуми. Вероятно сме били забелязани от някой съгледвач!

Дивакът сложи длани като рупор около устата си и извика към тях:

— Нека белите мъже се надигнат, за да може Черната птица, великият вожд на апачите, да говори с тях!

Боа роз се изправи в целия си ръст и около устните му заигра доволна усмивка, като видя как индианецът дръпна коня няколко крачки назад от изумление пред исполинската му фигура.

— Какво има да ми каже червеният мъж! — прогърмя той със своя глас.

— Белият мъж вожд ли е, за да мога да говоря с него, или той трябва да приказва с някой от моите хора?

— Белият мъж е вожд в гората и господар в саваната, той няма да разговаря с обикновен воин, но разрешава на вожд на апачите да издигне гласа си!

Боа роз познаваше индианците и възнамеряваше да им вдъхне почит към себе си.

— Защо стреля брат ми по моите червени синове?

— Защо пречи брат ми на моя бял син да върви накъдето си иска?

— Този бледолик не е нито брат, нито син на големия вожд от гората. Господарят на саваната идва от север, бледоликият — от юг. Вярно ли говори Черната птица, вождът на апачите?

— Той говори вярно, но забравя, че всички бледолики са братя. Нека освободи пленника, за да не заговори отново моята пушка!

— Апачът не се страхува от този глас, но воините на Юга бягат от него. Нека моят велик бял брат дойде в нашия бивак и да се бие заедно с нас срещу бивака на бледоликите. Ние ще изпусим калюмета с него и храбрите му спътници.

— Искате ли червеният ми брат да чуе моето име?

— Нека господарят на саваната го назове!

— Докъдето стигат прериите и планините, червените мъже го наричат Големия орел. Чувал ли е вече моят брат това име?

— Той го е чувал — отговори индианецът и не можа да потисне един жест на уважение.

— Тогава моят червен брат сигурно знае също, че Големия орел е справедлив и милостив. Той няма да причини зло на червените воители, но и няма да се съюзи с тях срещу своите бели братя!

— Тогава този бледалик ще трябва да ни даде скалпа си!

— И много деца на апачите ще изгубят живота си!

— Децата на апачите са като песъчинките в саваната. А Големия орел има само двама мъже при себе си. Той ще изпуши калюмета с нас или ще отиде при своите бащи!

— Значи вождът на апачите не иска да освободи своя пленник?

— Не.

— Тогава който сложи ръка на белия мъж, ще умре!

— Нека Големия орел наблюдава какво ще направим!

Той даде знак с ръка и отстъпи назад, за да излезе извън обсега на куршумите. Ножът на един от индианците проблесна над главата на пленника. Но канадецът беше вдигнал вече пушката си; дивакът рухна с раздробен череп. Десет остриета светнаха по същото време. Пушките на Пепе и Фабиан избълваха огън и двама индианци се строполиха.

Боа роз вече беше заредил.

— Бягай! — заповяда той със силен глас на белия, който, макар и да не бе вързан, продължаваше да стърчи и да трепери от страх. Веднага след това застреля четвърти в окото, така че белият получи пространство да бяга към водата, където под закрилата на трите пушки щеше да стигне безопасно до острова.

Но в объркването си онзи търти да бяга към коня си. С тази фатална грешка извади и себе си, и индианците от огневия обсега на тримата и след броени минути лежеше на земята, задушен от ласото и скалпиран.

Диваците нададоха разтърсващ нервите рев.

— Санта Лаурета, човекът беше глупав! Напразно се подложихме на опасност.

— Не, Пепе. Те и бездруго щяха да ни навестят. Но я ги виж какво правят!

Шестима от апачите останаха, другите препуснаха.

— Отиват да си вземат огнестрелните оръжия, които са свалили, когато са започнали лова на мустангите.

— Мисля, че ще трябва да издържим една истинска обсада — рече Фабиан.

— Сигурно, момчето ми, ако не проявим желание да доплуваме до другия бряг и да им се махнем от пътя.

Пепе го погледна слисан.

— Двайсет бяха, Боа роз, сега са едва шестнайсет. Откога Големия орел показва току-тъй гърба си на червените мошеници?

— Какво ще кажеш по въпроса, Фабиан?

— Оставаме!

Канадецът притисна дръзкия растреадор до сърцето си.

— Ха така, синко! Аз исках само да видя дали можем да разчитаме на теб, защото бягството не ми е привичка. А сега трябва да си издигнем укрепление, което да оказва по-голяма съпротива на куршумите от тази рехава дантела от листа. Те сигурно ще преминат реката, за да ни нападнат и от двете страни. Да се залавяме за работа!

Отвъдната страна на острова — не откъм брега, където се бяха появили индианците — беше закрыта от грамадни коренища. Но страната, от която се очакваше да се поднови нападението, за съжаление беше покрита само от тръстика и млади върби.

Благодарение на изключителната сила на своите мишци и подпомаган от спътниците си, канадецът изтръгна няколко големи сухи клона, както и довлечени от реката дървесни стволоче. За няколко минути сръчните ловци защитиха слабата и най-застрашена страна на острова с едно грубовато, но здраво укрепление, което бе в състояние да спести на бранителите на островчето и нещо повече от една смъртоносна рана.

— Виж, Фабиан — каза Боа роз удовлетворен, — зад тези стволоче сега си защитен като в някоя каменна крепост. Ще бъдеш изложен единствено на куршумите, които биха могли да ни пращат от растящите по брега дървета. Но ние ще внимаваме червените дяволи да не стигнат до върхарите.

Канадецът избобцо не го бе грижа за себе си, а само за неговия доведен син. Той му посочи поста зад най-здраво укрепената точка.

Върнаха се десетина индианци — бяха въоръжени с пушки, лъкове и стрели. Шестимата, пазили до момента острова, препуснаха,

за да вземат и те оръжията си.

— Внимавайте, танцът вероятно скоро ще започне! — обади се Пепе.

— Само да не се изложите! При зареждането не се изправяйте, а лягайте по гръб. Фабиан, отбележи си го!

Индианците бяха изчезнали от откритото пространство. Сега трябваше да си отварят добре очите.

Мръкваше се и растящият по брега храсталак започна да приема онези фантастични форми, които несигурната светлина на здрача умее да създава.

— Пепе — попита Боа роз с тих глас, — не ти ли се струва, че храстът там — той посочи с пръст през тръстиката към един върбалак — възприе друга форма и се уголеми?

— Да — отговори някогашният мигелет, — формата е друга. Ами я кажи, не забелязваш ли, че третият храст някак си провисна листа?

— А виждате ли — попита и Фабиан — между онази върба и трепетликата един храст, който преди десет минути със сигурност не беше там?

— Наистина! Те са се прикрили с отсечени клони. Как искат да ни измамат — разгневи се канадецът. — Зад всеки храст се крие по един индианец. Хайде да ги засипем с куршуми! Всеки да се заеме с неговия храст!

Отекнаха три изстрела, последваха три смъртни вика и многогласен яростен вой. Изкуственият храст изчезна, а другите два шубрака възприеха отново първоначалната си форма.

Съюзниците се бяха обърнали по гръб, за да заредят. В отговор на трите майсторски изстрела над главите им просвириха куршуми и стрели, които поръсиха наоколо само листа ивейки.

— Ако не се заблуждавам, сега те са само тринайсет, ако са се върнали онези шестимата, без да сме ги забелязали. Внимавайте, деца! Виждам там листата на трепетликата да мърдат, а вятърът определено няма вина за тая работа. Явно някой от тези нехранимайковци се катери или пък вече се е покатерил.

Една светкавица, проблеснала от споменатото дърво, и един куршум, забил се в един от образуващите острова стволоче, доказаха, че предположението на Боа роз е правилно.

— Санта Лаурета, типът стреля твърде встрани! — обади се Пепе, промушвайки пушката си през тръстиката. — Човек не може да го види, но веднага щом стреля пак, е изгубен!

Минаха няколко минути, докато индианецът зареди, но когато отсреща просветна, гръмна и пушката на Дормилон. За частица от секундата врагът се бе оголил, но този миг бе достатъчен за Пепе. Индианецът падаше от клон на клон като плод, ударен от градушка.

Прозвуча яростен вой, толкова ужасен, че човек трябваше да има железни нерви, за да не потрепери от ужас.

— Санта Лаурета, смили се над мен! Нямате ли усещането, като че цяла сюррия ягуари реве в тъмнината?

Фабиан рязко се извърна и подпря цевта на пушката си на чатала на един сух клон.

— Внимавайте, ще науча един да плува!

Фабиан беше забелязал, че един индианец се бе спуснал от брега и се бе стаил зад камък, който стърчеше два фута над водата.

От тази позиция един добър стрелец можеше да причини големи поразии, тъй като плаващият остров в горния си край беше по-зле защитен.

Фабиан лежеше тихо, без да помръдва. Чакаше да се появи макар и най-малката цел. Пръстът му натисна спусъка и това движение коства живота на дивака. Беше улучен в средата на челото. Реката го подхвана и понесе край острова.

Отново последваха неописуеми крясъци. Индианците бяха понесли чувствителни загуби, без да са си извоювали и най-малкото предимство.

— Да не би да си мислят, че ще ни измамат с крясъците си? — изгълча канадецът. — Правят като койотите през нощта — вият и си отговарят един на друг, сякаш са стотина, пък са само три-четири. Та и тези червени негодяи крещат, като че са две дузини, а наброяват само още единайсет човека. Еех, да можеше да дойдат насам по водата, тогава нямаше да остане и един, който да занесе вестта за поражението им в селото си!

Боа роз се замисли.

— Стоп, имам го! — извика.

— Кое? — любопитства Пепе.

— Не бихме ли могли да ги накараме да повярват, че са ни уцелили, та да се домъкнат за скалповете ни?

— Вярно бе!

— Но съществува дяволски голям риск.

— Не чак толкова, колкото си мислиш, Боа роз. Червените обесници наистина ще поискат да проверят дали сме мъртви, а те не стрелят толкова добре, както аз навремето, когато смятах задницата на някоя мечка за ребрата ѝ.

— Е добре, деца, нека първи да бъде моят калпак. Една дупка в повече няма да му навреди! Издайте един къс звук, когато полети към земята.

Той закрепил калпака между два клона. Забеляза го. Един точен изстрел прекършил клона, а на късия, задавен вик на Пепе от брега откликна смайваща олелия.

— Те си мислят, че са пратили Големия орел при дедите му. Почакайте само, орелът ще разкъса всички ви, врабчета такива!

— Там един се качва по трепетликата! — извести Фабиан.

— Ха така, тъкмо това исках! — отговори канадецът. — Ако се прилепим плътно до барикадата, той няма да може да ни види. Трябва така да направим, като че един от нас търси нещо в средата на острова. Вече е толкова тъмно, че той от дървото ще види само силует. Дай си вамса и шапката, Пепе!

Боа роз измъкна един чаталест клон от барикадата, облече го с вамса, нахлупи шапката отгоре и избути напред тази фигура. От трепетликата веднага стреляха. Куршумът удари встрани от чувелото, ала Боа роз го бутна да падне.

Триумфиращ крясък прозвуча от трепетликата.

— Добре де, червени ми братко! Двама от нас вече са във вечните ловни полета, прати сега и третия!

Ако типът беше по-добър стрелец и сумракът не се бе сгъстил толкова, човек изобщо не би се осмелил на такова нещо, но така... Фабиан, я ми дай сомбрерото си!

Ако другите двама бяха заподозрели намерението му, сигурно щяха да опитат да му попречат. Подсмихвайки се тайно на себе си, Боа роз наложи на главата си шапката — беше му твърде малка, ала широката периферия не позволяваше това да се забележи — и се

подаде малко над барикадата, като предполагаше, че мъжът на трепетликата вече е заредил.

Пепе нададе вик на ужас, който съвпадна с два гърмежа — единият се разнесе откъм трепетликата, а другият — от брега.

— Санта Лаурета, какво ти хрумна?!

— Какво ли? Вече нищо, защото сега сме очистени и тримата. Чуваш ли как ликуват и се дерат сатаните? Вярно, целеха се малко по-добре, отколкото мислех — единият куршум мина през ръкава, а другият, а, да, има дупка в периферията!

Фабиан беше пребледнял, ала не укори безогледно дръзкия мъж. Канадецът се отърси и рече:

— Сега внимавайте, ще последва истински град от стрели и куршуми! Познавам си аз хората, те ще се заемат с любимото си занимание да направят труповете ни още по-мъртви.

Предположението му се оказа вярно, защото след броени мигове островът бе подложен на минутен барабанен огън. Свиреха стрели и куршуми, ала никой от тримата мъже не бе улучен.

— Виждате ли? Сега ще настъпи затишие, докато луната се покаже над короните на дърветата. Това ще стане след три четвърти час, а дотогава можем да им предоставим онова, от което се нуждаят.

По реката беше станало толкова тъмно, че червенокожите не можеха да видят нищо по острова, докато изгрялата и вече издигаща се зад дърветата луна озаряваше брега със своята ставаща все по-ярка светлина и позволяваше на ловците да правят наблюденията си.

Те нарязаха суха тръстика, сплетоха три топки, наподобяващи глави, направиха с помощта на дрехите си тела и ги наслагах по тревата като мъртъвци.

Луната се издигаше все по-високо. Погледнати от дърветата, чучелата трябваше да минат за човешки фигури. Ловците лежаха зад укреплението си и очакваха развитието на нещата.

— Не се ли качва някой на върбата? — попита Пепе.

— Да — отвърна Фабиан. — Човек би могъл чудесно да го вземе на мушка, ако няхаме други намерения.

— Оставете ги да се катерят. Сами ще си слязат после.

Индианецът се катереше с изключителна предпазливост от клон на клон, докато стигна височината, от която можеше да вижда вътрешността на плаващия остров. Клекна на един дебел клон и

подаде предпазливо глава. Гледката на лежащите по земята „мъртъвци“ като че не го изненада. Все пак предположи някаква хитрост, показа цялото си тяло и насочи пушка. После спусна цевта на оръжието и се прицели отново. Повтори опита няколко пъти, убеди се, че на острова има само мъртъвци и нададе триумфиращ вик.

— Аха, рибата клъвна! — ухили се Големия орел. — Това е Черната птица, който сега ще посети своите бели братя.

— Слиза от дървото — отбеляза Фабиан.

Индианците все още се съмняваха, защото последва дълга тишина.

— Какво ли не биха дали да имат скалповете ни, но не се осмеляват — обади се Пепе, при което сподави една прозявка от скука. — Санта Лаурета, започва да ми се спи както в Еланчове, където изгубих великолепно то си служебно положение по такъв нелеп начин!

— Търпение! — прошепна канадецът. — Ще дойдат! Кой знае какво ги кара да се колебаят!

Той излезе прав. На брега се показва един индианец, последван от втори, и скоро десетина фигури навлязоха бавно в реката.

— Ако ги познавам добре, ще газят един след друг във водата — прошепна Боа роз. — Ти, Фабиан, взимаш втория на мушка! Пепе се прицелва в средата, а аз ще дам на предпоследния неговия дял. По този начин няма да могат да ни вземат на абордаж, защото ще са разделени с пролуки, и лесно ще се справим с тях. Фабиан, сине, ти няма да участваш в боя! Достатъчно е само да зареждаш пушките ни, докато Пепе и аз ги очакваме с ножове!

Черната птица вървеше начело. Другите го следваха с такава предпазливост, че движенията им не причиняваха ни най-малък шум.

Вождът достигна дълбочина, която го принуди да заплува. С три загребвания щеше да се добере до острова.

— Огън! — прогърмя гласът на канадеца.

Ловците се изправиха. Три изстрела проехтяха като един и трима индианци потънаха под повърхността на водата.

Пепе и канадецът хвърлиха бързо пушките зад себе си и зачакаха с изнесен напред крак и нож в ръка ръкопашния бой. Само че след изстрелите Черната птица се потопи, а хората му се втурнаха обратно към брега.

— Апачите все още наброяват осем храбри воители — викна подире им Боа роз с гръмовен глас. — Ще се осмелят ли те да дойдат и да вземат косата на Големия орел?

— Апачите са страхливи койоти — подигра се Пепе. — Седем от тях бягат от трима бели мъже. Кой ще поиска да вземе скалпа на Падащата светкавица?

Не последва отговор.

Но Пепе забеляза да плава по гръб едно черно неподвижно тяло, което се бе оставило напълно неподвижно на течението да го тласка към брега.

— Дон Фабиан, пушката ми, за бога! Това е Черната птица, който се прави на умрял и се е оставил течението да го носи!

Той издърпа карабината от ръцете на младежа и се прицели.

— Сега червеният вожд ще заплати за скалпа на нашия бял брат! — извика с мощен глас Пепе. — Падащата светкавица няма да убие пъзливия апач, а само ще отнеме силата на ръката му, която той вдигна срещу Господарите на саваната!

Тялото на вожда тутакси се потопи, ала когато подаде глава на повърхността, за да поеме въздух, тежкият куршум на мечкоубиеца раздроби дясното му рамо.

Боа роз също бе посегнал към пушката си. Той видя, че един от бегълците се приближава през крайбрежния храсталак, за да посрещне ранения вожд, и натисна спусък. Дивакът заплати непредпазливостта със смъртта си.

Планът на канадеца не успя напълно, защото апачите избягаха, вместо да дебаркират на острова. Но от десет четирима се бяха простили с живота, а вождът беше белязан завинаги. От двайсет нападатели тринайсет бяха простреляни, без и косъм да е паднал от главите на нападнатите. Такъв успех можеха да постигнат само прочути мъже като Падащата светкавица и Големия орел, застанали с все още димящи пушки в ръка като застрашителни богове на отъмщението.

— А сега, Пепе? — попита канадецът.

— Първо зареждаме и после отсреща!

— Бяха единайсет живи, а във водата влязоха десет — подхвърли Фабиан. — Къде е липсващият?

— Правилно, детето ми! Пазел е на брега или... аха, чувате ли конски тропот? Станало е тъкмо това, което исках да кажа: той е бил изпратен да доведе помощ. Сега вече няма защо да ходим отсреща, Пепе. Елате да хапнем — това е най-доброто, което можем да сторим в момента!

Те насядаха и започнаха да ядат, държейки околността под око. Скромната им храна се състоеше от сушено на слънце месо и грубо смляно царевично брашно.

Безмълвна тишина цареше наоколо, но тримата мъже знаеха, че това е затишие пред буря. Луната се издигаше по-високо; времето минаваше, а все още никакъв шум не нарушаваше тишината, никакъв признак не подсказваше близостта на вражеско човешко същество.

По едно време водата се разклати неспокойно под острова и Пепе се послуша.

— Какво е това? Движението не е породено от течението или въртопите на реката. В този час на нощта не идват нито коне, нито бизони на водопой.

Той се изправи и се надвеси да огледа реката нагоре и надолу. Но от горната и долната страна на острова се кълбеше гъста, непроницаема мъгла.

— Не виждам нищо освен мъгла — осведоми той ядосано.

— Движението на водата е лесно обяснимо — заяви Боа роз. — Конският тропот, който чухме преди малко, е от доведените диваци. Те са се разделили и са изпратили един отряд да мине реката горе. Ето откъде са и тези вълни.

Мъглата се спускаше все по-гъста, докато се спусна и над острова сал. Виждаше се едва на няколко крачки разстояние. Ловците се увиха по-плътно в наметалата и завивките си.

Внезапно и тримата подскочиха.

От двата бряга едновременно и съвсем неочаквано прокътят толкова мощен, пронизителен и продължителен вой, че ехото дълго продължи да звучи по бреговете.

— Санта Лаурета, ама че концерт! Толкова прекрасен и хармоничен не можеш да чуеш и на Пеурта дел Сол в Мадрид. А сега можем да разхлабим скалповете си, приятели, и да научим погребалното песнопение, което скоро ще се наложи да изпеем!

— Какво ще кажеш по въпроса, Фабиан, синко? — попита канадецът с изключително мек глас.

— Че Бог е винаги близо до чедата си, татко!

— Ха така, момче! Вярно, че сме обградени от две страни, но когато луната залезе напълно, ще се измъкнем от този миши капан.

В далечината се разнесоха изстрели. Човек ясно можеше да отличи различните калибри на пушките.

— Мисля, че апачите са нападнали лагера на Аречиса! — прошепна Боа роз.

— Ще ми се да не му провърви повече, отколкото на нас! — произнесе ядно Пепе. — Едва ли е за вярване, че ще се отбранява така храбро, както го сторихме ние!

От брега ненадейно се обади глас:

— Нека белите мъже отворят ушите си!

— Това е Черната птица! — забеляза Пепе. — Вождът трябва да притежава огромна сила, за да превъзмогне болката от раната си и да ни разправя историйки!

Наистина беше Черната птица. Беше наредил да го превържат и двама воини го подкрепяха.

— За какво трябва да си отворим ушите? — попита Пепе.

— Мъжете от Севера са храбри и ще се нуждаят от целия си кураж. Храбрите синове на апачите нападат в този миг белите от Юга. Защо не сторят същото и мъжете от Севера?

— Защото един орел не се бие редом с някаква си черна птица; защото лъвовете не ловуват заедно с чакалите; защото чакалите само вият и джафкат, докато лъвът разкъсва и поглъща плячката си.

— Вождът на апачите не иска да говори повече с Падащата светкавица, а с Големия орел от Снежните планини, със своя бял брат, който има силата на мечка и гласа на гръмотевица.

— Какво иска Черната птица от Орела? — попита канадецът.

— Черната птица иска да чуе как Орела го моли за живота си, защото настъпи часът, в който той ще се сгромоляса от висините върху земята.

— Кой се кани да го свали на земята?

— Ръката на апача.

— Ръката на апача не стига горе до облаците; тя е ръка на дете, което се крие от мишката; тя е ръка на стара жена, която се бои от

краставата жаба.

— Тя ще смаже вожда на гората и саваната! Главатарят на апачите иска да говори и с Пантерата от Юга!

— Той има предвид теб, Фабиан! — поясни Боа роз. — Виждаш, и ти вече си имаш име!

— Какво иска апачът от Пантерата, която ще го разкъса? — извика Фабиан.

— Пантерата е млад и красив; в неговото сърце живеят кураж и сила, но смъртта ще го сграбчи в лапите си и той може да ѝ се изплъзне само ако се вслуша в гласа, който сега му говори.

— Пантерата не вижда смъртта край себе си, а там, при червените котки, които дебнат край реката и мяукат от страх. Какво иска да му каже гласът?

— Нека младата пантера дойде при своите червени приятели. Ще си потърси някоя скуав сред дъщерите на апачите и ще стане вожд и велик воин, чийто глас ще звучи във всички вигвами.

— Санта Лаурета, типът се кани да ви намери жена, дон Фабиан — ухили се Пепе. — Нашарете се със сажди и охра и действайте бързо, защото такъв шанс не всеки ден се предлага на един граф Де Медиана!

Въпреки опасното положение, в което се намираха, Фабиан се засмя.

— Оставете ме да задам още един въпрос — помоли той и викна през водата. — Ако Пантерата обещае да си потърси една червена скуав, как ще постъпи вождът на апачите с Големия орел и Падащата светкавица?

— Те ще умрат. Черната птица ще разтвори вътрешностите им, за да видят страха, който се крие в тях. Но ако Пантерата не пожелае да дойде, той ще го удуши с двата си пръста, ще направи от кожата му седло на бойния си кон, а скалпа му ще даде на мишките от полето за жилище.

— Тогава нека Черната птица дойде насам и да не забравя двата си пръста. Само че той ще се уплаши от тримата бели вождове и ще им покаже гърба си със своите пъзливи бойци, както преди малко. Тримата бледолики видяха сметката на тринайсет негови синове, а Черната птица е парализиран, без и един косъм да им е взел от главите. Ако той дойде, те ще го смажат, но ще му оставят кожата, защото

скалпът на един апач е като кожата на заек — храбрият воин предпочита да умре, отколкото да се накичи с него!

— Браво, дон Фабиан! — извика Пепе. — Беше речено от душа, макар и да бяхте твърде учтив. Но я да видим дали ще получат косите ни. При подобни обстоятелства едно бягство не е проява на страхливост, а геройство. Орелът се извисява във въздуха, светкавицата никой смъртен не може да задържи, а пантерата плува като рибата в морето. Нека поразмислим дали можем да се изплъзнем, плувайки!

— Всеки от нас се е научил да пори водата, но преди това трябва да разберем дали и те са помислили за тази възможност — рече Боа роз.

Луната се беше скрила; далечните гърмежи бяха престанали и наоколо владееше дълбока тишина и мрак. Канадецът изтръгна един върбов ствол от сала — чепатият му край приличаше на човешка глава. Спусна го внимателно във водата и черната маса бавно отплува по реката.

Със затаен дъх тримата се ослушваха и за най-малкия шум, който би им известил, че опитът е разкрит от индианците, ала минаха много минути, без нещо да се чуе.

— Ще стане, ако плуваме предпазливо и се разкараме оттук през дълги паузи. Пушките и мунициите...

Пепе спря посред предложението си. На брега лумна огън, още един... по-нататък трети, четвърти... от другата страна също се разгоряха четири-пет, хвърляйки през гъстата мъгла трепкаща светлина със златисти и пурпурни оттенъци върху реката.

— Чумата да ги отнесе, това е лошо! — изруга Боа роз. — Как да тръгнем при това положение?

— Мъглата ще стане по-гъста, татко, а сухият горивен материал скоро ще свърши. Пламъците ще изгубят силата и осветителната си мощ. Ама... стой, чакай, аз ще ги накарам сами да намалят огньовете!

През една тясна пролука във валмата мъгла беше мярнал главата на един индианец, който клечеше на земята и подклаждаше огъня точно срещу острова. Един лек повей поднови пролуката, изстрелът отекна и викове доказаха, че целта е улучена.

За кратко време всички пламъци изгубиха първоначалната си сила.

— Помогна! — рече Боа роз. — Фабиан, момчето ми, при Марко Ареляно ти си се учил в нелошо училище — с чиста съвест го засвидетелствам и за двама ви. Въпреки огньовете ще ни се удаде да стигнем с плуване до безопасно място на сушата. Не мислиш ли и ти така, Пепе?

— Ако мъглата се сгъсти, както се очаква, да! Страхувам се само за барута и пушките. Все пак ще се наложи да се потапяме.

— Хмм — изсумтя Фабиан замислено, — може би няма да има нужда нито да плуваме, нито да се потапяме!

— Че как другояче?

— Само малко да кормуваме и гребем.

— Какво имаш предвид, детето ми?

— Не ви ли направи впечатление, че островът периодично се надигаше и спускаше, когато червенокожите минаваха по реката?

— Естествено.

— И че вибрираше и се клатушкаше, когато изскубнахме няколко клона и ствола за барикадата?

— Това също.

— Е, ако ни се удаде да го освободим...

— Санта Лаурета — прекъсна го Пепе, — ама че загубенияци сме били, Боа роз! Не си ли и ти на това мнение?

— Напълно съм съгласен с теб, защото идеята на Фабиан ще ни донесе спасение. Островът може би се държи за дъното само с някой корен или дебел ствол. Трябва да са минали много години, откак е заседнал, съдейки по образувалата се почва. Долният клонак отдавна трябва да е прогнил във водата и искам да се убедя в това.

Боа роз пристъпи към края на острова и с голяма предпазливост се плъзна във водата. Другите двама го следяха неспокойно. От време на време той изчезваше под повърхността на реката като водолаз, търсещ в обшивката на кораба пробойна. Най-сетне застана отново при тях.

— Ее — попита Пепе, — колко котви ни държат?

— По моему всичко се нарежда добре. Засега видях само една да задържа острова ни — резервната котва.

— Трябва ли пак да слизаш долу? — попита Фабиан угрижено.

— Да, ако искаме да отплаваме.

— Тогава се пази! Много лесно можеш да се заплетеш в мрежата от клони и коренища и да се удавиш!

— Не се безпокой, момчето ми — отговори исполинът. — Ще действам предпазливо, за да не се разпадне островът ни, иначе ще попаднем от трън та на глог. А ни трябва кормило. Реката има много противоположни течения и макар да не можем да управляваме напълно сала, защото не бива да гребем, то трябва да сме колкото може по-независими от него...

Вождът Черната птица седеше в подножието на едно дърво. Раздробеното му рамо бе здраво стегнато от ремъчна превръзка. Пламтящите му очи непрекъснато фиксираха тъмната маса на острова, където бяха тримата мъже, за чиято кръв жадуваше.

Колкото по-гъста ставаше мъглата около островчето, толкова повече се смаляваше светлинният пояс, хвърлян от огньовете върху реката. Скоро бдящите вече не можеха да различат отсрещния бряг и накрая дори островчето се изгуби в нея.

Вождът знаеше, че сега вниманието трябва да се удвои. Ето защо повика двама воини, за да ги изпрати до постовете по двата бряга.

— Вървете и кажете на стражите, че всеки трябва да си наостри ушите, за да замени очите, заслепявани от мъглата. Кажете им, че благодарността на Черната птица е голяма, но и наказанието му е строго. Който затвори очи и заспи, него ловният боздуган на вожда ще прати не във вечните ловни полета, а в Страната на сенките.

Няма нощен шум, който би могъл да убегне от ухото на индианеца, а от пронизващите му очи не се изплъзва току-тъй лесно предметът, който той се стреми да открие. Само че мъглата покриваше и най-близката околност, така че единствено напрегнатото внимание можеше донякъде да компенсира ощетените сетива. Със затворени очи и отворени уши индианските воини стояха неподвижно край своите огньовете и се стараеха да останат будни, докато цялата природа бе потънала в сън. От време на време някой хвърляше клон в огъня.

Изтече доста време, през което не се чуваше нищо друго, освен приглушеното бучене на един намиращ се по-нагоре водопад и тихото, шепнещо шумолене на раздвижваната от вълните тръстика. Студеният нощен въздух удвояваше болките на вожда и вследствие на това — неговия гняв. Светлината на огъня осветяваше остро изрязаните му черти и побледнялата от загубата на кръв кожа. Лицето му бе покрито

с отблъскваща живопис, а дивашките зловещи и жадни за мъст очи му придаваха облика на онези кръвожадни идоли, на които хората във варварските времена са се кланяли.

В близкия храст нещо прошумоля и един млад индианец застана пред него. Беше покрит с кръв, гърдите му се повдигаха, а ноздрите трепереха — знак, че дълго и бързо е тичал.

— Какво има? Изпратил те е Леопарда, вождът! Трябва да се е случило нещо важно, за да изпрати най-бързия бегач.

— Леопарда вече не може да праща бегачи. Ножът на един бял прониза сърцето му и той се отзова на вика на Великия дух във вечните ловни полета.

— Там ще бъде щастлив, защото е умрял като победител — отговори вождът просто, овладявайки любопитството си.

— Той падна на земята като победен. Мъжете на апачите побягнаха; техните предводители и петдесет изтъкнати воини лежат на бойното поле.

Малко остана вождът — въпреки парещите болки от раната и повеляваната от ранга му сдържаност — да скочи при тази новина. Трябваша му няколко секунди, докато стане отново спокоен и хладнокръвен.

— Кой те праща?

— Воини, които се нуждаят от предводител, за да си отмъстят. Досега Черната птица беше глава на едно племе, но сега е глава на цял народ.

В очите на ранения блеснаха гордост и задоволство. От една страна, неговата власт се увеличаваше, а, от друга, претърпяното от другите четирима вождове поражение доказваше разумността на дадения от него съвет.

— Ако пушките на мъжете от Севера се бяха обединили с нашите, нито един мъж от Юга нямаше да има скалп на черепа си. Големия орел, Падащата светкавица и Пантерата от Юга чакат сега макана^[2] на апача. Който има бледо лице, трябва да умре. Но какво може да стори един ранен вожд? Половината от неговата кръв е изтекла, краката му не го държат, той дори от коня би се свлякъл.

— Мъжете ще го вържат здраво — отговори бегачът, който бе погледнал изплашено, като чу прочутите имена. — Но защо не стовари Черната птица своя як пестник върху главите на тримата ловци?

— Антилопата, бегачът, има краката на елена и мисълта на лисицата. Нека той чуе разказа за битката срещу вождовете на гората и саваната!

Бегачът застина ням и горд от тази рядка благосклонност. Когато вождът свърши, Антилопата заби поглед в земята. Размишляваше. След известно време дигна глава.

— Тишината на нощта говори с мен. Преди Черната птица да е съгледал сивотата на утрото, бледоликите ще бъдат в негова власт.

— Могат ли воините ми да вървят по водата, както по бойната пътека?

— Не, но могат да пратят огън на острова, за да го погълне, и тогава белите мъже ще бъдат принудени да излязат на брега.

Вождът погледна изненадано съветника.

— Аз казах: Антилопата, бегачът, има мислите на лисица. Нека той действа, както каза!

Индианецът се обърна и изчезна безмълвно в мъглата. Тя беше станала толкова гъста, че човек можеше да вижда на не повече от две крачки разстояние. Колкото и малък да бе островът, неговите обитатели не можеха да го обхванат с поглед. С голямо усилие канадецът бе освободил едно дълго младо стъбло от хаоса дървеса и с помощта на Фабиановото ласо омотаваше наметалото си по оставените клони.

— Така, сега си имаме безшумно кормило. Нужни са ни само още две дървета за ключ и сме готови за отпътуване!

Отсреща за втори път прозвуча гласът на вожда.

— Отворено ли е ухото на белите мъже да чуе думите на Черната птица, големия вожд на апачите?

— Ще разменим ли още няколко думи с обесника, приятели? — попита Пепе.

— Стори го ти, аз нямам време за такива работи — отвърна канадецът.

— Какво иска вождът от ловците на Снежните планини?

— Нека тримата бледолики подхванат своята погребална песен, защото още преди да я свършат, те ще бъдат в ръцете на моите воини!

— Мътните го взели! — прошепна Боа роз. — Типовете са научили нещо.

— Вождовете на горите не пеят по друг начин освен със своите пушки — отговори Сънливеца високо. — Апачите вече се запознаха с тяхната песен.

— Тя никога повече няма да прозвучи. Нека белите дойдат отсам, преди да сме ги принудили.

— Господарите на саваната не общуват с мъже, чиито гърбове са видели в битката. Всеки от тях струва повече от хиляди апачи. Ако червените мъже искат да молят за милост, то нека те дойдат при нас!

— Езикът на Падащата светкавица е остър, ала апачът ще го изреже с ножа си от голямата му уста.

— А езикът на Черната птица е като на някой скункс, когато се почиства. Вождовете на белите си запушват носа, когато заговори.

— Ножът на апача ще вземе носа на Падащата светкавица, за да може да чува какво му се говори. Ръката на червения воин е силна, тя ще го смаже.

— Апачът ще седи във вигвама на своята скуав и ще разказва на старите жени как вождовете на саваната са го направили за посмешище. Светкавицата е бърза като мисълта и унищожава всичко, което докосне! Никой не може да я улови!

— Апачът ще я улови! Аз казах!

— Аа, ето какво било! — подскочи Боа роз, като показва срещу течението. — Искат да изгорят острова ни.

Мъглата сега бе толкова осезаема, че вече не се виждаха горящите по двата бряга огньовете. По средата на реката една малка светлинка ставаше все по-голяма и все повече се приближаваше към сала.

— Спуснали са брандер^[3] по реката и знаят, че той непременно ще стигне до острова. Мошениците! Хич не е лоша идеята им да ни прогонят с огън от водата на брега! — рече Пепе.

— Направили са си кроежите, без да знаят за нашето кормило.

— В какъв смисъл? — поиска да знае Фабиан.

— Щом брандерът доближи острова, ще го освети ярко. Това ще даде възможност на типовете да ни държат в шах с лъковете и пушките си, а ние ще бъдем принудени да се крием. Само че кормилното весло е дълго и ще ни послужи като спасител.

— Ще можеш ли сам да се оправиш, Боа роз?

— Да — отговори канадецът, докато измъкваше няколко клона от долния край на острова, за да си издигне малка барикада.

— Тогава си дай пушката! Елате, дон Фабиан, ще имаме възможност да дадем няколко хубави изстрела. Стреляйте само веднъж. За другото ще се грижа аз, докато вие зареждате бързо!

Те се приготвиха за стрелба.

Брандерът идваше бавно, но сигурно все по-близо и по-близо. Беше направен от смолисти дървета, чието прашене ясно можеше да се долови. Беше с големи размери и създаваше пламък, който въпреки мъглата осветяваше ярко двата бряга, така че силуетите на застаналите там индианци ясно се различаваха. Те бяха толкова уверени в успеха си и смятаха тримата ловци за обречени, че изобщо не мислеха за себе си и не се криеха.

Боа роз лежеше зад своите клони, през които бе проврял кормилото, и очакваше с напрегнати мускули първия сблъсък с брандера. Той ясно можеше да разгледа конструкцията му. Две скрепени една за друга дървесни корони носеха подложка от зелена трева, върху която бяха струпани и запалени сухи смолисти цепеници и клони. При сблъсъка с острова тази горяща маса трябваше да изгуби равновесие и да се изсипе от инерцията върху сала, където имаше в наличност толкова много сух вършинак, че би трябвало за няколко мига да бъде погълнат от пламъците.

— Сега отсреща е достатъчно светло. Хайде! — изкомандва Пепе. Изтрещяха два изстрела.

— Улучихме! Двамина!

Фабиан се хвърли по гръб, а Пепе изстреля третата пушка.

— Трима! — оповести хладнокръвно, броейки новата жертва. При това неочаквано нападение индианците се изтеглиха възможно най-далече, ала брандерът и собствените им стражеви огньове осветяваха и най-дребния предмет така ясно, че всеки противник се виждаше по-добре, отколкото и посред обяд. Тъмните фигури на индианците се виждаха дори през храстите, зад които се бяха скрили, но Фабиан не смогваше да зарежда достатъчно бързо.

— Четириима! По-бързо, дон Фабиан! Само за пет минути две дузини червенокожи ще идат по дявола. Петима!

Внезапно островът бе разтърсен от удар. Брандерът се бе натъкнал на кормилото, разлюля се, но запази равновесие. Ловецът го

отби с помощта на пръта и брандерът се понесе край острова и продължи да плава бавно надолу по течението.

Град от стрели и куршуми се изсипа върху сала, докато бе ярко осветен, ала не причини никакви щети.

— Шест! — отброи Пепе.

Той бе принуден да направи пауза, докато брандерът преминаваше край тях, но после се прицелваше с още по-голямо усърдие. Кратката светлина трябваше да бъде използвана. Обърна се и провери току-що заредената пушка през укритието.

— Седем! — провикна се ликуващо.

— Осем! — допълни растреадорът.

— Санта Лаурета, всичко свърши! Не можеше ли тази красива заря да се задържи още няколко минути? Тези апачи и след петстотин лета ще помнят „господарите на саваната“, които бяха трима, а изпратиха такъв голям брой нашарени физиономии във вечните ловни полета! Ще тръгваме ли след брандера?

— Не. Трябва да изчакаме. Може да ни освети, ако го последваме веднага.

— Или — рече Фабиан — той може да се натъкне на брега, да го подпали и така да издаде пътя ни.

— От това надали трябва да се страхуваме. Червенокожите незабавно ще угасят огъня, за да не се излагат самите на опасност.

Този път диваците не бяха надали обичайния си вик. Яростта им беше мълчалива, но гибелна. Сега, след като бе станало отново тъмно, бдителността им се утрои.

След четвърт час Големия орел се приготви да влезе във водата.

— Време е. Тъй като не бива да гребем, ще напредваме с малката скорост на течението. Ако чакаме по-дълго, при пукването на зората ще сме в обсега на диваците.

Той се спусна. По образуващото се около острова завихряне можеше да се познае как работи. Салът потрепери. В продължение на няколко мига Фабиан бе обхванат от страх при мисълта, че Боа роз може би се бори със смъртта... изведнъж под краката му се чу глух трясък.

В следващия миг канадецът се появи отново над повърхността на водата. С един скок стъпи здраво на острова, който започна да се върти бавно около себе си, после се плъзна полека по течението. Силните

ръце на титана бяха прерязали с ножа грамаден корен, забил се дълбоко в коритото на реката.

— Слава богу — извика той, — беше страхотно напрежение! Но ние плаваме!

— Далеч от вечните ловни полета на тези червенокожи нехранимайковци! — допълни Пепе.

Водата се разбиваше без шум, салът се подчиняваше и те бавно напредваха.

Тримата мъже бяха спокойни, а наоколо цареше дълбока тишина. Измина доста време. Внезапно пред тях се появи светлина, която ставаше все по-голяма и като че гореше точно по средата на реката.

— Санта Лаурета, какво е това? — изплаши се Пепе. — Не е възможно все пак да е брандерът!

Големия орел не отговори. Той бе впил очи в огъня, като направляваше с кормилото сала.

— Това е стражеви огън на брега — определи после.

— Ама той гори насред реката — възрази Фабиан.

— Тя прави завой.

— Карай по течението! — настоя Пепе. — В противен случай отиваме право към брега и огъня!

— Течението е толкова силно, че съм принуден да го следвам, ако не искам да строша кормилото или да оставя сала да се разпадне.

Огънят, който преди малко се бе появил в мъглата, сега се увеличи и освети един индиански страж, изправен и неподвижен.

Дълга бизонова грива покриваше главата на индианеца, над която имаше украса от пера.

За щастие мъглата бе твърде гъста, за да забележи апачът тъмната маса на острова, плаващ кротко по реката.

Изведнъж дивакът изправи наведената си глава, сякаш нещо му подсказа, че дързостта и уменията на враговете ще измамят неговата бдителност.

— Дали типът храни някакво подозрение? — промърмори канадецът.

— Еех, пушката е твърде шумна, но ако имах лък и стрела, щях да изпратя на оня свят тоя човекобизон, където ще може да си стои на вахта колкото си ще.

Индианецът забучи копието в земята, наклони се напред и сложи длани над очите си, за да ги заслони от пламъците.

Сърцата на тримата затупкаха, едва се осмеляваха да дишат. Видеше ли ги дивакът, бяха изгубени.

Индианецът беше страховита и грозна гледка.

— Дали дяволският синковец ни забеляза? — попита Пепе.

— Не. Но ще ни забележи, ако... ох, слава богу, извъртаме се. Ако искаш да запомниш тая муцуна, Пепе, то погледни я още един път, защото мъглата ей сега ще погълне нехранимайкото.

И действително, светлината скоро изчезна така бързо, както бе изплувала пред тях и от този момент те заплаваха, без да им се мерне нещо особено пред очите.

— Това е бил последният лагерен огън — рече Боа роз. — Пепе, издърпай два-три здрави клона — сега двамата можете да удвоите с гребане скоростта ни.

Салът се подчини на усилията на тримата мъже с изненадваща бързина.

Развидели се.

— Сега трябва да пристанем — реши канадецът.

— Тогава спирай, където ти е удобно — отвърна Пепе. — Оттам ще следваме пеша руслото на реката, за да скрием следите си от индианците. Мислите ли, дон Фабиан, че сме още далеч от Златната долина?

— Вие видяхте слънцето да залязва зад Мъгливите планини, които затварят долината. Трябва да сме се отдалечили най-много на няколко часа път според картата, която моят осиновител е изготвил.

С помощта на другите двама Боа роз насочи сала към брега, където тримата скочиха.

Канадецът сне лисичия калпак от главата си.

— Мили Боже, благодаря ти, спасени са единствените същества, които имам на този свят: моя Фабиан и моя стар спътник в битки и опасности!

— Санта Лаурета, ти си прав, старо, на Бога дължим това чудесно избавление! — отговори Пепе затрогнат. — Никога не сме били толкова натясно, както днес, и ако имам щастието да срещна пак дон Черната птица и хората му, ще им засвидетелствам признателността си!

— Хайде да се махаме! — настоя Фабиан.

— Почакай, детето ми! Трябва да вземем още няколко предохранителни мерки. Сега ще разделим този сал, който ни беше толкова полезен, на съставните му части и ще го пуснем по реката, за да не могат индианците да намерят от него и най-малката следа.

Дървесните стволоче бяха разделени и тикнати в реката, която ги повлече; клоните ги последваха; пръстта падна на дъното и за кратко време от сала, създаван с години от природата, не остана и помен.

Ловците се постараха да заличат грижливо следите си и да изправят отново всеки стъпкан стрък трева.

— Тъй! — отсече Пепе. — Сега сме окончателно готови и можем да вървим. Но много бих искал да видя физиономии на червенокожите, когато забележат, че островът е изчезнал, а Падащата светкавица е офейкал зад всички планини!...

---

[1] ача — бойна брадва (Б. а.) ↑

[2] макана — боен боздуган (Б. нем. изд.) ↑

[3] брандер (нем. Brander) — кораб, натоварен със запалителни материали, служил за подпалване на неприятелски съдове (Б. пр.) ↑

5. ЛАГЕРЪТ

Експедицията на дон Естебан де Аречиса беше построила лагера си недалеч от Рио Хила, след като през десетдневния си поход бе изгубила в битки с индианците дваисет мъже. Но въпреки отслабналата ѝ мощ силите на белите авантюристи и винаги готовите да отбраняват своята територия индианци бяха горе-долу равни.

Но въодушевлението на шейсетимата мъже вече не беше толкова голямо, както в деня, когато потеглиха от Тубак, изпълнени с надежди за победа.

Дон Естебан, който сякаш с непонятен инстинкт предвиждаше всичко, не беше изпускал необходимите превантивни мерки. Досега в подобни експедиции всеки бе действал на собствена глава и в отбраната бе разчитал единствено на себе си, на своите оръжия и коня си. Испанецът, напротив, бе обучил и принудил на подчинение тези своеволни мъже.

Фургоните, които беше закупил, служеха както за транспорт, така и за отбрана. Дон Естебан беше възприел тази тактика от Съединените щати, чиито жители са предопределени, изглежда, да населят Запада на североамериканския континент и да го направят подвластен на цивилизацията. И ето как под неговото умело и енергично ръководство експедицията проникна по-навътре в територията на апачите от коя и да е друга преди това.

Определяйки днес с Кучильо лагерното място, дон Естебан бе изразил надеждата, че Златната долина не е далеч.

— Ако не се заблуждавам, ние действително сме близо. Може би ще ми разрешите да поогледам местността, докато вие надзиравате построяването на бивака?

— Вървете! Но не се губете и се пазете да не паднете в ръцете на индианците.

По лицето на Кучильо плъзна особена усмивка.

— Не се страхувайте за мен, дон Естебан. Вярно, че срещу някой бял сегиз-тогиз проявявам непохватност, ала когато си имам работа с

червените дяволи, нито един удар, нито един изстрел не отива нахалост.

— Както там в хасиендата, а?

— Да, но оня Тибурсио сам поправи пропуска ми, така че можете да бъдете доволен. В тази местност много е лесно да се изгубя. Не бихте ли се погрижили за един пътеуказател?

— Какъв?

— Наредете да запалят огньовете така, че пушекът им ясно да се вижда.

— Това може да привлече диваците.

— Днес със сигурност не. Тоя Педро Диас наистина си го бива. С няколко добре пресметнати обхода така праметна червенокожите, че въобще няма да им хрумне да ни търсят тук.

— Тогава ще изпълня желанието ви, което всъщност е голяма непредпазливост от моя страна.

Кучильо се метна на белия си кон със сивкави петна и препусна.

— Да, драги ми дон Естебан, или дон Антонио де Медиана, голяма непредпазливост е да запалиш такъв огън — ухили се той злорадо на себе си. — Но аз желая тъкмо това, от което вие се страхувате! Диваците трябва да видят лагера и да го нападнат!

Той насочи коня си на изток.

— Шейсет човека! Това е твърде, твърде много. Бонансата ще се раздели на прекалено малки дялове. Но аз ще се погрижа по-голямата част от тези алчни хора да се разкара от пътя ми. Колкото повече от тях опитат индианските куршуми, толкова по-голям ще е паят ми. И ако диваците не са внимателни, аз ще ги накарам да станат такива!

Не беше яздил и половин час из равнината, когато забеляза многобройни конски следи.

— Това са апачите. Вижда се от отпечатьците на неподкованите им коне.

Той прегледа внимателно дирите.

— Изкачили са се от оная страна там и наброяват над сто души. Това е гибел за кервана, а и за мен. Ще изчакам, докато укрепят лагера, след което експедицията поне няма да бъде напълно смяна.

Кучильо слезе от коня и се просна на земята. От възвишението, на което лежеше, виждаше цялата околност, така че нямаше защо да се опасява от изненадващо нападение.

— Ще има обсада и битки, в които няма да участвам, защото аз единствено знам къде се намира бонансата и ще трябва да бъда пазен. По време на тази обсада вероятно ще ми се удаде възможност да отскоча сам до Златната долина и да предприема нещо в своя полза. Плейсърът всъщност си е все още мой — заплатил съм го с едно хубаво ръгване на ножа си.

Кучильо извади цигара и я запали.

— Ужасна борба беше — живот за живот, смърт за смърт — продължи да си мърмори. — Тоя Ареляно беше здрав мъжага и ме превъзхождаше. Ако не му бях причинил по време на сън оная рана по главата, то не знам в крайна сметка кой щеше да изчезне във водите на Хила. Най-сигурното ръгване, което съм правил, наистина, беше онова навремето в Еланчове. То ми донесе неколкостотин унции, макар и да бях принуден да зарежа скъпоценния вързоп, защото оня мигелет междувременно довтаса. Поразително! Сега той е ловец на мечки и било писано да се срещнем тук, в Мексико. Ама мярна ли го още веднъж, ще си разчистя сметките с него. Ще ми плати той за изгубената бохча, както е вярно, че се казвам Кучильо — поне засега, защото кой ще ми попречи да се окича с някое знатно име, когато оплячкосам бонансата?

Кучильо почака още един час, после яхна коня и го подкара бавно и предпазливо по намерените следи.

Към лагера се издигна висок бял пушек.

— Аха, захванали са се с ковачницата и готвенето! Укреплението е готово и сега мога да отида и да доведа червенокожите.

Пришпори коня си и скоро стигна до един хълм, от който видя индианците пред себе си, но и те го забелязаха и нададоха викове.

Други двајсет яздеха през равнината по реката. Това бе отделението, изпратено срещу тримата ловци от острова. Останалите се понесоха, размахвайки копия, към него.

Кучильо обърна рязко коня и пое обратно, но не бързаше особено, а внимаваше да поддържа една сигурна преднина пред диваците. Ни най-малко не го беше грижа да предупреди час по-скоро дон Естебан за заплашващата го атака. Знаеше също, че индианците предпочитат да нападат през нощта, и ето защо не се учуди, че те яздеха с бавен ход след него.

Не беше изминал половината път до лагера, когато чу откъм реката изстрел, последван от няколко други. Битката между апачите и „гарнизона“ на острова беше започнала.

Спря стъписан. Можеше да го стори, защото индианците зад него също бяха спрели. Кой ли можеха да стрелят там? Реши да не продължава пътя си, преди раздвижване на апачите да го принуди.

В лагера също бяха чули изстрелите и се впуснаха в какви ли не предположения.

Дон Естебан дълго и напразно бе чакал завръщането на Кучильо и затова изпрати човек след него, който попадна в ръцете на диваците и бе удушен и скалпиран пред очите на Боа роз, Пепе и Фабиан.

Водачът на експедицията нямаше ни най-малко основание да вярва на някогашния си моряк повече, отколкото на всеки друг. След кратък размисъл той стигна до извода, че онзи всъщност няма основателна причина да се отдалечи сам от бивака. Кучильо би трябвало да знае достатъчно добре местоположението на бонансата и да не му се налага да я търси. А като си спомни и за искането да бъде запален високо пушещ огън, Дон Естебан не можеше да се отърве от споходилото го опасение.

Земята започна да се охлажда от свежестта на нощта и колкото повече гаснеха на запад последните зари, толкова по-светъл ставаше сърпът на луната, на чиято светлина лагерът предлагаше призрачна гледка.

На хълма се издигаше палатката на графа. Слаба светлина, която мъждееше през ленената стена, известяваше, че предводителят бди за всички. Огънят, за чието огнище бе изкопана дупка в земята, пръскаше по пода червеникаво сияние.

В случай на нощна атака можеха незабавно да бъдат запалени купчините от снопове съчки, които щяха да дадат светлина, способна да замени дневната.

Едни от авантюристите се търкаляха безгрижно по земята, а други бяха заети с приготвяне на вечерята. Тези мъже изцяло разчитаха на бдителността на своя предводител.

Извън укреплението лъчите на луната посребряваха равнината. Нощното светило караше да проблясва мъглата, покриваща върховете на една планинска верига, западно от лагера, и осветяваше стражите, които вървяха нагоре-надолу с карабина в ръка.

Сред лежащите до колите мъже се намираха Бенито — старият слуга на Аречиса, Бараха и Педро Диас.

— Сеньор Бенито — поде Бараха, — вие познавате всички видове шумове в пустинята и горите. Бихте ли могли да ни кажете какво означаваха пушечните изстрели, които слушахме целия следобед?

— Аз познавам твърде малко обичаите на тези индианци, но все пак...

— Но все пак...? Хайде казвайте, каквото искате да кажете, само не ни плашете толкова, както през онази ужасна ягуарска нощ!

— В моята младост бях пленник на индианците и съм на мнение, че не мога да си обясня пушечния им огън, стига случайно...

— Ее? Стига случайно...?

— ...стига случайно да не изтезават някой пленник, който им е попаднал в ръцете.

— Искате да кажете, че тези диваци се отнасят зле със своите пленници?

— Те си разбират от занаята да ги измъчват до смърт.

— И що за мъчения са това?

— Какви ли не и често толкова ужасни, че смъкването на скалпа, изтръгването на части от тялото и бавното изгаряне са просто една шега.

— Чумата да ги тръшне! Да се надяваме, че диваците измъчват някого само когато имат причина да са озлобени.

— Така ли мислите? Напротив, те най-обичат да го правят тъкмо когато са в добро настроение. А те винаги са в такова, когато имат пленници. Ако нещастieto пожелае някой път да им налетите в ръцете, сеньор Бараха, то молете Бога точно тогава апачите да са в лошо настроение, защото ще се отървете с едно наистина страшно, но кратко измъчване.

— И колко дълго продължава краткото измъчване?

— Ха отгатнете, де!

— Ее, вероятно пет-шест минути! Или това е вече много?

— По-добре кажете пет-шест часа! Понякога трае и малко по-дълго, обаче...

— ...по-дълго, обаче...!

— ...обаче никога по-кратко! Впрочем вие най-добре ще прецените дали едно шестчасово измъчване не е за предпочитане пред някое двайсет и четири часово. Защото от всички видове смърт най-ужасната е онази, при която карат човека да умре от страх.

— Вървете по дявола с вашите истории! — викна Бараха гневно.
— Не знам защо съм такъв глупак да ви разпитвам!

— Това, което казвам, не е приятно наистина, но е назидателно. И тъй като вие всеки миг можете да попаднете в ръцете на диваците, то все пак е добре да знаете какво ви очаква. Все е някакво утешение.

— Щом вие не знаете по-добро, то занаятът на златотърсача е най-отвратителният, който може да съществува! Значи сте били в индиански плен?

— В моята младост, както вече казах.

— И вас също са ви измъчвали?

— Измъчвали точно не. Зависи как го възприема човек!

— Добре де, какво направиха? В какво настроение се намираха?

— В много лошо. Бяхме убили мнозина от хората им. Само аз бях пленен и цялото им отмъщение се стовари единствено върху мен.

— Били сте скалпиран?

— Нее, защото нали виждате, че още си имам косата. Те се съвещаваха дали да бъда скалпиран, жив одран, накълцан на парчета или бавно изпечен, но накрая решиха, че всичко това ще стане по-късно, след като...

— След като...? Ама престанете с тия паузи, де. Човек остава с усещането, че самият той ще бъде дран!

— ...след като съм послужел за цел на техните стрелкови упражнения.

— Как я започнах тая работа?

— Много просто! Вързаха ме за едно дърво и от изгрев та до залез слънце бях мишена за техните карабини. Всеки воин приближаваше, прицелваше се в главата ми и гърмеше.

— В главата?

— Нее, нали нямаше да съм жив — увери с невъзмутима сериозност Бенито. — Те преднамерено стреляха в страни, за да удължат възможно най-много смъртния ми страх. По този начин стреляха двеста осемдесет и четири пъти. Броях ги, понеже страшно се отегчавах.

— Двеста осемдесет и четири! Ама, сеньор Бенито, истина ли е? Да не би пък да са с някой и друг изстрел в повече, а?

— С нито един-едничък по-малко!

— И вие мислите, че днес те са измъчвали някого?

— Това е твърде възможно.

— Кой ли може да е бил?

— Вероятно пратеникът, когото дон Естебан изпрати след Кучильо. Двамата още не са се върнали. Възможно е да са били заловени. Дано само не издадат мястото, където се намираме!

— Страхувате ли се от това?

— Защо не?

— И какво ще стане после?

— Червенокожите ще дойдат и ще нападнат лагера ни. Само че зле ще си изпатят... Но какво е това? Мулетата престанаха да хрупат царевицата си и се ослушват!

Бараха подскочи.

— Сигурно надушват някаква опасност. Все пак това още нищо не значи. Но когато тези животни не само зарежат фуража, ами разширяват ноздри и сподавено започнат да пръхтят и треперят, тогава...

— Тогава...? Че хайде говорете, де!

— Тогава индианецът е наблизил. Те го подушват точно както преди време надушиха при водоема ягуарите и пумата.

— По дяволите! Нещо не ми харесва тук на апаческата земя. Ще ми се да си съм при водоема.

— Желанието ви е позакъсняло. Но аз ще взема да хвърля едно око дали не се мъти нещо около лагера!

Той се надигна. Бараха, когото разказите на стария вакеро едновременно и плашеха, и омайваха, го последва. Те пропълзяха под колите и стъпиха пред укреплението.

Наблизил нищо не подсказваше за опасност. Зададе се един поставен на караул ездач.

— Нещо подозрително да сте забелязали? — попита Бенито.

— Не. Преди малко ми се стори, че чувам конско цвилене, което идваше сякаш откъм някоя от долините отсреща, но всичко си остана спокойно, без съмнение съм се заблудил.

Двамата мъже се върнаха на мястото си, за да продължат разговора. Но Бенито наблюдаваше внимателно животните и скоро отново се видя принуден да извика:

— Я вижте добичетата! Пак престанаха да ядат и се ослушват.

— Дано само не почнат да треперят и сподавено да пръхтят — рече Бараха.

— Може би и това ще сторят. Но сега позволете ми да се завия със серапето си и да дремна малко. В пущинака, където човек нито миг не е сигурен дали няма да бъде събуден, не бива да пропуска съня!

Той се уви и се изтегна.

Бараха стори същото и опита да заспи. Не му се удаде. Неговата фантазия рисувахе ужасяващи картини и не го оставяше да се унесе.

Изведнъж в тихата нощ откъм реката прозвучаха пушечни изстрели. Бараха сръчка Бенито.

— Още се стреля. Чувате ли?

— Да. Не се отнася за нас, така че няма защо да ни пука кого се тъкмат да заколят там!

Той тъкмо се канеше да дръпне пак наметалото над очите си, когато едно от товарните животни стана неспокойно. Вакерото надигна глава и се ослуша.

— Чухте ли, сеньор Бараха?

— Съвсем ясно. То пръхти сподавено и ако не се лъжа и трепери.

— Червените дяволи се скитат в близката околност.

В същия миг вън прозвуча вик за тревога. Един ездач се носеше в бесен галоп насам, а от далечината се зачу цвилене и конски тропот.

— Това е Кучильо! — извика вакерото.

— На оръжие! На оръжие! — изкряска Кучильо и полетя с коня си в укреплението през прохода, оставен от стражите.

За миг целият лагер беше на крак. Бъркотията, която викът на Кучильо бе предизвикал, трая няколко минути. Пирамидите от подредени карабини изчезнаха. Конете и мулетата трепереха и потръпваха; дърпаха ремъците и въжетата, с които бяха вързани.

Всеки зае поста, посочен му от предводителя при случай на нападение.

Бенито и Бараха бяха първите, които зададоха въпроси на Кучильо.

— Как ни откриха индианците, ако вие не сте им помогнали да намерят следата? — каза старият вакеро и метна на бандита един мнителен поглед.

— Аз действително ги примамих насам — призна Кучильо, докато слизаше. — Ако и вас ви преследват сто такива дявола, то и вие ще препуснете в галоп към лагера да подирите защита!

— В такива случаи — отговори Бенито сериозно — човек трябва да мисли преди всичко как да спаси спътниците си. Не само не бяга, ами се оставя да му смъкнат кожата от черепа само и само да не ги издаде. Аз поне бих го сторил! — прибави той простичко.

— Всеки постъпва, както намери за добре. Аз впрочем съм задължен да давам отчет за действията си на своя предводител, а не на неговия слуга.

— Многобройни ли са апачите? — попита Бараха. Той не беше участвал в битка и изпитваше неимоверен ужас от сблъсъка с хора, измъчващи пленниците си повече от пет-шест минути.

— Нямах време да ги броя — отрязва го Кучильо. — Мога само да кажа, че те вече не са далеч оттук.

Той прекоси лагера и се изкачи при дон Естебан, който стоеше на входа на палатката си.

Кучильо междувременно си бе окачил паникьосана физиономия. Отметна дългите си коси назад, разчорлени около главата му от вятъра като след дива гонитба, после влезе в палатката, давайки вид, че едва сега си поема отново дъх, и подсуши несъществуващата пот от челото си.

Докладът му беше сбит: натъкнал се на индианска орда, от която бил преследван и на която се изплъзнал само благодарение на своя кон.

— Защо не ги отведохте в погрешна посока? — запита Аречиса студено.

— Трябваше да мисля единствено за собствената си безопасност, тъй като без мен няма как да намерите бонансата.

Графът се усмихна особено.

— Означава ли това, че трябва да бъдете освободен от предстоящата битка?

— Ще зависи от вашето виждане!

— Кучильо, вие ще се биете, ясно? И без вас ще намерим плейсъра, мога да ви уверя в това, така че отпуснете юздите на вашата

всеизвестна храброст. Впрочем аз ви презирам. Давам ви дума, че ще си получите вашия дял от бонансата, както ви обещах, но... отчитано при осемдесет гамбусиноси! Ако не ви поставя такава бариера, то от експедицията няма да остане никой освен вас. Сега навън!

Кучильо тръгна със скърцане на зъби към своя пост, а Аречиса остана на хълма, за да хвърли един поглед върху осветяваната от луната равнина.

Един от ловците взе главня от огъня, за да запали наръча съчки.

— Още не! — викна графът. — Може би е само фалшива тревога. Докато не сме сигурни, че наистина ще бъдем нападнати, не бива да осветяваме полето. Но нека всеки да оседлае коня си и да бъде готов!

— Бараха, амиго, това означава — подхвърли Бенито, — че ние със сигурност може да очакваме атака, щом бъде дадена заповед за запалване на огньовете. Точно през нощта това е нещо ужасно!

— Надали някой го знае по-добре от мен! — завайка се Бараха.

— Нима вече сте участвали в такова нощно приключение?

— Никога и тъкмо затова най-добре зная какво му е на човек!

— Ще ви дам един добър съвет: стреляйте, мушкайте и удряйте само натам, където стои някой индианец, ама не пък покрай него, защото колкото повече избиеете, толкоз по-малко ще ви измъчват, когато ви заловят!

— Защо пък точно мен ще заловят?

— За да ви бъде за в бъдеще един добър урок, сеньор.

— Благодаря за бъдещето, ако ще трябва да бъда жив опечен!

Бараха се намираше в такова душевно състояние, че му идеше да застреля Бенито вместо някой индианец. Погледна свъсено бялата повърхност на пустинята, където сега се забелязваха фигурите на ездачи, приближаващи лагера.

— Запалете всички огньове! Идат! — извика дон Естебан. Няколко мига по-късно червено зарево заля целия лагер и освети авантюристите на техните постове, с карабини в ръце и стъкмени коне край себе си. Наоколо владееше тишина, в която имаше нещо ужасяващо.

— Ето ти го на — каза Бенито на Бараха. — След няколко минути в ушите ви ще прокънти ревът на червените дяволи като

тръбите на Страшния съд. Казвам ви го, макар да познавам слабо обичаите на индианците.

— Я стига! — рече Бараха. — Вие сте най-добрият тигърски и индиански познавач, когото съм виждал през живота си, ама защо тровите с познанията си живота на другите хора.

— Имате ли някакво желание или последна воля, сеньор Бараха?

— Защо?

— Защото сега всеки от нас трябва да очаква, че ще бъде скалпиран и удушен. А после — вярвайте на думите ми — ще е твърде късно за последно желание.

— Е добре, моето последно желание е: Дано дяволът препусне с цялата тая индианска пасмина към пъкъла макар!

— В такъв случай сатаната ще трябва да е добър ездач, защото, казвам ви, никой не умее да язди така, както тези червенокожи, най-много Тибурсио Ареляно да прави изключение, от него вероятно и те биха могли да научат едно-друго. Те яздят като духовете, които в полунощ... Те идват и вие сам ще видите как яздят!

Стогласен рев прозвуча пред укреплението.

Който е срещал само „мансас“, той не може да си представи техните диви сродници. Нищо не прилича по-малко на дегенериралия род червенокожи, живеещи по градовете, както дивият, необуздан син на прерията, пред когото човек и животно треперят.

Апачите се бяха отказали от обичайната си тактика — внезапното, бързо като стрела нощно нападение. Те разхождаха с неописуем вой конете си нагоре-надолу пред лагера. Огньовете хвърляха трепкаща светлина върху нацапотените им с крещящи бои лица. Дългите им коси се развяваха на вятъра, ремъците по дрехите им просвирваха като змии около тях при препускането. Те приличаха на демони.

Сред членовете на експедицията имаше само неколцина мъже, които нямаха причина да отмъщават на индианците заради някаква неправда. Никой от тях обаче не бе изпълнен с такава пламтяща омраза към диваците, както Педро Диас. Видът на неговите смъртни врагове му действаше така, както аленочервеният цвят на бика и той само с мъка устояваше на изкушението да изскочи навън и да извърши едно от онези геройства, направили името му толкова страховито за

червенокожите. Но сега се налагаше да обуздава своето палещо нетърпение.

Дон Естебан беше разставил най-добрите стрелци на хълма край палатката си. Огньовете осветяваха добре и стрелците можеха да вземат враговете си на сигурна мушка. Графът се надяваше, че благоприятното положение ще компенсира предполагаемото числено превъзходство на индианците.

Апачите се бяха убедили в неуязвимостта на лагера. След първия рев сред тях се забеляза известна нерешителност, но тя не продължи дълго.

Воят се повтори. Земята потрепери под лавина от конски копита. Безредна тълпа воители с развети коси атакува лагера от три страни — посипа се град от куршуми, стрели и камъни.

От хълма незабавно отговори силен огън. Дълги смъртоносни светкавици проблясваха надолу към вражеския отряд.

Под убийствения огън из равнината хукнаха безстопанствени коне; ездаци се освобождаваха от рухналите си животни. Апачите опитаха да се качат по колите, да пропълзят под тях и започна ожесточена битка.

Педро Диас, Бенито, Бараха и Ороче стояха непосредствено един до друг. Ту се отдръпваха, за да избегнат острият копие на своите врагове, ту отново се придвижваха напред, за да мушкат и нанасят удари. Те се ободряваха един друг и от време на време хвърляха по някой поглед към предводителя си.

Бенито се биеше като някой витяз от старите времена — безмълвно вилнееше сред нападателите.

При Ороче и Бараха златната мания действаше почти толкова силно, както при другите мъже вдъхновението на боя.

— Caramba^[1] — извика Бараха, — аз си браня кожата! Не разбирам защо трябва да се оставя да ме пречукат, преди още да съм проиграл и изпил моя дял от бонансата!

— Вярно — присъедини се Ороче, — който си има бонанса, е неуязвим, дори безсмъртен, защото...

Удар от боздуган, улучил черепа му, го накара да замлъкне. Той се свлече на земята.

Индианецът, нанесъл удара, бе увлечен от силата на инерцията и падна от коня си. Но още не бе докоснал земята, и главата му бе почти

отделена от трупа от острата кама на мексиканеца.

Поставените на котата стрелци станаха вече безполезни, тъй като куршумите им можеха с еднакъв успех да улучат и враговете, и собствените им компанерос в блъсканицата, и те слязоха да се смесят в редиците на биещите се.

— Хора, ето че идва нова сила — провикна се Бенито. — Стой, сеньор Бараха, тук някакъв се е заел нещо с гърлото ви!

Един индианец беше сграбчил Бараха и се канеше да му тегли ножа през гръкляна, ала получи от стария вакеро прикладен удар, който го просна на земята.

— Довършете го, Бараха, аз исках само временно... я гледай, вие сте отново бодър, сеньор Ороче? Е, да, да, който има такива къдрици на масури и такава дебела шапка, в която се е набивал прахът на трийсет лета, той като нищо може да превъзмогне удар от макана.

В този миг Диас му запрати един вече ранен индианец, докато забиваше камата си до дръжката в гърдите на другия, който бе пропълзъл под колите, и се изправи до него.

— Ето, Бенито!

— Благодаря, сеньор Диас! Имате нещо в излишък? Помагам с удоволствие!

Той тикна с такава сила цевта на пушката си в стомаха на дивака, че оня отлетя мъртъв назад с бликнал от устата му поток кръв.

Дон Естебан и Кучильо бяха застанали в един ъгъл на укреплението и удържаха друга не по-малко яростна атака.

Докато мислеше за личната си отбрана — в подобна битка предводителят е длъжен да се бие като всеки обикновен войник, — графът хвърли един поглед по цялата укрепена линия. Ала в шумотевицата на боя заповедите не можеха да бъдат чути.

Зад него стоеше Кучильо, и то — с повече благоразумие, отколкото с храброст — възможно по-надалеч от ръкопашния бой. Той следеше със загрижени очи променливостта на битката. В един момент внезапно се олюля, отстъпи назад, давайки вид на тежко улучен, и рухна като смъртно ранен.

Този инцидент едва ли бе забелязан в бъркотията на кървавата битка. Само дон Естебан, наблюдавал преди туй как изкусно се щади, отбеляза хладно:

— Имаме един страхливец по-малко!

Минута-две Кучильо остана неподвижен, после бавно надигна глава и се огледа предпазливо. Секунда по-късно легеше по-далеч от мястото, където бе паднал. Конят му го последва и подуши предпазливо. Ако всички мъже на експедицията не бяха притискани яростно от враговете, щяха да видят как Кучильо се претърколи

към една точка на укреплението, оставена свободна от индианците. Там той се измуши измежду колелата на фургона извън лагера. Изправи се и застана твърдо на земята. По устните му пробягна подигравателна и злорада усмивка. Суматохата и тъмнината благоприятстваха неговото начинание.

С безкрайна предпазливост Кучильо освободи железните вериги на две коли и отвори по този начин проход за коня си. Без да докосва стремената, той се метна на седлото, смущава животното с шпорите и изчезна в далечината.

Недалеч от бойния плац беше спряла група от трийсет индианци. Червенокожите спазваха тактиката да оставят резервен отряд под командата на възрастен индианец.

Те слушаха гласовете на битката с онова външно спокойствие, което не напуска индианеца дори в най-напрегнатите мигове, ала в душите им гореше страстното желание да се включат в боя.

Конете им също бяха възбудени. Най-храбрите животни наостряха уши при всеки боен вик, долетял откъм лагера, извиваха нагоре разкошните си опашки, изправяха се на задните крака и само с усилие биваха удържани.

Откъм реката се зададе в галоп ездач. С присвити нагоре крака — сигурен признак, че е бързал много. Жребецът спря посред бесния си галоп и сякаш се врасна в земята.

— Кой предвожда моите братя? — попита ездачът.

— Дебнещия вълк — отговори възрастният индианец.

— Защо те стоят тук и не вземат участие в битката, която чувам да бушува в лагера?

— Вождовете наредиха на Дебнещия вълк да остане и да чака.

— Идеята за засадата е добра, но не е храбра. Моите братя ще получат възможност да накарат своите пушки и стрели да заговорят. Нека дойдат при реката — така заповяда вождът Черната птица.

— Дебнещия вълк не бива да напуска мястото, на което са го оставили вождовете. Толкова ли са нужни воините ни на Черната

птица.

— Островът във водата носи тримата най-прочути бледолики. Те избиха с куршумите си червените мъже, с които се биха, и ще ни се изплъзнат, ако Дебнещия вълк не дойде с мен.

— Кой са белите?

— Големия орел, Падащата светкавица и Пантерата от Юга. Пушките им сеят сигурна смърт.

Изненадани до немай-къде при споменаването на трите имена, диваците склукчиха кръг около пратеника.

— Дебнещия вълк много би желал да види с воините си великите ловци от Снежните планини, само че той няма право да напуска мястото си. Нека моят брат язди до лагера на бледоликите и да попита вождата Леопарда.

— Леопарда е голям воин, той ще бъде сред измиращите бледолики.

Пратеникът препусна към бойната арена. Както правилно бе предположил, Леопарда се намираше сред лагера. Диваците бяха забелязали направената от Кучильо пролука и бяха проникнали през нея с един победен вик, прозвучал ужасяващо надалеч в степта. Беше се разразила страшна битка и белите като че търпяха поражение. Силен вик доведе Леопарда при пратеника.

— Моят син идва да ми каже, че Черната птица е убил своите врагове от острова?

— Великия дух закри за апачите своя лик. Четиринайсет от тях преминаха в Царството на сенките, а Черната птица седи тъгуващ на земята, която се пои с неговата кръв.

Очите на вождата проблеснаха гневно.

— Синовете на апачите наброяваха двајсет, а бледоликите бяха само трима. Червените мъже на жени ли са се превърнали?

— Имената на бледоликите са по-велики от всички имена на земята — простичко отвърна пратеникът.

— Как гласят те?

Пратеникът ги назова и по физиономията на вождата веднага пролича, че Черната птица е извинен пред него.

— Какво трябва да ми каже моят син?

— Нека Леопарда ми даде воини, които да отмъстят за смъртта на своите братя!

Вождът хвърли един поглед наоколо и видя, че белите навсякъде се намират в неизгодно положение.

— Нека Дебнещия вълк тръгне с брат ми. Синовете на апачите ще унищожат бледоликите и повече не се нуждаят от засадата!

Пратеникът обърна мигновено коня си и препусна. Вождът отново се озова в разгара на битката.

Наполовина изгорелите снопове вършини хвърляха червеникава светлина върху кървавата сцена. Ревът на разярените врагове, свистенето на стрелите и трясъкът на изстрелите се редуваха непрекъснато, а тежки боздугани безмълвно се размахваха и ножове проблясваха един срещу друг. Изрисуваните лица на дивите ездаци бяха още по-страховити при светлината на пламъците; белите сякаш се биеха с разбеснели се животни, а не с хора.

Пред укреплението битката се водеше на отделни групи, но във вътрешността цареше страшна бъркотия. Само там, където се биеха Диас, Бенито, Бараха и Ороче, златотърсачите имаха предимство.

На тези четирима мъже се бе удало да прочистят обкръжението си от червенокожи. Сега можеха да насочат вниманието си към останалите бойни площадки.

— Сaramba, нещата стоят зле! — извика Диас уплашено. — След десетина минути лагерът ще бъде превзет от червените негодници. Там... по дяволите, оня там е Леопарда! Познавам го от доста време и той мен също. Ще ида да си кажа една думица с него!

Страшният убиец на индианци досега като че само си бе играл, защото по челото му не се виждаше и капчица пот, която обливаше лицата на всички около него. Той вдигна от земята боздугана на един повален дивак.

— Напред, Бенито, напред, иначе всички сме загубени! Завъртя макана над главата си и се втурна към навалищата.

Проникваше неудържимо, като събаряше враговете и си проправяше кървав път към вождя. Леопарда го видя и позна.

— Диас, Пумата! — извика той, отстъпвайки неволно.

— Да, Диас, Пумата, която ще разкъса Леопарда! — изрева Диас със страшен глас.

Индианецът смушка коня си, за да се доближи и замахна за смъртоносен удар. Но пропусна, защото Диас се наведе и в следващия миг се появи зад коня на дивака. С един дързък скок се метна върху

животното на вожда, сграбчи за косите почти падналия от седлото враг, дръпна го назад и му заби ножа в гърдите.

Изхвърляйки мъртвеца от коня, Диас улови юздите, изправи животното на задните крака и с висок, пронизителен вик го вряза в сред диваците.

— Сеньор Бараха, сега знаете ли как викат? — попита Бенито, който също бе грабнал един боздуган и докато говореше, повали един индианец. — Потърсете си и вие макана. В близък бой тя е най-доброто оръжие.

— Дайте ми вашата, дон Бенито, аз нямам време за себе си!

Плашливият Бараха, чийто житейски път досега бе осеян само с дела, извършени с коварен нож в гърба, бе обладан от бойната треска. Той се хвърли с боздугана срещу враговете.

Ороче, свирачът на мандолина, също изпълняваше своя дълг. Остатъци от наметалото се крепяха на раменете му, старата шапка отдавна лежеше на земята и дългите коси се вееха на вятъра, докато удряше с приклада на пушката около себе си, сякаш бе решил сам да унищожи всички врагове.

Въпреки лошото положение на нещата дон Естебан бе запазил цялото си хладнокръвие. Пушката му трещеше от минута на минута и всеки изстрел костваше живота на един индианец.

Диас още на мига бе разбрал какъв отличен кон има под себе си и повече не слезе от него. Газейки диваците по пътя си, той препусна през тях към колите, до мястото на първоначалната му позиция и откачи от един дървен клин сабята си — отлично толедско острие. Диас се засили и връхлетя диваците. Останалите двама вождове, познаващи се по бойната украса, паднаха под поривистите му удари и панически страх завладя индианците. Те го обърнаха на бяг и се втурнаха през пробива навън — Диас подире им.

— На конете, след тях! — извика Естебан.

Който не беше ранен, скочи на първия попаднал му кон и препусна след бягащите диваци. Обстоятелството, че Леопарда бе отпратил резерва, беше пагубно за индианците и златотърсачите извоюваха блестящ успех. Антилопата, бързоходецът, докладва това на вожда Черната птица при Рио Хила.

Белите бяха загубили около трийсет мъже. Повечето от останалите бяха ранени. Хората се превързаха, възстановиха

пострадалото укрепление и налягаха на пропитата с кръв земя, за да се възстановят от страхотното напрежение.

Денят посивя.

Силният вятър, предхождащ обикновено изгрева на слънцето, разкъса на няколко места полегналата върху реката пелена на мъглата, ала бдящите по брега индианци все още не можеха да различат острова.

Скоро първата дрезгавина стана по-определена. Мъгливите маси се кълбяха като облаци прах, извиващи се под копитата на бизонско стадо. Слънцето се издигна и всеки повей на утринния вятър отнасяше къс от булото на мъглата със себе си.

Черната птица нададе вик на ярост и разочарование, защото островчето беше изчезнало — мястото, което бе заемало миналата вечер, беше гладко като огледало.

Чувствата, изпълнили в този миг сърцето на вожд, бяха толкова могъщи, че той се изправи въпреки раната си — сам и без странична помощ. Очите му бяха широко разтворени, а лицето — пребледняло под нанесените пластове охра.

Заклатушка се към най-близкия пост и вдигна бойната секира. Но застрашеният воин не помръдна. Остана с протегната напред глава в позата на напрегнато заслушан човек, сякаш искаше да подчертае, че до този нещастен миг той не е преставал вярно да пази.

Индианецът не се страхува от смъртта; той я посреща от ръката на своя вожд, без да трепне.

В следващия миг томаховката щеше да се стовари върху главата на поста... но Антилопата улови ръката на Черната птица.

— Нека великият предводител на апачите не се вслушва в гласа на своя гняв. Злия дух, чиито деца са белите, е махнал острова, но апачите не са виновни за това!

От гняв и ярост Черната птица не можеше да отговори. Раната му се отвори наново и изпод ремъците на здраво стегнатата превръзка рухна кръв. Той потрепери, коленете му се подкосиха и бегачът трябваше да го сложи да седне на тревата, където вождът изгуби съзнание.

Когато дойде отново на себе си, превръзката беше подновена и половината воини се бяха събрали около него, докато другата половина стоеше на отвъдния бряг в очакване на заповедите му.

— Накъде са изчезнали бледоликите? — попита Черната птица.

— Великият дух просветли моите мисли — отговори Антилопата. — Островът не стоеше здраво на дъното на реката; белите са го освободили и са отплавали по течението.

Черната птица кимна в знак на съгласие. Така трябва да е било, както казваше бегачът, друга възможност нямаше.

— Те нямат нито гребла, нито кормило. Островът се е ударил с тях в брега. Търсете следите им от двете страни!

Хората се подчиниха на заповедта, а раненият остана под закрилата на неколцина пазачи, които се заеха да издирят своите мъртъвци, за да ги погребат по индиански.

През това време дойде втори пратеник от страна на сразените от златотърсачите апачи, които настойчиво молеха вождът да отиде при тях. Черната птица не отговори, а мълчаливо зачака връщането на разпратените мъже.

Те дойдоха едва по пладне. Въпреки предпазливостта на тримата ловци индианците бяха открили мястото, където белите бяха слезли на сушата. Но тъй като не намериха никаква следа от сала, предположиха, че ловците са продължили да плават с него по течението.

Чак сега Черната птица взе решението си. Той нареди да го вържат на един кон и пое, придружаван от всички воини, към мястото, където според доклада на пратеника го чакаха апачите.

Слънцето заливаше с потоци зной пустинята, когато Черната птица пристигна с отряда си при каучуковите дървета, където предния ден бе седял с другите вождове край огъня на съвета. След претърпяното поражение и нощното преследване индианците се бяха събрали отново на същото място.

При появата на вождя, чието завръщане всички бяха очаквали с нетърпение, диваците избухнаха в радостни викове. Черната птица прие възгласите с достойнство и разпреди да го свалят от коня. При вида на раненото му рамо се чу общ вопъл. Вождът беше отнесен до огъня, където го настаниха да седне на земята...

През това време лагерът на златотърсачите беше без водач. Когато битката свърши и всеки легна да почива, дон Естебан повика Диас при себе си и се оттегли с него в палатката.

— Сеньор Диас, вие сте мъж, на когото мога да се доверя, нали? Запитаният се поклони в знак на съгласие.

— Така мисля, дон Естебан.

— Какво ви е мнението за Кучильо?

— Той, изглежда, е ваш довереник — отвърна уклончиво Диас.

— Не е такъв. Дайте ми, без да се безпокоите, открит отговор!

— Той е страхливец и мерзавец!

— Ние сме единомдушни, както виждам! А какво мислите за неговото отношение към нападението?

— Той заслужава куршум, сеньор, ако трябва да кажа накратко мнението си.

— Вече си го получи, защото лежи там долу сред убитите.

— Кучильо? Не, сеньор, той не е сред тях.

— Не е? — попита Аречиса шокиран. — Но аз го видях как пада! Без съмнение... а, да, сега се сещам... после го нямаше на мястото, където се строполи.

— Видяхте ли коня му?

— Не.

— Сред преследвачите не може да е бил.

— Не беше с тях. Вероятно знаете как се вмъкнаха индианците в нашето укрепление?

— През пробива. По дяволите, сега разбирам какво искате да кажете! Той е офейкал.

— Веригите на колите бяха откачени. Това може... ах, само той може да го е сторил!

— Нека го потърсим, дали наистина не е тук някъде!

Те излязоха от палатката и започнаха усърдно да търсят липсващия, но напразно.

— Нещата се потвърждават, той е изчезнал — отсече Диас.

— И аз зная накъде — отговори Аречиса.

— Аз също.

— Откъде пък ще знаете вие, Диас? — попита дон Естебан учудено.

— Разсъждавам, а толкова е близо до ума, че всеки би се досетил.

— Споделете с мен!

— Вчера той тръгна с коня си, за да доведе диваците при нас, за да останат по-малко участници в делбата на бонансата. Това е лесно за

проумяване. А днес се е отправил към Златната долина, която е някъде наблизо, с намерението да извлече някаква изгода.

— Вашето предположение е като моето. Ако е така, той зле ще си изпати.

— Известно ли ви е местонахождението на плейсъра, сеньор?

— Не точно. Вярно, той ми описа местността, но да се намери самото място, все пак ще е трудно. Трябва да тръгна след него, и то час по-скоро.

— Преди разсъмване тая работа няма да стане, тъй като трябва да следвате дирята му, а в тъмнината няма как да го сторите.

— Вие ще ме придружите, сеньор Диас, вие, Бараха и Ороче. Но пред другите си трайте за намеренията ни. Ако потеглим в зори, привечер може да сме отново в лагера.

— Където през деня несъмнено няма от какво да се опасяват — добави Диас и се отдалечи да уведоми двамата спътници.

Рано сутринта четиримата мъже потеглиха, след като Аречиса бе заповядал да се погребат труповете и никой да не напуска лагера.

След като обиколиха няколко пъти района във все по-разширяващи се окръжности, те намериха отпечатъци от копитата на кон, който би трябвало да принадлежи на Кучильо. Последваха дирята и скоро се изгубиха на хоризонта.

Останалите изхвърлиха труповете на индианците през укреплението и приготвиха за своите общ гроб. Предиобедът мина и жажда започна да мъчи златотърсачите. Провизиите също привършиха, но тъй като мъжете не биваше да напускат лагера, не можеха да ударят дивеч.

Привечер постовете съгледаха в далечината облак прах, който се приближаваше към лагера. Веднага вдигнаха тревога и всичко живо се отправи към тази страна с надеждата, че ще види завръщащия се дон Естебан.

Но посред облака прахояк започнаха да се мяркат индиански снопчета пера и наконечници на копия, украсени с човешки коси.

— На оръжие! Индианците идват! — прозвуча ужасен вик. Суматохата, настъпила вчера при пристигането на индианците, беше нищо в сравнение с тази, която сега овладя белите. Кой трябваше да поеме командването, кой на кого трябваше да се подчинява? Всеки реши да застане на поста, който вчера бе заемал.

— Не са само шестима! — извика един караул отвън. Вместо да галопират насам, надавайки бойните си викове, индианците идваха бавно и спокойно. Един от тях размахваше копие, на което висеше бял парцал. Очевидно идваха с миролюбиви намерения.

На разстояние около два пушечни изстрела от лагера те спряха, като продължи само носителят на мирния знак.

Сред златотърсачите се намираше един мъж, родом от Пресидио Тубак. Той бе контактувал по-рано като търговец с племената на апачите и знаеше достатъчно езика им, за да разбира и говори употребявания по границата испански диалект.

Бенито пристъпи към него.

— Сеньор Гомес, виждате ли индианеца там?

— Естествено.

— А знаете ли какво иска?

— Във всеки случай идва като парламентъор.

— Е, добре! Вие сте единственият сред нас, който може да говори с него. Тръгнете към него!

— Много бих се пазил, дон Бенито!

— Защо?

— Хмм, типът ми изглежда подозрителен.

— Толкова ли ви е страх?

— Дон Бенито, моля да не ме оскърбявате, иначе ще ви ръгна с камата си между ребрата!

Старият храбър вакеро хвърли подигравателен поглед върху дребната фигура на Гомес, стигаща едва до рамото му.

— Сеньор Гомес, тая работа лесно няма да ви се удаде, защото още преди да замахнете за удар, аз ще съм ви сплескал и строшил между пръстите си. Вие изпитвате страх — това ясно се вижда!

— Страх? Не е вярно! Но я огледайте добре типа! Той изглежда като някой дявол или човекоядец.

— Да, на такъв прилича. Той е вожд и затова се е нагиздил. Но я се вгледайте по-внимателно в него. Не забелязвате ли, че е ранен?

— Вярно бе! Цялото му рамо е омотано с ремъци. Трябва да е отнесъл някой куршум и е за чудене как понася такава болка.

— Тези неща ги може всеки индианец. Но той не е опасен за нас. Хайде отивайте при него!

Всички гамбусиноси се бяха насъбрали около двамата. Те също бяха на мнение, че Гомес трябва да напусне крепостта от фургони, за да преговаря с дивака. Боязливият мъж се съгласи след дълго опъване. Беше изнамерена една дрипа, била някога бяла носна кърпа, която трябваше да бъде парламентъорският флаг. Гомес закрачи към индианеца, който беше Черната птица.

Всички диваци са големи ценители на външната красота. Когато вождът на апачите видя идващия към него дребен, сух мексиканец, по устните му заигра презрителен израз, но само за кратко. Той беше и хитър дипломат и умееше да овладява всяко чувство в интересите на своята цел.

Двамата мъже се поздравиха и Черната птица пръв взе думата.

— Нека моят бял брат ми каже дали е вожд. Бащата на апачите няма да говори с един обикновен воин на бледоликите.

Гомес се смути, но все пак отговори.

— Аз съм вождът на белите мъже. Моят червен брат може спокойно да говори с мен.

Черните очи на апача проблеснаха.

— Понякога се случва голяма душа да обитава мизерно тяло. Моят брат трябва да е прочут вожд. Но защо е дошъл той с воините си в ловната територия на апачите?

Гомес нямаше намерение да издава същинската цел на експедицията, ала от страх и обърканост не измисли нищо друго. Индианецът видимо се наслаждаваше на вида на борческия, според собствените му думи, бял.

— Може би в лагера на бледоликите има неколцина такива мъдри и храбри вождове като моя брат?

— Аз съм единственият вожд.

— И всички бойци се подчиняват на брат ми?

— Всички.

— Те няма да изпълняват дълго неговите заповеди, защото синовете на апачите са многобройни като листата на гората и непреодолими като огъня в саваната. Утре моят брат и хората му няма да са вече живи.

Очите на Черната птица запламтяха зловещо, когато забележа въздействието на думите си върху страхливия Гомес. Гомес беше

пребледнял и инстинктът за самосъхранение му внушаваше най-погрешните мисли, които можеше да има в неговото положение.

— Защо всъщност идва моят червен брат със знака на мира? Белите мъже не жадуват кръвта на неговите воители!

— Вождът на апачите идва, за да говори с бледоликите думите на мира. Но той знае, че те няма да го убият, и поради това казва, че трябва да отидат в Страната на смъртта.

— Какви думи имаме да чуем?

Апачът се изправи високо и гордо.

— Моят брат наистина ли е вожд? В такъв случай би трябвало да знае, че речта на един воин с орлови пера звучи само край лагерния огън. Защо изисква отговор от мен на това място тук като от някой презрян туземец, който рови корени и яде вътрешностите на кукумявката?

При вида на разгневения индианец Гомес отстъпи неволно крачка назад.

— Моят червен брат иска да влезе в нашия лагер?

— Ако белият вожд беше дошъл с някоя вест при апачите, те щяха да го посрещнат край огъня на съвета, защото в техните души няма нито страх, нито боязън. Черната птица ще говори само когато се отнесат с него като с вожд, имащ право да седне край огъня.

Объркаността на мексиканеца се увеличи. Можеше ли да отведе предводителя на индианците в лагера? Можеше ли да го отпрати, след като едно мирно уреждане на нещата бе навярно най-доброто?

— Колко воители биха придружавали брат ми?

— Един-единствен.

— Тогава той може да дойде!

Без да се обръща назад, дивакът нададе пронизителен гърлен звук и един от петимата индианци се приближи. Беше Антилопата, бегачът.

Гомес закричи напред и двамата апачи го последваха, разменяйки си доволен поглед.

През деня индианците се бяха натъкнали на следите на дон Естебан и придружителите му. Черната птица следователно знаеше, че лагерът е с четирима бранители по-малко, и бе взел решение да проникне в него като парламентьор и да го огледа. Обстоятелството, че дребосъкът Гомес се бе представил за вожд, го наведе на мисълта, че

истинският предводител е един от четиримата мъже, и понеже Антилопата бе видял вчера дон Естебан по време на битката, той го повика, за да се увери.

Двамата индианци слязоха от конете и преминаха във вътрешността на укреплението. Техните глави не се помръднаха настрани, а очите им останаха полузатворени, сякаш околната среда бе за тях най-безразличното нещо на света. Въпреки това те видяха всичко, което искаха да знаят.

Черната птица се насочи към палатката на дон Естебан. Гомес се опита да го задържи.

— Нека брат ми остане тук в кръга на моите воители!

Черната птица спря и хвърли искрящ поглед на дребния мъж.

— Трябва ли вождът на апачите, ранен почти до смърт, да се пърли тук, в страната на слънцето? Не умеят ли белите мъже да посрещат гости и вождове?

Въпреки тежката си рана силният мъж се бе държал на коня си, без да е вързан, и сега стоеше като бронзовата статуя на някой бог, изпълваща съзercателя с възхищение. Той изобщо не дочака отговора на мексиканеца, а влезе с Антилопата в палатката, където двамата се настанаха на земята.

Гомес остана за няколко мига, за да уговори с другите поведението си. Индианците си размениха няколко думи.

— Вождът на бледоликите тук ли е?

— Не — отговори Антилопата.

През отворения вход те можаха да обходят с поглед целия лагер.

— Кой от тези мъже е страшният убиец на индианци, когото белите наричат Педро Диас и който е победил вчера Леопарда?

— Антилопата го видя, когато отне живота на Леопарда; той не е тук.

Черната птица не съумя да потисне тих възглас на радост.

— Големите воители на бледоликите са заминали и са оставили страхливите мъже без закрила. Мишките ще умрат. Това джудже поиска да измами вожд на апачите, ала окото на Черната птица проникна под кожата му. Бледоликите са изгубени, а после червените воители ще имат време да преследват Големия орел, Падащата светкавица и Пантерата от Юга.

Гомес влезе. Той направи напразен опит да си придаде достолепното държане на вожд. Думите, с които го посрещна Черната птица, смалиха фигурата му още повече.

— Белият мъж твърди, че бил вожд, пък не знае, че човек не бива да оставя госта си сам. Със скалпа си ли иска да заплати той това оскърбление?

— Трябваше първо да кажа на моите хора какви гости са дошли — опита да се оправдае Гомес.

— Няма ли белите воини очи, за да видят сами? Обичай ли е при бледоликите вождът да пита какво да прави и говори? Белият мъж няма право да върши нещо без разрешение на своите братя, той не е вожд!

— Аз съм единственият вожд на този лагер — заяви Гомес. Черната птица му метна унищожителен поглед и прогърмيا:

— Ухото на вожда на апачите долови една голяма лъжа! Той ще затвори устата си, защото неговият език не говори с лъжливи крастави жаби. Нека говори моят червен брат!

До момента Антилопата бе седял със затворени очи. Сега отвори клепачи и устни.

— Аз видях вожда на бледоликите в битката. Неговата двуцевна пушка брулеше червените мъже на земята, както бурята — плодовете на ореховото дърво. Косите му бяха черни, с бели нишки, раменете широки, а очите остри като на орела. Той напусна лагера, когато денят се възкачи на изток. Нека белият мъж каже дали и аз лъжа като него!

Гомес не отговори. Той беше така сплашен, че не се осмели да каже нито да, нито не.

— И аз видях един друг вожд, който уби Леопарда. Фигурата му беше здрава и твърда като желязно дърво, а пестникът му като лапата на мечка. Бледоликите го наричат Педро Диас. Той замина с коня си заедно с първия вожд. Право ли казах?

— Моят червен брат каза право — отвърна Гомес. — Двамата вождове заминаха и сега аз съм единственият предводител.

— Нека белият мъж не нарича Антилопата свой брат. Апачът не е брат на един лъжец! Белият мъж не е никакъв вожд.

— Такъв съм.

— Ако той наистина е това, нека назове името си!

— Гомес.

— Гомес? Това името на чакал ли е или на заек? Така някаква муха ли се нарича или червеят, който птицата поглъща? Синовете на апачите никога не са го чували. Някоя стара жена не познава мъжа Гомес. Неговата фигура е като на дете, смелостта му като на жаба, а езикът като на змия, която бълва само лъжи. Накъде заминаха двамата вождове?

— Отидоха на лов за бизони, за да ни снабдят с храна.

— Антилопата ще чака, докато се върнат, и на тях ще каже думите, които трябва да чуят. Но моят велик червен брат ще се върне в лагера на апачите, за да ги уведоми, че Антилопата остава тук!

Само един къс, светкавичен поглед от очите на Черната птица беше достатъчен Антилопата да разбере. Той трябваше да остане като заложник, за да вдъхва увереност на мексиканците, докато Черната птица подготви нападението. Острите му очи добре забелязаха, че в лагера няма запас от дърва за запалване на огньове като вчерашните, и ловко обърна внимание на Черната птица върху това с думите си.

— Антилопата пожелава двамата вождове на бледоликите да се върнат, преди да е настъпила нощта, иначе няма да може да говори с тях, тъй като те не са в състояние да запалят огън. Нека Черната птица, вождът на апачите, заповяда на своите воини да оставят двамата бледолики мирно да се върнат, защото Антилопата иска да сключи мир с белите за много лета и земи!

Черната птица се надигна. Неговият стиснат юмрук и втори бърз поглед осведомиха Антилопата, че вождът ще постави засада на дон Естебан, за да направи завръщането му невъзможно.

— Моят червен брат говори добре — отвърна вождът, изпълнен с достойнство. — Ще стане, както той каза!

Той излезе от палатката, без да удостои Гомес с поглед, закричи надолу по възвишението. Метна се въпреки болките на седлото, взе и животното на Антилопата за юздите и препусна.

Гомес огледа останалия индианец с неуверен поглед. Антилопата беше затворил очи и отметнал назад глава в знак, че сега не съществува за никого.

— Има ли червеният мъж още нещо да каже?

Без да отваря очи, дивакът вдигна ръка.

— Махай се!

Гомес напусна палатката и се върна при спътниците си. Беше напласнен както никога през живота си. Бенито пристъпи към него.

— Е, сеньор Гомес, защо единият си тръгна, а другият остана?

— Дявол да ги вземе и двамата! Типовете се държат така, сякаш те са господари на нашия лагер. Разбраха, че аз не съм предводителят, и се отнасяха с мен като с хлапе, което не може да отличи три от четири.

— Което напълно сте си заслужили, щом толкова спокойно сте го допуснали да се случи, дон Гомес. Какви предложения ви направиха всъщност?

— Никакви — озъби се вбесеният дребосък. — Те много добре знаеха, че дон Естебан е напуснал с Педро Диас и другите лагера, и искат само на тях да кажат какво ги води насам. Оня обесник, дето се нарича Антилопата, ме изпъди от палатката като куче.

— И вие си тръгнахте? Това е много благоразумно от ваша страна наистина, но не е много храбро. Ами другият? Защо не остана и той да чака, а пое обратния си път?

— Защото иска да каже на апачите да оставят Аречиса да мине необезпокоявано.

— Хубава работа, сеньор Гомес! И вие повярвахте?

— Защо не?

— Защото човек може да вярва и да се довери на един червенокож едва след като е изпушил с него петдесет центнера тютюн и двайсет талиги листа от смрадлика. Това едно и второ, защото...

— Ее, защото...?

— Защото ми се струва, че днес имаме особена причина да бъдем предпазливи.

— Каква причина имате предвид, сеньор?

— Дон Естебан отстъпва и ние приличаме на стадо без пастир, което тези вълци могат лесно да издавят. Нямаме и дърва, за да осветим в случай на нападение лагера.

— Да отидем тогава да си набавим.

— Не става! Дон Естебан ни забрани да напускаме лагера в негово отсъствие, а дори и да не пожелаем да му се подчиним, всеки, който поиска да събере, веднага ще падне в ръцете на диваците.

Никой не изяви готовност да донесе горивен материал. Бенито продължи:

— Вие сигурно сте сметнали Антилопата за някой главатар, а, сеньор Гомес?

— Действително. И той си е такъв.

— Точно колкото и вие! Той е индиански бегач, това веднага се познава по името му. Забелязахте ли нещо по труфилата му, което да подсказва, че е вожд?

— Не.

— Ето ти на! И защо тъкмо вождът си тръгна, а при нас остави един обикновен воин?

Другите го погледнаха очаквателно, без да могат да отговорят на въпроса му.

— Аз не съм познавач на индианците наистина, но...

— Но...? Хайде, продължавайте де, сеньор Бенито! Не ни разпъвайте на кръст! Вие сте най-добрият тигърски и индиански познавач в Мексико. Доказали сте го и следователно знаете защо вождът си обра крушите, а оня тип там — не.

— Ако апачите действително трябваше да бъдат известени, че на дон Естебан и сеньор Диас нищо не бива да се случи, то бегачът можеше да отнесе посланието. Но фактът, че вождът иска сам да го предаде, ми дава основание да мисля, че...

— Че...? Та говорете най-сетне, де!

— Че те нещо кроят.

— И какво например, дон Бенито?

— Те знаят, че сега сме без предводител. Обстоятелството, че вождът се върна при хората си, ми подсказва, че той има да им съобщи някакъв план. Те ще отрежат Аречиса от нас и ще ни нападнат веднага щом се стъмни.

— Предположенията ви са погрешни, дон Бенито — отвърна Гомес, за когото бе много важно да представи поведението си в по-добра светлина. — Те дойдоха с миролюбиви намерения, за което си имат всички основания, понеже вчера претърпяха големи загуби. И тези намерения ги имат и сега, в противен случай Антилопата нямаше да остане.

— Хмм, звучи правдоподобно, ама...

— Ама...? Хайде продължавайте, за Бога!

— Аз не съм индиански познавач, ама в дните на моята младост попаднах веднъж при тях като пленник и подозирам, че не са наумили

нищо добро.

— А заложникът, дето седи там в палатката?

— Въръжен ли е нехранимайкото?

— Не. Двамата червенокожи оставиха оръжията си при конете.

— Тъй! Хм! Де да си дойдеше все пак по-скоро дон Естебан! Но колко лесно може да му... хм, се случи някакво нещастие, така че изобщо да не се върне. Предлагам за всеки случай да си изберем един предводител, за да знаем поне кого трябва да слушаме, ако ни нападат.

— А аз предлагам — възрази Гомес, — въобще да не предприемаме нищо. Дон Естебан ще бъде недоволен, а и трябва преди всичко да се пазим да не предизвикаме недоверието на индианеца.

Предложението намери всеобща подкрепа. Повторното предупреждение на Бенито се провали, така че в крайна сметка той се оттегли ядосан, но не без да произнесе преди туй решението.

— Добре, както искате, сеньорес! Но ви заявявам, че ще седна до палатката и ще наръгам червения мошеник веднага щом забележа и най-малкото, което ми прилича на нападение!

И той начаса изпълни намерението си, като се изкачи на могилата и се просна на земята до палатката. Оттук можеше да обхваща с поглед местността, но колкото остри и бдителни да му бяха очите, не забеляза нищо подозрително.

Денят преваляше. Слънцето се спусна на запад.

Бенито се изправи на височината. Наблюдавайки скришом индианеца, той беше забелязал, че затворените му очи се бяха отворили, за да хвърлят един къс, но пронизващ поглед навън по равнината. Клепките веднага се бяха спуснали, ала по тъмното лице като че бе преминало доволство. Вакерото огледа степта. По нея нищо не се забелязваше, освен стадо мустанги, които, гонени от трима-четирима индианци, галопираха насам-натам с развяващи се гривии и опашки.

Кабалядата^[2] изчезваше често зад някое земно образувание, показваше се след минута, препускаше към лагера, отдалечаваше се наново, гонена от своите преследвачи, докато се спусна краткият сумрак, няколко минути след който следваше дълбока тъма.

Стадото сега се различаваше само като тъмна точка, която постепенно ставаше по-ясна. Търсейки изход от преследвачите си, конете се втурнаха към лагера. Четиримата диваци ги следваха и сега.

Зрелището не беше нещо обичайно из тези местности. Малкото диваци, носещи се с високо размахвани ласа, не можеха да бъдат опасни. Напротив, обстоятелството, че се осмеляваха да се доближат до лагера, беше показателно за миролюбивите им замисли. А и заложникът правеше златотърсачите толкова сигурни, че те се покатериха по колите, за да видят по-добре как стадото ще профучи край тях.

Бенито също се бе изправил, обърнал гръб на палатката, той не забеляза как Антилопата разкопча изработеното от щавена бизонова кожа бойно наметало и извади томаховката, като остана в същата поза.

Стадото идваше все по-близо. Наистина бяха диви коне, защото не се виждаше никакъв ездач, никакво седло или стремяна, нито пък връв. Само на петдесет крачки от укреплението кънтеше тропотът от копитата и вече изглеждаше, че дивата гонитба ще се отдалечи, когато... най-предният кон изви право към пролуката, оставена за проход, прозвуча боен вик, на гръба на всеки кон израсна като по чудо ездач и безогледно дръзките нападатели профучаха като хала един след друг през непредпазливо оставения вход вътре в лагера.

Горе до палатката се разнесе кръсък. Антилопата беше скочил, оставяйки наметалото да падне, с издигната секира. В мига, когато Бенито се обърна, измъквайки ножа си, за да забие острието в гърдите на индианеца, брадвата разцепи главата му.

Апачите използваха срещу мексиканците хитрост, с каквато само дръзки ездачи като тях можеха да си послужат. С единия крак, пъхнат във вързаното около тялото на коня ласо, и прикрити зад трупа на животното, те са обучени да изминават дори и по-големи разстояния. Здрачът, а сега и настъпилият мрак бяха облекчили осъществяването на тази бойна хитрост, така че златотърсачите, включително и опитният Бенито, бяха измамени.

За миг мексиканците бяха напълно лишени от разсъдък. Те наскачаха от колите, ала вече не можеха да се доберат до подредените на пирамиди пушки. Диваците имаха лесна плячка; за хората от лагера часът на смъртта беше настъпил.

Няколко минути бойната секира, боздуганът, ножът и копието вилняха ужасно. Трупите се търкаляха наоколо. Неколцина мексиканци се биеха все още с куража на отчаянието, ала и те щяха да бъдат сразени. Само малцина се изплъзнаха изпод колите на открито,

опитвайки се да избягат. Но и те бяха изгубени, защото бързите ездаци скоро ги настигнаха. Ако някой все пак се бе изплъзнал през нощта, то той нямаше никакъв шанс да преживее деня.

Един час по-късно огънят на събраните в клада фургони освети надалеч покритата с мъртъвци и умиращи равнина. Индианците си деляха грабежа и скалповете на тези, които жаждата за злато бе довела в пустинята и при смъртта.

Черната птица стоеше редом с Антилопата.

— Великият дух даде на своите червени синове победа, ала вождът на апачите трябва да види скалповете на тримата ловци от изчезналия остров. Той не може да препусне след тях, но моят син ще донесе косите им.

— Утре Антилопата ще вземе трийсет мъже и ще проследи дирята им — отговори бегачът. — Ловците от Севера ще запеят своята смъртна песен, хоуг!...

---

[1] Caramba (исп.) — Дявол го взел! (Б. пр.) ↑

[2] кабаляда (исп. caballada) — стадо коне, хергеле (Б. пр.) ↑

6. В ЗЛАТНАТА ДОЛИНА

Мракът на нощта преминаваше в дрезгавината на утрото. На небето острите ридове на сиерата^[1] изглеждаха като кули и фантастични зъбери, чиито островърхи зигзаги увенчаваше сива мъгла.

По полегатите скатове на сиерата дълбоки пропасти чертаеха плътни сенки. Напълно отделена от масива на планината се издигаше самотна канара. Иззад площадката на нейния връх един водопад се стоварваше с грандиозен ехтеж в бездънна пропаст.

Образуваната от Рио Хила делта се изминаваше от върха до основата за малко повече от час, но пък основата беше три пъти по-голяма.

Тъмнината отстъпи на деня. Един след друг се появяваха върховете на планините от навъсеното мастило на утринния здрач.

В клисурите на стъпаловидно струпаните един връз друг планински колоси постепенно проникваше смътна светлина. От горната повърхност на изолираната скала два смърча като два огромни призрака простираха и надвесваха над бездната могъщите си клони. В основата на тези дървета лежеше скелетът на кон и по неговите избелели кости още се виждаха украшенията, които някога е носил. Прогнили остатъци от седло обгръщаха лишените от месо, прозрачни хълбоци.

Върху побитите на известни разстояния стълбове се появяваха на лекия вятър човешки коси, човешки черепи лежаха на купчини, по земята бяха разхвърляни отломките от какви ли не оръжия. Всички тези трофеи показваха, че на върха на тази естествена пирамида е намерил вечното си жилище някой прославил се със своите геройски дела вожд.

Дори в смъртта си вождът господстваше над равнините, където толкова често бе прозвучавал неговият боен вик, по които го бе носил бойният му кон, чиито кости бяха избелени от росата на нощта и пламтящата жаравна на деня. Грабливи птици се рееха над самотния гроб, сякаш грозните им крясъци трябваше да възкресят този, който бе

заспал завинаги, и чиято ръка никога вече нямаше да размаха боздугана, да замахне с ножа и да им предостави техния кървав пир.

Хоризонтът просветля срещу мъгливите планини. Розови облачета се изкачваха към зенита. Първият слънчев лъч нацелваше като златна стрела мъглите на сьерата и постепенно светлинни потоци заляха дълбините на долините.

Денят беше настъпил, ала хълмистият масив оставаше забулен от непроницаемо мъгливо наметало. Но и тази мъгла полека-лека се разнасяше и утринният вятър я издигаше нагоре като надиплена на вълни завеса.

Водопадът издигаше воден прах над индианския гроб и зад костите на бойния кон се образуваше мимолетна дъга.

В подножието на скалния конус се различаваше малко езеро, обрасло с буйна водна растителност. Между него и стръмно спускащите се отсреща скали се простираше тесен, дълбок дол, който не се забелязваше, защото бе гъсто обрамчен с бледолистни върби и сребристо проблясващи трепетлики. Но естеството на песъчинките и почвата, особенният блясък на разхвърляните наоколо камъни не можеха да не приковат вниманието на един опитен гамбусино. Тази падина беше Златната долина, както Марко Ареляно бе кръстил мястото.

Кучильо беше стигнал още през нощта близо до бонансата, ала опасявайки се да не се обърка в тъмнината, бе спрял, за да изчака с нетърпение сипването на зората. Той не беше забравил точния облик на местността, но трескаво тупкащото му от алчност сърце тласкаше шумяща кръв към ушите и очите и отнемаше на сетивата непогрешимата им острота.

Глухият бумтеж на водопада, за който той много добре си спомняше, бе за него белегът, че е достигнал бонансата.

Кучильо беше почти сигурен, че никой не е забелязал бягството му от лагера, и не вярваше, че някой ще го последва при тази застрашителна позиция на диваците. Но реши все пак да се изкачи на пирамидата, за да види дали не се мярка някое живо същество. Преди това трябваше да се убеди дали плейсърът се намира в същото състояние, както преди две години, когато бе принуден да го остави недокоснат. Той разедини с две ръце зелената завеса и погледна към дола. Безчет заоблени дребни камъни лежах в падината. Всеки друг,

но не и някой златотърсач, би се заблудил при вида на свлечените камъни, които приличаха на стъклените образувания, намирани обикновено в подножието на вулкани. Но един гамбусино винаги ще различи под незначителната глинена обвивка самородния метал — чисто злато.

Утринните лъчи проникнаха през отворената от Кучильо растителна завеса и камъните заискряха с безброй тайнствени отблясъци. Пред очите на треперещия от алчност бандит лежеше разстлано най-богатото съкровище, съглеждано някога от човек в пущинака, и той се убеди, че ничия ръка не е докосвала това богатство. Гамбусиното остави увивните растения да се спуснат пак на мястото си и закрачи към скалния конус.

Когато чезнещият арабин се влачи по знойната пустош на Сахара, без да има в изсъхналия мех капка живителна влага; когато самумът го повали на земята и арабинът, вече борейки се със смъртта, забележи на хоризонта зелените палмови ветрила и прохладата на оазиса... тогава радостта и ликуването са съпоставими с безумието. Подобно нещо се случи с Кучильо при вида на златното съкровище. Той изкатери пирамидата като в треска. Крайниците му трепереха, а пред очите му се стелеше мъгла, която притъпяваше сетивата му. Седна така, че да държи непрекъснато под око Златната долина.

— И това богатство да съм отстъпел на други! — изръмжа на себе си. — Не, и хиляди пъти не! Марко Ареляно трябваше да умре, защо е нужно другите да живеят? Техният конвой ме доведе по живо по здраво до самото място. Вече не се нуждая от тях и ще предоставя на индианците възможност да ги унищожат до един!

Той сложи ръце над очите си, които се пълнеха с кръв. Доста време мина, преди погледът му да придобие предишната си яснота.

— Аз съм напълно сам и мога...

Спря по средата на изречението, защото очите му се натъкнаха на предмет, който след по-внимателно вглеждане изтръгна от него вик на изненада.

Сгромолясващата се зад скалистия конус вода като че протягаше мост от течено сребро към пропастта. Златен блок, чисто отмит от столетното въздействие на дъждовете, излъчваше ярко златисто сияние.

Той беше голям колкото два кокосови ореха и като че бе готов всеки миг да напусне кварцовата си обвивка, за да изчезне в дълбините.

На Кучильо се струваше, че с едно просто протягане на ръката може да достигне блока. Надвесен с алчен поглед над пропастта, той протегна ръце към богатството, без да може, разбира се, да го докосне. Гърдите му се издуха до пръсване и той щеше да стане жертва на могъщото душевно вълнение, ако един втори, още по-безумен вик не даде простор на заприщения въздух.

Както очите на тигъра заплашват да погълнат нищо неподозиращата плячка, така мяташе искри погледът на Кучильо към златния къс, над който на височината на скалата се бе вкоренило в една цепнатина стеблото на младо зелено дъбче.

— Той трябва да стане мой! Оттук това е невъзможно. Трябва да видя дали мога да достигна дъба. Ще вържа за него ласото и после ще се спусна да изкъртя златото. Напред, никой смъртен не е притежавал някога такъв къс!

Кучильо започна да се спуска по пирамидата. Във възбудата си не долови звука от забързани конски копита и не видя четиримата ездачи, които заобиколиха близкия скален ъгъл.

Дон Естебан, Диас, Бараха и Ороче бяха проследили дирята на Кучильо благодарение най-вече на Диас, вдъхващия страх индиански убиец, който развиваше такава проникателност, че предизвикваше у другите трима справедливо удивление.

Диас яздеше с Аречиса начело, докато Бараха и Ороче ги следваха на разстояние.

— Какво мислите, сеньор Диас — попита дон Естебан, — ще го настигнем ли, преди да се е добрал до бонансата?

— Не мога да кажа, тъй като не ми е известно местоположението й. Но знам, че преднината му вече е незначителна. Погледнете тук! Копитото на коня му е стрило парченце глинеста шиста и прахът си е останал на мястото. Преди половин час духаше утринният вятър. Ако е лежал от по-рано на това течение тук, вятърът щеше да го издуха. Следователно са минали най-много трийсет минути, откак нашият човек е минал оттук.

— Вие сте способен следотърсач, сеньор Диас, а и иначе оказахте много и значителни услуги на експедицията. Сдобием ли се с

плейсъра, спрямо вас ще бъда по-щедър.

Диаз поклати глава.

— Аз не се присъединих към вас заради бонансата, а заради възможността да кажа някоя и друга думичка на червените. Вашето злато не ме блазни, То може единствено да разглези човека, да го погуби и да го тласне във властта на порока и лапите на дявола. Аз се отказвам от моя дял. Вземете го за себе си или го дайте на другите!

Същото това злато бе предмет на разговори между негодяите Бараха и Ороче.

— Та какво мислите, сеньор Бараха — рече мандолинаджията, — защо дон Естебан язди след Кучильо, макар присъствието ни в лагера да е толкова необходимо?

— Хмм, действително си имам мнение по въпроса. Преди да потеглим, аз се допитах до стария Бенито, а нали знаете, дон Диего, че тоя вакеро обикновено има правилно виждане за нещата.

— И какво казва той?

— Той смята Кучильо за мошеник, който не е достоен за доверието на такива почтени и честни мъже като нас.

— Тук наистина съм напълно съгласен с него!

— Кучильо се е възползвал от бъркотията на битката, която пак самият той ни докара на главата, за да си плюе на петите. И накъде ще се е запътил, а?

— Към бонансата, мисля аз.

— Естествено! Или иска да се отдели от нас, за да запази златото само за себе си, или възнамерява да измъкне нанякъде част от плейсъра, преди да ни го е предал.

— Чумата да го отнесе!

— Чумата не, ами ние, сеньор Ороче, защото само това и нищо друго не е намерението на дон Естебан. Тоя Диаз е славен мочачо, който дори по скалистата земя чете следите, сякаш са издълбани с най-ясните печатни букви.

— Това си му е занаят — подхвърли Ороче, като заметна възможно най-живописно парцаливото си наметало на плещите. — Всеки трябва да си разбира професията и смятам, че аз също не съм аджамия в моята.

Бараха наостри слух. Ороче твърдеше, че бил отличен гамбусино. Дали пък сега не беше моментът да потвърди хвалбите на

дело?

— Вие сте, както всеки знае, един от най-печените златотърсачи, сеньор Ороче, и аз действително бих се радвал, ако сега затвърдите това добро мнение.

— Наистина съм в състояние да го сторя, дон Бараха — отговори предизвиканият, разлюлявайки гордо дълги къдри. — Вгледате ли се по-внимателно във вида и структурата на скалите тук, то твърде скоро ще забележите нещо много важно.

Бараха погледна изучаващо наоколо.

— За съжаление не забелязвам нищо.

— И не е за чудене, понеже не сте гамбусино, чиито очи са обучени за подобни външни белези. Ако не се заблуждавам, то ние се намираме в изключително богат златоносен район, и който има време да търси, ще намери много, твърде много.

— Може би бонансата е наблизил!

— Много вероятно. Виждате ли колко внимателен стана Диас? Очите му са все в следата и язди по-бавно и предпазливо отпреди.

В този миг прозвуча първият вик на Кучильо. Четиримата ездаци спряха.

— Какво беше това? — попита дон Естебан.

— Човешки глас ли ще да е? — запита и Диас.

— Не познавам животно, което да издава подобни звуци. Викът се повтори.

— Човек е — заяви Аречиса, — но човек в страхотна възбуда, в екстаз. Ехото се чу, преди да разберем къде се намира.

— Във всеки случай наблизил. Останете тук, дон Естебан, и позволете първо да разузная местността. Човек винаги трябва да бъде предпазлив.

Диас зави внимателно с коня зад близката скална чупка, откъдето можеше да обхване с поглед скалния конус и видя белия петнист кон на Кучильо. Животното стоеше между пирамидата и Златната долина; не беше вързано за колче, следователно господарят му трябваше да е наблизил.

С няколко бързи скока на коня си Диас стигна до животното, хвана юздите и го отведе зад скалния ъгъл.

— Ето, дон Естебан, може да се досетите кой е надал вика!

— Кучильо!

— Да. Това беше вик на възторг. Той е намерил бонансата и в буйната си радост е забравил предпазливостта.

— Къде е?

— Не го видях.

— Тогава трябва да го потърсим. Да слезем и да заобиколим онази канара и сигурно ще се натъкнем на него.

— Не е нужно да обикаляме. Имаме дирята му и ще я следваме. Това е достатъчно.

Те спънаха животните и последваха Диас, който тръгна по напълно невидимите за друго око стъпки на Кучильо. Когато минаваха край плейсъра, Ороче спря неволно и впи поглед в земята.

— Какво има, сеньор Ороче? — попита Бараха.

— Нещо безкрайно важно. Я хвърлете едно око на тази скална пукнатина!

— Защо?

— Нищо очебийно ли не забелязвате?

— Не. Виждам само пясък, който водата е смела в нея.

— Е добре, сеньор Бараха, аз съм гамбусино и залагам главата си срещу някоя кактусова топка, че този пясък съдържа най-малко петнайсет процента злато.

— Ах! Трябва да обърнем внимание на дон Естебан!

— Какво ви скимна! Пукнатината е дълбока. Кой знае колко фунта златен прах съдържа. Искате да подарите една такава находка?

— Имате право, сеньор Ороче, би било глупост!

— Това, че споделих откритието с вас, е доказателство за приятелското ми отношение. Но никой друг не бива да узнае. Когато делят двама, те получават повече, отколкото ако четирима или пък още повече поискат своя дял.

Те последваха другите двама. С намерението си да съобщи откритието на Аречиса, Бараха бе искал само да изпита своя компанеро, но пък се ядоса на себе си, дето не е премълчал находката. Двамата мъже бяха свършено достойни един за друг.

— Стой! — прокълтя в този миг гласът на Диас.

Беше видял Кучильо, който бе слязъл от пирамидата и тъкмо се канеше да тръгне към коня си.

Кучильо спря за миг, стреснат при вида на своите преследвачи, но се обърна и хукна да бяга. Единствено изненадата беше причина да

се реши на тази неразумна постъпка, с която издаде изцяло мотива на отдалечаването си от лагера.

Дон Естебан и Диас бяха вдигнали пушките си за изстрел.

— Спрете, Кучильо, иначе сте изгубен! — повели графът. Предателският водач на експедицията се обърна. Очите му горяха — или от ненавист и жажда за мъст, или от ярост, задето е спипан така неочаквано.

— Какво търсите?

— Вас. Приближете се!

— С вас нямам вече никаква работа!

— Но ние имаме! Приближете се, казвам ви за последен път! Ако мислите, че се шегувам, веднага ще ви убедя, че говоря сериозно.

Кучильо запристъпя бавно и колебливо.

— Защо офейкахте вчера от лагера?

— Офейкал съм? Това и през ум не ми е минавало, дон Естебан. Аз го напуснах открито и свободно и ако вие не сте го забелязали, то вината не е моя, а ваша.

— Аз няма да споря с вас, Кучильо, но едно е сигурно: който напуска без мое разрешение лагера — било то открито или тайно, — той е изменник и ще бъде третиран като такъв!

— Тъкмо защото бях смятан за изменник, си тръгнах. Аз съм човекът, благодарение на когото експедицията би могла да притежава милиони, и нямам никакво желание да слушам приказки, че аз съм довел индианците по вашата следа.

— Добре! Вие сте човекът, който ни обеща милиони. Къде е бонансата?

— Все още не съм я преоткрил.

— Намерили сте я!

— Не!

— Спомнете си, Кучильо! Когато ви наех, дадох да се разбере, че ще накажа строго всяка, дори най-малката измяна. Припомням ви го, защото в този миг вашият живот виси на косъм! Къде е бонансата?

— Трябва първо да я потърся!

— Е добре! Давам ви точно пет минути време, за да я намерите. Изтече ли този срок, без да сте ни показали плейсъра, получавате четири куршума.

— Това няма да ви помогне, без мен никога няма да откриете Златната долина.

— Мислите ли? — ухили се дон Естебан подигравателно. — Вие имавте неблагоприятното да ми опишете съвсем точно местността и аз сега я виждам да лежи пред мен с всичките ѝ подробности. Бонансата е тук, и се обзалагам, в една окръжност от най-много сто стъпки. Веднага щом си получите куршумите, ще подирим и открием златото.

Кучильо изскърца със зъби.

— Нищо няма да намерите!

— Спестете си безполезните твърдения! Имате още само три минути. Вижте как добре са се прицелили тези хора!

Диас, Бараха и Ороче държаха пушките си насочени към предателя, готови при една дума на дон Естебан да натиснат спусъка. Кучильо опита с последен коз.

— Искате да станете убиец, точно както навремето в Еланчове, когато собствената си снаха, графиня Луиса де Ме...

— Да — прекъсна го гръмовно Аречиса, — искам да стана ваш убиец, както вие за клетия Марко Ареляно, на когото сте отнели живота заради бонансата!

Пестниците на Кучильо се свиха; устните му затрепериха; видът му бе на диво животно, което се кани да се хвърли върху смъртния си враг, а яростта го бе обладала по такъв начин, че той напълно забрави обичайната си предпазливост.

— Пред вас няма защо да отричам. Ареляно се показва достатъчно тъп да ми издаде бонансата и трябваше да хвърли петалата. Всеки друг би постъпил като мен. Той ми беше чужд, докато доня Луиса де Медиана обаче беше ваша снаха и...

— Мълчете!

— Не, няма да мълча. Тук се намираме в свободната степ, а не на пиратския кораб, където зад вашата заповед стоеше смъртта. Сега вече се казвам Кучильо, а не Хуан, и спрямо вас нямам повече никакви задължения, както навремето, когато ми заповядахте да намушкам графинята. Казвам ви, Диас, Бараха и Ороче, че този...

— Мълчете! — повели Аречиса, треперейки от възбуда. — В противен случай...

— Че този мъж — продължи невъзмутимо Кучильо — е граф Антонио де Медиана, който нареди да убият собствената му снаха и

спусна в морето нейния син, малкия Фабиан де Медиана, за да...

Изстрелът на Дон Естебан прогърмя. Докато говореше, Кучильо държеше зорко под око показалеца на графа и щом той докосна спусъка, се хвърли настрани. Куршумът прелетя непосредствено край главата му.

— Стреляйте, стреляйте, де! — заповяда Аречиса на другите трима. Бараха и Ороче понечиха да се подчинят на заповедта, ала Диас им попречи. Той удари цевите на пушките им надолу и скочи между дон Естебан и Кучильо, за да предотврати евентуалното стълкновение.

— Стой, никаква стрелба! — извика той.

— Проснете го тогава с някой приклад!

— Това можете да сторите вие, щом другояче не ви е угодно, но преди това сеньор Кучильо ще ми отговори на няколко въпроса!

— Как, искате да ми окажете съпротива, Диас?

— Не. Минали неща и всичко, което имате помежду си с Кучильо, не ме интересува, но по отношение на бонансата трябва да получа информация.

— Питайте го тогава! — каза успокоен Аречиса, тъй като не подозираше какви са намеренията на индианския убиец.

Диас опря приклада на пушката си о земята, сложи ръце върху дулото и застана твърдо и широко разкрачен срещу Кучильо. В своето живописно облекло и тази поза той имаше вида на мъж, който много добре знае какво иска.

— Сеньор Кучильо, мисля, че ви познавам малко!

Кучильо предпочете да замълчи и първо да се запознае с намеренията на Диас.

— Аз съм мъж — продължи Диас, — който има куршум за всеки червенокож, но никога не съм съдия на някой бял, стига той да ме оставя да върша каквото ми харесва. Това искам да ви кажа за ваше успокоение. Не се каня също така да диря бонансата, защото мисля, че нямам право да притежавам и най-малката част от нея. Но сигурно бихте могли да ми кажете, известна ли бе тя на Марко Ареляно преди вас?

— Да.

— Защо не я е изчерпил той?

— Индианците му попречили.

— После е споделил с вас тайната си?

— Да.

— И ви взе със себе си, за да я експлоатира с ваша помощ?

— Така е. Наложил се отново да бягаме и... и той умрял по пътя.

— Умрял! Това означава и малко, и много. Вероятно знаете, че той има син?

— Имате предвид Тибурсио Ареляно? Нали знаете, че го познавам!

— Действително, сеньор Кучильо. Сигурно не задавам въпросите си като другите хора, но това не вреди на нещата. Вие, струва ми се, доста сте обиколили света. Може би са ви известни законите на планините, саваната и негласното споразумение на всички почтени и честни гамбусиноси?

— Да!

— Добре! Тогава знаете също, че всяка бонанса принадлежи неоспоримо на този, който я е открил, освен ако бъде възпрепятстван да я изчерпи и се отдалечи и дойде някой друг и на свой ред я открие — разберете добре, открие!

— Какво искате да кажете с това, сеньор Диас?

— Че ние не сме тръгнали да откриваме бонансата, ами да я навестим, а в това има голяма разлика. Вие не сте имали никакво право да споделяте с дон Естебан тайната, защото тя не принадлежи на вас, а на наследника на Марко Ареляно.

— На Тибурсио? — попита слисан Кучильо.

— На Тибурсио! — потвърди Диас.

— С ума ли сте си, сеньор?

— Аз съм си толкова с ума, че дори всичките ви милиони не могат да ми го отнемат.

— Марко Ареляно ме направи собственик на тайната и аз следователно мога да правя с нея каквото искам.

— Лъжете се — отговори спокойно Диас. — Марко Ареляно не ви е подарил, а само е доверил тайната — разберете добре, доверил!

Ако сте се оказали достоен за това доверие, то сте щели да получите злато, но не като ваш законен дял, а като много висока наистина, работна заплата. С очистването на Марко Ареляно вие сте станали неправомерен притежател на тайната. От бонансата ви принадлежи най-много толкова, колкото би ви предложил Тибурсио за съобщаването на тази тайна. С това пояснявам, че плейсърът

принадлежи единствено на него. Ако бяхте верен на дълга си мъж, сеньор Кучильо, нямаше да помисляте за експедиция, преди да сте говорили с него!

— Вие действително не сте с всичкия си! — присмя се Кучильо въпреки критичното положение, в което се намираше.

— На ваше място бих постъпил точно така, както казах — отвърна Диас хладно. — Вярно, вие можете да си вършите каквото си щете, но сега аз знам, че Марко Ареляно е бил първият откривател на бонансата и е паднал от вашата ръка. Бонансата е собственост на неговия син Тибурсио и аз няма да взема и най-малкото зрънце злато!

— Значи вие се отказвате от нас и вероятно се каните дори да браните тези мними права на Тибурсио Ареляно? — попита Аречиса, който бе следил напрегнато страшния диалог.

— Ареляно не са ми роднина. Нямам намерение да отмъщавам за смъртта на Марко, нито да се бия за правата на неговия син и следователно оставам при вас, ако няма да настоявате да сторя нещо, което води до добиване на златото. Моята пушка няма да принуди Кучильо да издаде бонансата!

Кучильо въздъхна облекчено; Бараха и Ороче погледнаха с удивление мъжа, който бе изкарал на бял свят толкова непонятни възгледи; дон Естебан обаче отвърна, раздвоен между подигравката и гнева:

— Позволете да ви се възхитя, сеньор Диас! Но вашето положение, Кучильо, не е по-добро отпреди. Къде е бонансата? Вашите пет минути изтекоха!

По знак от негова страна Бараха и Ороче вдигнаха отново пушките си. Диас отстъпи назад и огледа привидно безучастно околността. Беше му сякаш все едно дали убиецът ще получи куршум, или не.

Един от намиращите се зад скалния ъгъл коне изцвили. Кучильо разбра къде се намира неговото животно. Той измери с очи разстоянието, което се налагаше да пробяга. Но Аречиса беше проникателен противник. Той също чу цвиленето и щом забележа погледа на Кучильо, веднага предугади какво е намислил и му препречи пътя, държейки пушката, готова за стрелба.

— Хич не си мислете, че ще ни се изплъзнете! Къде е бонансата?

— Не зная! — заяви през зъби Кучильо.

Беше оставил карабината си и се виждаше безпомощен само с камата срещу отправените към него пушки.

— И все пак — заяви Аречиса — до няколко секунди плейсърът ще ни е известен или вие ще сте мъртъв. Броя до три — при три гърмим.

Кучильо напразно напругаше мозъка си за някакъв изход.

— Едно!

Пот изби по челото му, но той мълчеше.

— Две!

Кучильо трябваше да избере едно — живота или златото, а за него и двете неща имаха еднаква стойност.

— Тр...!

— Стойте! — изпъшка той. — Ще го узнаете!

— Трябва да е някой изключителен плейсър, за да допуснете заради него тъй близко смъртта до себе си — ухили се дон Естебан.

Кучильо не отговори. Като в сън той пристъпи към зелената завеса, закриваща Златната долина, и разедини увивните растения.

— Тук... толкова близо? — запита Аречиса изненадан и се вмъкна през отвора.

Бараха и Ороче се озоваха до него. При вида на безподобното богатство и тримата нададоха викове на възторг. Дон Естебан стоеше мъртвешки блед до другите двама, които се хвърлиха на земята. Описанията на Кучильо бяха събудили у него големи надежди, но такова изненадващо количество от най-чист самороден метал той не беше очаквал. Дишането му секна, пулсът стана трескав и трябваше да се улови здраво за клоните, за да стои стабилно.

Но забеляза, че Бараха и Ороче бяха започнали да си тъпчат джобовете.

— Стойте! Съкровището не принадлежи само на вас. Оставете късовете обратно!

Ороче се надигна. Наметалото и шапката му бяха паднали. Дългата му мършава фигура с разкривени от възбуда черти стоеше като някой призрак пред Аречиса.

— Дон Естебан, за всеки един от тези камъни ви давам глътка от кръвта си. Изсмучете ме до смърт, но ми позволете райското блаженство да видя и аз веднъж джобовете си пълни!

Бараха също се изправи.

— Сеньор, пресметнете колко ми се полага! Няма да отстъпя и крачка от това място, преди да съм си взел моя дял.

В очите на двамата мъже се таеше мрачен огън — предвестник на безумието. Те бяха обладани от тъмния дух, който се крие според североамериканските саги зад „deadly dust“ (смъртоносния прах), за да похити живата душа на човешкото тяло. Дон Естебан схвана опасността, на която се излагаше с тези двамата. Той се съвзе и извади пистолета си.

— Който не остави на секундата златото, ще го застрелям!

Те познаваха строгостта му, ала страхът от него не бе по-голям от ламтежа им по изкусителния метал.

— Стреляйте. Ние също имаме куршуми!

Двамата вдигнаха пушките си.

Аречиса не беше в завидно положение, но сега, когато бе необходимо цялото му присъствие на духа, хладнокръвието му се възвърна.

— Който иска да се бие тук, се отказва от щастието да притежава богатството, за което би му завидял и крал. Свалете оръжията си и върнете златото. Ще натоварим на конете си толкова злато, колкото са в състояние да носят. Утре ще дойдем да вземем останалото и всеки ще получи колкото му се пада.

Думите успокоиха двамата мъже, които, иначе способни само на страхливи, коварни дела, бяха почерпили кураж от златната треска. Те върнаха с голяма неохота късовете, преди да се измушат през зелената завеса.

Оглеждайки се, Аречиса забеляза само Диас, който седеше на скалата и спокойно почистваше цевта на пушката си, сякаш се намираше в някоя благонадеждна вента^[2], а не в опасната близост на едно такова съкровище.

— Къде е Кучильо?

— Quien sabe! (Кой знае!) — отговори Диас равнодушно. Очите на дон Естебан проблеснаха гневно.

— Не знаете? Как можяхте да допуснете той да се отдалечи?

Диас се изправи и погледна графа право в лицето.

— Той мой пленник ли беше, дон Естебан?

— Наш, следователно и ваш!

— Заблуждавате се, сеньор. Откакто знам, че бонансата не ни принадлежи, не признавам никакви задължения, отнасящи се до златото. Вече ви го казах и ще се съгласите, че е безполезно да продължаваме да повтаряме едни и същи неща. На мен ми е все едно какво ще правите, само ще ви помоля да не ме ангажирате по какъвто и да е начин с прибирането на това съкровище!

— Той говори ли с вас?

— Не. Отиде, качи се на коня си и препусна. Това е всичко, което знам.

Новото бягство на Кучильо ядоса Аречиса, но той си наложи да се овладее. Въпреки волята си изпита уважение към спокойното, изпълнено с достойнство държане на неподкупния Диас.

— Тогава сигурно не знаете и в каква посока е поел?

— Към лагера.

— Значи има нови предателски намерения. Ако се беше насочил към планините, щях да предположа, че се кани да се обогати от бонансата след тръгването ни. Но той се е отправил към равнината, следователно иска да ни прати индианците. Трябва незабавно да го последваме. Идете бързо да доведете конете!

Бараха и Ороче се подчиниха на разпореждането. Проснаха завивките и върху тях струпаха толкова злато, колкото сметнаха, че ще е по силите на конете.

— Сеньор Диас, бихте ли ни заели серапетото^[3] си? — попита Аречиса.

— За тази цел, не — отговори Диас. — Можете да ми заповядвате и да разполагате с мен във всяко друго отношение само не и в това!

Водачът на експедицията не можеше да изпита истински гняв към убиеца на индианци. Диас беше най-забележителната личност в целия отряд и строгостта в случая щеше да бъде неуместна.

Златото беше натоварено и дон Естебан се приготви да възседне коня си, когато прозвуча вик.

— Стой! — прокънтя глас, наподобяващ гръмотевица. Четиримата мъже вдигнаха погледи.

Там горе, до ръба на пирамидата, стоеше великанска фигура с готова за стрелба тежка пушка.

— Убиецът на ягуари! — извика уплашено Бараха. — Какво прави тук? Той ни е наблюдавал и ще ни вземе златото?

Вдясно и вляво от краката на исполинския ловец се показваха други две пушечни цеви.

— Който мръдне от мястото си, е изгубен! — прозвуча наново гласът му.

— Какво искате от нас? — попита Диас, който бе изненадан наистина, ала не бе изгубил самообладание.

— Две неща: мъжа, когото наричате Естебан де Аречиса, и плейсъра, от който не ви принадлежи и едно зрънце!

— С какво право предявявате тези претенции?

— Над Естебан Аречиса ние ще проведем саванен съд, а Златната долина принадлежи на Тибурсио Ареляно, сина на нейния откривател.

— Самият Тибурсио при вас ли е?

— Да.

— Нека се покаже!

Фабиан де Медиана се надигна.

Звук на ужас се изплъзна от Аречиса, Бараха и Ороче. Те бяха останали с убеждението, че Тибурсио се е удавил сред талазите на буйната река, а ето че го виждаха високо изправен на скалния конус с все същата бодрост и здраве.

— Бонансата принадлежи на мен! Кой иска да ми я оспори? — викна той надолу.

— Имате право, тя принадлежи единствено и само на вас — отговори Диас. — Ето защо, преди още да зная, че сте тук, не пожелах да взема и една прашинка от нея. А останалото можете да уредите с тези сеньорес.

— Добре, така сме трима на трима! — чу се отново гласът на канадеца. — Сваляйте златото от конете!

До този момент Аречиса бе мълчал. Силно изплашен от появата на смятания за мъртъв Тибурсио, той напрягаше ума си за някакъв изход от трудното положение, в което се беше насадил. Беше му ясно, че тримата мъже са го последвали от хасиендата, за да си отмъстят; известна му беше репутацията, с която се ползваше Тибурсио; при Локвата бе видял убедителен пример за куража, калеността и умението на другите двама. Освен това повече не можеше да разчита на Диас.

Напълно безпомощен, той бе оставил индианския убиец да води разговора. Но сега сметна за необходимо лично да вземе думата.

— Нямате право на подобно искане. В саваната важи правото на първия, а ние сме тук преди вас.

— Но пък Марко Ареляно беше преди вас.

— Той вече не е жив; след смъртта претенциите му изгубиха своята валидност.

— Вие открихте бонансата или бяхте доведени при нея?

— Доведени бяхме.

— От кого?

— От Кучильо.

— Той къде е?

— Избяга.

— Ако бяхте открили плейсъра, щяхме да обсъдим претенциите ви към него, но тъй като не е така, заповедта ми си остава. Долу златото от конете!

Никой от тримата не понечи да се отзове на тази заповед.

— За последен път, долу!

Дон Естебан се приготви да отвърне нещо, но твърде късно. Два изстрела прогърмяха, последвани няколко мига по-късно от трети, и натоварените с благородния метал коне рухнаха, улучени в окото.

Аречиса вдигна машинално пушката си.

— Долу пушкалото! — прогърмя Големия орел.

Дон Естебан тутакси свали пушката. Стоеше срещу трима мъже, за които не бе дорасъл. Изправи се и Пепе от своята защитна позиция. За някогашния мигелет преговорите продължиха твърде дълго.

— Санта Лаурета, нещата нещо много се замотаха. Остави ме аз да продължа, Боа роз!

И обръщайки лице надолу, поде:

— Тъй, тая работа е уредена! А сега имаме да си кажем нещичко с вас, господин граф Антонио де Медиана. Ние ви обвиняваме в отвличането на дете и убийството на снаха ви графиня Луиса. Над вас ще проведем съд, а другите могат да си вървят, откъдето са дошли!

Бараха и Ороче незабавно изчезнаха зад пирамидата. Видът на двамата ловци и особено на Фабиан, срещу когото се бяха провинили в опит за убийство, им бе оказал толкова отрезвяващо въздействие, че животът веднага възвърна предишната си стойност за тях. Те

побързаха да се възползват от неочакваната възможност. Та нали не всичко бе изгубено и ако се отдалечаха само малко от бонансата, щяха да наблюдават събитията и може би ще успеят да приберат нещо от златото.

Диас се бореше с противоречиви чувства.

Откровенията на Кучильо му разкриха едно тъмно деяние от живота на дон Естебан. Осъзнаваше, че обвиненията на Пепе почиваха на категорична истина, и все пак един вътрешен глас говореше в полза на неговия досегашен водач и повелител. Аречиса не беше обикновен мъж, винаги го беше предпочитал пред другите и при всички случаи разчиташе на неговата подкрепа. Трябваше ли да измами това доверие?

Още нищо не беше доказано... Реши се да му помогне да избяга.

— Аз също ли мога да си вървя? — попита той към височината.

— Също.

— С коня си?

— Да, той не носи злато. Възсядайте го!

Трите пушки все още бяха насочени надолу, но Диас знаеше, че мъжете искат да го пощадят. Метна се на коня и го смуща така яко с шпорите, че той се изстреля с един-едничък скок точно пред дон Естебан. В следващия миг графът седеше пред Диас, прикрит от неговата широка фигура, и конят се понесе със своя двоен товар.

* * *

След като се изплъзнаха благополучно от индианците на плаващия си остров, първата задача на Боа роз, Пепе Дормилон и Фабиан бе да открият час по-скоро бонансата. Та нали тя беше мястото, към което бяха на път убийците на графиня Де Медиана и Марко Ареляно.

— Кажу ми, ще откриеш ли плейсъра? — попита Боа роз.

— Сигурно, татко! Картата, която майка ми предаде, е у мен. Тя е много точна и пълна, така че изобщо не бих могъл да се заблудя.

— Би ли ни я показал?

Фабиан измъкна грижливо скрития в ловните дрехи лист. Тримата ловци седнаха на земята и младият мъж започна да обяснява:

— Тази линия означава Рио Хила, която тече от изток на запад. На това място тя образува два ръкава, от които левият запазва първоначалната си посока, докато десният се отклонява на северозапад, пресича намиращите се там планини и после се връща на югозапад към другия ръкав. Така се образува един триъгълник, в чийто горен връх са разположени Мъгливите планини. Днес ние отминахме с острова мястото, където Хила се разделя, и сега се намираме край левия ръкав, близо до точката, където той отново приема десния. Тръгнем ли срещу течението на десния ръкав, ще стигнем до планините от срещуположната на лагера страна. Във вътрешността на ъгъла, около който десният ръкав завива на югозапад, лежат един до друг пет хълма, както е обозначено тук. Средният от тях се спуска стръмно на юг и образува скална стена, по която се срина в бездната водопад. Срещу водопада е гробницата на някакъв индиански вожд и най-много на трийсет крачки оттам на изток лежи Златната долина, прикрита от гъста стена върби и трепетлика. Недалеч от нея се намира малко езеро, чиято повърхност е така покрита с водна растителност, че човек не може да зърне водата му. Ето как приемният ми баща е описал на втората ми майка плейсъра, преди да тръгне за Тубак, за да навести повторно апаческата земя. Тази карта е точна и ние ще намерим бонансата със същата сигурност, както напипваме ножа си, когато посегнем към пояса.

Боа роз се загледа замислено пред себе си.

— Ние се намираме значи — каза на глас той — югозападно от плейсъра, а лагерът на мексиканците — югозападно от него. Ако не се заблуждавам, златотърсачите са точно толкова отдалечени от Златната долина, колкото и ние. Те снощи разбиха червенокожите и е възможно да са потеглили още заранта, или поне неколцина от тях, за да потърсят бонансата. При тези обстоятелства не бива да губим време, ако искаме да ги изпреварим.

— Такова е и моето мнение — съгласи се Пепе. — Хайде да се поразмърдаме!

Засега нямаше защо да се опасяват нито от мексиканците, нито от диваците, чийто бивак се намираше все още на изток зад експедицията. Ето защо закрачиха напред само с обичайните предпазни мерки и скоро стигнаха до първия от петте хълма, споменати от Фабиан.

Петте възвишения бяха тясно свързани и се отделяха едно от друго само със своите върхове. Слънцето огряваше местността с ярката си бистра светлина и човек можеше да вижда надалеч.

Тримата ловци вървяха безмълвно и бързо. Първият хълм остана зад тях, скоро и вторият... и тогава Фабиан спря, посочвайки странично напред и нагоре.

— Вижте водопада!

Слънцето хвърляше лъчистата си светлина върху сгромолясващата се водна маса и се образуваше великолепна дъга.

Минута-две мъжете стояха мълчаливо, съзерцавайки великолепното зрелище. Фабиан повторно вдигна ръка.

— А там е гробът на вожда. Виждате ли конския скелет и трофеите, с които е украсен?

В този миг откъм пирамидата долетя звук, който ги накара да се послушат. Разстоянието беше прекалено голямо, за да чуят вика на Кучильо и да разпознаят тембъра му.

Никой от тях не наруши тишината. Чакаха с напрегнат слух.

Вторият вик на Кучильо прозвуча, после стана мирно и тихо.

— Беше човек — отбеляза Пепе.

— Не беше животно, наистина — отговори канадецът. — Ти на какво мнение си, Фабиан? Твоите уши са по-млади от нашите и по-чувствителни към звука.

— Човек беше, но това не бе вик, който се отнася до някого, а вопъл на голяма болка или изключителна радост. Кое от двете е вярно, не можах да разбера, не сме достатъчно близо.

— Човекът сигурно е при бонансата и се е прехласнал — предположи Пепе Дормилон.

Боа роз поклати глава.

— Сине мой, къде според теб се намира този, който нададе двата вика?

Старият добродушен канадец не пропускаше възможността да се убеди, че приемният му син си заслужава славата на растеадор, с която се ползваше.

Фабиан разбра и се усмихна.

— Не е при бонансата — отговори той, — а горе при индианския гроб, иначе едва ли щяхме да доловим звуците.

Беше прав. Между тях и скалния конус се издигаше малко, изтеглено възвишение, над което надничаше само горната част от гробницата. Пирамидата и хълмчето биха отклонили звуковите вълни, ако Кучильо се намираше долу при бонансата.

— Добре! И какво следва от това за нас, сине мой?

— Че той може да ни види, ако има добри очи, а ние не.

— Правилно. Ако погледне към нас, ще ни види като три приближаващи се точки. Наоколо няма никакво укритие и не ни остава нищо друго, освен да се опитаме да стигнем колкото може по-бързо и съвсем плътно един зад друг височинката. За няколко секунди той ще ни вижда само като една точка... после ще сме изчезнали зад хълма.

Ако знаеха, че Кучильо беше зает със съвсем други неща, щяха да сметнат предпазната мярка за излишна. Но като опитни ловци не можеха да постъпят по друг начин.

Те се изкачиха по височината и скрити зад една скала, внимателно огледаха скалистия връх.

Кучильо бързаше надолу. Фигурата му се виждаше ясно и Фабиан веднага го позна.

— Кучильо!

— Убиецът? — извика Пепе. — Санта Лаурета, та ние веднага можем да спипаме негодяя, ако хукнем нататък. Напред, приятели!

— По-полека, Пепе! Или може би знаеш още кой се намира зад гробницата?

— Веднага ще разберем, ако отидем там — рече някогашният брегови пазач, който като испанец имаше по-огнен темперамент от предпазливия канадец.

— За тая работа има време. Нека почакаме дали няма да се покаже някой друг!

Те замряха неподвижни. Дълго не можаха да забележат нещо особено и Пепе се канеше да даде воля на нетърпението си, когато внезапно Кучильо се зададе на кон иззад долния край на скалния конус и препусна в бърз галоп между тях и гробницата.

— Да го застрелям ли, Боа роз? — попита Пепе, вдигайки пушката.

— Не. Трябва да поговорим с него, преди да умре. Остави го, следата му бездруго ще ни отведе при него!

Дормилон смъкна оръжието. Кучильо изчезна в една клисура, която се източваше нагоре между хълмовете.

Почакаха още малко, но Пепе не се сдържаше повече.

— Тръгвате ли с мен, или сам да отида отсреща?

Боа роз плъзна изпитателен поглед наоколо и отговори:

— Ние ще държим под обстрел с пушките си цялото пространство между нас и гробницата, а ти се качвай горе, Пепе. Ще видиш дали има някой зад индианския монумент и ще ни дадеш знак какво да правим. Ние оставаме временно тук, за да ти се притечем на помощ, ако се наложи.

Пепе се спусна по отвъдния склон, стигна тичешком до пирамидата и я изкатери. Като стигна с глава до горния ръб, първо погледна предпазливо, за да се убеди, че на площадката няма никого. Видя, че теренът е празен и се метна горе.

Приведе се и се промъкна до срещуположната страна, откъдето можеше да се погледне към Златната долина. Видя Диас, който седеше съвсем сам на камъка и се занимаваше с пушката си. Освен индианския убиец друг не се мяркаше. Пепе махна назад към възвишението, за да разберат спътниците му, че трябва да го последват. След минута-две те бяха при него.

— Познавате ли този мъж, сеньор Фабиан? — попита Дормилон.

— Диас! — отговори Тибурсио учуден. — Диас и Кучильо! Как са се съчетали честността и проклетията?

— Честност? Един мексиканец честен? — подметна Пепе.

— Да. Слънцето още не е осветявало по-дързък и честен мъж от този Диас. Каквото ще да става, но аз няма да се съглася от главата му и косъм да падне. Но той е ездач. Къде ли е оставил коня си?

Големия орел пристъпи към другия ръб на скалната площадка.

— Ела насам, сине мой, ако искаш да го видиш!

Фабиан го последва и Пепе също се приближи.

— Четири коня, следователно и четирима ездачи!

— Да, сине мой. И ако не се заблуждавам, тук виждам враната кобила, която носеше при Салто де Ага мъжа, кръстил се дон Естебан де Аречиса.

— Вярно! Той трябва да е наблизо, а с него още двама. Но къде ли са?

— Най-вероятно там, накъдето Диас е обърнал лице, защото който чака някого, не се обръща с гръб към посоката, от която онзи трябва да дойде — отвърна проникателният канадец.

— Значи тримата се намират зад онази стена от върби и трепетлики, която ние там... ах, татко, Пепе, сега разпознах мястото! Зад онази зелена завеса се намира Златната долина — това е толкова сигурно, както че ние стоим на индианския гроб!

— Те са я открили и сега я проучват.

— И оплячкосват.

— Не, сине мой. Те нямат нищо, в което да сложат златото... само завивките си, а те са още на конете им. А не знаем дали се намират зад растителната стена и ако е така, наистина ли бонансата лежи там.

— Защо? Аз съм убеден, че Златната долина е точно тук.

— Кажы самият ти, сине мой, дали тогава Диас би седял тук долу и би чистил така спокойно карабината си.

— Ти не го познаваш, татко. За него нищо друго няма стойност освен скалпа на някой индианец. Диваците убили някога жената и детето му и оттогава единствената му цел е ловът на червенокожи. Но неговото равнодушие може да си има и друга причина.

— Това действително е възможно и ако..., ах, наведете, наведете главите! Те идват!

Боа роз прошепна думите, когато дон Естебан се зададе с двамата бандити от Златната долина.

— Антонио де Медиана — прошепна Пепе. — Санта Лаурета, срещахме го тъкмо навреме, а и на подходящо място. Тук няма на кого да се оплаче от Пепе, мигелета от Еланчове.

— Бараха и Ороче! — прибави Фабиан.

— Двамата мошеници, които при моста бяха насочили пушките си към теб — допълни Боа роз.

Те чуха всяка дума от спора между Аречиса и Диас.

— Виждаш ли, татко — заговори тихо Фабиан, — че златото не струва нищо за него?

— Той тъкмо каза: „Откакто знам, че бонансата не ни принадлежи.“ Какво ли може да има предвид с това?

— Дали подозира, че Марко Ареляно я е открил, а, дон Фабиан? — пошепна Сънливеца.

— Възможно е! Така или иначе ще разберем това.

— Те мислят, че Кучильо се връща в лагера, за да доведе индианците. Убиецът драсна към планините единствено за да се върне при подходяща възможност при бонансата. Чуйте! Ще доведат конете, за да увият златото в завивките.

Залегнали плътно на земята, те следяха развоя на нещата.

— Какво ще правим, Фабиан? — попита Големия орел.

— Графът не бива да ни се изплъзне, татко!

— Това си е от ясно по-ясно — съгласи се Пепе. — Света Дево, благодаря ти, дето ми го даваш в ръцете! Днес ще му покажа какво означава да пратиш Пепе Сънливеца към Пресидио Сеута на лов за риба тон!

— Пепе, вие ще правите с него само онова, което ние сметнем за редно и справедливо — предупреди Фабиан.

— Редно и справедливо в случая е куршум, остър нож или парче ласо, метнато около врата му, за да му поскъси малко дъха.

— Той ме е отвлякъл и е убиецът на моята майка, но въпреки това аз виждам в негово лице единствено брата на баща ми. Ще го съдим, ала не набързо и необмислено!

Пепе не отговори. Само едно тихо мърморене подсказа, че не е съгласен с Фабиан.

Боа роз нямаше собствено мнение по въпроса, но любовта му към Фабиан бе твърде голяма, за да не се съгласи с него.

— И на този Диас — попита той — не бива нищо да му се случи?

— Косъм не трябва да пада от главата му. Аз не познавам друг мъж, толкова достоен да стане ваш приятел. Диас няма нищо общо с хората, които преследваме, и се е присъединил към експедицията само защото тя му дава възможност да преследва индианците. Моля ви да го щадите, както ако е мой приятел.

— А онези двамата, които нарече Бараха и Ороче?

— Нашите куршуми са прекалено порядъчни за тях и ако ги пуснем да си вървят, не мисля, че биха могли някога да ни причинят и най-малката вреда.

— Но те поискаха да ви застрелят, дон Фабиан!

— Това не им се удаде. Човешката кръв не трябва да се пролива ей така.

— Съгласен съм с теб, сине мой, макар да мисля другояче. Но тези двама мъже сега знаят бонансата и пуснем ли ги да офейкат, златото ти може да бъде оплячкосано.

Фабиан се усмихна.

— Откакто те имам отново, татко, и зная истинското си име, занаятът на гамбусино ми стана напълно безразличен. Още не съм решил какво да правя със златото, а от мъже като Бараха и Ороче няма защо да се опасяваме.

— Плейсърът си е твой, прави с него каквото си искаш!

Погледите им бяха по-скоро омагьосани от гледката на купчините самородно злато. И тримата знаеха че богатството не е най-висшето благо в живота, и все пак не можеха да отвърнат очи от блясъка, който струеше към тях.

— Санта Лаурета; какви камари злато! — измърмори угнетено Пепе. — Мисля, че със съдържанието на едно-единствено покривало човек би могъл да заплати в брой цялото имение Еланчове. И като помисля, че зад зелената стена има още повече, още много повече, направо, свят ми се завива. Но нима наистина ще позволите на тези типове да отмъкнат златото, сеньор Фабиан?

— Не. Нека се опиянят от своя звезден миг, та после толкова потрезви да се върнат на земята!

— Тогава е крайно време да действаме, сине мой — предупреди Боа роз. — Виж, те вече товарят вързопите на конете! Да им викна ли?

— Да.

— Насочете пушките си, за да придобие подобаващ акцент онова, което ще им кажа!

Пепе и Фабиан промушиха цевите на пушките си между камънаците, а канадецът се изправи.

Дон Естебан вече поставяше крак на стремето, когато Боа роз насочи пушката си.

— Стой! — отекна мощният му глас.

Боа роз видя, че тримата от тях здравата се изплашиха, а само четвъртият, Диас, се владееше дотолкова, че изненадата не му личеше.

Убиецът на индианци отговори и поведе разговора. Фабиан също трябваше да се изправи и бе зяпнат от стоящите долу като призрак.

Когато Аречиса не се подчини на искането на канадеца за разтоварване на златото, само един знак от страна на Големия орел

беше достатъчен и конете рухнаха на земята.

А след като дон Естебан се осмели да вдигне пушката си, Пепе не издържа и скочи рязко. На неговите малко припрени подкани Бараха и Ороче бързо-бързо се отдалечиха. Последва бягството на Аречиса, реализирано от Диас. Това беше твърде много за добрия мигелет от Еланчове. Той вдигна пушката, за да свали с изстрел граф Де Медиана от коня, ала Фабиан успя навреме да хване ръката му.

— Стой, не стреляйте! Пощадете и двамата!

Канадецът се усмихна.

— Нямай грижа, сине мой. Конят принадлежи на куршума ми. Тичайте бързо след тях!

Фабиан и Пепе тутакси се плъзнаха с безразсъдна дързост по стръмните скали и хукнаха след бегълците. А Големия орел следеше с цевта на своята тежка пушка скоковете на коня по равнината.

Двамата ездачи бягаха и се виждаха като едно-единствено тяло. Задницата на коня, раменете на Педро Диас — това бяха мишените, достижими за неговия куршум. От време на време се появяваше някое връхче от ушите на коня. Да жертва Диас, означаваше да действа мимо волята на Фабиан и да извърши едно безполезно убийство, защото дон Естебан после щеше да се измъкне... Още миг и бегълците щяха да излязат от обсега на насочената към тях пушка.

Но канадецът беше от ловците, които прострелват видрата или бобъра в окото, за да не похабят кожухчетата им. Той трябваше да уцели главата на коня, защото ако само го ранеше, ездачите щяха да се измъкнат.

Само за секунда животното се извърна малко настрани, подчинявайки се на юздата, и... този миг бе достатъчен за канадеца. Той натисна спусъка, куршумът изсвири толкова близо покрай лицата на двамата ездачи, че ги побиха тръпки.

Веднага след това конят се строполи мъртъв на земята.

Падането беше толкова стремглаво, че бегълците почти изгубиха съзнание. Изправиха се бавно, но до тях вече бяха Фабиан и Пепе — с пушки в ръце и ножове между зъбите.

Към тях тичаше с исполински крачки и Боа роз, пълнейки цевта на пушката си. Когато приключи със зареждането, спря — неподвижен като израсъл от земята дъбов ствол. Беше сигурен, че така владее положението.

Карабината на Педро Диас беше изхвърчала надалеч. Той се наведе и измъкна от подколennия ремък на ездовите си гамаши дълъг, остро заточен нож.

Дон Естебан вдигна своята английска двуцевка и я насочи. Той се подвоуми кого да просне с първия изстрел — Фабиан или Пепе, ала канадецът наблюдаваше всяко негово движение.

Още преди да е стигнал до някакво решение, карабината на Големия орел изригна мълния и сигурният куршум раздроби пушката в мястото, където цевите се свързваха с ложата.

Ударът изкара Аречиса от равновесие и той се сгромоляса на земята.

— Най-сетне! След двайсет и две години! — заликува Пепе. Той се хвърли върху графа и коленичи върху гърдите му. Дон Естебан напразно опита да се брани. Неговата изтръпнала ръка отказа да му служи. Един миг бе достатъчен на Дормилон да освободи намотания няколко пъти около тялото му вълнен пояс. Той върза краиниците на графа и се огледа за Диас.

Фабиан почти не познаваше индианския убиец — беше се срещал само веднъж с него в хасиендата Дел Венадо, — но славата на прочутия мъж му повеляваше да пощади неговия живот.

— Педро Диас, предайте се! — извика Фабиан, избягвайки един удар от камата на мексиканеца.

Диас го погледна гордо в лицето.

— Да се предам? Бих могъл да стана ваш приятел, Тибурсио... но да ви се предам? Никога!

— Тогава приежете приятелството ми!

— Само след битката, стига да сме още живи! Аз избягах от вас и трябва да ви покажа, че това не е станало от страх.

— Зная — отвърна Фабиан, отбягвайки втори и трети удар. — Приберете ножа си!

— Отбранявайте се, сеньор Ареляно!

Завърза се битка, в която единият се равняваше по ловкост и сила на другия. По рицарски, за да не употреби своето огнестрелно оръжие срещу противник с кама в ръката, Фабиан опитваше да разоръжи Диас. Той бе хванал пушката с десницата за цевта и въртейки приклада като боздуган, се мъчеше да нацели ръката с ножа. Но си имаше работа с

противник, който беше повече от дорасъл за него при този снизходителен начин на бой.

Диас отскачаше ту на дясната, ту на лявата Страна, за да избягва ударите. Внезапно отстъпи крачка назад, хвана дръжката на ножа с три пръста, замахна и запрати островърхата стомана с все сила към гърдите на Фабиан.

Растреадорът беше предугадил опасното намерение. Обгърна пушката си по-здраво и в мига, в който отскочи встрани от летящия нож, извъртя приклада на тежката пушка с такава сила по челото на мексиканеца, че той политна към земята.

Дотича Пепе, хвърли се веднага върху поваления и така го стегна в яките си прегръдки, че той не бе в състояние да се помръдне. — Господи Исусе — извика Пепе, — нима човек трябва да ви пречука, за да се предадете? Ранен ли сте, дон Фабиан? Не? Санта Лаурета, това е късмет за вас, сеньор Диас, защото дори само леко да му бяхте одраскали кожата, свършено беше с вас!

Дори и сега Диас опитваше да се съпротивлява.

Напразно. Междувременно беше дошъл и Боа роз и тримата спътници вързаха Диас по такъв начин, че той не можеше да направи никакво опасно движение.

За първи път в живота си той се видя победен и това подклаждаше гнева му към Тибурсио Ареляно, макар да бе благоразположен към него.

— Застреляйте ме, сеньорес! Аз съм надвит, никога не съм бил връзван и не желая милост!

— Вървите си ги докарахте самият вие — отговори канадецът. — Ние не искахме да се отнасяме враждебно с вас! Вие ни принудихте!

— Защо се опитахте да ни отмъкнете граф Антонио де Медиана? — попита Пепе.

Диас замълча. Съзнаваше, че е действал необмислено, ала бе твърде горд да го признае.

— Чухте, че ще се проведе саванен съд. Един честен мъж никога не се противопоставя на такива неща!

— Не разговарям вързан! — промърмори Диас мрачно.

По благороден начин Фабиан прибегна към най-доброто средство да стопи гнева на честолюбивия мъж. Той вдигна ножа.

— Пепе, снемете му вървите!

Пепе се подчини на нареждането и Фабиан тикна в ръката на Диас собствения му нож.

— Сеньор Диас, ако нямате добро мнение за мен, забийте острието на ножа в сърцето ми, няма да се браня!

Диас пусна ножа да падне.

— Дон Тибурсио, вие сте растреадор, който спечели цялото ми уважение, и няма да се разкайвате, че се запознахте с мен. Но аз имах задължения към дон Естебан де Аречиса, като бях принуден да ги изпълня наистина по начин, неприятен за вас. Може би някога ще имам възможност да оправя нещата.

Той подаде ръка на Фабиан и попита:

— Не бихте ли ми казали имената на тези сеньорес?

— Може би са ви известни прозвищата, които моите спътници са получили от индианците. Този сеньор тук е наричан от тях Големия орел, а този — Падащата светкавица.

Диас отстъпи изумен крачка назад.

— Възможно ли е? Двамата най-прочути горски скитници? Сеньорес, събирайки ме с вас, днешният ден изпълни моето най-голямо желание. Ако знаех кои сте, нямаше да се противопоставя на вашия саванен съд, защото зная, че вождовете на горите и прериите винаги имат основателна причина, когато се събират за някакъв съд.

Той стисна ръцете на Боа роз и Дормилон и му личеше как искрено се радва на тази среща.

Фабиан пристъпи към Аречиса.

— Дон Антонио де Медиана, като мъж на честта ли искате да бъдете третиран или като обикновен авантюрист?

Запитаният го погледна с мрачна ненавист.

— Правете каквото искате!

Пепе приближи.

— Дон Антонио де Медиана, за вас ще е по-добре, ако се постараете да покажете по-приветлива физиономия. Санта Лаурета, ако запазите тази мутра, лесно може да се стигне дотам, че човек да процедира по-изкъсо с вас, отколкото с един беден дявол, да речем, изпратен на риболов за риба тон, защото казал истината. Това ви го заявява Пепе Сънливеца!

— Давайте ли ни честната си дума, че няма да предприемете опит за бягство, ако ви развържем? — попита Фабиан.

— Няма да бягам — прозвуча лаконичният отговор. Диас също се застъпи.

— Аз поръчителствам за него — рече той, — ако моята дума значи нещо за вас!

— Това е достатъчно — кимна Фабиан. — Пепе, развържете го! Дормилон и сега се подчини.

Аречиса се надигна от земята.

Беше преbledнял. Пепелявосивите, внезапно хлътнали страни му придаваха вид, сякаш през последните десет минути се бе състарил с десетилетие.

— Какво ви дава право да ме превръщате в обвиняем?

— Задължението на всеки свободен мъж, видял престъплението, да надига безнаказано глава — отвърна Боа роз. — Помнете, че съдиите на саваната са мъже, различни от продажните слуги, които не се двоумят да унищожат един честен мигелет, за да прикрият престъпленията на един граф!...

---

[1] сиера (исп. sierra) — планинска верига (Б. пр.) ↑

[2] вента (исп. venta) — странноприемница (Б. пр.) ↑

[3] серапе (исп.) — одеяло (Б. пр.) ↑

7. СОКОЛОВО ОКО

След като пресече веригата на Мъгливите планини, Рио Хила се насочва към Колорадо Ривър — границата между Аризона и Калифорния, и се влива в Калифорнийския залив.

От ъгъла, образуван от тези две реки, се простира почти до Пресидио Тубак широка плодородна зона, която предлага обилна паша на стадата мустанги и бизони. За червените племена тя е най-добрата ловна територия.

Почти две седмици след потеглянето на експедицията на дон Естебан от Тубак в тази част от саваната, която се простираше близо до границите на пресидиото, цареше необикновено оживление. Дълга редица от индиански палатки образуваше кръгов сектор, откъм чиято вътрешна страна бяха опънати на пръти многобройни ремъци с гъсто навесени по тях плоско и тънко отрязани ивици месо.

Навън до хоризонта се виждаха тук и там отделни ездачи или цели дружини червени ловци, докато пред палатките се мяркаха само жени и момичета, занимаващи се със сушенето на месото, остъргването на кожите, счукването на царевичи и разни други домакински работи.

Палатката в средата беше по-висока и по-просторна от другите и на върха ѝ имаше снопче орлови пера, раздвижвани леко от вятъра.

Пред входа седеше девойка и разкрасяваше един мокасин с богата орнаментировка от конски косми. Стъпалото, за което бе предназначен този полуботуш, трябва да бе малко, макар и не пък дотам малко и изящно като нейното, а явната любов, с която тя се бе отдала на заниманието си, навяваше предположението, че бъдещият притежател на художественото произведение не ѝ беше непознат или безразличен човек.

Девойката беше красива, може би най-красивата в целия лагер. Тя беше детето на вожд, комуто принадлежеше палатката, и рангът на нейния баща ѝ бе придал прелестната самоувереност, присъща за всяко от нейните грациозни движения.

Мокасинът беше готов. Тя го постави до другия — вече напълно завършен, и се изправи. Големите ѝ тъмни очи забелязаха нещо, което привлече вниманието ѝ. Малката светлокафява ръка прибра от челото буйната черна коса, спускаща се на вълни до кръста. Тя засенчи с десница очи, за да вижда по-добре.

Радостна усмивка озари нейните рязко очертани, но нежни и закръглени черти. След минута смуглата ѝ кожа пребледня, а кракът ѝ се вдигна боязливо, за да се завтече напред, към самотния конник, който се носеше в галоп към бивака.

Той яздеше кон, който би предизвикал възхищението на всеки познавач, и седеше с такава сигурност на гърба му, сякаш двамата бяха излени заедно. Ловната му дреха бе изцапана с кръв, а от левия ръкав капеше кръв на земята.

Ездачът също беше видял девойката. Очите му заблестяха и вместо да се насочи към някоя от външните палатки, накара бегача си да го отнесе с горда стъпка до нея.

С един ловък скок застана изправен пред нея.

— Какъв враг видя Мо-ла, Цветето на команчите, та ликът ѝ е пребледнял като саваната през зимата, а ръката ѝ трепери като стрък трева в утринния вятър?

— Смъртта — отвърна тя.

— Смъртта не е враг на храбрия воин. Тя му подава ръка само за да го отведе при Великия дух.

— Храбрецът умира в битката, а не под удара на бизон!

— Соколово око няма да умре от рога на бизон. Неговата ръка е здрава, куршумът — сигурен, а ножът — остър. Бизонът не го достигна, а свърши пред неговите крака. Но ловците на команчите получиха треска при вида на стадата и не виждат накъде пращат своите куршуми. Те не улучиха бизона, а ръката на спътника си.

— Животът бързо отлита с кръвта. Нека Соколово око влезе във вигвама, за да го превърже Мо-ла!

Тя вдигна мокасините от земята и закрачи пред него.

Той я последва. В държането на момичето се чувстваше предпочитание към него, с което навярно никой друг не можеше да се похвали.

Във вътрешността на палатката Соколово око разголи ръка, в чиято горна част бе заседнал обезсилен куршум. Извади ножа от

колана си и ѝ го подаде.

— Нека Мо-ла отстрани оловото!

Една индианка не се отдръпва разтреперана пред огнестрелни рани. Момичето изследва раната първо с опипване, като натискаше леко с пръсти ръката, докато установи местоположението на куршума, и после опита да го извади с ножа. Тази процедура причиняваше извънредно голяма болка на Соколово око, но той не помръдваше, а гледаше безмълвно малките ръце, които дружески и предпазливо се занимаваха с него.

След броени мигове Мо-ла отстрани куршума. Откачи връзка изсушени билки и скоро превръзката бе готова и кръвотечението спряно.

— Соколово око няма треска и преди луната да се смени, раната ще се е затворила. Мо-ла познава своите растения; тя самата ги е събирала в часа, когато росата пада от звездите и Добрия дух благославя цветята.

— Знае ли Мо-ла кое цвете той най-добре е благословил?

— Соколово око ще ѝ каже!

— Цветето на команчите.

Очите му заблестяха с особена, дълбока светлина. Той се наклони отново към нея, за да докосне ръката ѝ. Тя не сведе клепачи, а впи пряк поглед в неговия.

— Големият воин обича само битката и опасността, той не поглежда цветето, скрито в тревата.

— Той го е видял и желае да украси с него вигвама си, за да си отдъхва до неговото сърце от ехтежа на сражението и напреженията при лова. Ще поиска ли то да живее с него под палатката му?

— То иска!

Соколово око я погали с ръка, изцапана все още със собствената му кръв, по меките коси.

— Умната лисица е баща на Цветето. Соколово око ще говори с него!

— Умната лисица обича Соколово око. Той ще го дари с Цветето, ако той донесе скалповете на неговите врагове.

— Соколовото око ще тръгне и ще донесе толкова коси, колкото вождът иска да види. Той знае пътя към воините на апачите и ще чертае с ножа около главите им, докато заплати за Мо-ла.

— Пътят е ширен и дълъг много слънца. Нека Соколово око вземе тези мокасини, за да остава кракът му винаги млад и силен при преследването на апачите!

Той взе леките обуца, които тя тайно бе изработила за него.

— Цветето на команчите е като слънцето, което праща светлина, и като извора, който дава свежест. Тя няма да бъде робиня, а господарка във вигвама на Соколово око, както жените на бледаликите! Хоуг!

Той тръгна. С последната дума бе превърнал обещанието си в клетва, обещание, каквото навярно никой горд воин не е правил още на някое индианско момиче. Соколово око познаваше обичаите на белите. Знаеше как те ценят своите жени и любовта към красивата дъщеря на вожд да го накара да вземе твърдото решение да ѝ отреди едно място не под, а до себе си.

Час по-късно команчите се завърнаха от лова и докараха богата плячка. Един от тях яздеше наопаки оседлан кон, до чиято опашка висяха пушка, нож, томахава и ласо. Беше индианецът, ранил по погрешка Соколово око. Той бе свел ниско глава и веднага щом отрядът пристигна, изчезна от срам във вигвама си.

За жените се отвори двойна работа. Изсушеното месо трябваше да се снесе и по ремъците да се накачи прясното. Мъжете искаха да бъдат обслужени. Огньовете бяха запалени и скоро пред палатките се оформиха групички мъже, които пушеха, бърбеха или мълчаливо почиваха, чакайки приготвяното от жените ядене.

Умната лисица седеше в своя вигвам и наблюдаваше дъщеря си, която шеташе чевръсто. Обитателят на прерията също има сърце, което бие за близките, макар и неговите обичаи да са по-сурови от нашите.

Мо-ла беше единственото му щастие. Умната лисица беше загубил двама синове — единият, паднал в битка срещу апачите, другият, убит от бандитите на степта. Беше му останало само третото дете — дъщерята.

Лисицата беше най-умният и тачен вожд сред команчите. Ето защо неговата дъщеря можеше да се омъжи единствено за воин, който да е вожд — умен, мъдър и разсъдлив в съвета, но храбър и хитър в боя. Един ден бащата бе забелязал, че един от последните му воини обича Мо-ла, а и на всичкото отгоре и тя откликва със същото

влечение. Това го разлюти и той прокуди младежа от палатката и огъня си.

— Цветето на команчите ще стъпи само във вигвама на вожд с голямо име!

Така бе прозвучала тогава думата му и младият мъж си го бе отбелязал.

Един ден той изчезна от лагера — накъде, никой не знаеше. Скоро обаче запристигаха вести за него от всички посоки. Той беше предприел съвсем сам едно авантюристично пътуване. Край всеки лагерен огън, във всяка колиба и вигвам скоро се заговори за него. Той беше тръгнал да си извоюва име или да загине, ала когато се върна, покрит с рани и отрупан със скалпове, нямаше нужда да известява името си, защото то вече го бе изпреварило — Соколово око го бяха нарекли апачите. Беше посрещнат с ликуване и скоро го признаха за най-способния воин в своето племе, когото използваха за най-мъчните начинания, които не можеха да поверят на друг.

Мо-ла беше горда с него, а и Умната лисица тайно се радваше.

Първата половина от задачата си младежът беше изпълнил — носеше уважавано име. Втората половина беше по-мъчна за решаване — вожд можеше да стане единствено, ако избухнеше война между команчите и апачите или ако му се удадеше друга възможност да се отличи чрез някое изключително дело.

Соколово око стоеше пред вигвама си, загледан към саваната, към чийто западен хоризонт се спускаше все по-уголемяващият се слънчев диск и обливаше с трептяща мараня равнината.

Откъм редицата палатки се зададе бавно негов пламенен другар.

— Моят брат трябва да отиде при вожда!

Соколово око кимна и се упъти към вигвама на Лисицата.

Вождът му посочи с ръка проснатата до него кожа от пантера и му предложи лула.

Соколово око седна и дръпна няколко пъти, след което върна калюметата на вожда.

— Куршумът на един хлапак улучи Соколово око — поде Лисицата. — Раната опасна ли е за него?

— Цветето на команчите наложи върху нея тревата на изцелението. Нейните ръце са меки и нежни, а пръстите й — като

остриетата на утринната зора — нощта на болестта и смъртта се отдръпва пред тях.

Мо-ла чу тези думи и се изчерви. Той се бе осмелил да говори за техните любовни дела — това бе знак, че е сигурен в постигането на целта си.

— Виделината на утрото поема по небето и вечерта отново изчезва — отговори Лисицата по алегоричния начин на изразяване на индианците, които говорят за себе си и другите най-често в трето лице. — Моят син не е в състояние да я задържи.

— Но тя се връща — отвърна младежът късо и гордо.

— Връща се — повтори вождът, насочвайки се към своята цел — и осветява плячката на команчите, които ловуваха и убиха бизони. Кожите на животните лежат пред вигвамите и никой воин няма да ги вземе със себе си по родните пасища.

— Бледоликите се нуждаят от кожите за ходилата на своите мокасини.

Вождът кимна, доволен от проникателността на Соколово око, който го беше разбрал.

— На юг лежи страната на бледоликите, с които апачите воюват, а команчите живеят в мир.

— Тя се казва Тубак.

— Моят син познава ли я?

— Соколово око видя каменните колиби, които те наричат град.

— Колко бледолики живеят там?

— Соколово око не можа да ги изброи — бяха повече от трите племена на команчите.

— И как наричат те този град?

— Както наричат страната — Тубак.

— Има ли там барут и олово?

— Барут, олово и пушки, ножове, тютюн, одеяла, перли... всичко, от което се нуждаят червените мъже за себе си и своите скуав.

— И белите мъже ще купят всичките тези кожи?

— Те ще дадат за тях на своите червени братя нещата, от които имат нужда.

— Тогава Умната лисица ще прати с изгрева на слънцето двайсет свои воини да закарат кожите на юг. Там те ще спрат, отдалечени на половин слънце от границата на страната, която Соколово око нарече

Тубак. Моят син обаче ще възседне сега коня си, за да ги изпревари и да заведе бледаликите при тях.

Радостта на младежа от това поръчение бе голяма, но той не позволи тя да се забележи, а попита просто:

— Какво трябва да носят белите мъже?

— Пушки, барут и олово, брадви, ножове, игли, ножици, тютюн, одеяла и басма. Моят син ще види какво имат.

— На кое място ще чакат моите червени братя?

— На мястото, което им набележи Соколово око. Те ще следват дирята на моя син.

— Соколово око не бива да оставя диря. Неговият път минава през ловната територия на апачите.

— Тогава нека Соколово око назове някое място!

— Право на юг и точно на две слънца оттук са израснали в кръг сребърни тополи, в кръга се виждат три каучукови храста. Нека чакат там, докато Соколово око доведе бледаликите.

— Хоуг! И ако моят син зърне някое куче на апачите, да му вземе скалпа!

— Вигвамът на Соколово око е изпълнен с накичени коси от апачи. Той ще се изпълни от земята до върха.

— И ако може, нека издири Черната птица, вожда на страхливите чакали, който уби сина ми.

— Трябва ли Соколово око да донесе неговия скалп?

— Черната птица е отровна змия, жалка крастава жаба, която се крие, за да не намерят команчите нейната кожа! Двама синове трябваше да даде Лисицата, двама велики, храбри воители — единия на кучетата на апачите, а другия, който беше негов любимец, на паразитите на саваната, наричани Ел Местисо и Мано Сангриенто.

— Трябва ли Соколово око да донесе техните скалпове?

Вождът погледна младежа кажи-речи уплашено.

— Разумът ли на моя храбър син се е объркал или ухото на Лисицата е станало по-слабо, че той погрешно чува?

— Той правилно чу.

— В такъв случай моят син не познава престъпниците. Те са силни като десет мечки и притворни като сто зли духа. Никой червен мъж не може да ги убие! Лисицата го казва, а той много добре го знае. Само двама мъже са в състояние да им вземат скалповете. Но тези

двама никога не са идвали в ловната територия на команчите. Ако бяха тук, Лисицата щеше да ги навести, за да изпуши с тях калюмета.

— Кой са тези мъже?

— Двама бледолики. Наричат ги вождовете на горите и саваната: Големия орел и Падащата светкавица. Не е ли чувал още синът ми за тях?

— Много е слушал и би дал всичките си скалпове на апачите само да можеше да ги види.

— Бледоликите са дошли през Голямата вода, където лежи една просторна страна, имаща като страната на червените мъже юг и север. Бледоликите от Юга са дошли тук, избили са с хитрост и коварство червените мъже и са заграбили с измама техните ловни територии. Сега самите те са станали слаби, болни и жалки. Югът отвъд Голямата вода се нарича Испаня. После дошли бледоликите от Севера. Те са силни, умни и мъдри и са приятели на червените мъже. Техните фигури са високи и широки, косите им — светли, а очите им имат цвета на небето, на което блестят добрите звезди. Те са си останали силни и мъдри, но не живеят в страната на апачите и команчите, а далеч оттук край Великия баща на реките^[1] и покрай планините, покрити с вечен лед. Северът от другата страна на Голямата вода се нарича Алемания. Лисицата го знае със сигурност. Един бял, който е видял всичко, що слънцето огрява, му го разказа.

— Мано Сангриенто е бледолик, а Ел Местисо, неговият син, има червена майка.

— Те са като дяволите, в които вярват белите мъже. Великия дух проклина всяка жена, която заобича някой бял мъж. Ето защо децата на една такава скуав са твар, пред която човек потръпва. Лисицата би дал живота си за скалповете на тези чакали.

— Соколово око ще му ги донесе.

Вождът замълча. Той дълго гледа младежа в твърдите тъмни очи, после смукна бавно от лулата и издуха дима по четирите посоки на света.

— Соколово око е още млад. Той далеч не брои и половината зими на Лисицата, но един ден той ще стане могъщ и мъдър воин. Ако той ми донесе скалповете на Дяволите, ще получи орловите пера и ще стане велик вожд сред синовете на команчите!

Ето че най-сетне бе изречена думата, за която младият мъж толкова отдавна копнееше. Ето че най-сетне бе получил задача, чието възнаграждение бе осъществяването на неговото най-голямо желание. Някой бял би дал шумен израз на радостта си, за индианеца е въпрос на чест да скрие чувствата си. По тая причина Соколово око отговори, с изключение на един бърз блеснал поглед към Мо-ла, с почти равнодушен тон:

— Дните на Мано Сангриенто и Ел Местисо са преброени. Тяхното слънце клони към заник, а ножът на команча е надвиснал над техните глави, за да ги изпрати в Страната на сенките, откъдето връщане няма. Соколово око каза!

Той се изправи. Лисицата даде знак с ръка и младежът напусна палатката.

Здрачът настъпи. Вечерта бързо го последва и когато Соколово око се качи на коня си, звездите вече светеха на небосвода.

Той мина покрай редица шатри, а не напъряко. Дали пък не вярваше, че още един път ще може да зърне Мо-ла?

Кожата, затваряща входа на вождовата палатка, остана спусната. Младият човек насочи животното към откритата савана. Не беше яздил и няколко минути, когато пред него се надигна тъмна, стройна фигура.

— Соколово око!

— Мо-ла!

— Толкова зли ли са Дяволите, както татко каза?

— Още никой не е успял да ги надвие.

— Тогава звездата, към която Мо-ла гледа, ще угасне!

— Тя ще свети и никога няма да залезе!

— Толкова ли е необходимо да станеш вожд?

— Соколово око би умъртвил Дяволите и без тази награда. Те са убили брата на неговото Цвете и трябва да умрат.

— Далеч навътре в степта живеел мъдър шаман, който имал власт дори над смъртта. Той дал на скуав на Умната лисица една велика медицина, която да я закриля от смъртта.

— Кой има тази медицина?

— Мо-ла. Тя я получи от своята майка, когато тя се отправи към Страната на душите. Ще я вземе ли Соколово око?

— Ще я вземе.

Тя му подаде амулета, Соколово око го взе и окачи на врата си.

— Сега ще бъде ли спокойна Мо-ла?

— Тя вече няма да се страхува.

Той ѝ подаде ръка от коня и препусна. Тя остана заслушана, докато отзвучаха ударите от копитата, и се върна незабелязано в бивака...

Два дни по-късно във вентата на достопочтения сеньор Франсиско Металха седеше пъстра компания.

На една маса се бяха облакътрили двама сиболерос^[2], облечени изцяло в бизонова кожа. Техните груби, яки фигури, здрави пестници и енергични черти на лицата говореха ясно за трудностите на напрегнатия им занаят.

Ласата, увити около телата им, бяха двойно по-здрави от обичайните примки, а опрените до тях пушки сигурно дълго време са били в употреба, без нито веднъж да са били истински почистени и излъскани.

На две събрани една до друга маси седяха девет вакероси с един добре облечен сеньор, който очевидно бе техният хасиендеро.

Срещу тях един тъмен ъгъл бяха заели две персони, които човек от пръв поглед би сметнал за папагоси. Единият беше възрастен, другият сигурно броеше половината от неговите години.

Бялата коса на стария и черната на младия бяха вързани с бяла кожена лента в задната част на главата, така че образуваха кок. Плитки кръгли шапчици, изплетени от груба прежда и украсени със снопче пера, покриваха темената им и се пристягаха от кожен подбрадник. Двамата бяха босоноги, а горната част от телата им бе загърната с грубо вълнено одеяло.

Шарките на лицата им трудно се забелязваха, тъй като дълбоката, ниска стая имаше само два малки прозореца, чиито стъкла бяха така затъмнени, че слънчевите лъчи проникваха едва с половината си светлина.

Край свободната още маса бе застанал един тратанте^[3], който подреждаше съдържанието на два обемисти вързопа. Той не забелязваше алчните погледи на двамата папагоси.

Хасиендерото тъкмо довършваше разказа си.

— Да, двайсет коня ми задигнаха мошениците апачи, ама, rog Dios, аз ще си ги върна! Следите им заобикалят града, ние се отбихме

тук само колкото за едно малко подкрепително. Не бихте ли дошли с нас, дон Франсиско?

— Благодаря, сеньор. Предпочитам една хубава чашка пулке пред ръгване между ребрата или срез около косите — отвърна съдържателят. — Изброихте ли следите им?

— Над четирийсет са.

— Ами че тогава човек направо може да го хване страх за напетата експедиция, която дон Естебан де Аречиса поведе към Апачерията!

— Заради тия четирийсет или петдесет едва ли. Та нали червенокожите не живеят като нас на големи енории; те се нуждаят от много място и обичат да са разпилени. Един народ има много племена, а всяко племе се дели на отделни шайки, всяка от които действа за своя сметка. Може да се приеме, че моите конекрадци изобщо не знаят за експедицията, иначе щяха да я последват.

— Накъде се насочват дирите?

— Право на север.

— Значи към саваната. При това положение ние тук в пресидиото сме се отървали от мошениците!

— Но те от нас — не. Вярно, превъзхождат ни по брой, защото ние сме само десет мъже, но аз мисля, че един добър вакеро като нищо се наема с петима такива негодяи. Ако пък намеря някого, който пожелае да се присъедини към нас, ще му заплатя по две квадрупли за индиански скалп.

При тези думи единият от сиболеросите се изправи.

— Сериозно ли говорите, сеньор?

— Напълно. Защо?

— Защото бихме искали да спечелим няколко от вашите златни монети.

— Защо не? — рече хасиендерото, докато измерваше двамата внимателно с поглед. — Не ми изглеждате новобранци в занаята. Мога ли да попитам за името ви?

— Аз се казвам Енסיнас, а моят спътник — Паскуал. Ние всъщност сме на път за хасиендата Дел Венадо, където обикновено помагаме на дон Агустин при жигосването на стадата му. Вие познавате ли го?

— Познавам го добре. Той е най-богатият скотовъдец в цяла Сонора и има дъщеря, която е толкова красива, че човек изобщо не може да я опише.

— Това, което казвате за неговото богатство и нейната красота, е вярно. Освен това двамата са в същата степен добри и благотелни. Ето защо не е чудно, че двама сиболероси предприемат всяка година такова пътешествие, за да навестят сеньор Агустин Пена,

— Къде ще проведе той тази година ловката си хайка?

— Край Бизоновото езеро. И ако не се заблуждавам, младата дама също ще дойде с него. Преди година той бе принуден ясно и категорично да ѝ го обещае.

По-младият от двамата папагоси наостри слух. Той се обърна към възрастния и му прошепна на английски:

— Чуваш ли, старо? Сеньората ще отиде!

— Да я вземе дяволът!...

— Не, не той, а аз ще я взема!

— Че да ти провърви както някога, когато оня Тибурсио Ареляно... Zounds^[4], твоята пушка беше къде-къде по ценна от момичето с жълто около устата. Който отправя очи към някоя жена, той се заслепява. Убедих се в това при майка ти, червената вещица...

— Дърто, остави майка ми на мира, тя е била хиляди пъти по-достойна от теб! Виждаш ли нещата, които тоя тратанте е разопаковал?

— Виждам ги добре, защото не мисля за никакво момиче и следователно не съм сляп — отговори другият жлъчно. — Погледни навън към мулетата, ако искаш да видиш още повече!

Пред къщата бяха спънати конете на хасиендерото, а за куките на кепенците бяха вързани две добре натоварени мулета, принадлежащи на амбулантния търговец, който бе донесъл в салона на кръчмата малка част от стоката си.

Младият папаго отдавна ги беше забелязал.

— Стоките трябва да станат наши, старо!

— То се подразбира от само себе си! Но как?

— Ще го ошушкаме!

— Естествено! Но къде?

— Ще видим. Почакай само да си отвори устата. Сигурно ще каже каква посока се тъкми да хване.

— Може би ще тръгне към апачите.

— Няма да го стори, защото всеки знае, че апачите не гледат с добро око на белите. Те просто ще му вземат стоката и после ще му видят сметката.

— Или към команчите.

— Това е по-вероятно. Тези негодяхи сега се държат за белите, а ние пък хич не бива да им се мяркаме пред очите, макар да не сме апачи.

— Защо застреля в гръб младия вожд?

— Защото ми се беше изпречкал на пътя. Дъртата лисица бих уцелил още по-добре. Той веднъж завинаги ни беше забранил да минаваме през територията на неговото племе.

Тратанте подреди стоките си и се надигна. Пристъпвайки към масата на хасиендерото, той предложи нещата.

— Откъде идвате? — попита онзи.

— От Ариспе.

— И накъде отивате?

— Не зная. Насочвам се според случая.

В този миг вратата безшумно се отвори и влезе един мъж, който веднага привлече върху себе си цялото внимание на всички присъстващи.

Беше Соколово око, команчът.

Мускулестите телесни форми и гордата, еластична походка, с която младият мъж пристъпи, нямаше как да не направят веднага впечатление. Широките му рамене и силните гърди бяха голи; около тънкия си кръст бе увил фино изтъкано салтилско одеяло. Гамаши от яркочервено сукно покриваха подбедриците му; извезани с конски косми бандажни ленти и своеобразно изработени от четината на бодливо свинче жълди обхващаха гамашите над глезените, а краката бяха обути в богато орнаментирани мокасини, които Мо-ла му бе подарила.

На главата си носеше чудата украса, която приличаше на тесен тюрбан. Това всъщност беше лента за чело, направена от две пъстри, художествено намотани ивици плат. Косите му падаха в две плитки върху раменете. В тях бяха вплетени малки сребърни монети, продълговати раковини и цветни ленти. Изсушената кожа на гърмяща змия се провираше през диплите на лентата над челото, а тракащата

опашка и главата лежаха на раменете между косите, като пораждаха чувство за странна дивота.

Ако лицето не беше променено от нанесените шарки, човек можеше да се полюбува на чисто римски нос, високо чело с изписани по него неустрашимост и усет за правдивост, дръзко очертана уста и две очи, които бяха предопределени да подчиняват с погледа си всичко. Едва забележимо изпъкналите скули не нарушаваха красивата хармония на чертите, напротив, правеха я още по-пленителна.

Оръжията му се състояха от леко закривен нож за скалпиране, бляскаво шлифована томахавка, изкусно изплетено ласо, провиснало от хълбока му, и пушка, чиито дървени части бяха обковани със сребърни гвоздеи.

Команчът вдигна леко ръка за поздрав и с един-единствен поглед обхвана присъстващите с такава изчерпателна прозорливост, сякаш ги бе наблюдавал дълго време.

Онова, което никой от другите не беше забелязал, веднага привлече вниманието му — чудесните пушки, които двамата иначе толкова окаяно изглеждащи папагоси държаха между коленете си.

Беше тихо; всеки звук бе замрял при появата му. Соколово око пристъпи на три крачки пред папагосите и запита:

— Моите червени братя са бедни. Те срещу възнаграждение ли работят за белите мъже?

Западналото племе на папагосите се наема срещу най-обикновена надница, за да влачи едно мизерно съществуване — работа и сън.

— Моят брат право каза.

— Какво работят братята ми?

— Те са вакероси по полето.

— Къде са оставили те конете и ласата си?

— Те вързаха своите животни пред града.

— Един вакеро никога не се отделя от коня си. Моите червени братя са лошо облечени; техният господар сигурно има здраво стисната ръка.

— Папагосите са бедни.

— Но имат скъпи пушки. Бива ли техният червен брат да ги поразгледа?

— Техният червен брат също има пушка, която може да си разглежда.

Присъстващите слушаха с голямо напрежение странния разговор. Те веднага разбраха, че проникателният ум на команча трябва да е забелязал нещо подозрително у папагосите, и бяха любопитни да узнаят какво е то.

Соколовото око не се остави да бъде объркан от отказа, той дори засили обхваналото го подозрение.

— Папагосите имат красиви бои, ала под тях поглежда светла кожа.

— Какво му влиза в работата на нашия брат кожата ни? — попита по-възрастният. — Нека върви той по дяволите!

— Моят брат има езика на червенокожите, но учтивостта на белите мъже. Защо са неговите нокти с боята на памуковите цветове?

Сега по-младият се надигна.

. — Нека бърборкото се грижи за собствените си нокти, иначе ще го накараме да почувства нашите!

— Гневливият папаго има бял баща. Защо са се преоблекли Мано Сангриенто и Ел Местисо като индианци?

Двете имена бяха изговорени с натъртване. При назоваването им всички присъстващи наскочаха. Двамата споменати се бяха прочули като пустинни разбойници, за които всеки човек е враг, а и подвизите им се бяха разпрострели толкова навътре дори в цивилизованите райони, че бе голяма дързост от тяхна страна, дето се показваха в Тубак.

— Мано Сангриенто и Ел Местисо!

— Мен руж и Сан меле!

— Ред хенд и Халф брайд!

Ето как се провикнаха един през друг присъстващите според употребявания от него език. Всичко живо грабна оръжието, всичко живо бе изненадано, изплашено, сащисано и само един стоеше горд и спокоен сред бъркотията и гледаше двамата разобличени пустинни разбойници с физиономия, сякаш имаше двама слаби ученици пред себе си.

— Напред, дръжте ги! — извика един.

— Оставете ги, пуснете ги да си вървят! — обади се друг.

— Стой! — прогърмя съдържателят междувременно. — Вентата е моя собственост и тук никой няма право да заповядва освен мен самият. В къщата си борба аз няма да търпя, Вървете вълн, щом искате да си трошите главите!

Всеки осъзна, че почитеният и предпазлив Франсиско Металха всъщност е прав. Нито Ел Местисо, нито баща му бяха сторили лично на някого от тях зло. Първата възбуда се изпари също така бързо, както бе настъпила, и скоро един срещу друг стояха само Соколовото око и двамата разбойници.

— Куче на команчите, кой ти разреши да се занимаваш с нас? — изскърца през зъби Ел Местисо, тикайки обратно в пояса измъкнатия нож.

— Ел Местисо е нито червен, нито бял — отвърна оскърбеният спокойно, — той няма право да говори за кучета. Той е който, който яде само мърша и излиза на лов за трупове. Животните по земята и птиците във въздуха го презират..

— Ето ти за Койота!

Той скочи към команча, който се дръпна встрани, и увлечен от силата на скока, метисът се стовари на земята.

Команчът мигновено коленичи върху него, дръпна рязко кока на падналия, уви косата му с едно светкавично бързо движение около лявата си ръка и направи с ножа три пъти във въздуха движението на скалпиране, преди Кървавата ръка или някой друг да е успял да му попречи. После се изправи.

— Койотът може да стане. Той не се намира в саваната, а във вигвама на един бледолик и затова ще живее още няколко слънца!

Ел Местисо се надигна в мига, когато баща му бе достигнал команча с намерението да го намушка с ножа си отстрани. Заstraшеният избегна удара.

— Вълн разбойниците! — извика съдържателят.

Гордостта на команча беше допаднала на хората, а великодушното му бързо бе спечелило сърцата им. Те го предпазиха от двамата разярено гледащи на него мъже.

— Ела тук, куче на команч — пенеше се Ел Местисо, докато се опитваше да си пробие път през посетителите. — Кажи си името, ако имаш такова!

— Ел Местисо ще се запознае със Соколово око! — прозвуча отговорът.

— Соколово око! — провикнаха се мексиканците.

— Соколово око! — извика и Сан меле и понечи да демонстрира сила, но бързо, изглежда, му дойде нещо друго наум.

— Ела, старо!

Той изчезна през широко разтворената врата. Баща му го последва със същата бързина.

Команчът тутакси застана до прозореца и приготви пушката си за стрелба.

— Какво се каниш да правиш? — попита угрижено съдържателят.

— Соколово око защитава коня си! — отговори команчът. Той имаше основание за своята бдителност, защото двамата разбойници наистина се приготвиха да се метнат на два от чакащите във коне. Щом видяха насочената към тях пушка, се отказаха от намерението си и се отдалечиха с устремни крачки.

Мина известно време, преди мъжете да насядат отново спокойно един до друг. Хасиендерото взе пак думата.

— Соколово око от саваната ли идва?

— Той идва от север.

— Видя ли той следи от апачи?

— Той видя следата на пет пъти по десет ездачи и два пъти по десет коня, на които не е седял нито един апач.

— Къде я откри?

— На половин час път на север от Тубак. Соколово око нямаше време да я проследи.

— Мошениците сигурно ще извият на запад към Апачерията. Моят червен брат сам ли е?

— Чакат го два пъти по десет червени братя.

— Искат ли той да ми помогне да заловя апачите? Те ми откраднаха коне.

— Бледоликият има добро лице и открити очи. Соколово око ще го заведе при чакалите на саваната, когато изпълни мисията, която го води в страната на белите.

— Каква е мисията?

— Воините на команчите бяха на лов и имат много сиболиви^[5] кожи, за които искат барут и олово, пушки и ножове, одеяла и тютюн...

Тратанте се надигна и го прекъсна.

— Нещата, от които моят брат се нуждае, ще получи от мен. Аз имам всичко, каквото неговото сърце желае.

— И моят бял брат ще ни даде за кожата каквото желаем?

— Да. Къде са те?

— Половин слънце и малко лъчи оттук.

— Ще яздя със Соколово око! Кога ще потегли той?

— Когато бледоликите са готови да го следват.

— Тогава тръгваме веднага! — рече хасиендерото.

Беше му много приятно, дето попадна на команча, благодарение на когото щеше да получи може би помощта на двадесет бойци и да стане по този начин равен по брой на апачите.

— Да, тръгваме веднага! — реши и търговецът, събирайки вързопите си, за да ги натовари отново на мулетата.

Сиболеросите се присъединиха към преследвачите и скоро мъжете, които само допреди четвърт час нито се бяха виждали, нито познавали, бяха готови да възседнат конете си.

Кавалкадата потегли, и то в същата посока, в която дон Естебан бе напуснал града.

Извън селището, до примесен с диви лози елшак, Соколово око прикова поглед към земята. Той яздеше начело и, изглежда, беше забелязал нещо.

Наведе се малко по-ниско от врата на коня си. Един стрък дива тученица бе стъпкан, а отпечатаните в меката почва стъпала ясно показваха, че оттук двама босоноги мъже са се отправили към гъсталака.

Проницателният команч вече знаеше достатъчно.

Беше си помислил, че двамата разбойници ще положат всички усилия, за да узнаят какъв ще е резултатът от срещата във вентата. Ето защо очакваше, че те ще залегнат в засада нейде извън града. Това се потвърди, знаеше също, че бащата и синът се крият в шубрака и го наблюдават как минава с придружителите си край тях. Той продължи да язди с физиономия, сякаш си нямаше ни най-малко понятие за опасното съседство.

И все пак животът му висеше на косъм.

Кървавата ръка подпря цевта на пушката си на един чатал и се прицели.

— Стой, дърт шмекер! — повели синът му. — Искаш да извършиш глупост?

— Глупост ли е да очистиш един мошеник, който си достави удоволствието да ни издаде?

— Не, Той ще се прости с живота и скалпа си, това е сигурно. Но не сега.

— И все пак сега. Не му подарявам повече нито час!

Той се прицели и наистина щеше да натисне спусъка, ако синът му не беше избил рязко оръжието от ръката му.

— Побъркал ли си се, старий празноглавецо? Да не би да се каниш да ни окачиш целия отряд на врата, та да одерат нас вместо апачите?

— От тях аз не се боя. Или теб може би те е страх, а?

— Още една такава дума и ще ти вкарам ножа в гърлото. Тип като теб няма ни най-малко право да ме поругава. Ти отдавна вече си си заслужил едно добро ръгване или по-дълбоко рязване, защото по тоя начин светът би се отървал от най-големия паразит, който може да съществува!

— Внимавай, безделник, понеже и аз като теб няма да се оставя да бъда оскърбяван! — изфуча разбойникът яростно. — Който прикачва такива епитети на баща си, не заслужава куршум или острие, а само въже.

— Млък, иначе ще превърна думите си в действителност! — обърна се рязко към него синът му.

Старият промърмори нещо на себе си и сложи пушката настрана.

Ел Местисо проследи с очи отдалечаващия се отряд, докато той изчезна.

— Те взеха бакалина със себе си.

— Кои те? Да не би вакеросите, които нямат и толкова, че да си купят дори лакът калпаво калико?

— Те не, но команчът. Предполагам, че е пратен да потърси някой тратанте за разменна търговия.

— Ами че тогава боклуците на оня няма да бъдат наши!

— Наистина, ако трябваше да разчиташ на собствената си мъдрост и храброст. Твоята кратуна отдавна вече не е в състояние да

измисли свестен план.

— Измисли го тогава ти!

— Това не е нужно — аз съм вече готов.

— Е?

— Бакалинът трябва да умре, а джунджуриите му да станат наши. С тая работа сами няма да се справим и се налага да отидем при апачите.

— Брей, твоята мъдрост наистина била по-голяма от моята! Само не дрънкай повече за кратуни, щом като не можеш да измъдриш нищо по-добро! Как се каниш да идеш първо при апачите, пък после с тях да настигнеш и бакалина, като сме пеша?

— Пергиш, караш ме да те съжалявам! Време ти е да вървиш в пръстта, след като с нищо не си полезен вече! Не виждаш ли корала^[6] отсреща в полето?

— Аа, така става!

— Апачите са яздили първо на север и после са свърнали на запад. Ако ние тръгнем на северозапад, то трябва да се натъкнем или на тях, или на следите им, а останалото ще дойде от само себе си. Те са смъртни врагове на команчите и сега са подхванали битка с белите. Ще ни бъдат благодарни, ако им посочим улов като Соколово око — техния най-омразен и опасен враг.

Ел Местисо напусна скривалището и Кървавата ръка го последва.

Коралът принадлежеше на една недалеч разположена хасиенда. Хората се занимаваха наблизко с работата си. Двамата разбойници малко ги беше грижа за тях. Те закрачиха бавно и уверено нататък, сякаш имаха пълното право на това, което се канеха да извършат, и се метнаха през стобора. Полудивите коне се сепнаха и опитаха да избягат. Това не им се удаде, макар двамата мъже да не бяха снабдени с ласа. Те хвърлиха одеялата си върху главите на два от конете и в мига, в който животните спряха стреснато, се намериха върху гърбовете им, прескочиха оградата и препуснаха.

Без седла, стремена и юзди те поеа в посока северозапад. С бодрите, неяздени коне за един час те изминаха разстояние, за което на апачите им бе необходимо двойно повече време. Когато взе да притъмнява, наистина се натъкнаха на широка диря, която според броя на копитните отпечатыци трябваше да е търсената.

— Минали са преди около двајсет минути — отбеляза Ел Местисо.

— Няма да ги настигнем преди спускането на мрака.

— Огънят им ще ни свети.

— Ако са толкова непредпазливи да запалят.

— Те са достатъчно на брой, за да се страхуват от преследване. Ще запалят лагерен огън и няма да вземат други предпазни мерки, освен разставянето на няколко стражи.

Неговото мнение се потвърди. Само след няколко минути следите вече не се различаваха — видяха пред себе си малка светеща точка.

— Това е лагерният огън!

Като приятели на апачите те се отказаха да се промъкнат по обичайния начин, а продължиха да яздят в бърз галоп и под шумните удари на копитата към бивака.

Викът на единствения пост се чу пред тях, последван от многогласния хор на всички индианци, които се надигнаха да посрещнат приближаващите се.

Смесената кръв скочи от запотения кон и пристъпи безстрашно към тях.

— Ел Местисо! — прозвуча наоколо.

Всички познаваха страшния мъж. Бяха любопитни да разберат какво го бе довело днес при тях.

— Кой е предводителят на моите червени братя?

Един пристъпи напред. Той не носеше орлови пера — отличието на вожд, но не бе трудно да се види, че е способен да предвожда едно отделение.

— Якия дъб заповядва на апаческите воини.

На червеникавата светлина на лагерния огън дивакът наистина изглеждаше висок, широкоплещест и стабилен като чворестия ствол на дърво, чието поместване не е по човешките сили.

— Към кой вожд се числят червените ми братя?

— Черната птица изпрати своите воини да вземат коне от бледоликите.

— Те са извършили каквото той им е заповядал — отговори Ел Местисо. — Двајсет сърцати животни са дошли в техните ръце, но

бледоликите са по петите им с ласа, пушки и ножове, за да си върнат конете.

— Апачът се смее над своите врагове!

— Също и над команчите?

— Той ги презира. Но кракът на команчите е далеч от следата на апачите!

— Команчът е по дирята им заедно с бледоликите! — заяви метисът.

Якия дъб го погледна удивено.

— Какво дири команчът при бледоликите и как се е озовал по стъпките на апачите?

— Той дойде в Тубак за търговец, който да занесе на неговите братя и сестри барут и олово, одеяла и мъниста. Натъкнал се е на дирята на апачите и ще я следва с бледоликите.

— Команчът сигурно ще е някое куче, което човек не може да повика по име.

— Той има голямо име.

— Как гласи то?

— Соколово око.

Апачът не отговори, но въпреки обичайната сдържаност на индианците пролича радостната изненада, която го обхвана при споменаването на името. Другите също вдигнаха погледи в очакване какво ще реши.

— Сигурен ли е моят брат, че команчът е Соколово око?

— Той говори с него.

Метисът благоразумно премълча по какъв начин е протекъл разговора.

— И той ще ни отведе при него?

— Да.

— Какво ще трябва да му дадат апачите в замяна?

Якия дъб знаеше от опит, че когато двамата мъже вършат нещо, окото им е все в собствената изгода. Ето защо Ел Местисо и Мано Сангриенто вдъхваха страх у индианците, но не бяха почитани и обичани.

— Той иска за себе си търговеца и имуществото му.

— Той ще го има. Скалпът на команча е по-ценен за апачите от цяла савана, пълна с бледни търговци. Къде ще срещнем бледоликите?

— На изток. Но моите братя трябва да се придържат малко на юг, за да не се натъкнат на тях, а да им се появят в гръб.

— Моят брат е умен и мъдър. Кога ще потеглим?

— Веднага.

— Те колко са на брой?

— Тринадесет души с команча.

— Тринадесет, това е числото на нещастieto при бледоликите. Те ще видят слънцето още само един път!

Подразделението на апачите действително наброяваше петдесет мъже, както Соколово око съвсем правилно бе казал във вентата. Якия дъб заповяда на шест от тях да останат през нощта край огъня и да пазят задигнатите коне, а на заранта да чакат, докато той се върне с останалите.

Другите яхнаха животните си, двамата разбойници застанаха начело и скоро кавалкадата изчезна в мрака на нощта.

През това време Соколово око бе следвал без прекъсване пътя си. Не напредваха бързо, тъй като тежко натоварените мулета на търговеца можеха да се придвижват само в бавен ход. Хасиендерото често опитваше да завърже разговор с команча, ала намерението му се сблъскваше с мълчаливостта на скъпия на думи, вгълбен в себе си мъж.

Соколово око мислеше за Мо-ла, за щастливото обстоятелство, че толкова бързо бе намерил Ел Местисо и Мано Сангриенто, и за неочакваната надежда да се счепка още утре с апачите.

Внезапно Енсинас, сиболерото, пришпори коня си към челото на кавалкадата. Той беше стар, опитен саванен мъж, който бе свикнал да държи очите си отворени.

— Искат ли Соколово око да чуе една дума от своя брат? — попита той индианеца.

— Моят брат се е научил да ловува бизони и да разговаря с мечката. Соколово око държи ухото си отворено за него.

— Моят брат забеляза ли елшака, който растеше край водата извън града?

— Той го видя.

— Иззад елшите надничаха четири зли очи.

Старият ловец също като команча бе направил това наблюдение.

— При четирите зли очи имаше четири боси крака — допълни Соколово око.

Енсинас кимна. Сега знаеше, че отрядът се намира под отлично и бдително ръководство.

— Ел Местисо и Мано Сангриенто ще ни следват.

— Те няма да следват команча и бледоликите — възрази Соколово око.

Енсинас погледна изненадано бронзовото лице на индианеца.

— Как ще постъпят?

— Брат ми видя ли конете, които пасяха вдясно зад заграждението?

— Да.

— Разбойниците ще вземат два от тях и ще потърсят апачите между запада и севера, за да се върнат с тях по дирята на бледоликите, когато звездите изгреят на небето.

Енсинас бе смаян от проникателния ум, за който свидетелстваха тези думи, и от истината, която не можеше да им се оспори.

— Por Dios, това е вярно! Няма да ни се наложи да ги търсим, защото те сами ще ни дотърчат в ръцете!

— Те ще дойдат с утринната заря и ще дадат на команча и неговите бели братя скалповете си.

Соколово око видя до себе си мъж, който беше изкарал една добра школа в саваната, ето защо сега бе по-общителен, отколкото преди малко с хасиендерото.

— Кой е направил голямата диря, която води от Тубак на север? — попита той. — Тя е стара много слънца.

— Оставена е от една експедиция, която потеглила към Апачерията, за да намери там много злато.

— Злато? — поклати презрително глава индианецът. — Бледоликите търсят духа, който дебне в блясъка на метала, за да ги погуби. Те ще паднат и загинат от глад, зной и от ръката на апачите.

— Те имат и други врагове, по-опасни от апачите. Когато преди няколко дни се връщах от лова на бизони, срещнах трима ловци, които преследваха експедицията.

— Колко бледолики наброява тя?

— Осемдесет.

— Значи осем пъти по десет. Тримата мъже трябва да са големи и храбри ловци, за да се наемат с преследването на такъв голям брой врагове.

— Те са най-могъщите, докдето саваните и горите стигат.

Вниманието на команча бе пробудено.

— Как се казват те?

— Всеки червен мъж знае техните имена. Аз седях цяла нощ с тях край лагерния огън и научих как се казват: Боа роз, Дормилон и Тибурсио Ареляно.

— Соколово око не познава първите две имена, но третото често е чувал. То принадлежи на един млад, добър бледолик, който е голям следотърсач. Бащата на този бледолик беше преди няколко зими в бивака на команчите и изпуши с Умната лисица калюмета във вигвама на вожда.

— Другите двама са още по-прочути от него. Боа роз и Дормилон са наречени така от белите. Червеният мъж обаче ги нарича вождовете на саваните и горите и им е дал имената...

Навярно за пръв път в своя живот Соколово око не успя да прикрие изненадата си. Почти бе спрял коня, когато прекъсна Енсинас:

— ...имената Големия орел и Падащата светкавица.

— Да.

— Накъде води тяхната пътека?

— Към Мъгливите планини.

— Там е територията на Черната птица. Пушката на команча ще присъедини своя глас към гръмотевицата на техните карабини. Къде са се срещнали те с големия скаут?

— С Тибурсио Ареляно? Срещнали са го край хасиендата Дел Венадо. Недалеч оттам убили посред нощ два ягуара и една пума.

— Куршумът на скаута никога не пропуска целта.

— И преди, а сега е съвсем безпогрешен. Той е отнел пушката на Ел Местисо.

Този път команчът спря от изненада коня си.

— Пушката на Ел Местисо! Тя е най-добрата, която някога е говорила в тази страна, и се намираше в ръка, равняваща се на лапите на десет мечки. Той бил ли се е с Ел Местисо?

— Да. Разбойниците щели да нападнат дон Агустин и дъщеря му

— Ел Местисо се канел да я направи насила своя жена или да изтръгне

откуп за нея. Тибурсио пристигнал и отървал бащата и дъщерята.

— Той обича ли я?

Енсинас кимна замислено.

— Той ме помоли да ѝ предам поздрав, който никой не бива да чуе. Аз и Паскуал отиваме в хасиендата да съберем стадата.

— Притежава ли богатият бледолик много стада?

— Повече от всеки друг. Ние ще ги подкараме и съберем край Бизоновото езеро, когато слънцето залезе шест пъти.

Соколово око наостри слух. Проницателният команч бе споходен от една мисъл.

— Знае ли Ел Местисо за това?

Енсинас се замисли.

— Той знае.

— Кой му го е казал?

— Аз самият. Във вентата заговорих за тези неща и двамата папагоси чува всяка моя дума.

Команчът замълча умислен. След минута вдигна глава.

— Нека моят бял брат поздрави красивата повелителка на хасиендата Дел Венадо и от Соколово око, команча, като ѝ каже още: „При Бизоновото езеро се пази от Ел Местисо!“

С тези думи той прекъсна разговора. Притисна коня с бедра и го подкара с грациозни скокове пред кавалкадата, докато сиболерото остана назад.

Малко преди свечеряване на северния хоризонт изплува памуковият гъсталак, който Соколово око бе набелязал на Умната лисица като място за среща. Там отрядът завари двайсетимата команчи. Те бяха довели огромните бали бизонови кожи, използвайки ласата като теглителни въжета.

Следите на апачите отдавна се бяха отклонили наляво, което обаче никой освен сиболерото не бе забелязал, тъй като всички разчитаха на водачеството на команча.

Край лагерния огън се настаняха хасиендерото със своите вакероси и двамата сиболероси, докато Соколово око се присъедини към индианците, които лагеруваха около друг огън.

Сега не беше време за сключване на сделки, понеже бързо се бе стъмнило. Търговията бе отложена за другия ден. Хората наизвадиха

взетите провизии да вечерят, а Соколово око разстави обичайните, днес може би дори необходими стражи.

След храна край огъня на белите още дълго бе оживено. Разказваха се най-невероятни истории, които човек може да чуе в прерията, и към полунощ хората се умълчаха и загасиха огъня. Огънят на червенокожите отдавна беше догорял и техните тъмни фигури лежаха около тлеещите му останки без звук и движение, сякаш бяха проснати от куршумите на някой враг.

Слънцето още не беше зачервило хоризонта. На изток се забелязваше само бледо сияние, когато един от индианските стражи пристъпи към спящия предводител и го докосна по рамото.

Някой бял едва ли би усетил това докосване и в будно състояние, ала Соколово око мигом се изправи с пушката в ръка пред индианеца.

— Соколово око заповяда да го повикаме, когато денят поздрави червените мъже!

Команчът направи жест на задоволство и отиде да разбуди Енсинас.

— Какво има? — попита Енсинас с прозявка.

— Битката наближава. Нека моите братя отхвърлят съня от себе си!

На вика на сиболерото се надигнаха всички спящи и едва сега узнаха какво им предстои.

Команчът се приближи към хасиендерото.

— Червените мъже ще се бият заедно с бледоликите и ще вземат скалповете на апачите. Кой ще е предводителят — белият ми брат или Соколово око?

— Моят червен брат е по-опитен от мен, нека той поеме командването!

Соколово око се поклони гордо и одобрително и пристъпи към амбулантния търговец.

— Ще допусне ли моят брат апачите да го убият и да му заграбят имуществото?

— Санта Мадона, хич през ум не ми минава! Ако те дойдат, аз ще избягам, ще...

Команчът прекъсна страхливия мъж с повелително движение на ръката.

— Моят брат ще язди със своите мулета на север, докато престане да вижда храстите, и ще остане там при кожите, докато битката свърши.

Той даде знак.

Команчите, които вече бяха закачили кожите за задната част на седлото, препуснаха. Търговецът ги последва по-бавно. Соколово око трябва да бе напълно сигурен, че апачите са свърнали по неговата диря и че ще дойдат от юг, иначе нямаше да изостави кожите на произвола.

След десетина минути команчите се върнаха. Соколово око нареди да заличат толкова от следите, колкото сметна за необходимо. Разпредели дванайсетимата бели и своите двайсетима индианци между стволовете и клоните на кръговия пръстен от дървета така, че дори най-острото око не би могло в първия миг да открие някого от тях. Той самият застана на място, където обхващаше с поглед южния хоризонт.

Неподвижната фигура на команча наподобяваше статуя, поставена за идните поколения като възпоминание за храбрите дръзки племена, на които някога е принадлежала тази просторна страна и които е трябвало да умрат с пушка в ръка и нож между зъбите, защото не са пожелали да превият вратове пред ярема на цивилизацията.

На юг се появи разтеглена редица от тъмни точки, които бързо се приближаваха и уголемяваха.

— Уф! — прозвуча предупредително от устните на Соколово око и стаените съюзници разбраха, че врагът приближава.

Апачите препуснаха във все по-стесняващ се полукръг. Ел Местисо и Мано Сангриенто язدهа начело, за да държат под око следите. На няколко пушечни изстрела от дървесната група те спряха да се съвещават.

Едва сега команчът се сети за пропуска, който бе допуснал. Следите на завърналите се индианци бяха заличени само на късо разстояние. Обходеха ли апачите окръжността от дървета, за да разузнаят района, неминуемо щяха да стигнат до предположението, че врагът се крие вътре. Но той се успокои с мисълта, че апачите не биха могли да знаят, че към белите са се присъединили двадесет команчи...

Якия дъб насочи коня си към двамата пустинни разбойници.

— Дирята на бледоликите води към дърветата.

— Те не са там — рече Ел Местисо. — Команчът или е бил спял, та не е забелязал как следата на моите братя се отклони на запад, или

не е възнамерявал битка, а само да продължи с търговеца.

— Команчът е страхлив чакал, който бяга от апачите и вие от страх, когато съгледа някое копие!

— А дори и да са спрели за почивка сред дърветата, то отдавна са се измели. Те са тринайсет мъже и начаса биха офейкали, като видят да приближават петдесет апачи.

— Воините на апачите ще връхлетят дърветата и няма да съзрат нито един враг!

Той даде знак, вдигна пушката високо във въздуха и препусна с развети коси. Като в дива гонитба го последваха другите.

Кръгът от дървета беше прекъснат от юг и оттам апачите нахлуха във вътрешността. Не се виждаше никакъв враг, нито един лист не трепваше. По земята се забелязваха следите от два огъня. Острите очи на Ел Местисо веднага забелязаха, че единият произхождаше от индианци, а другият — от бели. Той се наведе, за да огледа внимателно земята, и това движение му спаси живота.

Измежду клоните проблесна изстрел и куршумът, който дойде от обкованата със сребро пушка на Соколово око, щеше със сигурност да го улучи, ала така само го рани в ухото.

Апачите нададоха неописуеми викове, които обаче бяха заглушени от трясъка на повече от двадесет пушки и свистенето на вражески стрели. Клоните и вейките наоколо запрацяха и скритите команчи и бели се нахвърлиха върху апачите.

Завърза се ужасяваща битка. Соколово око беше захвърлил пушката и сграбчил томаховката.

С един тигърски скок той изстреля коня си всред най-гъстия куп. Вдигна го на задните крака и го развъртя наоколо. Бойната му секира събори двама-трима апачи от конете. Спря пред Якия дъб.

— Апачът е крадец. Той задига коне и обича разбойниците на пустинята. Неговата кожа ще увисне на седлото на команча.

— Куче на команч, крастава жаба! — кресна в отговор противникът и размаха томаховката си.

Соколово око бе хванал здраво дръжката на своята бойна брадва. Той нанесе насрещен удар отдолу нагоре и улучи ръката на Якия дъб с такава сила, че оръжието на апача прелетя с късо вихрено въртене край тялото на команча и коня му, забивайки се дълбоко в земята.

— Уф! — извика Соколово око. Томахавката му блесна и се заби в главата на врага.

Не му остана време да измъкне оръжието, защото беше сграбчен отзад и съборен от коня...

Когато куршумът прелетя край главата на метиса, ранявайки ухото му, той вдигна поглед и забеляза втурналите се към него и баща му вакероси.

— Внимавай, старо, отваря се работа! — викна Ел Местисо и скочи от коня.

И той като Боа роз и Пепе беше от онези мъже на саваната, които са пребродили пеша целия континент и разчитаха повече на нозете си, отколкото и на най-добрия бегач или боен кон.

Мано Сангриенто също скочи и застана до него.

Те извъртяха пушките и заудряха с приклади. Но така можеха да се отбраняват само временно. Скоро осъзнаха, че пред себе си имат врагове, срещу които няма да постигнат нищо. Почти всички вакероси бяха мъже, служили във войската на едно от често сменящите се правителства на Мексико, и бяха обучени добре.

— Ела, старо! — подвикна Ел Местисо и се хвърли на земята. Кървавата ръка отново стоеше до него и неколцина врагове паднаха жертва на техните мощни удари.

Тогава Ел Местисо видя Соколово око да си пробива път към Якия дъб. Отхвърли неприятелите от себе си и затича нататък. Метнал се наполовина върху коня на команча, той го смъкна назад и ножът му проблесна, ала самият бе намушкан в ръката.

Енсинас се биеше наблизко и забеляза опасността, в която бе попаднал команчът. Неговият нож го спаси, защото Ел Местисо отпусна ранената си ръка и мигновено бе приклевен от Соколово око.

Двамата се притиснаха в прегръдките си. При такива противници борбата щеше да бъде ужасна, но не се стигна дотам, защото апачите нападнаха Соколово око, а команчите се нахвърлиха върху метиса — всеки да защити предводителя си. Двамата борци бяха принудени да освободят ръце, за да се обърнат назад. Но Соколово око успя да изтръгне томахавката на един апач.

С нея той проникна в постепенно намаляващия куп врагове и с всеки удар поваляше по един противник.

Но и Ел Местисо се бе освободил от своите нападатели.

— Всичко свърши! — викна към него баща му.

Първият залп на белите и команчите беше прострял половината апачи. Сега малцина се биеха с превъзхождащия ги враг.

— Да изчезваме! — отговори Ел Местисо и сграбчи юздите на най-близкостоящия кон, за да се метне на гърба му.

Мано Сангриенто стори същото и за секунди излязоха от обсега на пушките.

Летяха на запад. Едва когато видяха, че не са преследвани, спряха.

— По дяволите! — изруга Кървавата ръка, почти останал без дъх, — такова нещо никога не ми се е случвало!

— И на мен — изрече Ел Местисо със святкащи от ярост очи.

— Тоя команч е един страхлив негодник, който се крие, за да убие коварно честния боец.

— Страхлив негодник? Ти не си ли вършил стотици пъти същото, старо? Казвам ти, той е кадърен тип, с когото посивял, беззъб вълк като теб хич не бива да се мери. Самият аз на негово място не бих могъл да постъпя по-добре и това е всичко, което мога да ти кажа! Ама той зле ще си изпати.

— Зле ще си изпати? Смехотворна заплаха от този, който бяга от него!

— Мълчи, иначе ще ти затворя плювалника! Бягството бе продиктувано от благоразумието, в противен случай и при най-добрата ни съпротива щяхме да бъдем смазани от надмощието му. Но кълна ти се, че въпреки всичко аз ще се сдобия със скалпа му!

— Само кажи как и къде!

— Зная много добре, че той ще ни потърси, за да отмъсти за сина на Лисицата. Трябва да отида при Черната птица да ми даде хора, с които ще отмъкна дъщерята на хасиендерото край Бизоновото езеро. Ето как ще го примамим в Апачерията и там ще му видя сметката.

— Това момиче няма да ни донесе нищо друго освен нещастие и ще...

— Напред! — прекъсна го Ел Местисо.

Той беше погледнал назад и забеляза, че са преследвани.

С бягството на двамата разбойници бяха изчезнали най-върлите противници на команчите и белите и малкото все още боеспособни апачи бяха бързо сразени.

Соколово око скочи отново на коня си. Един къс вик и едно движение с ръка към откритата степ, където се отдалечаваха Ел Местисо и Кървавата ръка, подсказа какво има предвид. Който беше способен да язди, яхна животното си и го последва.

Двамата разбойници поеха към мястото, където предната вечер се бяха натъкнали на апачите и където все още се намираха откраднатите коне.

Ел Местисо поглеждаше от време на време назад. Преследвачите скъсяваха дистанцията. За да се изплъзнат, баща и син трябваше да се отклонят от посоката, която водеше към конете.

Това се оказа удачно. Соколово око продължи в същата посока; другите го следваха, макар и да не отгатваха намерението му. Скоро Ел Местисо изчезна с баща си на северния хоризонт.

Шестимата апачи, оставени при конете, седяха мълчаливо на земята. Всеки от тях тайно се ядосваше в себе си, че трябва да дреме тук, докато останалите имаха възможността да вземат скалпа на своя смъртен враг.

Откраднатите, грижливо спънати коне пасяха наблизко и закриваха видимостта на изток. Безгрижните пазачи усетиха приближаващите в галоп команчи и вакероси едва когато чуха тропота от копитата на конете им.

Те скочиха и поискаха да се втурнат към конете си и да ги яхнат, но беше твърде късно. Соколово око се вряза в тях и мигновено сграбчи с лявата ръка един апач, за да го дръпне към себе си. Друг апач успя да се добере до един кон, но беше пронизан от Енсинас тъкмо когато се канеше да сложи крак в стремето.

Соколово око бе скочил от коня и размахваше ножа, след няколко минути на седлото му висяха скалповете на четиримата апачи.

Хасиендерото пристъпи към него.

— Моят червен брат изпълни думата си. Аз му благодаря!

Соколово око отговори само с гордо кимване. Хасиендерото подаде ръка на Енсинас и Паскуал.

— Вие се държахте храбро и ще си получите вашите квадрупли. Помогнете само да откараме конете до полесражението!

С помощта на индианците това стана бързо. От двайсет и един команчи бяха загинали четиринайсет, а от дванайсетте мексиканци — шестима. Тази голяма загуба отиде в сметката на Ел Местисо и

Кървавата ръка. В замяна на това пък от петдесет апачи само един се бе изплъзнал. Ранените бяха превързани, а мъртвите — погребани.

Кожите бяха докарани и скоро разменени срещу определени количества от предметите, които Умната лисица бе пожелал.

Белите се сбогуваха с индианците.

Соколово око беше прибавил към четирите скалпа още осем. Той ги предаде на един от индианците.

— Нека моят брат, като се върне в бивака, да окачи тези скалпове във вигвама на Соколово око.

— Не иска ли Соколово око сам да го стори?

— Не. Моите братя ще предадат на Умната лисица вещите, които получиха срещу кожите.. Соколово око обаче трябва да следва дирята на Ел Местисо и Мано Сангриенто и няма да се върне във вигвама си, преди да е взел техните скалпове. Нека Умната лисица му прати десет воини, които да го чакат край Рио Хила при Бизоновия остров. Соколово око ще се срещне с тях, когато луната пет пъти е следвала слънцето. Хоуг!

Той се качи на коня, вдигна ръка за поздрав и препусна по следите на разбойниците.

---

[1] Бащата на реките — Мисисипи (Б. пр.) ↑

[2] сиболеро (исп. cibolero) — ловец на бизони (Б. нем. изд.) ↑

[3] тратанте (исп. tratante) — амбулантен търговец (Б. нем. изд.) ↑

[4] Zounds! (англ.) — По дяволите! (Б. пр.) ↑

[5] сиболови; от испанската дума cibolo — бизон (Б. нем. изд.) ↑

[6] корал (исп. corral) — ограждение за коне или говеда (Б. нем. изд.) ↑

8. САВАНЕН СЪД

Когато Бараха и Ороче изчезнаха зад ъгъла на индианския гроб, спряха и се спогледаха нерешително.

— Сеньор Ороче, мисля, че се измъкнахме читави от ужасните дяволи!

Ороче отметна поразбърканите къдри и подреди наметалото си на изкусни дипли.

— Аз мисля, че ще е най-добре да си плюем час по-скоро на петите. На тези ловци на ягуари като едното нищо може да им скимне все пак да ни пречукат, а тогава няма да е вече така лесно да се позаинтересуваме още малко за бонансата.

— Тук действително сте прав. Ето защо най-добре е да не тръгваме направо към лагера. Наистина би могло да им хрумне да ни върнат и тогава със сигурност ще ни стигнат.

— Какво предлагате да правим, сеньор Бараха?

— Да се насочим към планините и да чакаме, докато тези ужасни ловци напуснат мястото!

— Това е добра идея! Аз съм на мнение, че ако изчакаме, ще намерим още много злато.

— В такъв случай ни трябва един добър кон. Тези безогледни мъже опушкаха животните ни. Късмет, че не бяхме се освободили от карабините и ласата си. Оръжията ни са тук и вероятно ще е възможно да пипнем бонансата. Хайде, дон Диего, вие сте умен гамбусино. В тази местност можем да открием някоя втора бонанса. Помислете за скалната плоча, в която видяхте петнайсет процента злато!

— За тази пукнатина не знае никой освен нас. Дори напълно да опразнят бонансата, все още ни остава този запас, който е цяло състояние, ако процепът е толкова дълбок, както предполагам.

Ороче погледна неволно към скалистата земя, на която стояха.

— Я вижте, сеньор Бараха! Тук има отпечатък, като че от копитото на кон.

— Аз не съм следотърсач като Диас, но ми се струва, че сте прав.

— Много е вероятно Кучильо също да не е пожелал да се раздели с бонансата и да е яздил към планините. Ние ще хванем същата посока и може би ще го намерим!

Те закрачиха между скалистия конус и възвишението, от което тримата ловци бяха наблюдавали гробницата, към планините. Все по-ясно се виждаха следите от копитата на Кучильовия кон. Те водеха нагоре между втория и третия хълм. Двамата бандити ги следваха и се изкачваха бавно.

Клисурата не беше така стръмна, както изглеждаше отдолу, и когато стигнаха горе, видяха, че нещо като път водеше покрай отвесно спускащата се стена и очевидно слизаше от другата страна.

Те установиха, че от пътеката се виждаше скалният конус, който бе висок кажи-речи колкото средния хълм, както и околността с изключение на южната страна. Този път сигурно бе проправен от индианците, които ходеха на поклонение при гробницата на великия вожд. Беше обрасъл с какви ли не храсталаци и предлагаше чудесни укрития.

Отекна изстрел и малко след това втори.

Бараха и Ороче се притаиха зад храстите и погледнаха към пирамидата. Далеч зад нея видяха Пепе върху лежащия на земята дон Естебан и Фабиан да се бие с Диас.

— Вижте, сеньор Бараха, те са поискали да избягат! Там тича и исполинът с крачки на Голиат.

— Тоя Тибурсио е наистина страхотен мъжага! Така улучи Диас, че той се сгромоляса. Залагам си главата, че до четвърт час нашите хора няма да са живи. Тези трима мъже не знаят ни милост, ни пощада!

— Добре, че офейкахме! Я чуйте! Не идва ли някой от другата страна?

Те се заслушаха.

Стъпките се чуваха въпреки бученето на водата, стоварваща се в бездната.

— Кучильо ли е?

— Може да е и някой непознат ловец или индианец. Трябва да се скрием!

Малко по-назад две отделни скали се накланяха една към друга. Те предлагаха единственото убежище наоколо и двамата незабавно се възползваха от него.

Пешеходецът се зададе иззад завоя на скалистия път. Беше Кучильо.

— Той е. Да му се покажем ли? — попита Бараха.

— Не. Нека изчакаме. Той спира, няма намерение да се спуска долу. Кучильо наистина спря и погледна надолу към плейсъра. Видя как тримата ловци се връщат с Естебан и Диас и нададе полугласен възглас на уплаха.

При първото си идване в Златната долина той беше обследвал околността и беше открил скалната пътека, която се спускаше от другата страна и водеше към равнината. Като избяга от дон Естебан, той се възползва от нея, за да потърси скривалище за коня си, докато се появи възможност да се приближи отново до бонансата. Дори и не подозираше за присъствието на тримата ловци, нито пък чу изстрелите им, тъй като издиганият се между него и тях хълм бе уловил звука. И ето сега видя ново препятствие пред себе си.

Запита се най-напред какво ли е могло да доведе тук тримата. Дали Тибурсио Ареляно наистина е знаел за бонансата и е последвал експедицията, за да ѝ я оспори? Или се намираше тук, за да си отмъсти на дон Естебан? Кучильо реши да се спусне долу и да послуша петимата мъже.

Но преди това трябваше да стори нещо друго. Недалеч от него от скалата стърчеше дъбът, под който се намираше златният блок. Трябваше да види дали е възможно да го достигне с ласото си. Застана до ръба на скалата, легна на земята и подаде максимално глава, за да погледне надолу.

Слънцето се бе изкачило по-нависоко и лъчите му не се пречупваха както преди в искрящата пяна на каскадата. Но блокът искреше с примамлив блясък. Той притегляше, както вещицата от сагите привлича към дълбините заслушания рибар. Кучильо трябваше да затвори очи и да обгърне с ръка ствола на дъба, за да се пребори със световъртежа, който го бе обхванал.

Ласото стигаше до долу... ама как да изкърти блока и да го изнесе горе, нали трябва да се държи с ръцете си? И нямаше ли тая златна буца да е толкова тежка, че ласото да се скъса?

Продължи да крачи замислен. Трябваше да намери начин да измъкне съкровището горе. Но за това имаше време. Сега най-належащо бе да подслуша пазарлъците.

Той реши, че най-добре ще чува от скалния конус. След като се спусна, затича към индианския гроб и се изкачи незабелязано, понеже петимата мъже се намираха от отвъдната страна.

— Видяхте ли, сеньор Бараха? — попита Ороче, когато Кучильо се отдалечи.

— Той трябва да е наблюдавал от дъба нещо важно.

— И ние трябва да отидем да видим какво е то!

Те се измъкнаха от скалите и приближиха до ръба на бездната. Там легнаха на земята като Кучильо, протегнаха вратове и погледнаха надолу.

Дълго време мина, преди някой от тях да се раздвижи. Бяха забелязали блока и при вида на невероятното съкровище двамата почувстваха как кръвта им се качва в главата и как забучава в кръвоносните съдове на мозъка. И те трябваше да затворят очи като Кучильо, за да не бъдат обхванати от главозамайването, но независимо от това зад спуснатите им клепачи бляскаха разноцветни искри, сякаш бяха вторачили поглед в опустошителния огън на слънцето.

Никой от тях не искаше другият да пипне блока и едновременно всеки реши сам да притежава златото, та дори ако се наложи да постигне целта си с убийство.

Около минута мълчаха, накрая Бараха запита:

— Видяхте ли нещо, сеньор Ороче?

— Да.

— Какво?

— Нищо друго, освен това, което вече видях отдолу — водопада.

— Аха!

— А вие?

— Нищо забележително! Каскадата, разпенената бездна, индианския гроб и край него тримата ловци с Аречиса и Диас.

— Хайде бе! Наистина ли?

— Наистина! — врече се лъжецът.

— Аз пък ще ви докажа, че не казвате истината, сеньор Бараха.

Бараха направи обидена физиономия.

— Не съм казвал истината, сеньор Ороче? Чули ли сте някога от устата ми да излиза лъжа?

— От време на време, драги ми сеньор Бараха, но не го приемайте като упрек, защото дори между приятели има някои дребни

неща, които човек трябва да премълчава пред другия.

— И вие мислите, че сега аз нещо премълчавам?

— Това не зная, зная само че не казахте истината.

— И вие можете да го докажете?

— Да, ако ми позволите, сеньор Бараха.

— Говорете!

— Вие казахте, че сте видели тримата ловци заедно с дон Естебан и Диас. Мястото, от което гледахме надолу, и което си е още там, е разположено толкова встрани, че между тях и нас се издига гробницата, и ние следователно изобщо не сме в състояние да ги зърнем.

Бараха осъзна, че е говорил прекалено много.

— Вярно, сеньор Ороче, имате право! Но аз ви моля да повярвате, че не съм искал да изрека една неистина. Пропастта под нас, грохотът и бученето на водопада ми замаяха главата и така ми объркаха сетивата, че съм видял фигури, които въобще не са били пред мен.

— Убеден съм, че е така — рече Ороче учтиво, макар вътрешно да хранеше съвсем друго убеждение. — Но я погледнете към Пирамидата! Виждате ли мъжа, който се катери по нея?

— Кучильо!

— Наистина! Той се добра до платформата и приклепна.

— Сигурно иска да подслуша какви преговори се водят в Златната долина!

Двамата бандити го зяпаха мълчаливо и си блъскаха ума как един друг да се отстранят.

— Сеньор Бараха — взе накрая думата Ороче, — имам една добра идея.

— Нека я чуем!

— Убеден съм, че бонансата е известна на ловците.

— Как стигнахте до това гледище, което трудно се доказва?

— Пълните със злато завивки още лежат до мъртвите коне. Те трябва да са ги забелязали и ще питат за произхода на метала. Пък и нали чухте, че исполинът искаше бонансата за Тибурсио.

— Чух, ама това не доказва, че местонахождението на бонансата наистина им е известно.

— Та нали са ни видели, когато измъквахме златото!

— Правилно! Няма съмнение, че бонансата им е известна, но какво общо има това с вашата добра идея?

— Твърде много! Те ще очистят дон Естебан и Диас и ще откъснат златото, така че за нас и зрънце няма да остане.

— Може би е най-добре да изчакаме спокойно развитието на нещата!

— Първоначално и аз имах същото намерение, ала сега съзнавам, че е по-добре да им попречим да посегнат на плейсъра.

— Как се каните да направите това?

— Трябва незабавно да отидем до лагера и да уведомим нашите за бедственото положение, в което са изпаднали дон Естебан и Диас. Те веднага ще дойдат да ги освободят и после бонансата ще ни принадлежи. Трябва да имате предвид, сеньор Бараха, че тримата ловци са изключително дръзки и войнствени мъже. Аз имам състрадателно сърце, но при такова богатство трябва да говори само разумът. Ловците ще се бранят храбро и ще избият голяма част от нашите. После бонансата ще бъде разделена на малко дялове и всеки ще притежава едно безмерно богатство.

Бараха се умълча замислено. Той беше съгласен с Ороче, но за него бе извънредно важно да остане при блока. Трябваше да го откърти, преди да са пристигнали мъжете от експедицията. Дали Ороче нямаше същото намерение и бе измислил плана си единствено с цел да отстрани самия него? Той реши да подпита ловко гамбусиното.

— Изцяло съм съгласен с вас, сеньор Ороче. Нека побързае, преди да е станало твърде късно!

— Преди това обаче е необходимо да се помисли за нещо друго!

— За какво?

— Може да отиде само единият, а другият да остане при бонансата и да държи под наблюдение всичко, което става там.

— Аха! Предполагам, че вие ще искате да се заемете с това, сеньор Ороче!

— Действително, сеньор Бараха.

— И по каква причина?

— Първо, знаей, че вие сте много по-добър бегач от мен; ще стигнете в лагера по-бързо. И второ, моята пушка е по-добра от вашата; тя бие по-далеч и следователно аз мога по-лесно от вас да

господствам над бонансата и ако се наложи, да пратя някой и друг куршум на ловците, за да защитя дон Естебан.

— Много се лъжете, добри ми сеньор Ороче, и вашите доводи са по-рационални за мен, отколкото за вас. Аз съм по-дребен от вас и от дълго време си имам проблем с дишането, така че всеки ускорен ход за мен е невъзможен. Вие, наопаки, с вашите дълги крака можете да се мерите с най-добрия бегач. Пък що се отнася до пушката, то отдавна съм доказал, че уцелвам по-надалеч и по-точно от вас. По-правилно е аз да остана тук, а вие да тръгнете към лагера.

Ороче не се призна за победен.

— Почти съм съгласен, че вие няма да можете да бягате така бързо като мен. Но пък и вие трябва да признаете, че сте къде-къде по-добър ездач от мен, сеньор Бараха!

— Това е вярно — прозвуча отговорът с доловима гордост.

— Е, добре! Един ездач ще стигне в лагера по-бързо и от най-добрия бегач. Нека да потърсим коня на Кучильо, който той е скрил някъде наблизо, и вие да го яхнете.

— Така ли мислите наистина, сеньор Ороче?

— Разбира се!

— Тогава ще ви кажа, че няма да го направя. Аз не познавам коня. Той е капризен и постоянно се препъва. Хич не ми се иска заради някой друг да си рискувам врата!

— Страхувате се от коня?

— Не, но той се спъва и ездач, който не му е свикнал, ще се придвижи много по-бавно, отколкото вие с вашите дълги пергели. Значи нещата си остават така: отивате вие!

— О, не! Остават си така: вие ще яздите!

— Тогава вървете и дирете коня, сеньор Ороче!

— Наистина ли? Ако дойдете и вие с мен!

— Аз не мърдам от мястото си!

— Аз още по-малко!

— Я гледай! И по каква причина?

— По същата, която повелява на вас да останете.

— Вие сте много проникателен и хитър. Наистина ли нищо не видяхте преди малко, сеньор Ороче?

— Оо, може би все пак!

— Какво?

— Същото, което сте видели и вие и което създава грижи на вашата собствена лукавщина!

Вежливият тон на разговора се стопяваше.

— Имате предвид златния блок?

— То се знае!

— А вие не искате да тръгнете, за да го изкъртите от скалата!

Те стояха един срещу друг със святкащи очи и треперещи от яд лица.

Но внезапно ги споходи съзнанието, че такова поведение доникъде няма да ги доведе, и Ороче взе думата.

— Сеньор Бараха!

— Сеньор Ороче!

— По-добре ще е, ако си останем приятели!

— Така мисля и аз, ама с вас не е лесно да се погоди човек!

— Блокът е изключително тежък и за сам човек е невъзможно да го издигне. Трябва заедно да направим това и после да делим.

— Вие говорите от сърце, сеньор Ороче. Ето ръката ми, нека бъдем искрени помежду си!

— Искрени! — увери го тържествено дългият мандолинаджия.

— Ще разделим блока!

— Но е невъзможно да зарежем дон Естебан и Диас ей така!

— Невъзможно!

— Един от нас трябва да замине!

— Да, един!

— Но кой?

— Дали да теглим жребий?

— Трябва!

— Вижте тези два листа тук — един голям и един малък. Аз ще ги навия на руло и ще ги сложа в шапката си. Всеки ще си изтегли, който е взел по-големия, ще тръгне за лагера.

— Съгласен съм. Давайте, аз ще тегля пръв!

— Не, аз! Мое е правото, защото предложението е мое.

— Вие ще напипате и ще измъкнете малкия!

— Вие също!

— Вие не сте искрен, сеньор Ороче!

— Вие още по-малко, сеньор Бараха!

Те отново стояха разочаровани един срещу друг и се измерваха с гневни очи.

— Сеньор Ороче, ще ви направя едно предложение!

— Да го чуя!

— Изтърсете листата от шапката. Онзи, към когото падне големият, тръгва!

— Безпрекословно?

— Безпрекословно!

— Добре, съгласен съм. Внимавайте!

Ороче разтърси парцаливата си шапка с молитвена вгълбеност и остави листата да паднат на земята. Но големият падна точно между краката му, докато малкият прелетя по-близо до Бараха.

— Жребият определи вас, сеньор Ороче!

— Така е.

— И вие ще вървите!

— То се подразбира. Или може би ще е по-добре, ако яздя?

— По-добре ще е. Смятате да потърсите коня?

— Искате ли да ми помогнете?

— Да.

— Тогава елате!

Те се запромъкваха зад храстите покрай скалистата пътека и слязоха по хълма от срещуположната на Златната долина страна. Намериха следите и стигнаха по тях до една пещера, в която животното бе вързано за колче.

— Яхвайте, сеньор Ороче!

На дългнестия гамбусино му беше необходимо доста време, докато се добере до седлото.

— По-бързо, няма време за губене! — настоя Бараха.

— Por Dios, та вие напирате така, като че животът на цялото християнство зависи от половин секунда! Ще бдите добре, нали?

— Ама как!

— Аз ще преведа експедицията към бонансата не оттук през планината, а по същия път, по който дойдохме с дон Естебан.

— Защо? — попита Бараха, макар добре да се досещаше.

— Защото на някой би могло да му хрумне да погледне надолу и да открие нашия скъпоценен блок.

— Вие сте предвидлив мъж, сеньор Ороче, на когото човек може да се осланя. А сега действайте, за да успеете!

— Веднага! Вие естествено няма да посегнете на нашето общо съкровище!

— Не и без вас.

— Ще имате ли добрината да ми дадете честната си дума?

— Давам ви я!

— Или стой... да ме прощавате, сеньор Бараха! Сигурно ще се съгласите, че при един такъв блок честната дума е нещо незначително. Закълнете се по-добре в светата Мадона!

— Заклевам се!

— Добре, ще повярвам на тази клетва!

— Вярвайте, особено като си спомните, че за сам човек е невъзможно да пипне златния къс!

Ороче обърна коня и въпреки че трябваше да бърза, го подкара извънредно бавно и колебливо.

Бараха почака, докато Ороче се изгуби от очи, и се върна по скалистата пътека отново на билото.

Първото нещо, което направи, бе да залегне при ръба и да измери с поглед разстоянието, дялящо го от блока.

— Ласото ще стигне и знам, че ще ме издържи. Ще се спусна да огледам по-внимателно буцата.

Той извади ножа и отсече няколко клона от храстите, за да ги закрепи в края на ласото под формата на седалка. Другият край уви около дъба, така че клоните се полюляваха на около половин лакът под златната буца. Провери и здравината на дървото — можеше да започне рискованото дело.

Легна на земята, обърнат с крака към пропастта. Забравяше, че е невъзможно да измъкне горе блока. Не мислеше също за здравината на ласото, което беше толкова тънко, че да се изкатери отново по него, бе неизпълнимо начинание. Той просто искаше да се спусне — там, под страховитата пропаст, другото щеше да си дойде от само себе си. Вече спусна крака над бездната, когато един силен глас го спря.

— Стойте, сеньор Бараха!

Погледна нагоре. Ороче се изкачваше запъхтян по скалистата пътека.

— Връщайте се... иначе ще ви пратя един куршум в предателския мозък!

Дългият гамбусино бе насочил пушката и се целеше. Бараха бързо застана отново на краката си.

— Diablo, сеньор Ороче, мислех, че се носите в галоп към лагера!

— Така беше — рече онзи със силно зачервено от гнева и усилията лице, — ама един вътрешен глас ме предупреди да се върна. Както виждам, дошъл съм на мига, за да ви предпазя от извършване на грабеж и клетвонарушение!

— Грабеж и клетвонарушение? За какво си мислите!

— Ее, че какво се канехте да правите там долу?

— Ах, сеньор Ороче, мислите, че съм искал да сляза и да отмъкна блока? Вие сте откачили! Тежкият блок... ами свещената клетва, с която ви се врекох, е още по-тежка!

— Е, да де, толкова тежка, че я отхвърлихте от себе си! Аз оставам тук и няма да мръдна и крачка от това място!

— Ще видим, сеньор Ороче!

— Как така, сеньор Бараха?

— Ще тръгнете, защото жребият определи вас, а дон Естебан трябва да бъде спасен!

— Дяволите да го вземат заедно с Диас и всички ловци на света! Повече няма да ви оставя и секунда сам.

— Ще ви принудя!

— Хайде бе! И как, скъпи ми сеньор Бараха?

Бараха вдигна карабината си.

— Ако не тръгнете веднага, ще ви пратя ей тоя куршум в главата!

— И аз на вас моя — отговори Ороче, вдигайки на свой ред пушката.

Отново стояха един срещу друг, желаейки взаимно смъртта си, ала никой не се осмеляваше да дръпне спусъка. Много добре знаеха защо.

— Сеньор Бараха! — поде Ороче отново след известно мълчание.

— Сеньор Ороче — отвърна онзи.

— Искате ли да смъкнете пушкалото си?

— Не и преди да сте разкарали вие вашето!

— Ние не бива да гърмим.

— Защо?

— Защото ще привлечем вниманието на тримата ловци върху себе си.

— Това е сигурно!

— Искате ли едновременно да оставим пушките?

— Дадено. Хайде!

Те сложиха оръжията на земята и пристъпиха по-близо един към друг.

— Знаете ли, сеньор Ороче, че действително е по-добре, ако си останем приятели?

— Аз винаги съм бил на съвсем същото мнение, но вие с вашите предателски планове постоянно сте го препятствали. Човек не може да ви има никакво доверие.

— Аз ще ви направя едно предложение.

— Нека го чуем!

— Хайде още сега да издигнем заедно буцата.

— Това наистина е най-доброто. Човек не може да предвиди какво ще му сервира следващият миг.

— Един от нас трябва да се спусне.

— Един! Но кой?

— Аз.

— Не, аз!

В безумието си двамата не мислеха за риска, а само колкото се може по-скоро да имат златото в ръката си.

— Защо точно вие?

— Защото съм по-лек от вас и на вас ще е по-лесно да ме държите.

— По-лек от мен? Тъкмо наопаки!

Бараха се загледа пред себе си. Лицето му придоби израз, който Ороче за съжаление не забеляза.

— Е, добре, сеньор Ороче, за да видите, че съм по-добър, отколкото ме изкарахте преди малко, дайте си ласото. Ще го свържем с моето, за да могат двойно повече да носят.

Преплетоха единия край на ласата в клоните, а другия навиха около стъблото на дъба. Ороче възседна седалката и тикна ножа между

зъбите си. Бараха улови шесткратно усуканите ремъци и бавно запуска дългия мандолинаджия покрай стената на пропастта.

— Стой! — викна по едно време Ороче.

Беше достигнал блока. Бараха върза ласата здраво за дъба и погледна надолу, където Ороче напрягаше всички сили да откърти огромното кюлче.

— Ще стане ли?

— Да, но бавно!

Мина може би четвърт час. Къс след къс се къртеше твърдият кварц от скалната стена, а Ороче работеше с такъв ламтеж и напрежение, че едри капки пот се отделяха от челото и страните му. Най-сетне той нададе ликуващ вик.

— Готово? — попита Бараха отгоре.

— Да.

— Можете ли да го държите?

— Той е невероятно тежък!

— Не го оставяйте, в името на вси светии, да падне!

— Няма. Но теглете, бързо теглете, защото не мога дълго да го държа!

Бараха заработи с всички сили. Погледът му бе прикован в ножа, който му бе под ръка, и към мястото от ръба, където трябваше да се появи Ороче.

Ето че главата на изнурения мъж се подаде.

— Diablo, сеньор Бараха, теглете!

— Освободете се от товара, сеньор Ороче, оставете го, за да използвате и двете си ръце и да се прехвърлите изцяло горе!

Съветът се стори разумен на гамбусиното. Той сложи на ръба на пропастта златния блок, само една трета от който се подаваше от скалата, и опита да се залови с ръце. В този миг Бараха сграбчи ножа си.

— Прав ти път надолу, мошенико!

С енергичен замах той срязва ласата, ала закъсна с един миг. Ороче беше забелязал движението и в пристъп на безумен страх се хвана светкавично за блока. Тежкото злато не стоеше стабилно и бе твърде близо до пропастта, така че нямаше начин да го удържи. Прозвуча ужасяващ вик, повторен в десетократно ехо. Гамбусиното изчезна във врящата бездна, а златният къс се удари в един стърчащ

скален ръб, падна върху втори издаден връх. Двете препятствия го отклониха от отвесната линия и златото не бухна в разпалената вода, а се заби дълбоко в меката почва на брега, която моментално се затвори над него.

— Santa Madonna, какво сторих! — извика Бараха. — Златото изфиряса, безвъзвратно пропадна!

Той се надвеси над пропастта и впери помътнели очи надолу — нямаше какво друго да си помисли, освен че блокът е паднал заедно с Ороче във водата.

— Глупакът аз, жалкият, злочест, непредпазлив глупак! Защо не почаках, буцата да ми бъде в кърпа вързана и едва тогава да пратя тоя Ороче по дяволите!

Бараха не можеше да откъсне очи от бездната, погълнала богатството, заради което напразно си бе обременил съвестта с убийство.

Внезапно иззад ъгъла на пирамидата се зададе висока фигура. Беше канадецът. Той погледна нагоре и въпреки разстоянието разпозна лицето на убиеца.

— Хей, сеньор Бараха, какво се мотаете още в планините? Хайде омитайте се, иначе моята пушка ще ви покаже пътя!

Главата на Бараха се дръпна рязко назад, но след минута-две се подаде отново.

— Хмм — изръмжа Големия орел, — това беше удар, сякаш някаква скала се стовари върху земята. Трябва нещо изключително тежко да се е изтърсило отгоре. Я гледай, това пък какво е?

На половината височина на скалната стена зееше процеп, от който стърчеше на гъсти снопове дълга изсъхнала трева и на един от тези снопове се бе закачила прерязаната част от ласата заедно със свързаните клони.

— Това е двойно ласо с напречна седалка. Две ласа — значи са били двама, от които единият е спуснал другия. Но това е само половината! Скъсали ли са се ласата, или са били прерязани? Най-вероятно прерязани, защото две съединени ласа не биха се скъсали от никакъв товар. Бараха е още горе, значи няма кой друг да е надал вика освен дръгливия тип, наричан Ороче! Но какво е правил на стената?

Той пристъпи по-близо до басейна, в чиито глъбини се сриваше каскадата. Няколко къса от разтрошения кварц се търкаляха наоколо —

беше ги запратила силата, която Ороче бе прилагал.

Събра ги и ги огледа внимателно, после потърси с очи някое място горе, което да потвърди предположението му.

— Правилно, там има кръгла дупка! Гамбусиното е откъртил нещо. Какво може да е било? Сигурно нещо ценно, иначе кой ще ти се спусне по ласо над такъв кипящ и ревящ пъкъл. Може би дори злато!

Приблужи още до водата и прегледа внимателно почвата. Боа роз се наведе.

— Някаква яма, дълбока яма, над която земята се е затворила. Не е била изкопана, както веднага се вижда, защото наблизко няма следа от крак!

Той извади ножа си и разшири ямата.

— Злато, наистина злато! Буца, каквато още никой не е виждал! Била е там горе в скалната стена. Сега викът ми е ясен!

Великанската сила на Боа роз му помогна лесно да измъкне блока. Изми пръстта от него и го метна на рамо.

— Фабиан, сине мой, нося ти дар, какъвто дори и Великия Могол не е имал сред съкровищата си!

Той закрачи между пирамидата и обраслото с растителност езеро и изчезна зад ъгъла, от който се бе появил.

Бараха беше следил с изключително напрежение всяко движение на канадеца и щеше да се задуши от ярост, когато видя отново златото.

Какво да прави? Ръката му посегна към пушката. Той я насочи към ловеца, но все пак му бе останал малко разсъдък, който му казваше, че по тоя начин няма да си върне златото.

— Ще ги наблюдавам и ще видя какво ще предприемат, след което ще реша какво да правя!

Той се надигна, като взе своята и пушката на Ороче. Смъкна се до пещерата, за да види дали дългият гамбусино е подслонил там коня на Кучильо. Животното беше вътре. Бараха насъбра набързо няколко наръча сено и ги хвърли пред него. После се изкачи отново до билото, където този път се разположи така, че да вижда пространството между пирамидата и Златната долина.

— Ще остана тук, за да следя какво става там долу. А и конят ми е гарантиран, защото Кучильо няма как да стигне до него, без да мине край мен!

Така седя дълго, скрит от храстите, зазяпан към мястото, където се развиха неща, които поглъщаха цялото му внимание и накарара накрая косите му да настръхнат.

Здрачът приближаваше. Бараха се надигна, отдъхвайки си дълбоко.

Всичко е отново скрито! Те стъкмяват нощния си бивак върху пирамидата. Който попадне в ръцете на тези мъже, за него спасение няма. Сега какво да правя?

Погледна към пропастта, откъдето бе започнала да блика мъглата, дала името на планините.

— Дали да остана тук и да ги нападна по време на съня? Не. Един от тях винаги ще бди. Поне той Тибурсио да бяхме пречукали тогава в хасиендата Дел Венадо или на другото утро в гората! Тогава нямаше да могат да ни оспорят тази прекрасна бонанса. Или пък поне да се беше удавил в бързеите на реката! Не ми остава нищо друго, освен да яздя към лагера и да доведа през нощта златотърсачите, за да попречим на тях да офейкат със съкровищата!

Той слезе по скалния път и тръгна към пещерата. Мъглата вече се кълбеше на гъсти маси и предвещаваеше влажна и студена нощ.

Да мине обратно по пътеката, после надолу по клисурата и край пирамидата — не биваше. Бе принуден да заобиколи. Когато приближи две възвишения, препречващи странично пътя му, различи въпреки гъстия мрак една долина, която трябваше да го изведе в равнината.

Конят напредваше мъчително бавно заради камънака и едва когато остави възвишенията зад себе си, Бараха го подтикна към по-бърз ход.

От тръгването му бе минал навярно час. Пълна тъма покриваше земята и само отделни звезди блещукаха по небето. Внезапно той спря машинално коня. Беше дочул изстрели откъм лагера.

— Какво е това? Пак ли сме нападнати от диваците? И сега, когато липсва предводител, белите са загубени!

Бараха трепереше и се тресеше от страх, но въпреки това пришпори коня. Следваше някакъв моментен импулс, за който не можеше да си даде сметка.

Така измина порядъчно разстояние, когато внезапно животното му се подплаши и отскочи встрани. Пред него се бе изправила една фигура.

— Кой е там? — прозвуча насреща му.

Бараха познаваше този глас, чийто тембър повдигна отново духа му.

— Аз, сеньор Диас!

— Аа, Бараха! Къде е Ороче?

— Не зная. Ние се разделихме.

— Аз пък зная какво място сте му отредили и по тоя въпрос покъсно ще си кажем някоя думица. Откъде имате белия кон на Кучильо?

— Открих го в една пещера.

— Това е щастлива случайност! Лагерът отново е нападнат и ние трябва бързо да се притечем на помощ на нашите. Напред, сеньор Бараха!

Той се метна на коня зад убиеца и взе юздите от ръцете му. Смушка животното с шпорите, принуждавайки го към най-бърз бяг, и въпреки товара си и тъмницата то полетя в галоп из равнината.

— Я гледай, имате две карабини? — попита Диас по време на ездата. — Другата е на Ороче, когото сте бутнали в пропастта заради златния блок. Сеньор Бараха, сега аз съм предводителят на експедицията и ви заявявам, че след битката ще си получите наказанието!

Убиецът не отговори. Гърдите му се стягаха от страх пред срещата с индианците и от напрежението и бързината на неудобната езда, която само мъж като Диас бе в състояние да издържи. В главата му се въртеше единствено мисълта как да се измъкне от битката и после от наказанието, с което го заплашваше индианският убиец.

Изстрелите ставаха все по-ясни. Те отначало като че идваха от една установена точка, после постепенно се разпръснаха из равнината.

— По дяволите, червенокожите са победили и сега преследват бягащите бели! Напред, напред!

До лагера оставаха десетина минути. Отделни тъмни фигури и биещи се помежду си групи изплуваха отдясно и отляво. Тук и там прозвучаваше предсмъртен вик на някой мексиканец, докато диваците не преставаха да поддържат носещ се надалеч ликуващ вой. Точно пред тях, един бял се биеше срещу осмина индианци. Беше повален.

— Скачай! — викна Диас.

Бараха се плъзна от коня, но го сграбчиха двама индианци, които го захвърлиха на земята и го омотаха с ласо. Той едва бе докоснал

земята, и ето че вече беше пленен... сега на Диас сигурно нямаше да се наложи да му присъжда наказание.

Почувствал се сам на коня, Диас пое здраво юздите му и нахлу като ураган сред червенокожите. Стисна ожесточено карабината си за цевта и започна да раздава удари, под които враговете се сриваха един подир друг на земята.

Яростен вой се надигна около него и примами нови неприятели. Обкръжиха го. Наоколо се носеха победните викове на червенокожите, а лагерът тънеше в тъмнина. Всичко беше изгубено, за Диас оставаше единствено бягството. Той хвана по-здраво карабината и изправи коня на задните крака. Под могъщия натиск на шпорите животното изцвили силно и се втурна през обградилият го врагове. Нов разярен вой се разнесе зад Диас, но той вече препускаше из равнината, където мракът го обгърна и скри.

Продължи да язди, докато се почувства в безопасност. Слезе при няколкото зимни дъба^[1], които забеляза, върза запъхтения кон и се хвърли на земята да отдъхне от емоциите на деня.

Небето над лагера се озари в червено, сякаш бе обагрено с пурпурно мастило. Ярък, трептящ пламък се извиси нагоре и като огнен метеор хвърли сиянието си надалеч по степта. Диас продължаваше да лежи в дълбока тъма.

Денят му бе донесъл толкова необикновени събития, че дори мъж като него се нуждаеше от време, за да се успокои вътрешно и да се осъзнае. Дълго лежа, обмисляйки какво да прави. Внезапно му се стори, че чува шума от приближаващи се крачки. Надигна се и извади ножа.

Стъпките спряха и Диас долови движенията на човек, който сяда на земята. Трябваше да разбере кой е той. Сигурно бял, защото кой индианец ще се отдели от победителите, за да отморява в самотния пущинак.

Диас запълзя предпазливо към мъжа. Непознатият беше увил горната част от тялото си в одеяло, косата му бе прибрана на кок и отгоре бе закрепено снопче пера — отличителният знак на индианците папаго.

— По дяволите, тая работа ще продължи дълго! — изръмжа той.
— Ще трябва да чакам.

— „Бял, и то гринго^[2] — каза си Диас, който веднага разбра от английското проклятие кой е пред него. — Носи боуи найф^[3] и пушка. Не мога да я видя, но бих се обзаложил, че не е някое калпаво пушкало. Защо ли се е преоблякъл като червенокож?“

Индианският убиец лежеше толкова близо зад непознатия, че можеше да го докосне с ръка. Ако знаеше само, че това беше Кървавата ръка, известният с мрачната си слава разбойник на саваната, то едва ли щеше да запълзи назад така тихомълком, както го стори сега. Но понеже не го познаваше, реши да изчака.

В далечината пламъкът още гореше високо в нощното небе. Индианците бяха подпалили укреплението от фургони на златотърсачите. Диас долови приближаването на човешки крака, после някой изсвири, а Кървавата ръка отговори. Приближиха двама мъже, следвани по петите от дванайсет индианци.

— Go on^[4], старо — викна единият на английски. — Нямаме време за губене!

— Накъде?

— Към Мъгливите планини.

— Какви ще ги вършим там? Мислех, че отиде да уведомиш Черната птица за себе си!

— Толкова важна клечка ли е червенокожият, че един бял трябва да му съобщава за себе си? Казвам ти, стари грешнико, всеки апач трябва да бъде радостен, задето Сан меле го заговаря!

— Какво се каниш да дириш в Мъгливите планини? За лодката, която крием там ли, отиваш? Свърши ли вече с вожда?

— Карах я по късата процедура. Обещах му стадата на хасиендерото Агустин Пена и скалпа на Соколово око. Ето защо той веднага запраши към Бизоновото езеро.

— А вие?

— Отиваме до Мъгливите планини, за да приберем едно съкровище, преди да последваме вожда.

— Що за съкровище?

— Тоя тип, един мексикански безделник, когото червенокожите тъкмо се канеха да подлагат на мъчения, когато пристигнах, обеща да ми издаде някаква си изключително богата бонанса, ако съм пожелаел да го спася. Черната птица го освободи заради Соколово око и аз взех със себе си дузина индианци, за да сме подготвени за всеки случай.

Бараха, той беше „мексиканският безделник“, не разбираше нито дума английски, иначе едва ли щеше да се зарадва особено на тази почетна титла. Мен руж огледа изнемощялата фигура, доколкото позволяваше мракът.

— Типът не ми прилича на някого, който би могъл да подари бонанса!

— Ба! Не се мисли за по-голям умник от мене. Човекът е в ръцете ми. Ако ме излъже, при мен го очаква съдбата, пред която огънят и мъченията на индианците са детска игра. А сега напред, за да видим дали плейсърът е толкова богат, както тоя ми го описа!

Сан меле закри с Мен руж и Бараха напред. Индианците ги последваха.

— Какво щастие, че тези мошеници не спряха да почиват при дъбовете. Конят ми щеше да ме издаде. Кой ли са тези двамата, на които предателят се готви да покаже бонансата? Те трябва да имат необикновена власт над индианците! Дон Агустин Пена щял да бъде нападнат! Трябва незабавно да се отправя към Бизоновото езеро, за да го предупредя! А преди това ще яздя към Златната долина да уведомя Тибурсио — младия граф Де Медиана, и двамата ловци. Въпреки обиколния път, по който трябва да поема, за да не ме забележат, ще стигна в долината преди отряда и навреме ще предупредя приятелите за грозящата ги опасност.

Той яхна коня и препусна в дълбоката, смълчана нощ...

Междувременно край Златната долина се бяха разиграли сериозни събития.

След като дон Естебан и Диас се оказаха в ръцете на тримата ловци, те ги последваха до мястото между Златната долина и пирамидата, където лежаха застреляните коне. Моментът беше съдбоносен и вселяваше в душите толкова различни настроения, колкото бяха присъстващите.

Граф Медиана си казваше, че за един миг му бяха изтръгнати от ръката всички карти, и той, богатият гранд, бе в ръцете на тези трима мъже, които досега не бяха притежавали нищо друго освен добрите си пушки. Той знаеше какво го чака, защото ужасните думи „саванен съд“ му бяха казали всичко. Гневът, който го бе обсебил от неочакваното поражение, се примесваше с глухо, тягостно чувство.

Фабиан щеше да разбули голямата тайна на своя живот. Имаше чувството, че стои пред портата на храм, под чиито колони му предстои наново да се роди. Всички колони бяха увенчани с капители, от които се хилеха маските на смъртта. Накъдето и да обърнеше поглед, виждаше майка си да се бори със своя убиец; накъдето и да нададеше ухо, чуваше нейния последен писък. В него оживяваше един глас, който крещеше за мъст и отплата и заглушаваше всеки изблик на милост и снисходителност.

Диас беше раздвоен. Той беше наблюдавал с възхищение умелото, разсъдливо и непоколебимо държане на дон Естебан де Аречиса, с което бе успял да обуздае тълпа диви, брутални авантюристи и да я превърне в добре въоръжен и организиран отряд. Беше уважавал своя предводител и до момента бе свикнал да му се подчинява. Но ето че чу обвиненията на Пепе Дормилон и Фабиан, а хулите на Кучильо бяха достатъчно показателни да го убедят, че обвиненията са основателни.

Пепе, някогашният мигелет, видя осъществено съкровено си желание — да получи граф Де Медиана между яките си пестници. Неутолимо чувство за отмъщение към този мъж бе изпълвало до днес живота му и той бе твърдо решен да възмезди строго убийството, на което бе станал неволен съучастник.

Боа роз осъзнаваше единствено любовта си към Фабиан и сериозността на съдебната процедура, в която трябваше да вземе участие.

Пепе беше първият, който взе думата.

— Пригответе се, да започваме, дон Фабиан! Всичко необходимо за заседанието е налице, а ние надали ще останем задълго необезпокоявани.

Фабиан кимна и се обърна към дон Естебан.

— Вие чухте, сеньор, какво решение взехме за вас. Надявам се да се примирите с положението си!

Аречиса вдигна мрачен поглед.

— Не познавам никого, който би могъл да има правото да провежда съд над мен. Който иска да се оплаче, нека се обърне към властите!

— Към властите? — изсмя се Пепе. — Санта Лаурета, ама че умник се извъдихте! Веднъж вече ви направих услугата да се обърна

към нещото, за което говорите. Но тъй като и до днес не изпитвам никакво желание да тръгна към Пресидио Сеута на лов за риба тон, то май ще трябва да се примирите с нашата постановка!

— Не признавам за съдия човек, който е избягал от страната, за да се измъкне от присъденото му справедливо наказание!

Очите на Пепе проблеснаха.

— Справедливо, казахте? Ако се одързостите да изречете само още един подобен израз, ще ви просна на земята ей с тая моя ръка като някой чакал, дето овонява въздуха!

Канадецът също беше разгневен до крайност от подхвърленото към неговия спътник оскърбление.

— Сеньор — каза той твърдо, — ние имаме намерение да проведем честен съд над вас. Не ни принуждавайте да ви третираме като лъжец и безсъвестен мошеник, защото тогава ще имате съдбата на отвратителна твар, която човек умъртвява, където и да срещне... Да започваме, приятели!

— Да, да започваме — съгласи се Фабиан. — Искаш ли ти да съставиш съда, татко?

— Веднага! Кой е обвинителят?

— Аз! — отговори Пепе.

— И аз! — прибави Фабиан.

— Тогава отстъпете в страни, защото вие не можете да бъдете съдии.

— С тази роля ще се заемеш ти, татко!

— Не, сине мой, не мога да го сторя, защото моята любов към теб може да ме подтикне към несправедлива присъда. Тук има само един, който е в състояние да изпълнява тази длъжност. Той се обърна към Диас.

— Сеньор Диас, окажете ни честта да се нагърбите с председателството.

— Очаквате от мен да провеждам съд над човек, който е мой предводител и когото само преди броени минути поисках да освободя?

— И въпреки това ще го сторите. Аз ще се заема със службата на страж, а вие добре познавате обичаите на саваната, за да знаете, че дълг на всеки ловец е да се предоставя за всяка справедлива кауза. Ако не се съгласите, ще ни оскърбите.

— Е, добре! Но ви умолявам да започваме веднага, понеже се намираме на територията на мъже, на които би доставило голямо удоволствие да прекъснат заседанието ни с няколко куршума или стрели!

— Позволете тогава да разпределя според стария обичай местата!

Големия орел отреди на Диас — единствения, който имаше право да седне — седлото на един от застреляните коне. После очерта с шомпола един кръг срещу него.

— Това е вашето място, дон Естебан. Надявам се, че няма да прекратите тази линия, в противен случай ви очаква куршум!

От лявата и дясната страна на Диас застанаха Фабиан и Пепе, а канадецът — встрани, за да пази реда и сигурността. Диас извади ножа си и го заби в земята.

— Сеньорес, съдът започва. Той ще продължи, докато това острие остане скрито като символ, че при нас се разпорежда не силата, а правото и справедливостта. Наказание за престъплението, но и наказание за лъжата и клеветата, които кроят отмъщение и гибел! Кой от вас има някакво оплакване?

— Аз, Пепе Дормилон, както гласи името ми.

— И аз, Тибурсио Ареляно, както бях наричан досега.

— Забийте тогава и вашите ножове в земята. Нека ви сполети смърт — скоропостижна и безпощадна, както са остри и източени вашите остриета, ако замисляте неправда!

Те последваха повелята според свещената традиция на саваната.

— Пепе Дормилон, кого обвинявате?

— Обвинявам този сеньор, дон Естебан де Аречиса, който всъщност се казва граф Антонио де Медиана.

— Какво гласи вашето обвинение?

— Обвинявам го в три неща: убийство, отвличане на дете и злоупотреба със съдебната власт за осъждане на един невинен.

— Дон Естебан де Аречиса, признавате ли, че сте граф Антонио де Медиана?

— Аз съм този — отговори гордо запитаният.

— Признавате ли, че Пепе Дормилон има право за своите обвинения?

— Нищо не признавам, също и вашето право да ме разпитвате и ще отговарям, когато ми е угодно.

— Ваша воля, дон Антонио, но законът на саваната гласи: „Който премълчи отговора, той се обявява чрез мълчанието си за виновен и уличен.“ Хубаво си помислете! В степта се взема под внимание не титлата, а само мъжът. Който не иска да загине, трябва да се защитава... Пепе Дормилон, говорете!

— Обвиняемият уби своята снаха — графиня доня Луиса де Медиана, в замъка Еланчове.

— Справедливо ли е обвинението, дон Естебан?

Запитаният мълчеше.

— Имайте предвид, че вашето мълчание е равносилно на признание!

— Разигравате куклен театър, сеньор Диас — отговори Аречиса.
— Вие забихте ножа сив земята като знак, че само правото и справедливостта ще се разпореждат, и все пак позволявате да се наложи единствено силата. Няма какво да признавам, нито да опровергавам. Който ме обвинява в престъпления, нека приведе доказателства, че говори истината!

— Пепе Дормилон, можете ли да представите доказателства?

— Те са залегнали в разказа, който ще чуете.

Той изложи развоя на събитията от онази нощ в Еланчове така точно, както се бяха запечатали в паметта му. Диас нямаше как да не се убеди напълно във вината на графа.

— Дон Антонио, съжалявам, но трябва да ви кажа, че всичко, което този сеньор каза, смятам за истина!

— Мислете каквото си искате! Но човек не бива да бъде осъден по мнение. Един разказ не е доказателство. Доведете свидетели!

— Законът на саваната не смята свидетеля за абсолютно необходим. Убеждението е достатъчно да бъде произнесена присъда. Подканям ви да кажете просто дали сте извършили убийството, или не!

Подсъдимият беше твърде горд да признае или пък да изрече лъжа, която вероятно все пак не би могла да го спаси.

— Вашето мълчание е равносилно на „да“. Вие сте виновен в убийството и отвлечането на детето. Какво е станало после с него?

— Въпросите ви са излишни. Не мога да дам информация.

— Тогава разказвайте нататък, сеньор Пепе!

Дормилон осведоми за своето осъждане и последвалото бягство. Когато свърши, Диас се обърна отново към Аречиса.

— Признавате ли това, което чухте?

Запитаният и този път предпочете да замълчи.

— Кажете да или не!

Отново не последва отговор.

— Вашето мълчание ни е достатъчно! Дон Естебан, аз ви уважавах и много бих дал да можех да ви видя невинен. Вашето държане обаче не е на мъж, комуто човек би могъл да съчувства!

— Задръжте си съчувствието, Диас. Вие сте изменник. Дадохте ми дума за вярност и подчинение, а ето че се свързвате с лица, които желаят моята гибел. Аз съм във ваша власт, но не се прекланям пред вас. Граф Де Медиана се надсмива над вашите обвинения, макар те да му костват живота!

— Сеньор, аз вече ви казах, че в саваната титлата не важи. Вие не сте нищо повече от обвиняем и ако не ви се удаде да се оправдаете или сте твърде горд, за да се защитите, то не се надявайте на спасение! Имате ли да добавите още нещо към обвиненията си, сеньор Дормилон?

— Не, аз свърших. Искам това тройно престъпление, за което според закона на саваната трябва да последва трикратна смърт, да намери своето най-строго наказание!

— Сега вие, сеньор Тибурсио. В какво обвинявате подсъдимия?

— В убийството на неговата снаха, отвличането на племенника му и опит за убийство срещу самия мен. Първите две престъпления бяха разгледани, следователно аз трябва да говоря само за третото.

— Говорете!

Той разказа за нападението в градината на хасиендата Дел Венадо и за следващото в гората, описа и поведението на дон Естебан на брега на буйната река.

— Сеньор Аречиса, какво ще кажете за това? — попита Диас, като усещаше как съчувствието му към предводителя на експедицията все повече изчезва.

— Свидетели! — гласеше лаконичният отговор.

Но гордостта на графа беше фалшива, тя изключваше честността.

— Вие можете да изкажете такова искане, защото знаете, че Кучильо избяга. Въпреки това обаче свидетел не е безусловно нужен, защото ще ви питам дали се признавате за виновен в опит за убийство. Възнамерявате ли да се принизите до една лъжа?

Запитаният отново премълча.

— Значи признавате деянието и ние можем...

Той спря по средата на започнатото изречение, защото зад пирамидата прозвуча вик, който заглуши дори бученето на водопада. После се чу тупване, сякаш някое тежко тяло е паднало от голяма височина.

— Какво беше това? — попита Пепе изплашен.

— Човек, на когото се е случило нещастие — отговори Диас. — Ние трябва веднага да видим какво...

— Стой — прекъсна го канадецът. — Не бива да напускате без нужда мястото си! Аз ще видя какво се е случило.

Той се запъти към ъгъла на индианския гроб и изчезна зад него. Другите останаха и безмълвно зачакаха връщането му. Канадецът се върна, но носеше на рамо съборената от Ороче златна буца.

— Погледнете какво намерих!

Той я свали и сложи в краката на Фабиан, който се загледа безмълвно в находката.

— Чисто злато, струващо хиляди и хиляди! — прогъгна като парализиран Аречиса при вида на този неவிжданo голям къс.

Напълно забравил за положението си, той прекрачи описания около него кръг и се спусна към блока, за да го прецени по тежестта.

— Санта Лаурета — обади се Пепе, — де да имах едно такова копче на жилетката си навремето, когато трябваше да мра от глад на разноски на държавата! Къде го намери, Боа роз?

— Това е все едно! — рече дон Естебан. — То се числи към бонансата и трябва да ми бъде предадено за разпределение.

— Както намерите за добре, граф Антонио де Медиана — ухили се Дормилон. — Ние сме числом и словом пет човека и веднага ще разрежем копчето, та всеки да си получи своя дял, също и вие, защото бяхте така добър да ме пратите в Пресидио Сеута да ловя риба тон!

Тези думи върнаха графа към действителността. Той се надигна почти засрамен, ала в очите му блестеше онази светлина, каквато може да се забележи при умопобърканите.

— Къде намери тази находка, татко? — поиска да знае Фабиан.

— Там отзад, непосредствено до басейна, в който се стоварва водата. Виждате ли главата там горе?

Той посочи към билото на хълма и очите на другите проследиха ръката му.

— Бараха — рече Диас.

— Да, Бараха. Вижете, той забеляза, че сме го видели и се отдръпна. Той е виновен да намеря това злато.

— Как тъй?

— Блокът е бил вкопан в скалата зад водопада. Ороче е бил спуснат от Бараха по ласо, за да го открие, но после е намерил смъртта си в пропастта. Ласото е прерязано; Бараха е искал да има златото само за себе си.

— Ти намери ли Ороче?

— Не, кипящите талози на бездната са го погълнали.

— Трябва да тръгнем след убиеца! — извика Фабиан и посегна към пушката си.

— Стой! — викна Пепе. — От земята не бива да бъде изваден нито един нож, преди да е завършил съдът. Тоя Бараха ни е в кърпа вързан.

Той погледна повторно нагоре, където се бе подавала главата на убиеца, и очите му неволно се плъзнаха и по ръба на пирамидата.

— Por Dios, Боа роз, не поглеждай нагоре, за да не се издадем! Върху платформата на гроба лежи Кучильо.

— Кучильо? Убиецът, свидетелят, от когото се нуждаем! Хубаво ли го видя?

— Без съмнение!

— Трябва да го пипнем! Заобиколи гроба отляво и се качи отзад. Той ще побегне и аз ще го посрещна при десния ъгъл.

Пепе грабна пушката си и закричи към пирамидата. Действаше колкото е възможно по-предпазливо. Той достигна необезпокоявано платформата, но... там нямаше никого. Смъкна се незабавно пак долу и пристъпи към канадеца.

— Е? — посрещна го този. — Не го ли намери?

— Не. А ти?

— Да не би да го виждаш при мен?

— Но той е слязъл.

— Или пък си се заблудил.

— Не е възможно. Видях главата му съвсем ясно. Слязъл е. Но отляво не е могъл да се измъкне, защото щях да го забележа.

— И отдясно също, защото тогава щеше да налети в ръцете ми. Следователно той се е спуснал от северната страна на пирамидата. Ела, нека видим дали ще открием следата му!

Между езерото и северното подножие на гробницата се намираше немного широка ивица земя, която беше толкова камениста, че крак не можеше да остави следа върху нея. Въпреки това остроото око на канадеца забеляза върху скалата една къса, светла черта, драсната сякаш от несигурна ръка с железен нокът.

— Оттук е минал, Пепе! Я да видим... да, ето къде лежи парченцето кварц, върху което е стъпил и на което дължим тази линия. Когато кракът стъпи върху камък с тази големина, той не се подхлъзва назад или напред, а настрани. Посоката на чертата, която кварцът е оставил върху скалата, ни казва, че Кучильо се е запътил към езерото.

— И аз съм на същото мнение. Хайде!

Те отидоха до езерния бряг, ала въпреки дългото търсене не откриха друга следа. Пепе вече се канеше да прояви нетърпение, когато внезапно забеляза нещо, което го накара да насочи пушката.

— Какво има? — попита Боа роз. — Искаш да ни издадеш с някой изстрел?

Дормилон му смигна лукаво.

— Виждаш ли в езерото широките ламбредонови листа, които стърчат като плосък покрив над водата? Басирам се, че под тях се крие една гигантска жаба, и тъй като страшно обичам жабешки бутчета, ще си извадя животинката.

„Гигантската жаба“ чуваше всяка дума. Пепе се прицели, пръстът вече докосваше спусъка, когато ламбредоните се раздвижиха.

— Не стреляйте, аз съм! — разнесе се глас изпод листата и се показва главата на Кучильо.

Поради липса на друго скривалище той се бе вмъкнал в езерото, чиито широколистни водни растения действително бяха много подходящи да скрият главата и пушката му, която не се бе решил да зареже.

— Санта Лаурета, ама че жаба! Сеньор Кучильо, моят апетит насмалко да ви коства главата. Кажете, какво правите в тая мътилка?

— Аз... аз исках... мислех...

— Искали сте да си вземете една баня, а? Ама защо пък не отделихте време да си съблечете дрехите? Излезте, тук има хора, които желаят да поговорят с вас.

— Но си предайте пушкалото — добави Големия орел, — защото такива опасни инструменти не са направени за жаби!

Той му взе пушката и едва тогава му позволи да напусне леденостудената вода.

Бандитът беше престоял вътре само няколко минути, ала въпреки това му се струваше, че се е вкочанил до мозъка на костите.

Той стоеше, треперейки с всички крайници, пред двамата горски скитници и не бе в състояние да се отбранява и срещу най-малкото посегателство.

— Елате, сеньор Кучильо — рече Пепе, улавяйки го за ръката. — Ще ви стъкнем такъв огън, че да се сгреете след ледената баня!

Кучильо ги последва без всякаква съпротива.

— Ето, сеньорес, водим свидетеля, поискан от дон Естебан — извести канадецът. — Надявам се, че сега бързо ще приключим.

— Добре дошъл, сеньор Кучильо — поздрави зъзнеция мъж Диас. — Мислех, че сте се сбогували за дълго с нас. Вие стоите пред саванен съд, както вече навярно сте забелязали отгоре, и ще трябва да ни дадете няколко разяснения за неща, които дон Естебан не иска да признае. Приближете се!

— Протестирам срещу този свидетел! — възрази Аречиса.

— По каква причина?

— Защото аз самият трябва да го обвиня.

— За бога, дон Антонио, освободете ме в такъв случай от обвиненията, които аз самият по-късно щях да повдигна.

Диас очерта кръг и заповяда на Кучильо:

— Стъпете в този кръг и бъдете уверен, че сте изгубен в мига, в който дръзнете да го прекрачите! Говорете, граф Антонио де Медиана!

— Обвинявам този мъж в убийството на гамбусиното Марко Ареляно.

— Аха! — възкликна Фабиан. — Моето подозрение! Доказателства, доказателства!

— Не е нужно да ги предоставям. Сеньор Диас преди малко чу признанието на убиеца.

— Вярно ли?

— Да — кимна Диас, — и по тази причина възнамерявах да го обвиня, ако дон Естебан не беше се нагърбил с тая работа. Какво ще отвърнете, Кучильо?

— Нищо! — отговори.

— Значи признавате, че сте убиецът на Ареляно?

— Ние стигнахме до бой и той претърпя поражение.

— Стигнали сте до бой, докато той е спял, а вие сте пазели, и затова е претърпял поражение. Законът на саваната налага само едно наказание за такова деяние — смърт. Аз съм принуден да произнеса тази присъда. Някакви възражения, сеньоре?

— Не, той ще умре — отсече Пепе.

— Той ще умре — прибави Боа роз.

— А вие, сеньор Тибурсио?

— Не мога да имам милост към него, защото го последвах в пустинята, за да му отдам справедливата отплата!

— Чухте, сеньор Кучильо. Или намирате наказанието за несправедливо?

У Кучильо започна да се надига старото безочие. Не за първи път се изправяше пред позорната си съдба. Жалби и вопли нямаше да му помогнат и ако беше наистина неспасяемо изгубен, то му оставаше само едно утешение — да отмъсти на дон Естебан.

— Наказанието е твърде строго — отвърна той, — защото убих Ареляно в двубой и ако аз самият не бях разказал това, вие никога нищо нямаше да узнаете за него.

— Така ли мислите, Кучильо? — попита Фабиан. — Вашият препъващ се кон отдавна ви беше издал пред мен, а раната в крака, която сте получили в битката с моя приеман баща, също не бихте могли да скриете.

Мразовитата вода беше действала зле на лошо заздравялата рана на Кучильо. Той изпитваше болки, които не му позволяваха да стои спокойно.

— Ако пък си мислите — прибави Фабиан, — че наказанието е прекалено сурово, то ще ви припомня двукратния опит за убийство, за да ви втълпя друго убеждение.

— В това отношение аз съм невинен. Не можех да постъпя другояче, освен да се подчиня, граф Фабиан де Медиана.

Тибурсио отстъпи крачка назад.

— Как, вие знаете истинското ми име?

— Знам го по-добре и по-безпогрешно от всяко друго. Та нали аз бях този, който...

— Мълчете! — обърна се заповеднически към него дон Естебан, който едва сега осъзна колко непредпазливо е постъпил, като издаде съучастника си.

— Тук не можете да ми заповядвате, капитан Антонио! Времето, когато бях стюард на каперския ви кораб, отдавна отмина и аз ще кажа на тези сеньорес какво ми...

— Нищо няма да кажеш — викна Аречиса и прибягна към последното средство, от което можеше да очаква спасение. — Аз самият притежавам достатъчно мъжественост, за да сторя това, което смятам за необходимо и правилно. Тибурсио Ареляно, ти си Фабиан де Медиана, мой племенник. Ела в прегръдките ми!

Той разтвори обятия, ала Фабиан се отдръпна.

— Граф Медиана, бихте ли могли да се закълнете, че аз наистина съм ваш племенник?

— Аз изоставих момчето и не зная подробности около твоето спасение, нито по-късната ти съдба. Но непогрешимата прилика, белегът на бузата ти, оставен от ножа на този мигелет, и фактът, че твоите придружители отдавна са те разпознали като граф Фабиан, са достатъчно доказателство за мен, че това си ти.

— Закълнете се тогава!

— Заклевам се и ти предавам като по-нататъшно потвърждение тези два пръстена. Единият е пръстенът-печат на графовете Медиана, другият е от пръста на твоята майка. Аз ѝ отнех и двата, когато... когато тя умря от камата на този мъж.

— Но по ваша заповед — кипна от гняв Кучильо. — Не съм аз убиецът, а вие!

Фабиан не обърна внимание на протеста. Той грабна пръстените и ги притисна с неизразимо благоговение до устните си.

— Татко, майко!

Повече не бе в състояние да каже. Падна на колене и избухна в силни ридания.

Дали студеният Аречиса бе наистина потресен или само диреше пътища за спасение, но той се осмели да напусне своя кръг и пристъпи

към Фабиан.

— Ти ще получиш и още от онова, което са докосвали техните ръце и което им е било мило и скъпо. Моето сърце беше твърдо, ала въпреки всичко то веднъж вече проговори с непреодолима сила за теб. Това беше в Дел Венадо, когато поисках да те убия и ти се изплъзна. Аз не знаех дали ще се върна от експедицията и оставих писмена изповед в моята стая.

Той сложи ръка на рамото му с намерение да продължи да говори. Но при това докосване Фабиан подскочи като пружина.

— Махнете ръката си, граф Антонио де Медиана! Вие сте брат на моя баща и няма да умрете, ще бъдете удостоен с милост, но никога не ме докосвайте, защото ръката ви лепне от кръвта на майка ми, която сте наредили да убият.

Със симулирано смирение графът отстъпи обратно в кръга. Той бръкна под дрехата си и измъкна един бележник. Написа няколко думи на един празен лист, откъсна го и го подаде.

— Аз не мога да насиля сърцето ти, Фабиан. Но аз искам да ти докажа, че се отказвам от всяка вражда с теб. Хасиендата Дел Венадо ми принадлежи и ти си моят единствен наследник. Слушайте, сеньорес, за да можете да го потвърдите. Дон Агустин Пена е само арендатор. Дай му, ако аз изобщо или с теб не се върна, тези редове. Той ще те посрещне като свой господар и ще те отведе в моята стая. Като отвориш писалището и натиснеш пружината от дясната страна на нишата, ще намериш изповедта, за която ти говорих.

Фабиан прибра бележката.

— Вземам този лист, дон Антонио, защото ви прощавам покушенията срещу мен и предоставям на Бог да ви съди за смъртта на моята майка, но...

— Стой! — прекъсна го Пепе на думата. — Не можете да го помилвате, сеньор Фабиан. Аз също имам пръстен, вижте го на ръката ми! Той ми го даде навремето в енсенадата, за да съм си мълчал, и ето как станах съпричастен в неговото деяние. Простете му, щом искате, но милост той не трябва да получи. Той ме превърна в безотечественик, докарвайки нещата дотам, че трябваше да ходя да ловя риба тон. Аз настоявам да бъде наказан!

— Пепе! — призова Фабиан. — Толкова ли малко значи за вас моето желание?

— То означава за мен много повече, отколкото си мислите, но нима не съзнавате, че би трябвало да пуснете да си върви и тоя Кучильо, щом като помилвате дон Естебан?

— Онова, което е сторил на мен и майка ми, му прощавам. Но той е убиецът на Марко Ареляно и аз съм положил свещена клетва, че ще умре веднага щом го стигна!

Кучильо чу тези думи. Погледна в заплашителното лице и разбра, че за него снизхождение няма да има.

— Милост, дон Фабиан! — започна да умолява той. — Не можете да ми прощавате и да ме проклинате едновременно. Ще ви отстъпя бонансата безпрекословно, ще ви служа и ще ви се подчинявам, докато съм жив, ще...

Фабиан пресече словоизлиянията му с повелителен жест.

— Мълчете! Всяка дума е безполезна!

— Тогава и той ще умре!

В следващия миг Кучильо измъкна ножа, който непредпазливо му бяха оставили... един скок и го заби до дръжката в гърдите на Аречиса. Хукна към ъгъла на пирамидата и изчезна.

Другите понечиха да се спуснат подире му.

— Стой! — прогърмя Големия орел. — Аз съм стражът, той принадлежи на мен!

С исполински крачки стигна до ъгъла и вдигна никога не пропускащата пушка.

— Спрете, Кучильо!

Кучильо може би все пак щеше да се изплъзне, ала студът на езерото усили болката в крака и той напредваше твърде бавно. Чу вика на ловеца зад себе си, но не се подчини.

— Спрете! — повтори канадецът.

Кучильо отново не зачете заповедта и Боа роз натисна спусъка. Кучильо се преметна и бухна във водата на езерото — немного далеч от мястото, където преди туй беше потърсил убежище.

— Мъртъв! — промърмори канадецът и се обърна.

— Мъртви са и двамата — прибави Пепе, — преди още да сме провели съда докрай!

Фабиан стоеше при трупа на своя чичо. Другите пристъпиха към него, но не посмяха да прекъснат мълчанието му. Неговите очи бяха приковани мрачно към мъртвото тяло на този мъж, когото природата бе

поставила толкова близо до него, и който въпреки това още от детството му се беше проявил като негов най-зъл противник. Най-сетне Фабиан се извърна.

— Далече, в Испания, беше извършено престъпление и Бог поведе престъпниците през океана и ги събра в час и на място, почти недокосвано от крака на бял, с тези, с които те са съгрешили.

— Сеньор Фабиан, вие говорите сякаш от моето сърце — обади се Пепе Дормилон. — Когато застанах в Еланчове пред граф Антонио и му напомних за неговото деяние, той се изсмя на заплахата ми. Тогава аз му казах: „Има един съдия, комуто няма да се изплъзнете. Той ще ви намери дори да избягате от него и в най-затънтения пущинак!“ Вие виждате, че това пророчество се сбъдна. Вие пожелахте да го помилвате и го предадохте на божие наказание. Бог обаче го осъди по-бързо, отколкото аз исках, и го остави да умре от ръката на своя съучастник. Ние сме отмъстени!

— Но сега нека бъдем християни и повече да не се гневим. Граф Антонио де Медиана не бива да стане храна на лешоядите, а да намери едно спокойно вечно ложе.

— Да, нека го погребем — съгласи се Пепе — и заедно с него и пръстена му, който вече си изпълни целта да ми припомня за моето отмъщение.

— Най-доброто място за погребение на мъртвеца е гробницата на вожда — рече канадецът. — Хайде да видим дали ще ни разкрие вътрешността си!

Те се изкачиха на скалния конус и потърсиха входа — отвесно спускаща се дупка, захлупена с тежък камък. Канадецът отмести камъка, а Фабиан се спусна по едно ласо. Във вътрешността на гробницата — немного високо и широко четвъртито помещение, беше напълно тъмно. Фабиан заопипва наоколо и се натъкна на вкаменения труп на вожда.

За тялото на Аречиса, граф Де Медиана, имаше достатъчно място. След като наследникът прибра всичко ценно, което покойникът имаше в себе си, Боа роз свали шапка и изрече кратка молитва. Диас се спусна в гроба да поеме трупа на своя предводител и да му отреди място долу. После входът бе затворен по стария начин, и то така, че да не се забелязва и най-малката следа от извършеното.

Канадецът пристъпи към Фабиан и му подаде ръка.

— Сега, сине мой, ти си граф Де Медиана и си не само господар на бонансата, но и притежател на всичко онова, което дон Антонио остави след себе си. Аз ти давам клетва за вярност като първия, който ще се нарича твой слуга, и те моля само да ми запазиш едно местенце в сърцето си за дните, които Бог ми е отредил още на земята!

Фабиан го обгърна любвеобилно с ръце.

— Не мой слуга, а мой татко си ти. При мен ще намериш всичката любов и уважение, които ти се полагат — сега и винаги.

Пепе също му подаде ръка.

— Дон Фабиан де Медиана, не забравяйте Пепе Сънливеца, когато един ден станете голям господар.

— За да станете такъв — допълни Диас, — вероятно ще се нуждаете от нашите свидетелски показания. Разчитайте и на мен, сеньор. Аз никога няма да забравя деня, в който с вас и господарите на саваната съдих един гранд от гордата прародина.

— Сеньор Диас, присъединете се към нас! — помоли Фабиан. — С експедицията няма да ви провърви, а в наше лице ще намерите мъже, които ще оценят компанията ви по-добре от авантюристите, които досега сте съпровождали.

— Благодаря ви, дон Фабиан! С удоволствие бих откликнал на желанието ви, но аз бях подчинен на дон Естебан и сега имам задължението да го заместя. Вие сами ли ще се връщате, или може би ще решите да дойдете с мен до лагера?

— Ние нямаме нищо общо с хората от вашата експедиция — рече Боа роз — и сами сме в по-голяма безопасност, отколкото при тях.

— Но как се каните да пренесете съкровището от бонансата си, като нямате нито ездитни животни, нито коли?

Канадецът и Пепе погледнаха Фабиан въпросително. Този сведе замислено поглед към земята.

— Татко — заговори той най-сетне, — ще ми се разгневиш ли, ако оставя всички тези съкровища тук?

— Как? — извика Диас удивен. — Искате да оставите едно богатство, с което може да се купи цяло кралство, да падне в ръцете на диваците или експедицията?

— Не се ли отказахте самият вие от това богатство, когато стояхте край бонансата? — усмихна се Фабиан.

— Защото знаех, че принадлежи не на нас, а на вас.

— Аз не искам да го оставя нито на златотърсачите, нито на индианците, но...

— Санта Лаурета, какво се тъкмите всъщност да правите с него? Спомнете си само драгоценната златна буца, която коства живота на свирача на лютня! Мисля, че с нея може да се закупи всичката риба тон, улавяна през последното десетилетие в дяволската акватория на Сеута.

— Правилно, Пепе, тя коства живота на Ороче. Това злато има пъклена власт. Спомнете си и вие, сеньор Диас: Марко Ареляно, повечето мъже от вашата експедиция, а сега и самият дон Естебан заедно с Кучильо — всички те трябваше да изкупят със смърт своя ламтеж по метала. Ние ще заровим съкровищата, ще ги скрием така, че никой да не ги намери. По-късно може би ще ни потърбват и тогава ще можем без риск да ги отнесем на сигурно място.

— Прав си, сине мой — изрази съгласието си канадецът. — Хайде да идем до плейсъра и да видим какво може да се направи!

Само мъже като тези четиримата можеха да гледат такова изобилие от изкусителния метал, без да бъдат обладани от мощта на златото. Въпреки това Пепе се чувстваше особено — беше като опиянен от вида на бляскавите камъни, изпълващи долината в такова количество, каквото човек едва ли би сметнал за възможно.

— Вземете ножовете и ми помогнете! — помоли Фабиан. Меката почва на долината не създаваше големи препятствия на усилията им. Изливащите се от време на време пороища от планините я бяха подкопали и бяха подготвили работата. До настъпването на вечерта скриха цялото злато така, че само те, посветените, биха могли да го открият.

— Дотук бях задължен да ви помогна, сеньорес — заговори Диас, — но сега дългът ме зове. Вие какво ще правите?

— Вече е тъмно — отвърна канадецът, — така че днес няма да напускаме района, а ще установим бивака си горе на пирамидата, защото там ще бъдем най-добре защитени при евентуално нападение.

— А на сутринта — прибави Пепе — ще проследим дирята на Бараха. Той е единственият неканен, който знае за бонансата. Ние трябва по един или друг начин да му затъкнем устата.

— Сторете го — даде одобрението си Диас. — Той е убиецът на Ороче и трябва да бъде наказан. Що се отнася до мен, бъдете сигурни,

че никой няма да чуе и думица за златото. То принадлежи на вас, дон Фабиан!... А сега сбогом!

— Сбогом! И ако имате нужда от три чифта ръце, знаете къде ще се намираме до утре — отговори канадецът. — Би ме учудило, ако червенокожите не са направили нова визита на лагера ви.

Те си подадоха ръцете.

— И приемоте моята благодарност, сеньор Диас — обади се Фабиан, — за помощта, която днес ни оказахте. При първа възможност на драго сърце ще ви се отплатим!

— Не вие, а аз съм този, който трябва да благодари. Вие пощадихте великодушно живота ми, докато се отнасях враждебно към вас. А че после взех участие в съда, просто си беше мой дълг. Останете със здраве!

— Бъдете и вие здрав! — прозвуча към убиеца на индианци. Диас изчезна в мрака и неговите бързо отдалечаващи се стъпки заглъхнаха в безмълвието на нощта.

Тримата ловци пренесоха пушките на дон Естебан и Кучильо заедно с чуловете и седлата на убитите коне на върха на пирамидата, където устроиха лагера си.

— Огън няма да палим — предупреди канадецът. — Той би светил надалеч в равнината и би примамил враговете.

— Е, вечерята ни ще е студена! — реши нещата Пепе.

Той извади няколко парчета сушено месо, а Боа роз даде на всеки определено количество пиноле — популярно мексиканско ястие, което се състои от печено царевично брашно, примесено с малко захар и канела.

След скромната вечеря Фабиан помоли да поеме първата смяна. Събитията от днешния ден така го бяха разтърсили душевно, че чувстваше необходимост да остане насаме с мислите си. Двамата приятели се увиха в одеялата си и затвориха очи, за да се подсилят чрез съня за предстоящите напрежения...

---

[1] *Quercus robur sessiliflora* (Б. пр.) ↑

[2] гринго (исп. *gringo*) — американец (Б. пр.) ↑

[3] боуи найф (англ. *bowie-knife*) — дълъг нож с двустър край (Б. пр.) ↑

[4] *Go on!* (англ.) — Продължавай! (Б. пр.) ↑

9. ОБСАДАТА

Плененият Бараха бе вързан за ствола на един дъб. Той виждаше пред себе си смъртта в най-ужасния ѝ лик, тъй като няколко червенокожи изпълняваха около него страховит танц. Други пък, в очакване Черната птица да даде знак за започване на мъченията, бяха изтръгнали железата от обкова на горящите фургони и ги нажежаваха, за да ги използват като инструменти за инквизиция. Всички онези, които не бяха успели да се снабдят с такива железарии, заостряха колове, точеха ножове или дялкаха колчета, които щяха да забиват в месата на пленника.

Бараха още отсега преживяваше всички мъки на една болезнена смърт. Той си припомняше ужасяващите описания на стария Бенито и сега би бил благодарен на стрелеца за един милостлив куршум, който да го избави от бавната умирачка.

Един от индианците пристъпи към него. Голяма рана, причинена от камата на някой бял, пресичаше гърдите му и въпреки превръзката от дървесна кора кръвта продължаваше да блика отдолу. Той натопи пръста си в нея и изтегли по лицето на Бараха една линия от челото до брадата.

— Бледоликият ще ми даде половината от лицето си. Половината чело, окото и бузата са мои. Аз ще му ги изтръгна, докато е още жив.

Приближи друг.

— Скалпът на бледоликия принадлежи на мен. Аз плених белия! Той прекара ножа си толкова близо около косата му, че Бараха кажи-речи почувства острието.

Трети го мереше с ядовито искрящи очи.

— Ще има ли бледоликият смелостта да подхване предсмъртната си песен? Ако мълчи, ще му изрежа езика!

Наоколо се разнесоха викове, признак на нетърпение. Диваците искаха жертвата да им бъде предадена. Черната птица се надигна, за да даде знак за започване на мъченията.

Но явно смъртният час на Бараха още не беше дошъл. Една непозната фигура пристъпи към огъня, край който седеше вождът. Тя носеше облеклото на папагосите.

— Ел Местисо! — извика Антилопата, който бе заел място до страната на вожда.

— Да, Ел Местисо — прозвуча гордият отговор на разбойника. — Той идва, за да поздрави своите червени братя.

— Каква пътека видяха краката на моя брат? — попита вождът.

— Неговата пътека вървеше през страната на бледоликите, където синовете на апачите откриха коне.

Черната птица наостри слух.

— Моят брат е видял децата на апачите?

— Той ги видя и се би на тяхна страна. Якия дъб падна заедно с всички червенолики в ръцете на белите.

Лоша беше вестта, донесена от метиса, ала по достойното лице на вожда не трепна и мускул.

— Те са се преселили при Великия дух във Вечните ловни полета. Черната птица обаче ще отиде при бледоликите и ще вземе по двайсет скалпа за всеки от своите синове. Нека брат ми се огледа. Земята днес вече пи от кръвта на белите и остана само един, който ще вие от болка на кола за прослава на победата на апачите.

Ел Местисо погледна към пленника.

— Ще ми позволи ли моят брат да говоря с бледоликите?

— Брат ми може да прави каквото иска!

Разбойникът на саваната пристъпи към Бараха.

— Как ти е името?

— Бараха.

— Ти си от експедицията, която някой си дон Естебан е повел от Тубак към Апачерията?

— Да.

— Намерихте ли злато?

Чертите на пленника се проясниха. Той разбра, че метисът не е индианец, и мигновено скрои план за спасение.

— Да.

— Колко?

— Толкова, че човек би могъл да купи цяла Сонора с него.

— Caramba^[1], правиш си майтап на кола на мъченията!

— Хич не ми и хрумва. Видях злато, казвам ви, късове като юмрук, товар за една кола. При това една буца, голяма най-малко колкото главата ми. Искате ли да го имате?

— По дяволите, дали съм искал!

— Освободете ме тогава! Срещу моя живот ще ви издам бонансата.

Метиса го погледна в очите, сякаш искаше с погледа си да проникне до дълбините на душата му.

— Истината ли казваш?

— В името на Светата Дева, да!

— И златото наистина е в такива големи количества?

— Да.

— Кой знае още за бонансата?

— Трима бели, които сега се намират там.

— Трима? Техните мигове са преброени! Но я кажи, чувал ли си някога за Ел Местисо?

— За Ел Местисо и Мано Сангриенто, да.

— Аз съм Ел Местисо. Сега сигурно ти е ясно, че при мен те очаква нещо къде-къде по-лошо, отколкото при апачите, ако се опиташ да ме мамиш?

— Аз не лъжа — отговори Бараха, оглеждайки ужасния човек с изпълнен със страх поглед.

— Е, добре, тогава ще опитам да те освободя!

Той се върна при вожда.

— Черната птица няма да измъчва белия мъж.

— Той ще го измъчва.

— Не, защото Ел Местисо го казва. Моят червен брат ще освободи бледаликия!

Черната птица повдигна въпросително тъмните си очи. Ел Местисо беше мъж, за чието приятелство би принесъл в жертва и един апач, но такова искане той все пак не можеше да поставя.

— Той ще умре.

— Ще дам за него откуп на червения ми брат.

— Какъв?

— Стотици коне на бледаликите заедно с конярите.

— Той ще умре.

— Той ще живее, защото Ел Местисо ще заплати още със скалпа на най-великия команч, носен от саваната.

— Как се казва кучето на команчите?

— Соколово око.

— Соколово око? — Очите на вожда проблеснаха гневно, а и Антилопата не успя да потисне едно движение на изненада. — Истината ли говори моят брат?

— Ел Местисо изричал ли е някога лъжа?

— Черната птица вярва на своя брат. Ще получи ли той скалпа на Соколово око?

— Да.

— И конете с конярите на бледоликите?

— Да.

— Къде ще ги намери той?

— Нека моят брат ми даде дванайсет от воините си, за да отида да взема скалпа на команча, а той веднага да потегли със своите бойци към Бизоновото езеро, където ще се срещна с него. Бледоликите ще са там със стадата си.

— Кога ще бъде той там?

— След четири слънца.

— Моят брат ще получи пленника. Нека той вземе дванайсет воина на апачите и да потегли. След четири слънца Черната птица ще бъде с цялото си племе край Бизоновото езеро, за да се срещне с него.

Когато Ел Местисо се отдалечи, Черната птица продължи, обръщайки се към Антилопата:

— Черната птица е ранен и не може нито да върви, нито да язди. Той ще води своите воина на бойни канута към Бизоновото езеро.

— Не иска ли той да преследва тримата бели ловци?

— Вождовете на горите са силни и умни. Те ще се спуснат до водата и ще бъдат стигнати от апачите. Нека Антилопата, моят син, вземе десет от воините ми и да върви по техните дири. Черната птица ще го чака при Бизоновото езеро.

Докато опитният и прозорлив вожд нахвърляше набързо плана за бойния поход, Ел Местисо приближи до Бараха и преряза с ножа ремъците му.

— Ти си свободен, но засега ще ме придружаваш. Най-малкият опит за бягство ще ти коства живота.

Диваците понечиха да дадат израз на недоволството си от освобождаването на пленника, ала се успокоиха, като чуха каква цена ще им бъде заплатена за това.

Ел Местисо си подбра дванайсет силни индианци и замина. Черната птица събра останалите при гаснещата светлина на огъня и се насочи с тях към реката.

На известно разстояние от лагера Ел Местисо се натъкна на баща си, който го чакаше. Разговорът между двамата бе подслушан от Диас, който препусна към Златната долина. Но нощта беше тъмна, а спящият се кон на Кучильо толкова уморен, че не напредваше бързо. На всичкото отгоре Диас се обърка на няколко пъти в тъмницата. Ето защо пристигна при пирамидата само няколко минути преди индианците.

Междувременно тримата ловци бяха прекарвали в сън, редувайки се в стражата, част от нощта. Канадецът тъкмо събуждаше Пепе, за да му предаде поста, когато долови шума от приближаващ се конски тропот.

— Някакъв ездач, Пепе! Кой ли може да е?

— Сигурно някой беглец от лагера. Та нали чухме стрелбата. Може би червенокожите са победили и златотърсачите са хукнали на всички страни.

— Той идва право към нас.

Ездачът действително стигна до пирамидата и спря коня си.

— Сеньор Боа роз, сеньор Пепе, дон Фабиан!

— Аа, сеньор Диас, вие! — позна го канадецът по гласа. — Какво има, че така неочаквано се връщате при нас?

— Трябваше да ви предупредя. Индианците са господари на равнината. Само аз и Бараха, който се връщаше към лагера, се изплъзнахме. Той ви издаде и диваците идват насам, за да присвоят бонансата.

— По дяволите, тогава ще е най-добре да им се махнем от пътя.

— Няма как да го сторите, понеже нямате коне, а те са вече наблизо.

— Качете се при нас. Нашата крепост няма да им се даде!

— Не мога. Трябва да тръгна веднага към Бизоновото езеро, за да предупредя дон Агустин Пена, че ще бъде нападат от апачите.

— Препускайте тогава, сеньор Диас, препускайте — викна Фабиан, който се бе разбудил по време на разговора. — Препускайте, за да стигнете навреме, и поздравете хасиендерото и... дъщеря му от мен! Ние ще ви последваме по най-бързия начин, веднага щом ни се удаде възможност да се разкараме оттук.

— Колцина са червенокожите? — поиска да знае Пепе.

— Само дванайсет. Другите са поели към Бизоновото езеро, както предполагам.

— Само дванайсет? Ще ги опаткаме!

— При тях има и двама мъже, облечени като папагоси.

— И с тях ще се запознаем!

— Тогава сполука, сеньорес, и точни куршуми... Аддиос!

Той обърна коня и препусна в галоп.

В този миг откъм района, където лежеше конят на индианския убиец, се разнесе лаят на чакал.

— Вече си намери плячка — отбеляза Пепе.

— Мислите ли? — възрази Фабиан. — На мен ми се стори, че звукът не дойде от гърлото на животно, а на човек.

— Възможно е, сине мой — обади се Големия орел. — Твоите уши са по-млади от нашите и следователно различават по-вярно. Може би някой от червенокожите се е промъкнал напред, за да разузнае дали могат безопасно да приближат.

— Което умеят те, можем и ние! — рече Пепе.

И при последната дума беше вече изчезнал зад ръба на платформата.

— Пепе, остани! — предупреди Боа роз полугласно, ала вече нямаше как да бъде чул от чевърстия мигелет.

Пепе се спусна тихо по стената на пирамидата и запълзя с цялата необходима предпазливост към мястото, откъдето бе дошъл лаят. Стигна благополучно до червения кон и установи, че Фабиан не се е заблудил.

Трима мъже стояха встрани, разговаряйки помежду си, докато индианците бяха по-близо до трупа. Дормилон се приближи, за да чуе разговора им.

— Та къде се намира бонансата?

— Златната долина е разположена отвъд височината отсреща, но ловците пренесоха цялото ѝ съдържание в индианския гроб.

— Тогава нашият път минава през техните скалпове! Те още ли се намират на канарата?

— Да. Видях ги как се устройваха там горе за през нощта.

— Те не подозират за нашето идване, но няма начин да не са оставили пост. Тази местност ми е добре позната, защото зад тези планини е хранилището на нашето кану, когато се намираме в Апачерията. Трима храбри ловци биха могли да отбраняват пирамидата срещу цяло индианско племе, ако не бъдат нападнати от височината, откъдето се стоварва водата. Ето защо трябва да се качим там, преди ловците да са усетили присъствието ни. Тук ще оставим само подсигурителна стража, за да не могат да избягат от тази страна, когато на сутринта започнем да обстрелваме пирамидата.

Той се обърна към индианците да им даде нареждане. Осем от тях се разпръснаха по ширината на долината. Другите четирима последваха тримата мъже, заобикаляйки възможно по-отдалеч гробницата, към клисурата, по която се бяха изкачили предния ден Бараха и Ороче.

Пепе не можеше да ги задържи, макар много да му се искаше. Той и спътниците му бяха изпаднали в крайно опасно положение. Върна се предпазливо по обратния път към гробницата.

— Е? — попита канадецът.

— Видях ги всичките. Наистина са дванайсет червенокожи и трима бели, сред които почитеният сеньор Бараха. Той ги излъга, че сме пренесли съдържанието на бонансата във вътрешността на пирамидата.

— Аха — предположи веднага Големия орел, — той е бил пленен и им е обещал златото като откуп. А като се е спасил от голямата беда, се опитва да се отърве с лъжа. Вероятно си мисли, че ние ще се избием взаимно и той ще остане единственият притежател на бонансата. Къде са?

— Разделиха се. Осем червенокожи ни затварят пътя към равнината, а другите са вече над водопада, за да подхванат на утрото битката.

— Умно замислено!

— Все още имаме време да се измъкнем. Пътят към онова възвишение остава открит.

— Страхувате ли се, Пепе? — запита Фабиан.

— Сеньор, подобен въпрос мога да позволя само на вас! Врагът ще ни стига с куршумите си и макар да е много жалко за две стари момчета, каквито сме аз и Боа роз, то не бих желал все пак младият граф Де Медиана да остави скалпа си в степта.

— Успокой се, Пепе — обади се канадецът, — младокът нямаше лошо намерение. Не ми се напуска плейсъра, преди да затворя устата на последния нехранимайко, знаещ за него — а той нали още не го е издал. Пък и нашето положение не е чак толкова лошо. Ние имаме нашите добри пушки, карабината на Кучильо и чудесната английска двуцевка на дон Естебан. Това ми се струва достатъчно срещу дванайсет червенокожи и трима бели негодъи, които всъщност не са достойни дори за куршум.

— Ами неблагоприятната ни позиция?

— Може да бъде подобрена. Имаме седла и чулове, а тук се търкалят достатъчно камъни, за да изградим един бруствер, зад който да сме в пълна безопасност.

Тримата мъже веднага се заловиха за работа и изградиха нещо като зид. Двата могъщи смърча, чиито стволоче се бяха вкоренили в гробницата, свеждаха ниско гъстите си клони. Между тях също оформиха с помощта на седлата и чуловете една стена, която щеше да предлага добра защита.

— Сега сме готови — рече Боа роз. — Тези чулове са по-добра закрила и от камъните, които могат да ни наранят; те спират куршумите, като ги улавят. Ние сме напълно екипирани за отбрана. Оръжия и муниции имаме достатъчно и съм много любопитен кой ще удържи фронта — Господарите на саваната или червените и белите обесници, с които се налага да се запознаем.

— Дотогава обаче разполагаме с няколко часа. Сега аз съм на пост, а вие лягайте, защото не е трудно да се предположи, че утре ще се нуждаем от всичките си сили и внимание.

Канадецът се зави в одеялото си и скоро заспа така здраво, сякаш се намираше на абсолютно сигурно място. С Фабиан нещата стояха другояче. Той беше възбуден от вчерашните събития и предпочете да пази с Пепе.

Те разговаряха само шепнешком, а когато на изток започна леко да розовее, разговорът им замря напълно.

Ставаше по-светло. Вятърът се усилваше и разкъсваше облаците и мъглата, докато скоро съвсем ги прогони.

Сега ловците можеха да видят какво бяха предприели техните врагове. Периферията на пътя, водещ към височината, беше маскирана с изкуствено насадени храсти и издънки, зад които враговете намираха укритие или поне не можеха да бъдат забелязани.

— Вече е достатъчно светло, за да очакваме куршумите им — рече канадецът. — Но какво е това? Една ръка се движи насам-натам над храстите като знак, че искат да преговарят с нас. Нека изпълним от учтивост волята им!

Той също вдигна ръка над каменния бруствер, давайки по този начин съгласието си.

Показа се една фигура.

— Санта Лаурета, познаваш ли типа, Боа роз? — попита Пепе изненадано.

— Сан меле, наистина, разбойникът убиец! Където е той, то и баща му Мен руж не е далеч!

— Слава богу, че най-сетне тези типове са пред нас! Аз няма да ги пратя на риболов за тон наистина, но затова пък ще сторя нещо по-добро за тях!

— Да, това е той — потвърди и Фабиан. — И скоро ще узнае как умея да боравя с неговата пушка!

Ел Местисо надигна гласа си. Ако не знаеше, че има бели ловци пред себе си, сигурно нямаше да дръзне да се изложи по този начин на вражеските пушки.

— Що за мъже сте вие там долу? — попита той.

— Веднага ще видиш, негоднико! — отговори заплашителният глас на канадеца.

Той изправи херкулесовата си фигура. Пепе също скочи и застана до него. Индианците отсреща нададоха радостни викове. Бяха разпознали тримата ловци, които им се изплъзнаха заедно с острова в Рио Хила по толкова необясним начин.

— Големия орел! — извика Ел Местисо.

— И Падащата светкавица! — допълни Пепе, здраво опрян на цевта на пушката си. — И къде се е дянал старият мошеник, нарекъл се Кървавата ръка?

До метиса се надигна мършавата, жилеста фигура на баща му.

— Ето, вижте го на! — изхили се той отсреща. Ние май се познаваме от доста време, а?

— От деня, когато един хубав приложен удар ви убеди, че косите на някои хора не са израсли от вашите кратуни. Какво искате от нас?

— Веднага ще чуете! Случайно да има под вас едно съкровище?

— Съкровище? Какво имаш предвид?

— Златото на бонансата.

— Каква работа имате вие с него?

— Предайте го!

— Аха! И после?

— После можете спокойно да си вървите.

— Много добре! С всичкия си багаж?

— С всичките си партакеша, но без оръжията.

— Отлично! Ако искате да преговаряте, трябва да говорите, както се разговаря с мъже, които не се плашат от закани. Кажете открито какво искате от нас... после ще чуете прямия ни отговор!

Ел Местисо направи знак и един индианец пристъпи към него. Докато двамата разговаряха, канадецът претърси със зорките си очи целия отсрещен храсталак.

— Пепе, искаш ли да водиш преговорите?

— Както кажеш!

— Виждаш ли там сред черешово-дафиновия гъсталак цевта на една пушка?

— Да.

— Внимавай. Веднага щом проблесне, падай. Куршумът вероятно ще се нуждае от толкова време, че между светкавицата и улучването да си на земята.

— Нямай грижа. Човекът отсреща няма да ме улучи!

— Но аз него! — врече се Боа роз, като се просна удобно на земята и така предпазливо провря дулото на карабината си между два камъка, че отгоре нямаше как да бъде забелязано.

— Вие вече познавате двамата разбойници? — попита Фабиан.

— Малко, сине мой. Един чудесен ден се бях опънал да поспя, докато Пепе бе отишъл да сръбне глътка вода. И тогава двамата негодяхи ме връхлетяха и вързаха, преди още да съм се събудил. Искаха да ми отмъкнат кожата, сиреч бобровите и моята собствена, и Кървавата ръка беше вече прекарал ножа около главата ми, когато Пепе

довтаса и с приклада му разясни кому всъщност принадлежи кожата. Тогава пуснахме мошениците да си вървят, ама по-добре да им бяхме показали пътя към Вечните ловни полета.

Отсреща отново се извиси гласът на метиса.

— Искате да знаете какво ви очаква? Предавате се безусловно!

— На кого?

— На мен. Има един мъж, който се казва Черната птица. Той би дал мило и драго да ви види при себе си и аз ще ви закарам при него невредими.

— Свърши ли?

— Да.

— Ето и отговора ни. Има един мъж, който притежава пушката ти. Вие ще опитате нейните куршуми!

— Кой притежава пушката ми? — попита Сан меле напрегнато. Фабиан се изправи.

— Още веднъж ли искаш да си вземеш сбогом с нея? — попита той, показвайки оръжието.

— По дяволите, Тибурсио Ареляно! Сега вече няма милост. Огън!

Отсреща проблесна, Ел Местисо, Мано Сангриенто и индианецът изчезнаха. В същия миг Пепе и Фабиан вече лежаха на земята. Вероломният куршум се удари в камък, а отсреща се чу силен вик. Куршумът на канадеца намери целта си.

Пепе измъкна ножа си и направи резка в стеблото на единия смърч.

— Един червенокож. Остават единайсет!

— Или трима бели, остават двама — рече канадецът. — Храстът, иззад който се стреля, имаше едно по-рехаво място и там ми се мярна не тъмно лице, а като че светлееше лицето на бял.

Неговото мнение веднага се потвърди. Шест ръце повдигнаха един бял над храстите и ясно се видя, че куршумът е пронизал главата му. Убитият полетя през ръба на скалите и се стовари с шумен ехтеж в дълбината на водния котел.

— Бараха! — отбеляза Фабиан.

— Да, Бараха — потвърди Боа роз. — Божието правосъдие го погребва на същото място, където неговата жертва Ороче намери своята смърт.

— И това правосъдие — прибави Дормилон — отреди той да падне пръв в битката, която сам подкладе. Сега замълча и последният, който можеше да издаде бонансата. Златото ви остава гарантирано, дон Фабиан!

— Според лъжливите сведения на вероломника те предполагат, че то е в гроба под нас и никога няма да намерят истинското място.

— Ала вечното жилище на твоя чичо ще бъде осквернено, сине мой. Но аз се надявам да застреляме от тях толкова, че да се откажат от намерението си. Ние сме трима, нека си разделим изходната линия на нападението на три участъка, като всеки държи под око един от тях с пушката си! Аз вземам онази част до вейките на дивата лоза, ти, Пепе, поemi левия фланг до лещака горе, а ти, Фабиан — средата.

— Аз ей сега ще си доставя един червенокож! — рече Пепе спокойно. — Нека ме изядат, ако зад малкия кипарис един индианец не е издигнал вигвама си.

Той подпря стабилно цевта на пушката си, прицели се и натисна спусъка. Силен вик даде да се разбере, че е улучил.

— Нехранимайковците са достатъчно добри да ни уведомят, че ни остава да продупчим още единайсет червени кожи — захили се той.

— От които една тозчас ще получи дупката си — добави Фабиан. Неговата пушка също прогърмя и втори вик потвърди, че е удържал думата си.

Отсреща настана тишина. След миг изтрецяха всички пушки на врага и куршумите зачаткаха пред и зад ловците в камъните на укреплението, но нито един не причини дори и най-малката вреда.

Последваха още няколко такива залпа, но със същия резултат. Издигнатата през нощта барикада се оказа ефикасна.

— Нека си прахосват барута и куршумите, ние ще стреляме само по сигурна цел — постанови Големия орел.

— Те искат да ни принудят към същото прахостничество — отбеляза Пепе. — Виждаш ли в моя участък над храстите снопче пера? Вързали са го за един клон и вярват, че ще стреляме по него.

— Клонът е забит в земята, защото не забелязвам и най-малкото движение. Зарежи ги! Като видят, че не се подлъгваме, ще станат нетърпеливи и ще размърдат клона. Това естествено ще стане, когато някой от тях запълзи по земята към него, за да го разклати. Тогава ти се

прицели отдясно, а аз — отляво, два фута към земята и смея да твърдя, че ще улучим типа.

Снопчето пера започна леко да се движи.

— Огън, Пепе!

От цевта на двете пушки блеснаха мълнии и трясъкът на изстрелите бе последван от нови яростни викове.

— Направи нова резка, Пепе, за да не сбъркаме в броенето!

— Още девет! Ако продължава все така, след два часа ще можем да приберем четиринайсет скалпа.

— Толкова бързо няма да се отървем, Пепе. Апачите ще проумеят, че по тоя начин няма да успеят да ни пипнат. Те ще свикат боен съвет, за да потърсят по-добра възможност.

Отсреща наистина стана доста спокойно. Изтече около час, а все още не се долавяше нито звук, нито движение.

— На нашите противници нищо не им иде наум. Би било полезно, ако се опитаме да отгатнем мислите им — забеляза Големия орел. — Какво е твоето мнение, Фабиан?

— Аз мисля, че те ще потърсят място, откъдето могат да ни достигат с куршумите си. Това е единственото, което би ни изложило на опасност, и аз се учудвам, защо отдавна не са го сторили.

— Имаха причина да не го извършат. Единственото място, от което сме изложени на техните куршуми, са онези остри скали, които са се наклонили една към друга. Но за да ги стигнат, трябва да изкатерят едно разстояние, което е доста късо наистина, но предоставя добра възможност за нашите пушки.

— Рано или късно ще опитат, татко, и тогава ще е добре да не са ни празни цевите.

— Така мисля и аз, а и двамата разбойници, ръководещи нападението, също го знаят. Те самите няма да се подложат на куршумите ни, а ще пратят червените горе, и то едва след като сме стреляли.

— Ние имаме пет пушки, за които те не знаят — рече Пепе. — Да спестим зарядите в нашите и да вземем другите в ръка.

— Правилно! Фабиан, сине мой, ти няма да стреляш, за да имаме три куршума в готовност.

Боа роз взе английската пушка на дон Естебан, а Дормилон посегна към карабината на Кучильо.

— И все пак ще стрелям! — отвърна Фабиан и в същия миг изстрелът му проехтя.

Той беше забелязал съвсем лекото потрепване на един храст. Вик не последва, но храстът се огъна под конвулсивно движение.

— Улучи, сине мой! Оня метис сигурно е дал заповед да не надават повече виковете. Пепе, една резка!

— Още осем! — отброи Пепе, докато правеше резката. Фабиан не беше свършил със зареждането, когато отсреща изгърмяха всички пушки. Дъжд от куршуми къртенше многобройни отломки от камъните, които летяха във всички посоки наоколо.

— Внимавайте — предупреди Пепе. — Те имат план, който искат да проведат и да прикрият с този огън, и нека ме скалпират, ако планът не е този, който вече отгатнахме!

— Изчакай тогава една пауза между залповете и изстреляй карабината — нареди канадецът. — Но дръж пушката си под ръка!... Сега!

Боа роз и Дормилон натиснаха спусъците. Предположението на прозорливия ловец се оказа вярно. Четирима индианци хукнаха с пушки в ръка нагоре към скалите, зад които Бараха и Ороче се бяха скрили при приближаването на Кучильо.

— Аз — първия, Пепе — втория, а ти — третия, Фабиан! — викна припряно Големия орел.

Три огнени лъча блеснаха измежду камъните. Трима от диваците се сринаха и само четвъртият достигна целта си и изчезна зад нея.

— Една., две... три резки. Още пет! — броеше Пепе, докато с видимо задоволство правеше белезите си.

— От петнайсет врагове осем вече паднаха! — ухили се канадецът. — По-малката половина навярно ще ни отвори повече работа, отколкото по-голямата. Притиснете се по-плътно до бруствера, иначе ще дадете на мошеника горе сигурна цел!

Предупреждението не закъсня. Пепе се беше проснал по гръб, за да зареди. Откъм скалите долетя куршум и удари в земята между двата му крака.

— Санта Лаурета, типът иска да ми развали обувката! Почакай малко, негоднико, ти няма да цъфтиш и вирееш дълго горе!

Канадецът промуши цевта на пушката си между камъните и заговори спокойно:

— Фабиан, сине мой, ти си с ботуши. Събуй единия и го изтичай надалеч от себе си, за да може червенокожият да види крак. Преди малко той стреля от дясната страна на скалите и за да ни заблуди сега, ще се прехвърли от лявата. Тя е наклонена към нас и колкото и плътно да прилепи пушката към канта, пак ще трябва да подаде лакътя и част от тялото си.

Фабиан изпълни инструкцията и празният ботуш се показва съблазнително на индианеца, който реши да стреля.

Двата изстрела се покриха така, че прозвучаха като един. Ботушът не беше докоснат, а дивакът се затъркаля, макар да бе подал само едната страна на лицето от ухото до окото, мъртъв по стръмния склон.

— Отлично! — похвали Пепе спътника си. — Пройдохата ще остави занапред обущата ни на мира. Осем белега^[2], още четири!

— Няма ли да е по-добре, татко — попита Фабиан, — ако пестим мунициите за собствените ни пушки? Ние не знаем колко от тях ще са ни необходими при похода до Бизоновото езеро, а разстоянието до отсрещния баир не е толкова голямо, че да пропускаме целта с другите пушки.

— Имаш право, сине мой. Вземи карабината, а аз ще си служа с двуцевката. Пепе нека си задържи неговата пушка!

Отсреща отново настъпи дълбока тишина, ненарушавана от никакъв звук. Очевидно пак се съвещаваха.

Ето че най-сетне при враговете настъпи промяна, която привлече вниманието на горските скитници. При най-външната точка на нападателната линия върху два плътно израсли един до друг ниски храста бе проснато бойно наметало от бизонова кожа.

— Какво възнамеряват ония? — попита Пепе подозрително.

— Ако нахвърлят едно върху друго три-четири такива наметала, ще се сдобият с укрепление, което дори нашите пушечни куршуми няма да пробият. Защо обаче строят такъв бастион на фланга, откъдето все пак не могат да се целят с безпогрешност в нас?

— Ще им пратя един куршум. — изрече Пепе.

— Остави на мен! — помоли Боа роз. — Бих желал да изпитам веднъж далекобойността на това оръжие.

Боа роз трябваше да се цели странично и подаде цевта от камъните по-навън, отколкото досега. Натисна спусъка, но в същия

момент куршумът на Ел Местисо удари с такава сила пушечната цев, че изтръгна оръжието от ръцете му и го запокити далеч в езерото.

— По дяволите, добър изстрел беше! — извика канадецът, разтривайки ръката си. — Това не беше никой друг, а оня метис! Но сега поне знаем каква е целта на кожения параван. Разположили са го толкова косо там, за да подаваме при целенето цевта по-навън. Те искат да ни разоръжат и аз съм доволен, че при този изстрел не използвах моята пушка, която щеше да отлети като двуцевката на дон Естебан. И за тая работа трябва да благодаря на идеята ти да пестим личните муниции, Фабиан!

Пепе взе един откършен от изстрела клон и с помощта на ножа му придаде формата на пушечна цев.

— Боа роз, я ми направи услугата да стреляш с това дърво, а аз през това време ще прогоря една дупка в кожата на сеньор Местисо!

— Дали ще ни сметнат за толкова наивни, че при загубата на пушката да стреляме още веднъж на сериозно?

— Да опитаме все пак!

Той се пригответи за стрелба, а Големия орел бавно и предпазливо провря клона между два камъка, както го бе сторил преди това с пушката.

И отсреща наистина пропука изстрел. Клонът бе улучен и се завъртя вихрено във въздуха, но Пепе на свой ред натисна спусъка. Един вик удостовери, че куршумът му не е пропуснал целта си.

— Нова резка! — провикна се той ликуващо.

— А може би не, Пепе! — отвърна канадецът. — Викът не ми прозвуча като смъртен, а като на ранен. Дяволът трябва да закриля тоя метис, за да не е смъртно улучен.

Отново мина дълго време, без да се случи нещо особено. Здрачът вече не беше далеч, а отсреща все още владееше дълбоко мълчание.

— Сигурно искат да изчакат нощта, за да ни нападнат — подхвърли Пепе.

— Вероятно няма да го сторят. Ние сме трима срещу шестима. Нашата крепост е непревземаема. Напротив, аз имам голямо желание ние да нападнем изневиделица. Ако се възползваме от онази клисура, можем да им се явим в гръб.

— Но това е и техният път към нас.

— Много е вероятно — забеляза Фабиан — да предприемат нещо, с което да попречат на бягството ни, защото им е ясно, че ние ще използваме тъмнината, за да напуснем пирамидата. Пътят към равнината надолу е...

Той спря по средата и посочи с ръка.

— Виждаш ли, татко, че имах право?

Там, където лежеше застреляният кон на индианския убиец, се движеха фигурите на двама индианци, към които скоро се присъединиха още двама. Те насядаха до трупа и заеха позиция, от която стана ясно, че са решили да прекарат по-дълго време там.

— Искат да ни затворят. Ха, това трудничко ще им се удаде — рече Боа роз. — Пътят през хълма, по който дойдохме, ни остава... По дяволите, мошениците и там ни отрязват квитанциите!

Тримата мъже обърнаха очи и съгледаха Кървавата ръка и Сан меле, които насъбираха голям куп вършини и клони. Огънят щеше да осветява през по-голямата част от нощта цялата местност.

— И въпреки това трябва да слезем от пирамидата, ако искаме да видим сметката на разбойниците — заяви Фабиан. — Апачите са тръгнали към Бизоновото езеро, за да нападнат дон Агустин, и аз трябва да отида да му помогна.

Канадецът се подсмихна леко.

— Ще се справим, сине мой. За Пепе и мен тези четирима индианци не са прекалено много, ако ги изненадаме в мрака. После ще имаме свободен избор или да се отправим веднага към Бизоновото езеро, или да сгачим двамата мошеници изотзад.

— За теб и Пепе? Но нали и аз ще съм на линия!

— Не, сине мой, с това не мога да се съглася! Двама са по-сигурни от трима, а за да се застраховаме, не бива да оставяме крепостта си без гарнизон. Един трябва да остане да я пази, докато другите се справят с четиримата червенокожи, и за това ще е най-добре да се погрижиш ти.

Фабиан не се отказа от протестите си, ала гласовете бяха два към един и накрая трябваше да се примири.

Малко след като се стъмни, откъм струпаната клада се изви висок ярък пламък, който освети само едната страна на пирамидата. Останалата част от околността продължаваше да тъне в пълен мрак.

— Сега му е времето — обади се Падащата светкавица.

— Не — възрази Големия орел, — трябва да изчакаме, докато враговете поотслабят вниманието си.

След повече от час канадецът се изправи.

— Сине мой, ние ще вървим!

— Наистина ли без мен, татко?

— Да. Ти трябва да охраняваш нашата крепост, на която пак ще трябва да разчитаме, ако не ни се удаде да разкараме индианците от пътя си.

Боа роз не искаше да признае, че единствено грижата за живота на неговия любимец го подтикваше към тази мярка.

— Не ми се вярва — продължи той — по време на отсъствието ни да те застраши някаква опасност, а и нали ще се отдалечим само за няколко минути? Но ако въпреки това се случи нещо, при един изстрел от твоя страна ние веднага ще дотърчим. Хайде, Пепе!

Дормилон също се надигна. Те взеха пушките си, напуснаха тихомълком лежащата в пълна тъма платформа на пирамидата и се спуснаха по откоса.

Едва бяха изчезнали в мрака и от другата страна се появиха два силуета.

— Най-сетне една хитрост успя, старо! — прошепна Ел Местисо. — Те се канят да премахнат червените и нека си го правят. Ние през това време ще се промъкнем горе и ще очистим Тибурсио. Той трябва да ни даде моята пушка и косата си. Когато ония се върнат, ще ги посрещнем с куршумите си. Веднъж пирамидата да е в ръцете ни, нищо няма да могат да ни направят. Ти се изкачи отгук и като стигнеш ръба, създай някакъв шум, който да насочи вниманието му към теб, а аз ще го върхлетя!

Кървавата ръка се приготви да се подчини на заповедта на сина си.

Фабиан седеше на платформата и се заслушваше в нощта. Беше угрижен за своите спътници, които тръгваха срещу немалка опасност. Но по-голяма грижа му създаваше мисълта за дон Пена и дъщеря му. Двамата разбойници, които веднъж вече бяха нападнали хасиендерото и щерка му, най-вероятно знаеха за строежите на апачите и може би дори бяха решили да вземат участие в тях. Не го свърташе на едно място, искаше му се да тръгне бързо към Бизоновото езеро. Минутите на отсъствие на двамата му спътници се разтегляха в часове.

По едно време му се стори, че долавя шум недалеч от ръба на платформата. Припълзя нататък и видя тъмна фигура, която възнамеряваше да се качи.

— Пепе! Татко!

— Да!

— Как мина?

— Добре! — отговори фигурата.

Фабиан разбра, че това не беше нито Пепе, нито Боа роз. Вдигна пушката за удар и... почувства ръката си приклепена. Оръжието му падна и се плъзна надолу по пирамидата.

Първият от двамата мъже също се изкатери на платформата и младежът се видя пленен от двама души, силни като великани, в които разпозна метиса и Кървавата ръка.

Вече не можеше да стреля, затова нададе силен вик, който процепи надалеч нощната тишина.

— Забий му ножа, старо! — повели Ел Местисо, тъй като двете му ръце държаха Фабиан.

Кървавата ръка оголи острието. Фабиан се отскубна, сграбчи собствения си нож и замахна към стария. Прободен в мишницата, Мано Сангриенто пусна оръжието, за да му изтръгне ножа. Фабиан повтори вика си. Ръкопашният бой се водеше от тримата биещи се по цялата платформа. Те достигнаха ръба ѝ и паднаха надолу, опитвайки да се задържат един за друг.

Фабиан падна на земята в безсъзнание — беше ударил главата си в камък. Сан меле беше първият, който се съвзе.

— Жив ли си, старо?

— Да.

— Обесникът е замаян. Бързо, хващай го и нагоре с него.

— Довърши го!

— Сега не. По-добре горе. Чуваш ли, другите двама идват? Те вече изкачват пирамидата. Не можем да се върнем горе. Да се махаме!

— Преди туй ще го намушкам!

— Посмей само, тъпако! Ако го оставим мъртъв, нищо не печелим. Вземем ли го обаче като пленник, те ще ни следват, додето ги пипнем. Да се омитаме с него, казвам ти!

Кървавата ръка се подчини. Те сграбчиха Фабиан и се отдалечиха от пирамидата, от чиято платформа се разнесоха викове на ужас и

ярост.

Канадецът и Пепе се бяха промъкнали надолу към равнината и стигнаха незабелязано до конския труп, където индианците все още седяха заедно. Те си мислеха, че белите ще следват индианския метод и ще започнат начинанието си едва на зазоряване. Ето защо не напругаха особено вниманието си.

— Няма да ни затруднят много — прошушна канадецът. — Напред!

Те запълзяха с нечути змиевидни движения към червенокожите. Когато бяха на няколко крачки от тях, оставиха пушките. Надигнаха се и с бързината на светкавица се спуснаха върху нищо неподозиращите врагове. Пепе избърса кръвения си нож и рече:

— Дванайсет резки. Приключихме с червените!

В този миг прозвуча първият вик за помощ на Фабиан.

— Санта Лаурета, кой беше това?

— Фабиан! — извика канадецът, грабна устремно пушката си и полетя с дълги скокове към пирамидата; Пепе след него, сграбчил на свой ред пушката си.

Не бяха изминали и половината от пътя, когато се разнесе вторият вик.

— По-бързо, за бога, по-бързо, Пепе! — викна канадецът. Страхът за Фабиан му придаваше към силата на исполин и пъргавината на тигър. Без да проверява дали Пепе го следва, той се носеше по равнината. Като стигна до пирамидата, заподскача нагоре към върха, без да проявява предпазливост.

— Фабиан! — извика, стигайки горе. Никакъв отговор.

— Фабиан, дете мое, сине мой! — повтори в ужасен страх. Чуваше се само пъхтенето на катерещия се Дормилон.

— Къде е? — попита той, останал без дъх, когато стъпи на платформата.

— Изчезнал е, не зная къде!

— Тук ли е пушката му?

Започнаха да търсят.

— Няма я.

— Значи нищо не му се е случило — успокои го Пепе. — Оръжието му си е у него и той щеше да стреля, ако го застрашаваше някаква опасност.

— Не, той не се е отдалечил доброволно, а е бил нападнат и отвлечен. Ел Местисо отново притежава пушката си — отговори Боа роз и могъщият му глас изтътна като гръмотевица в нощта: — Фабиан!

И този път без отговор.

— Надолу, Пепе! Трябва да изследваме подножието на пирамидата!

Те се смъкнаха по стръмния откос и закрачиха в трескава възбуда около гробницата. Кракът на Дормилон се натъкна на нещо твърдо. Той го повдигна.

— Боа роз, ела тук! Имам една следа — тук между камъните лежи пушката на Фабиан!

Канадецът побърза да дойде и взе оръжието в ръка.

— Още е заредена. Той е бил надвит в ръкопашен бой. О, защо не беше ден, тогава всичко щяхме да прочетем по следите!

Боа роз погледна безпомощно нагоре. Някакво матово сияние се мержелееше в мрака. Той се изкачи няколко крачки и взе предмета.

— Неговият нож!

— А тук е шапката му! — извика Пепе. — Санта Лаурета, имаш право, той е бил нападнат.

Фактът беше неоспорим.

— Фабиан! — изрева канадецът така, че ехото прогърмя от скалите.

Високата му фигура тръпнеше под могъщата възбуда и ужасен гняв се таеше в тона му, с който, слагайки пестник на рамото на Пепе, се врече тържествено:

— Ние ще го намерим, жив или мъртъв! Но горко на тези, които са се осмелили да го докоснат! Те ще умрат, та ако ще и самият сатана да ги закриля!...

---

[1] Сaramba (исп.) — Дявол да го вземе! (Б. пр.) ↑

[2] Читателят е забелязал, разбира се, че Пепе брои само индианците (Б. пр.) ↑

10. ПРЕСЛЕДВАНЕ

Предния ден следобед един ездач следваше брега на Рио Хила, оглеждайки внимателно земята. Мъжът беше мускулист, носеше фино салтилско серапе, гамаши от яркочервено сукно и мокасини с изключително богата орнаментировка. Главата му беше покрита с нещо като тюрбан, през който се виеше лъскавата кожа на гърмяща змия.

От време на време той спираше и слизаше от коня, когато се съмняваше дали все още е на вярната следа. Преследваните бяха двама мъже, защото, когато дирята им приближаваше до реката, във влажната почва непогрешно се различаваха отпечатьците от два чифта различни крака.

Внезапно той спря изненадан. Следата се пресичаше странично от конски отпечатьци, насочващи се към реката. Ездачът се подвоуми коя диря да последва. Той беше команч. Изискваше се необикновен кураж, за да навлезе в ловната територия на най-върлите врагове на неговото племе.

След къс размисъл той взе решение и се насочи към реката. На едно място на брега ездачът беше разседлал коня си и го бе вкарал в реката. Животното трябва да е било много изморено, а може би и болно. После мъжът отново бе препуснал по следите на другите двама.

Тревата, върху която е било сложено седлото, бе все още ниско полегнала, а и водата, смела калния бряг, бе все още мръсножълта във вдлъбнатините от копитата. Ездачът беше напуснал реката едва преди пет минути.

Команчът смушка животното си и се приведе ниско напред, за да не загуби дирята при бесния галоп. Скоро видя преследвания пред себе си.

Непознатият го забеляза, но посред Апачерията той очевидно не намираще повод за тревога и спря коня си. Едва когато преследвачът приближи и си видяха шарките по лицето му, апачът се обърна и смушка коня, за да избяга.

Животното беше изтощено и накуцваше.

— Куче, чакал, крастава жаба! — извика команчът подире му. — Апачът на собствената си земя се страхува от команча. Страхът е загризал сърцето му. Той може само да краде коне и да бяга!

Понечи да свали обкованата със сребърни гвоздеи пушка от рамо, но размисли. На вражеска територия шумен изстрел можеше да означава неговата гибел. Разви ласото и го завъртя над главата си.

— Не искат ли краката на койота да спрат? Соколово око, команчът, желае да говори с него!

Но и това не накара апача да заеме положение за отбрана. Неговият кон не можеше да се мери с този на преследвача.

— Страхливото влечуго е единственият конекрадец, който се изплъзна на Соколово око, но сега и той ще му даде скалпа си и няма да разкаже на Черната птица за Якия дъб, повален от диханието на команча.

Ласото изсвистя във въздуха и се наниза върху тялото на апача. Соколово око дръпна юздите на коня, обърна го рязко и апачът излетя от седлото. С бърз скок команчът се намери до него и заби ножа си до дръжката в гърдите му.

Хвана косата на убития с лявата ръка и я опъна силно... три къси остри среза, силно дръпване... скалпът беше отделен.

След като го почисти от кръвта, Соколово око го окачи на пояса си, възседна отново коня, за да потърси напуснатата двойна диря. Ако Ел Местисо не беше съобщил на Черната птица новината за гибелта на отряда на Якия дъб, то до ушите на вождя вероятно така и нямаше да достигне вест за тяхната съдба, защото сега и последният от този отряд — вече толкова близо до целта — беше паднал от ръката на Соколово око.

Команчът откри следата и я следва до настъпването на мрака. Преустанови преследването, потърси паша и вода, и разположи нощния си бивак.

Докато се намираше на територията на враговете, не трябваше да пали огън.

Увит в чула на коня си, мислеше за Мо-ла, която обичаше и заради която бе предприел това рисковано дело — да дойде в Апачерията, за да вземе скалповете на Черната птица и двамата пустинни разбойници.

По едно време дочу далечни изстрели. Ослуша се. Убеди се, че се води някакво сериозно сражение. Скочи, оседла коня и препусна по посока на пушечната стрелба.

Битката не продължи дълго. Соколово око приближи бойната арена. Крепостта от фургони бе подпалена и огънят освети равнината. Команчът беше убеден, че апачите са унищожили експедицията на бледоликите. Беше му ясно, че Мано Сангриенто и Ел Местисо са при апачите, защото следваната диря водеше към полесражението. Той реши да подслуша тази среща или поне да я наблюдава.

Върза коня в оврага и закрачи към арената на кръвопролитие.

Стигнал в обсега на светлината от огъня, той знаеше как да остане невидим. Избягваше ярките, играещи по равнината светлинни ивици и се придържаше към тъмните сенки, които фигурите и очертанията на горящите предмети чертаеха в стрелкащи се облаци по степта.

Той видя Бараха да стои до едно дърво и Ел Местисо да преговаря с вожд. Къде ли беше Мано Сангриенто? После видя метиса да потегля с дванайсет индианци и ги последва, докато си изясни посоката им. Забеляза и бащата на метиса и се промъкна близо до апачите, за да разбере от няколкото стигнали до ухото му думи, че се канят да отидат до Мъгливите планини, за да нападнат трима бели ловци.

Кои бяха бледоликите? Можеха да са само врагове на апачите и следователно приятели на команчите. Дали не бяха тримата прочути бледолики, за които бе говорил Енсинас по време на ездата от Тубак към саваната? Той на драго сърце би ги предупредил, но не познаваше Мъгливите планини и нямаше да ги намери преди пристигането на апачите.

Докато Соколово око мислеше за всичко това, Ел Местисо изчезна с индианците в мрака. Тогава нещо се раздвижи под близките дървета и минута по-късно оттам препусна кон. Ездачът също беше подслушвал апачите и техните бели предводители. Той можеше да бъде само техен враг, иначе нямаше да се крие от тях. Беше препуснал в почти същата посока и можеше да се предположи, че има намерение да предупреди белите.

Соколово око закрачи обратно с намерението да последва всички тях и се приближи до бойния плац тъкмо навреме, за да стане свидетел

на потеглянето на апачите.

Те поеха към реката. Оръжията им причиняваха толкова шум, а и самите те се държаха в своята победна самоувереност така шумно, че му беше лесно да ги следва по петите. При реката индианците се разделиха. Основният отряд започна да се приготвя за плаване и Соколово око подслуша две неща: че Черната птица е ранен от Падащата светкавица и че походът е до Бизоновото езеро. Другият отряд, който се състоеше от десет воини и техния предводител Антилопата, пое край реката. Соколово око се промъкна и след тях, за да узнае намеренията им. Те смятаха с настъпването на деня да проследят дирите на Големия орел, Падащата светкавица и Пантерата от Юга.

Сега той знаеше достатъчно. Тримата бледолики в Мъгливите планини сигурно бяха вождовете на горите с Тибурсио, големия скаут. Трябваше да ги предупреди, преди единайсетте да са открили следите им. Но ясно бе едно — Ел Местисо и неговите придружители не знаеха кои бяха тримата бели, които търсеха в Мъгливите планини, иначе нямаше да изпращат специално отделение.

Соколово око възседна коня и препусна в мрака.

Въпреки тъмнината пред него се издигна тъмна маса, която команчът помисли за Мъгливите планини. Без да знае, той се намираше толкова близо до пирамидата, че само след няколко крачки щеше да се натъкне на трупа на коня, който канадецът бе застрелял под Диас и дон Естебан, и да попадне право в ръцете на осемте апачи, разпределени от Ел Местисо като стража към равнината.

Но щом съгледа тъмната група от хълмове пред себе си, Соколово око се отклони встрани по равнината, за да заобиколи планините и поеме край северния скат. Беше нощ и нямаше как да продължи пътя си. Ето защо спъна коня и легна да почине.

Пробуди се едва когато слънцето беше изминало четвъртината от дневния си път. Той скочи и яхна коня.

Навлече в степта и зави в широк полукръг, оставайки Мъгливите планини отляво, за да ги заобиколи и стигне така до десния ръкав на Рио Хила. Когато се канеше да се насочи към хълмовете, забеляза на земята следата от двама ездачи. Неговата собствена сигурност му повеляваше незабавно да я последва.

Следата също водеше към планините. Стъпканите стръкове вече се бяха изправили, но въпреки това следата едва ли можеше да е по-стара от един час.

Команчът скоро забеляза двама души, единият от които следеше с очакване приближаването му. До този момент той не би могъл да ги забележи, защото между него и тях имаше многобройни земни образувания.

Единият седеше на сгъваем стол, който, като се сгънеше, ставаше на бастун. Пред него имаше статив, който също можеше да се сгъва. Дрехите му бяха от плат на сиви и сини карета, носеше широкопола панамена шапка, килната назад към тила. Очите му непрестанно се местеха от планините към статива и обратно. Ръката му, от която току-що бе свалил ръкавица от сиво гласе, водеше молива с такава безгрижност, сякаш мъжът се намираше в ателието на някой художник на Рийджънт стрийт в Лондон.

Вторият, който бе забелязал приближаването на команча, бе облечен от главата до петите в щавена кожа от елен рогач, наричана в Мексико гамуса, на главата си носеше измачкана филцова шапка и по пояса си бе овесил според маниера на американските трапери цял набор необходими предмети. Стиснал дългоцевна пушка в ръка, той оглеждаше приближаващия с бдителни очи и каза, без да поглежда към рисувача:

— Сър Уилям!

— Мастър Уилсън!

— Идва един индианец!

— Не ме е грижа!

— Може да е враг!

— Не ме е грижа!

— Но е много вероятно да се стигне до битка!

— Не ме е грижа! Аз съм дошъл в саваната, за да рисувам и да заловя прочутия Бегач на прерията. Ние сключихме помежду си договор, според който вие си получавате вашето възнаграждение, а в замяна ме пазите и закриляте от всяка физическа опасност. Червенокожият следователно си е ваша работа!

— Но аз мога да ви закрилям, сър Уилям, единствено ако следвате моето ръководство!

— Не ме е грижа!

— Договорът ме задължава да се заемам с опасностите, но ако аз падна в жертва, то и вие сте изгубен!

— Не ме е грижа!

— О, това не е враг, а команч! Можете спокойно да продължите да си рисувате, сър!

— Това при всички случаи щях и да правя — отговори англичанинът, докато пригладваше с лявата ръка края на брадата си, а с дясната плъзгаше молива с безметежно безгрижие по хартията.

Бавно приближавайки, команчът също бе хванал пушката си. Беше видял, че двамата не са апачи, а бледолики, от които навярно нямаше защо да се опасява.

— Стой! — викна Уилсън на онзи завален език, употребяван навсякъде между индианци и мексиканци. — Какво прави червеният мъж в ловната територия на своите врагове?

— Моят брат приятел ли е на апачите?

— Той е приятел на всички, които го оставят спокойно да си върви по пътя, и враг на всички онези, които искат да вкусят куршума му.

— Ще разкаже ли той на апачите, че е видял един син на команчите?

— Той ще мълчи.

— В такъв случай моят бял брат ще запази скалпа си — прозвуча гордият отговор, при което индианецът смушка коня си да се приближи.

Една пренебрежителна усмивка плъзна по обветрените страни на Уилсън.

— Охо! Толкова велик воин ли е червеният ми брат? Сто команчи и двеста апачи напразно биха се трудили да се сдобият с косите ми.

— Тогава бледоликият е любимец на Добрия дух, защото Соколово око, ако пожелае, взема скалпа на всеки мъж!

— Соколово око? — Презрителният израз изчезна и направи място на радост. — Слушал съм за Соколово око, команча. Той има върно око, храбро сърце и силна ръка. Какво прави той в Апачерията?

— Той иска скалпа на Черната птица, страхливия вожд на апачите, кожата на Дяволите на саваната, които са там в планините.

— Дяволите на саваната? Смесената кръв и Кървавата ръка? Тези негодьяи са тук?

— Те са в Мъгливите планини, за да убият Големия орел, Падащата светкавица и Тибурсио, скаута.

— Мътните го взели. Господарите на горите и прериите са в тази откачена страна? Аз трябва да ги видя и да им помогна! Сър Уилям!

— Мастър Уилсън!

— Позволете да ви представя Соколово око, най-храбрия команч!

— Не ме е грижа! Имам да рисувам!

— В планините се намират трима прочути мъже, преследвани от двама също така прочути нехранимайковци.

— Не ме е грижа!

Чудатият мъж все още не се бе обърнал да хвърли едно око на индианеца. Той продължи да си рисува с най-голямо душевно спокойствие.

— Ние трябва да ги спасим! — настоя североамериканският уестман, който се бе нагърбил да води този чудак през саваната и да го предпазва от всички опасности.

— Те са трима срещу двама и не се нуждаят от никаква помощ!

— Но аз бих желал да се запозная с тях!

— Не ме е грижа! Когато тази картина бъде готова, ще продължим да яздим към Рио Хила, накъдето се бил насочил Бегача на прерията. Баста!

— Дарете ми само няколко секунди, сър Уилям!

— Не ме е грижа. Аз се придържам стриктно към нашия договор. Вътре нищо не е писано за трима прочути мъже и двама прочути обесници, с които е трябвало да се запознаете!

Уестманът се отказа от опита си.

— Нека моят червен брат каже на Големия орел, ако говори с него, че Монтана Уилсън го поздравява!

— Соколово око ще му назове името, което неговите уши чува. Брат ми дълго ли ще остане тук с този странен мъж?

— Може би!

— Тогава нека той държи пушката си готова. Дяволите на саваната имат дванайсет апачи при себе си, а други единайсет червени чакали ще дойдат откъм реката, за да се обединят с тях.

— Къде е разположило племето на Черната птица своя бивак?

— Един отряд бледолики отиваше в Мъгливите планини, за да търси там злато. Черната птица ги унищожи до един, когато слънцето

заспа на запад, и после потегли с воините си към Бизоновото езеро.

— Какво ще прави там?

— Искан да вземе стадата и скалповете на бледоликите.

— Моят брат ще го последва ли?

— Соколово око трябва да търси Големия орел, при когото се намира скаутът. Той ще тръгне към Бизоновото езеро, веднага щом чуе, че Черната птица иска да избие неговите бели приятели. Соколово око ще го придружи.

Лицето на Уилсън се проясни.

— Значи господарите на горите също ще тръгнат към Бизоновото езеро?

— Соколово око така смята!

— Тогава моят брат ще срещне и мен там — обеща уестманът полугласно и на неразбираемостта за англичанина полуиндианско наречие. А високо прибави: — Чува ли е Соколово око за мустанга, наричан Бегача на прерията?

— Соколово око е слушал за него. Той е бял жребец, когото ниция ръка не е в състояние да залови. От очите му блика огън, ноздрите му издухват пара, гривата му се стеле до земята, под копитата му хвърчат искри от скалата, той е по-красив от младата скуав във вигвама на индианеца и е по-бърз от вихъра между планините. Той идва като мисълта и изчезва като лъча на светкавицата.

— Жребецът е бил видян в равнините на Юга.

— Значи той ще отиде към бреговете на Рио Хила и до Бизоновото езеро, където мустангът предпочита да пие в сенките на гората, отколкото на открития бряг на реката.

— Сър Уилям!

— Мастър Уилсън!

— Този команч възнамерява да отиде до Бизоновото езеро...

— Не ме е грижа!

— Там той ще намери нещо извънредно рядко и ценно.

— Не ме е грижа!

— По-точно Бегача на прерията, който ще дойде до Рио Хила.

В същия миг англичанинът скочи от стола, обърна се, улови златните си очила с палеца и показалеца на лявата ръка и огледа индианеца с поглед, от който струеше задоволство.

— Well, мастър Уилсън, попитай го дали това наистина е вярно?

— Той току-що ме увери.

— Може ли да му се вярва?

— Без съмнение! Той е най-прочутият, най-храбрият и най-искреният команч в саваната.

— Добре, оттук тръгваме директно към Бизоновото езеро!

— Ами рисунката ви?

— Веднага ще бъде готова!

Той се взря още веднъж в Соколово око. Красивата, дивашко-елегантна фигура на команча въздейства с непреодолима магнетична сила върху неговия артистичен ум.

— Мастър Уилсън, попитайте го дали мога да му нарисувам портрет!

Уестманът се обърна към команча, който бе приближил коня си до статива и сравняваше с удивен поглед закрепената върху него рисунка с издигащите се отпреде му планини.

— Какво вижда моят червен брат?

— Белият мъж е голям шаман. Може ли той да задържи фигурата и на някой човек, без тя да умре?

— Бива ли той да задържи тази на моя червен брат?

— Кой ще я получи?

— Той ще я задържи два пъти и единия път ще я получи моят брат. Той ще може да я отнесе в своя вигвам и да я подари на скуав на неговото сърце.

Очите на Соколово око проблеснаха.

— Нека той започне голямата медицина!

— Какво казва Соколово око? — запита англичанинът.

— Казва да, при условие че и той получи един портрет.

— Ще го има! Нагласи го с коня така, че слънцето да му бъде от дясната страна!

Соколово око зае възможно най-горда стойка; Уилям закачи нов лист, взе молива и необикновеният сеанс започна.

Първата рисунка англичанинът пхна в папката си, но втората получи команчът. Той докосна листа с върха на пръстите си и разгледа портрета с боязън, примесена с прехлас, сякаш държеше в ръцете си най-висшето благо на Земните и Вечните ловни полета.

— Уф! — даде простор на сърцето си с дълбок гърлен звук. — Това е Соколово око, команчът, и — добави после тихо: — Мо-ла,

Цветето на саваната, ще го получи!

Той слезе, разхлаби седлото и подпъхна картината между него и чула.

Англичанинът вече се занимаваше с довършването на своя пейзаж и не обръщаше внимание на всичко останало.

— Кога ще бъде белият ми брат при Бизоновото езеро?

— Засега все още не знам — отговори Уилсън.

— Известен ли е на брат ми Бизоновия остров?

— Още не съм го виждал, защото моята родина лежи на много дни път на север от земята на команчите. Но ще го намеря, ако се наложи да го търся.

— Конете на моя брат са млади и силни. Ако той сега препусне, ще бъде там, преди слънцето да се е спуснало за втори път. Той ще изброи по пътя много острови и когато достигне седмия, ще види Бизоновия остров. Там десет воители на команчите чакат Соколово око. Нека брат ми им каже, че апачите идват, а зад тях — команчът с вождовете на горите.

— Апачите няма ли да бъдат там преди мен?

— Не. Те трябва да следват със своите канута големия завои на Рио Хила, докато моят брат има два бързи коня. Нека синовете на команчите пропуснат кучетата на апачите и да не им се показват.

— Ще им предам известието.

Соколово око извади ножа и отрязва едно от изкусно изработените от четината на бодливо свинче топчета на гамашите си.

— Нека моят брат им покаже този жълд и те ще знаят, че той е приятел на Соколово око!

Той възседна коня си.

— Команчът казва благодаря на своите бели братя за голямата медицина, която му дадоха. Той ще им заеме ръката си в беда и опасност!

И в бърз галоп препусна към планините. Но едва стигнал в подстъпите им, спря внезапно коня. Беше забелязал далеч долу няколко тъмни точки, които се движеха. Хора ли бяха или животни? Той трябваше да го знае и препусна неустрашимо към тях, но в ръката с пушка, готова за стрелба.

Колкото повече приближаваше, толкова по-ясно ги различаваше. Бяха петима апачи. Трябва да бяха част от единайсетте индианци,

изпратени да търсят следите на вождовете на горите. Те сигурно се бяха разделили. Шестима бяха последвали директно дирите, а петима бяха заобиколили планините, за да се явят в гръб на белите.

— Тези апачески кучета ще видят и ще нападнат Монтана Уилсън и бледоликия с четирите очи. Но Соколово око ще спаси своите бели братя и ще принуди койотите да го следват.

Рисунката на лорда вече се заплащаше с благородството на команча, решил да отклони апачите от тяхната посока.

Той хвана поводите изкъсо и препусна към тях. Апачите го бяха забелязали също така добре, както той тях и надигнаха врява, когато разпознаха в него един команч.

Пет пушки се насочиха към Соколово око и пет изстрела пропукаха, но нито един не го улучи, защото той беше извън обсега на стрелбата им. Но преди някой от враговете да е успял да зареди, той извъртя рязко коня, полетя към тях и стреля. Един апач рухна мъртъв от животното си. Соколово око праметна пушката и взе томаховката в ръка.

— Тук е Соколово око, команчът! — прогърмя неговият ликуващ, победен глас.

Препусна с коня към най-близкостоящия до него апач. Сблъскаха се гърди в гърди. Този дързък индиански номер успя. Животното на апача се срути и в същия миг високо размаханата томаховка изхрущя в черепа на ездача.

Конят на команча също се разтърси от сблъсъка, но Соколово око го вдигна на задните крака, извъртя го и препусна, преследван с бесни крясъци от другите трима.

По време на гонитбата зареди. Изстрелите им го бяха осведомили, че неговата сребърна карабина е по-далекобойна от техните пушки. Те също зареждаха. Команчът спря животното си, прицели се и стреля. Предният се сгромоли. Соколово око препусна отново и зареди. Двамата останали го последваха. Поглеждайки постоянно назад, за да преценява разстоянието, той спря само на няколко крачки извън огневия им обсег.

Зад него изтрещя изстрел и още един — никой от двата не улучи. Соколово око обърна коня и препусна право към тях. Простреля единия, после улови пушката за цевта и нанесе на разминаване такъв ужасен удар отдолу нагоре по муцуната на коня на последния апач, че

животното се изправи на задните си крака, прекатури се и погребва ездача под себе си.

Конят начаса скочи отново, но преди апачът да се изправи, команчът коленичи върху него и заби ножа си в гърдите му.

Съвсем сам, без да получи и най-малкото нараняване, Соколово око беше победил за десет минути петима апачи.

Взе скалповете им и ги закрепил към седлото си. Като се изправи, видя да идват към него двама ездачи с един товарен кон. Беше англичанинът със своя уестман.

Двамата го разпознаха и приближиха без колебание.

— Белите мъже са чули пушките да говорят и са дошли да видят кой стреля? — попита Соколово око.

— Така е — отвърна Уилсън, гледайки с удивление петте свежи скалпа.

— Пет кучета на апачите се бяха запътили към мястото, където се намираха моите бели братя. Аз им взех косите — изрази се простишко команчът.

Лордът зяпна широко с уста, улови златните очила с палеца и показалеца на ръката си и рече:

— Goddam^[1], един храбър тип, тип, почти като англичанин! После обърна коня си и препусна.

— Сър Уилям! — викна Уилсън.

— Мастър Уилсън!

— Трябва да благодарим!

— Не ме е грижа! Нашата сигурност и свързаните с нея благодарности според договора са ваша работа — отвърна чудакият, без изобщо да погледне назад.

— Команчът не се нуждае от благодарността на своите бели братя, той има нужда само от пушката си! — произнесе гордо Соколово око.

— Моят червен брат е голям воин и има добро сърце. Монтана ще разкаже на команчите от Бизоновия остров за храбростта на техния дързък брат!

Той му подаде ръка и последва англичанина. Конете на загиналите се пръснаха в далечината. Соколово око пое обратно по следата, която апачите бяха оставили. Той бързаше, защото беше

изгубил много време, а трябваше да срещне шестимата индианци, преди те да са стигнали до Големия орел.

Скоро се озова на мястото, където единайсетимата се бяха разделили. Преброи отпечатыците и установи, че шестима са се насочили към Мъгливите планини. Оттук нататък земята бе камениста и следата на ловците бе трудна за откриване. Соколово око предположи, че шестимата са напредвали по-бавно от другите петима.

Това беше вярно и не след дълго команчът видя шестимата ездачи, които яздеха един след друг и обследваха земята. Никой от тях не намираше за нужно да се обърне поне веднъж да погледне назад.

Беше крайно време за действие, ако искаше да ги отклони от следите на ловците.

Соколово око сне пушката и пришпори коня. Полетя в галоп към тях и след минута се намираше в пушечния им обсег. Апачите чуха ударите от копитата зад себе си и се обърнаха. Соколово око нададе бойния вик на команчите. Спря коня, прицели се и куршумът събори първия враг от коня. Дръзкият индианец вече препускаше обратно по пътя, по който беше дошъл.

Яростни и изненадани викове се разнесоха зад него и апачите го последваха бързо.

Соколово око препускаше към Рио Хила, но щадеше силите на коня си. Апачите го настигаха, но без той да попада в обсега на пушките им. Намерението му беше те да сметнат, че животните им превъзхождат неговото. По този начин пришпорваше тяхното усърдие и ги отклоняваше от Мъгливите планини.

Стигнал до реката, той пришпори коня си. Следеше брега и стигна до мястото, където се бе намирал плаващият остров. От пръв поглед видя, че тук е имало битка. Многобройните отпечатыци от индиански мокасини го караха да се надява, че неговите собствени следи няма да бъдат открити лесно.

Вкара коня си във водата, вдигна високо пушката и рога с барут и заплува срещу преследвачите си по течението. Вярно, че беше достатъчно прикрит от крайбрежния храсталак, но въпреки това начинанието му беше безумно дръзко.

Чу ги да приближават, после профучаха в галоп покрай него и храстите. Соколово око изведе коня отново на брега и си проби път

през гъсталака. Вдигна пушката... една-единствена секунда за целене... изстрелът проехтя и втори апач рухна от коня.

Четиримата измамени диваци обърнаха рязко конете и препуснаха по петите на Соколово око, без да удостоят и с един поглед загиналия.

След като зареди отново, Соколово око измери дистанцията между себе си и преследвачите. Беше подходяща за намерението му. Скочи от коня, който застина като някой зид, пристъпи зад него, използвайки тялото му за прикритие, и опря дулото на сребърната пушка във вдлъбнатината на седлото.

Апачите се стъписаха и обуздаха животните си.

— Тук е Соколово око, команчът — викна им той. — Кое куче иска да му вземе скалпа?

Апачите го виждаха извън далекобойността на пушките си и мислеха, че и те са недостижими за неговите куршуми.

— Апачите ще одерат неговата кожа, а сърцето му ще дадат за храна на лешоядите — провикна се един. — Техните храбри братя са зад него и ще го заловят!

— Братята на кучетата са мъртви. Пет скалпа висят на седлото на команча и пет коня търсят своите ездачи зад планините!

Те видяха скалповете и нададоха още по-ужасен вой.

— Убиецът ще ги последва в Страната на сенките — изрева един и вдигна пушката.

Изстрелът проблесна, ала куршумът не достигна Соколово око.

— Апачите са стари жени — не са се научили да стрелят. Команчът ще им покаже как улучва той кучетата!

Неговата пушка също прогърмя и индианецът, който бе стрелял, се катурна на земята, улучен в челото.

Ако сега се бяха спуснали към него, щеше да бъде принуден да бяга. Гневът обаче не им позволяваше да разсъждават спокойно. Те изстреляха пушките си, но така и не уцелиха.

Соколово око възседна коня и полетя към тях. Галопирайки, простреля един от последните трима врагове в рамото. Напрежението от ездата и възбудата от битката бяха накарали кръвта му да закипи, така че вече не се целеше точно, язदेशком.

Извъртайки пушката, замахна за удар, ала конят му се препъна в някакъв корен и падна. Пушката излетя надалеч и преди Соколово око

да успее да се изправи, получи удар по главата, който го зашемети.

Когато дойде на себе си, лежеше на земята с вързани ръце и крака, а двамата здрави апачи превързваха ранения.

— Команчът не умее да язди. Той е едно хлапе, което трепери от коня — подигра се единият, забелязал свестяването му. — Синовете на апачите ще отмъстят за своите братя и ще го измъчват в продължение на две слънца!

Без да отговори, команчът метна на говорещия изпълнен с презрение поглед и затвори очи. Успя да забележи всичко около себе си.

Двамата апачи яхнаха конете си, за да докарат тримата убити, а оставиха ранения да пази. Изминаха няколко часа, преди да се появят, и от това Соколово око заключи, че те са видели и убитите зад планините.

Единият от апачите хвърли мрачен, но изпълнен с възхищение поглед към пленника.

— Команчът е куче, но куче, което разкъсва пантерата. Неговата храброст ще бъде зачетена с големи мъчения!

И сега Соколово око не отговори. Апачът го срита.

— Не може ли кучето да отговаря, когато Антилопата му приказва?

— Комарът, който се нарича Антилопа, няма да ужили Соколово око. Той не е в състояние да приложи мъчения, които биха били достойни за команча! — прозвуча отговорът с най-презрителен тон.

— Той ще изтърпи толкова много болки, че ще вие като стара жена и ще забрави да запее смъртната си песен!

С помощта на ножовете си апачите изкопаха покрай крайбрежните върби гроб за тримата мъртъвци и ги положиха вътре. Седнаха на ръба на гроба и запяха „заупокойна“ песен, в която прославяха добродетелите на загиналите. Когато гробът бе засипан, здрачът вече се спускаше.

Апачите събраха клони и сухи съчки, за да запалят Лагерния огън и огъня на мъченията. Соколово око наблюдаваше приготовленията с непоклонително спокойствие. Той не се страхуваше от смъртта, но следеше, мобилизирал цялата острота на ума си, за някоя възможност да се освободи.

Двете клади бяха струпани и скоро щяха да бъдат запалени. Но апачите установиха, че им липсва пунксът^[2]. Един от мъртвите бе погребан с него. Антилопата заповяда на другия наранен дивак да потърси кухо дърво и да донесе гнила прахан. Той самият се захвана да издялка двете дървени части за индианското огниво. Седеше гърбом към Соколово око.

Това беше единствената възможност за спасение. Команчът се заслуша в крачките на отдалечаващия се и след като те заглъхнаха, изчака още няколко минути. После се изправи рязко въпреки вървите, улови с вързаните ръце Антилопата отзад, събори го, натисна главата и раменете му към земята с тежестта на тялото си и изви ръката му с ножа. Стиснал дръжката със зъби, преряза вървите и освободи ръцете си, стисна апача с лявата ръка за гърлото, прерязвайки с дясната ремъците на краката си и заби ножа дълбоко в гърдите на врага. Цялата работа трая три секунди, така че нито Антилопата, нито раненият успяха да издадат звук.

Раненият скочи въпреки раната си, за да предупреди отсъстващия воин, но Соколово око склучи ръце около гърлото му и го събори на земята. Индианецът изгуби съзнание. Команчът не го уби. Той навлезе между храстите и се запромъква с нечути стъпки в посоката, в която се бе отдалечил последният апач. Сниши се до стъблото на една върба и зачака.

Не мина много време и чу бързите му стъпки. Остави го да подмине малко, после го сграбчи изотзад и го повали на земята.

— Кое куче може да измъчва Соколово око? Той ще научи апачите да яздят към Страната на духовете!

Едно намушкване, три среза... и той държеше скалпа на противника си в ръката.

Върна се при лишения от съзнание, върза му ръцете и краката и започна да разравя гроба, за да вземе скалповете на тримата победени. Взе и косите на Антилопата.

Апачът дойде отново на себе си. Соколово око пристъпи към коня си, вързан за едно дърво, и взе от чантата на седлото една изработена от рибешка кост риболовна кука със закрепена към нея връв от растителни влакна. Приблужи се към вързания.

— Апачите не са по-умни от краставите жаби в тинята на блатото. Те търсят пункс и не питат дали команчът има огън. Те дадоха

на Соколово око десет скалпа, като от единайсетия той се отказва. Раненият чакал ще живее, за да квичи сред своите синове и братя за делата на команча. Но той ще остави белег, че скалпът му принадлежи!

Соколово око улови ранения за косата и прекара с ножа двоен срез около главата му. После прибра всичко, което му принадлежеше, прибави мунициите и провизиите на апачите и хвърли оръжията им в реката. Едва тогава преряза ремъците на пленника и сложи въдицата в ръката му.

— Апачът ще бъде задържан тук от раната си. Той ще може да яде риба и да чака завръщането на своите, за да им каже, че Соколово око е бил посред страната на враговете и за половин слънце се е сдобил с единайсет скалпа. Хоуг!

Той възседна коня си и пое в посока към Мъгливите планини. Сега беше тъмно, но местоположението на планините му беше известно и се надяваше да се срещне и с вождовете на горите.

Внезапно до ухото му достигна отдалече вик.

— Фабиан!

Той спря и се послуша.

— Фабиан, дете мое, сине мой!

Гласът звучеше нечовешки.

— Фабиан! — за трети път се чу в безмълвната нощ и настана тишина.

Дали не беше гласът на Големия орел, съдейки по силата му? Команчът продължи да язди. До водопада насреща му прозвуча:

— Стой! Кой приближава?

— Един приятел на бледоликите.

— Индианец, претендиращ да е наш приятел? Как е името му?

— Нека моят бял брат първо назове своето!

— Червените мъже ме наричат Големия орел, а тук има още един, когото те са нарекли Падащата светкавица.

— Уф! Команчът вече ги търси от две слънца!

— Команч? Тук в Апачерията? — попита Пепе невярващо. — Нека червеният ми брат каже как се казва!

— Приятелите и враговете на команчите му казват Соколово око.

— Соколово око! Санта Лаурета, ако това е вярно, Боа роз, то тъкмо това е мъжът, който може да ни бъде от полза. Нека моят червен брат слезе и ни разкаже как го е споходила мисълта да ни потърси!

Срещата на тримата прочути мъже посред територията на враговете беше необикновено събитие. Двамата бели подадоха сърдечно ръка на индианеца. Той самият имаше внушителен ръст, но трябваше да вдига поглед, за да гледа канадеца в лицето.

— Знаеше ли моят брат, че ние се намираме в Мъгливите планини? — попита Боа роз.

— Вождовете на горите, Дяволите на саваната и дванайсет кучета на апачите. Къде са те?

— Мъртви! — отговори Големия орел просто. — Искат ли моят брат да има скалповете им?

— Откак слънцето стоеше точно над главата му, Соколово око отдели десет скалпа и един беляза. Той носи само косите, които сам е придобил!

— Единайсет скалпа! — извика Пепе. — Нека брат ми разкаже!

Команчът заразказва, а двамата ловци го слушаха спокойно въпреки голямото си възмущение. Той не говори за делата си, но от неговите скромни слова те добиха представа какво е дръзнал да стори и за тях и бяха изпълнени с удивление и благодарност към него. Той беше един горд и великодушен потомък на онези бронзови герои, които са господствали някога над саваните и които единствено контактът с белите е довел до физически и морален упадък.

Големия орел на свой ред разказа събитията от последните дни. Приключи с внезапното изчезване на Фабиан. Замълча и почака Соколово око да изрази своето мнение.

— Дяволите на горите и прериите няма да убият големия скаут, а ще го предадат на апачите. Те го водят към Бизоновото езеро.

— Тогава трябва веднага да тръгнем натам! — рече лесно пламващият Дормилон.

— Моите братя ще чакат, докато се появи утрото и освети всички следи.

— Нашият брат Соколово око има право — съгласи се канадецът. — Мен може би не ме свърта повече и от теб, Пепе, но разумността повелява да разчетем от дирите как трябва да постъпим.

— И моите братя не бива да стъпват на гроба на вожда, преди да се е завърнало слънцето, за да не се натъкнат краката им на знаците, които искат да видят!

— Правилно! Пепе, ние вече проявихме невнимателност. Хайде да отидем отсреща на възвишението и да чакаме там, докато денят настъпи!

Беше ужасна нощ, през която двамата трепереци от гняв и очакване мъже не мигнаха, докато команчът спеше. Никой не издаваше звук, но всеки знаеше за другия, че е готов да заложи и живота си за освобождението на пленника и за наказанието на разбойниците.

Най-сетне на изток просветля и утринната зора неочаквано се превърна в светъл ден. Команчът се събуди и тримата мъже се заеха с изследването на пирамидата.

Те изкатериха срещуположната на възвишението страна и още със стъпването на платформата намериха ножа, изтърван от Кървавата ръка.

— Някакъв чужд нож — викна Пепе. — Не ще и съмнение, Фабиан е бил нападател!

— И храбро се е бранил — прибави канадецът. — Били са повече от един, защото колкото и да е силен метисът, Фабиан определено не е по-слаб и непохватен от него. Битката се е водила оттук до отсрещния ръб, там са паднали, както доказва намереният нож на Фабиан.

— Но пушката му се търкаляше от тази страна! — възрази Дормилон.

— Това само доказва правилността на моето становище. Той за съжаление вместо да стреля, е решил да посрещне нападателите с приклада, при което пушката му е паднала. Я виж, Пепе, какво носи команчът!

Соколово око беше намерил снопчето пера на един от двамата разбойници.

— Перата на Ел Местисо — отсече той. — Команчът ги видя, когато се би с конекрадците.

Острите очи на индианеца претърсваха околността. Погледът му бе прикован от един клон във водите на езерото.

— Виждат ли моите братя дали онзи клон лежи неподвижно или плава?

— Плава! — установи веднага канадецът.

— Да — потвърди сега й Пепе, — той се движи, и то към скалите. Трябва да има подводно течение. Но какво ни грее това?

— Соколово око знае, че Дяволите на саваната често пребивават при кучетата на апачите. Никое око не ги е съгледало още на кон и въпреки това те бързо се придвижват от едно място на друго. Ето защо команчът смята, че те имат кану и го крият в планините, където никой няма да го търси. Но моите братя искат да видят дирята на разбойниците!

Без да се бави повече с преглеждане на земята, команчът забърза напред и двамата ловци го последваха.

Не беше се изкачил кой знае колко, когато спря и посочи някаква материя, закачила се на една издънка от желязно дърво.

— Парче от пояса на Фабиан! — извика Големия орел. — Ние сме на вярна следа. Напред!

Соколово око избърза пред тях. И най-малкият предмет, колкото и дребен и незначителен да беше, не убягваше от неговия обучен от най-ранна младост поглед, макар да крачеше толкова бързо, че двамата ловци бяха угрижени да не би нещо важно да се изплъзне от вниманието им. Той веднага зави по една пътека, която водеше покрай ръба на пропастта. Соколово око видя опустошенията, причинени вчера от куршумите на ловците. Трупове на простреляните индианци лежаха между скършени клони. Команчът продължи бързо напред, сигурен в непогрешимостта на някаква мисъл, насочваща неговите крачки.

Двамата горски скитници отделиха време да приберат мунициите на загиналите апачи — нещо, което Ел Местисо навярно бе забравил. Барутът и оловото са необходими и ценни за степта блага, от които човек няма как да носи достатъчно със себе си.

Команчът се спусна по отвъдната страна на хълма, по която се бяха смъкнали Бараха и Ороче, когато търсеха коня на Кучильо. После зави странично между скалите. Там легна на земята и се заслуша внимателно.

— Водата на езерото шепне долу под Соколово око, той ще следва нейния глас!

От време на време се заслушваше отново, връщаше се бавно, завиваше ту надясно, ту наляво и накрая спря пред едно отверстие, което водеше като порта в скалите. Там се наведе.

— Уф! — прозвуча задоволството му. — Душата на команча е предусещала истината. Нека моите братя погледнат във водата!

Те приближиха и видяха скрит канал, по който езерото изпращаше водите си на Рио Хила. Водата в канала беше плитка и така кристално бистра, че се виждаше дъното, което бе запазило отпечатъците от четири крака, водещи навътре в мрака на канала.

Команчът се освободи от мокасините и гамашите и нагази, следвайки стъпките. След няколко минути се върна с парче ремък от бизонова кожа.

— Кануто на разбойниците е било вързано за този ремък, който те са прерязали с острието на нож. Ремъкът е бил толкова здраво вбит в скалата, че Ел Местисо се е видял принуден да го среже.

Канадецът прегледа повърхността на среза. Тя беше още свежа, следователно срезът е бил направен едва през миналата нощ.

— Но това са следите само от четири крака! — отбеляза Пепе. — Нека моите братя огледат положението на следите!

Наистина, отпечатъците показваха, че онзи, който е влязъл първи, се е обърнал, за да поеме някакъв товар.

— Този канал се влива в Рио Хила. Сигурно е, че разбойниците са тръгнали към Бизоновото езеро. Ето защо не е необходимо да следваме дирите им, а можем да минем напъряко — предложи Големия орел, който гореше от желание час по-скоро да настигне разбойниците. — Трябва да ги пипнем, преди да са се срещнали с апачите.

— Нека моят брат бъде спокоен — утеши го Соколово око. — Край Бизоновото езеро десет храбри воители на команчите чакат Соколово око. Те ще се скрият от кучетата на апачите, но няма да пропуснат разбойниците на пустинята. Нека моите братя тръгнат, за да вземе Соколово око коня си. Той ще им залови две от животните на мъртвите апачи, за да не се налага да се придвижват на краката си, които не са толкова бързи, както копитата на мустанга...

Приблизително по същото време, когато Соколово око се събуди, десет фигури приближаваха от север брега на Рио Хила. Те нямаха коне и техните шарки показваха, че са команчи. Вървяха един зад друг и всеки стъпваше в следите на другия. Само добре обучено око би могло да различи, че дирята не произхожда от един човек.

С изключение на водача всички останали освен оръжията носеха на гръб и големи парчета дървесна кора — знак, че възнамеряват да пътуват по реката. Тези парчета — свързани и уплътнени със смола, се превръщаха в канута.

Това бяха десетте воини, изпратени от Умната лисица да се срещнат при Бизоновия остров със Соколово око.

Най-предният боец следваше пътя си с такава увереност и точност, като че не се намираше в дивата степ, а на оживено шосе в някоя цивилизована страна. Те стигнаха до Рио Хила точно на мястото, срещу което лежеше Бизоновия остров.

Горделива усмивка заигра по сериозното лице на водача, когато се обърна към хората си.

— Уф! Кой може така точно да положи пътеката, както Бизоновата грива, команчът?

Наистина водачът имаше буйна, гъста коса, която се стелеше по раменете му, и си заслужаваше името.

След късо съвещание товарите бяха свалени и отрядът се разпръсна по острова и двата бряга, за да се убеди, че наблизко няма врагове. Когато мъжете отново се срещнаха, никой не беше открил нещо обезпокоително. Бизоновата грива пристъпи до водата и сложи длани около устата.

— О-хiii, о-хii! — нададе той вика на команчите нагоре и надолу по течението. Отговор не последва.

— Соколово око не е тук, но ще дойде. Неговата ръка винаги извършва онова, което устата му е обещала. Нека моите братя скрият корите и се притулят край водата, за да не може да ги открие никой враг!

Команчите се скриха добре.

Тяхното търпение действително щеше да бъде подложено на сурово изпитание. Денят мина, нощта — също, настъпи следващото утро, без да се мерне нещо, достойно за тяхното внимание. Най-сетне следобед доловиха конски тръс.

Надникналият от своето тръстиково скривалище страж на Бизоновата грива различи двама бели, които яздеха по брега и водеха товарен кон. Спряха срещу острова. Единият от тях сбута животното си до водата, сложи длани като рупор около устата и извика:

— Ехей, команчи!

Бизоновата грива тутакси застана пред него с насочена пушка.

— Откъде знае бледоликият, че команчът е тук?

— От Соколово око — отговори белият, ухилен от боевата готовност.

— Може ли белият ми брат да го докаже?

— Ето!

Той даде топчето от четината на бодливо свинче. Бизоновата грива разгледа внимателно знака.

— Моят бял брат е приятел на команчите. Къде видя той Соколово око?

— При Мъгливите планини. Той нареди да каже на воините на команчите, че ще дойде заедно с Големия орел, Падащата светкавица и Големия скаут. Преди това обаче щели да минат синовете на апачите — на път за Бизоновото езеро. Моите братя трябвало да се скрият от тях и да ги пропуснат.

— Думите на брат ми ще бъдат изпълнени. Накъде ще се насочат двамата бледолики?

Тогава приближи и лордът.

— Мастър Уилсън, какво преговаряте с този мъж?

— Предадох му една вест от Соколово око.

— Не ме е грижа! Размърдайте се и да продължаваме!

— Но аз трябва да съдържа думата си!

— Не ме е грижа! За вестта нищо не е вписано в нашия договор. Той обърна коня си.

— Отиваме към Бизоновото езеро — отвърна Уилсън на въпроса на команча. — Чувал ли е моят червен брат нещо за Белия бегач на прерията?

— Той е бил видян в ловните полета на команчите.

— Сър Уилям! — провикна се уестманът. — Чуйте какво казва този воин!

— Не ме е грижа! — прозвуча обратно.

— И за Белия бегач?

Чудакът незабавно извъртя коня си.

— Какво за него?

— Бил е видян в ловните земи на тези червени воители.

— Кога?

Водачът на англичанина преведе на команча въпроса.

— Един ден преди Бизоновата грива да напусне вигвамите на команчите — преди три слънца.

— И накъде е тръгнал? — заинтересува се лордът, когато чу английския отговор.

— Бизоновата грива смята, че се е запътил към Рио Хила или към поилата на Бизоновото езеро.

— Тръгнал е към Бизоновото езеро, сър Уилям — преведе Уилсън.

— Тогава напред! Goddam, трябва да го имам!

— Няма ли да отдъхнем малко при тези мъже? Аз трябва да им разкажа за Соколово око!

— Не ме е грижа! — прозвуча отговорът и обожателят на Белия бегач изчезна зад храстите.

— Соколово око за десет минути уби петима апачи! — добави Уилсън и побърза след англичанина.

Команчите отново проведоха кратък съвет, след което всеки изчезна в скривалището си.

Денят мина и настана вечер. Цареше дълбока тишина.

По едно време по реката се донесоха далечни, равномерни удари от весла и скоро скритите съгледвачи различиха едно пълно с апачи бойно кану, което преминаваше между тях и острова. Последва го второ, трето и четвърто. На носа на всяка лодка гореше смола. Пламъците осветяваха ярко фарватера и заливаха с мрачни краски реката и дърветата.

Команчите изчакваха и ги пропуснаха, както беше заръчал Соколово око, макар че биха могли да причинят големи вреди на апачите.

Нощта премина, настъпи утрото. Слънцето беше изминало една трета от пътя си, когато отново прозвучаха веслени удари, Приближаваше кану от дървесна кора, в която седяха двама души и гребяха така усилено, че малкият съд летеше по течението като движен от парна сила. Единият от тях носеше украсата от пера на папагосите. Другият само беше пристегнал тъмните си коси с няколко ремъка. Между тях полулежеше млад мъж с уморен израз на лицето. Команчите видяха, че ръцете му, а може би и краката, бяха вързани.

Кои бяха тези трима бледалики? Да не би вождовете на горите с Големия скаут, за който североамериканецът бе говорил? Надали. Бизоновата грива не знаеше как да постъпи и преди още да е взел някакво решение, кануто вече минаваше край Бизоновия остров.

Вързаният бе хвърлил един бърз, особен поглед на острова, по чийто бряг водата бе довякла и изхвърлила всякакви стволове и други

дървета, и внезапно — лодката се намираше на една ширина с острова — той се изстреля като пружина, направи един скок и водите на реката го погълнаха.

Прозвучаха две проклетия. Двамата мъже изтеглиха греблата и оставиха кануто да се носи от течението, наблюдавайки вбесено всички движения на водата. Грабнали бързо пушките в ръка, те седяха в кануто, готови да убият беглеца, веднага щом се появи на повърхността.

Но той не се появи. Мъжете загребаха обратно към острова и пристанаха. Никой не изричаше дума, но и най-малкото листенце от широката повърхност на реката не се изплъзваше от техните бдителни очи.

— Негодият се е удавил! — рече най-сетне по-младият от тях. Беше Ел Местисо.

— Отървахме се от него — отговори Мано Сангриенто. — Изобщо си беше безполезно и досадно, дето го помъкна с нас.

— Мълчи, старо! Черната птица щеше да даде много за него, а сега ние няма да занесем дори скалпа му. Но той при всички случаи е мъртъв, защото не може да издържи толкова дълго под водата, а не е излязъл на сушата нито от едната, нито от другата страна — убеден съм в това. Може да е заминал единствено при дявола, но другите двама въпреки това ще ни следват и ще налетят в ръцете ни! Черната птица е напред. Хайде да поемаме, та да го настигнем!

Те размахаха отново весла и продължиха.

Бизоновата грива беше грабнал пушката и вече се канеше да даде знак за тяхното унищожение, но размисли. Команчите се намираха в мирни отношения с белите и той не знаеше какво ще каже Соколово око за едно такова прибързано решение.

След половин час на отсрещния бряг се появиха трима ездачи — двама бели и един индианец.

— О-хiii! — извика индианецът и десетимата команчи мигновено изникнаха от скривалищата си.

— Соколово око ще дойде при своите братя, нека останат на брега! — повели той.

Изведнъж нещо Се раздвижи изпод довлечените в края на острова стволоче. Пленникът, който скочи преди малко от кануто във

водата, се добра въпреки вървите си до сушата и извика, протягайки стегнатите с ремък ръце:

— Татко, Пепе Дормилон!

Канадецът трепна като светкавица.

— Фабиан, дете мое, сине мой!

Той рязко обърна стърчащата над водата глава на плувачия си кон към острова. Пепе и команчът го последваха.

— Санта Лаурета, това е той, той е наистина! Към острова, Боа роз, към острова, та ако ще цялата вода да гъмжи от риба тон!

Минута-две по-късно излязоха на сушата, ремъците на Фабиан бяха прерязани и приятелите потънаха щастливи в обятията си...

---

[1] Goddam! (англ.) — По дяволите! (Б. пр.) ↑

[2] пункс — прерийно огниво. (Б. нем. изд.) ↑

11. КРАЙ БИЗОНОВОТО ЕЗЕРО

На няколко дни езда от хасиендата Дел Венадо на северозапад се простира голяма гора от кедри, дъбове и коркови дървета.

Насред гората е разположен бистър воден басейн, чиято форма почти се доближава до правоъгълната. Дълги гирлянди от сив мъх висят от клоните на кедрите или се прехвърлят в широки була от клон на клон. Широколисти водни растения се полюляват край брега и водни цветя разтварят своите златисти и сребристи чашки под светлината на слънцето.

Това е Бизоновото езеро.

То е получило името си от животните, на които по-рано е било любимо поило. Но близостта на човека е прогонила бизоните и те са се изтеглили, за да потърсят по-усамотени местности. Уединеното езеро обаче и до днес привлича стада диви и полудиви коне, които предпочитат неговите скрити под гъстите сенки води пред откритите брегове на Рио Хила.

От едната страна на езерото хората бяха просекли в гората едно доста голямо пространство, съоръжено с много здрава ограда, с един-единствен вход. Той се затваряше с яки напречни резета. Това пространство бе предназначено за залавяне на диви конски стада и бе построено от вакеросите на дон Агустин Пена.

На брега на езерото, недалеч от това място, се бяха излегнали на земята четиринайсет мъже, дванайсет от които носеха обичайното облекло на вакероси, а двама бяха облечени изцяло в кожи; по кървавите петна можеше да се съди, че техният занаят невинаги е бил миролюбив.

Слънцето така бе обгорило лицата им, че човек не знаеше дали има пред себе си цивилизовани червенокожи, или бели, възприели привичките на индианците.

Двамата мъже бяха ловците на бизони Енсинас и Паскуал, които бяха участвали под командването на Соколово око в похода от Тубак срещу индианските конекрадци.

Разговорът на компанията се въртеше около това приключение.

— И казвам ви, това наистина бяха Дяволите на саваната, които се бяха съюзили с червенокожите — твърдеше Енסיнас. — Жалко само, че ни се изплъзнаха!

— Нима не могат такива печени сиболероси като вас да им излязат насреща? — попита най-младият вакеро, който едва ли наброяваше двайсет години.

— Какво ви идва на ум, сеньор Франсиско! Аз тръгвам неустрашимо срещу бизона, но една гадина като Мано Сангриенто и Ел Местисо е съчетала в себе си сляпата ярост на бивола, хитростта на лисицата, пъргавината на тигъра и силата на лъва. Като прибавите към това и моралното падение на човек, за когото няма нищо лошо и безбожно, добивате представа за едно създание, на което всеки честен сиболеро трябва да се махне от пътя.

— И въпреки всичко аз все пак бих желал да подхвана тупаница с тях.

— Вие? Сторили ли сте го поне веднъж с някого?

— Не!

— Тогава си мълчете в името на вси светии! Та това веднага би струвало скалпа ви!

— Ама нали всяко същество си има своя противник. Няма ли ни един, който да дръзне да се мери с тях?

— Аз познавам само двама или трима, за които това би било възможно.

— Кой са те?

— Господарите на саваната и Тибурсио Ареляно.

— Аа, Тибурсио! Да, ние всички го познаваме. Той е най-добрият растреадор в цялата Сонора и нашият господар много го цени, откак той го отървал от разбойниците. Мисля дори, че нашата доня Росарита също се сеца често за него. Но кои са тези господари на саваната?

— Двама североамерикански ловци, наречени от червенокожите Големия орел и Падащата светкавица. Срегнах ги заедно с Тибурсио в степта, когато следваха експедицията на дон Естебан. Има още един, който не се страхува от Ел Местисо и Мано Сангриенто — команчът Соколово око.

— Толкова ли зле стоят нещата? — попита Франсиско, който мечтаеше да стане герой като прочутите мъже, чиито имена беше чул.

— Зле не, но вярно, сеньор Франсиско. Давам ви думата си, че команчът се наема ей тъй, на шега, с двайсет души като вас! Впрочем той е по следите на разбойниците и не бих се учудил, ако някой път чуя, че наистина се е счепкал с тях!

В този миг всички скочиха от земята.

— Дон Агустин, сеньорита Росарита!

Откъм високите дървета на вековната гора приближаваше представителна върволица коне и порядъчно натоварени мулета, зад които се появиха, следвани от няколко добре въоръжени мъже, дон Агустин и дъщеря му.

Като стигна до езерото, хасиендерото се огледа изпитателно и посочи с ръка мястото, където желаше да бъде построен бивакът. Докато другите се заеха с тази работа, той пристъпи с Росарита към вакеросите, които го поздравиха с радост.

— Енсинас и Паскуал! — възкликна той, видимо приятно изненадан. — Вероятно пак ще имам възможността да чуя за някое приключение!

— Така мисля, сеньор — отговори първият. — През тази година преживяхме в саваната толкова много нещо. Видяхме Ел Местисо, Ти...

— Метиса? Къде? — попита бързо хасиендерото.

— На известно разстояние след Тубак, където бе принуден да избяга от нас и команчите. По-нататък Тибурсио Ареляно с...

— Тибурсио? — поривисто запитва Росарита и по красивото й лице плъзна радостна руменина.

Това бе първата вест за него, достигнала до нея след сбогуването им.

— Къде го видяхте? — осведоми се хасиендерото.

— В степта между Тубак и Апачерията. Преследваше дон Естебан де Аречиса в компанията на Големия орел и Падащата светкавица. После видях и Соколово око, команча, който поръча да ви поздравя, сеньорита.

— Мен? Един команч? — попита тя удивено.

— Да. Той нареди да ви кажа, че при Бизоновото езеро трябва да се пазите от Дяволите на саваната.

— Как стана цялата работа, Енсинас? Впрочем ще ни разкажеш по-късно, когато разполагаме с повече време.

Хасиендерото поведе дъщеря си към палатката, която хората вече бяха опънали за нея.

За него също бе издигната палатка и той тъкмо влезе, оставяйки слугите да се занимават с разтоварването, когато в края на гората се появи още една малка група, която веднага привлече вниманието на всички присъстващи.

Тя се състоеше от двама ездаци и едно товарно животно. Единият от мъжете беше изцяло облечен в карирано сиво, носеше широкопола панамена шапка и на носа очила с кръгли стъкла в златна рамка. Другият беше навлякъл дрехи от щавената кожа на елен рогач и имаше вида на мъж, който е видял много и умее да борави както трябва с добрата пушка.

— Сър Уилям!

— Мастър Уилсън!

— Тук няма да бъдем сами!

— Не ме е грижа!

— Както забелязвам, тук има хора, които се канят да ловят коне!

— Не ме е грижа!

— Дори ако ви отмъкнат Белия бегач на прерията?

— Goddam, аз трябва да го имам! Ако поискат да ми го измъкнат, ще трябва да ги застреляте, мастър Уилсън!

— Няма да го сторя, сър Уилям, защото по този въпрос нищо не е записано в нашия договор.

— Well, в такъв случай ще добавим нов параграф. Плащам ви сто долара повече. Вадете договора!

— За сто долара няма да стрелям по тези хора!

— Двеста!

— Не!

— Well, тогава триста!

— Не!

— Goddam, давам ви четиристотин!

— Не, и за четири хиляди, нито за четири милиона! Що се отнася до стрелбата, нещата ще си останат както си е по договора. Аз се грижа за вашата сигурност и за нищо повече. Трябва да се представим на тези хора!

— Тогава елате!

Те приближиха до по-голямата палатка, от която бе излязъл забелязалият ги дон Агустин.

— Сеньор — поде Уилсън, — това е сър Уилям Уолърстоун от Лондон. Мога ли да му назова вашето име?

— Казвам се Агустин Пена, а тези гори и савани принадлежат към моята хасиенда!

— Не ме е грижа! — изръмжа лордът, като хвана очилата с палеца и показалеца на дясната си ръка и се вгледа любопитно в хасиендерото. — Виждали ли сте Белия бегач на прерията?

Дон Агустин веднага разбра що за птица има пред себе си.

— Не, сър, не съм го виждал, но се надявам, че той ще навести моя корал — отговори усмихнато. — Желаете ли да бъдете дотогава мой гост?

— Гост? Но^[1], това не е вписано в моя договор. За такива неща този мъж тук има грижата за мен!

— Той сигурно е вашият майордомо?

— Майордомо? Какво е това?

— Управител на имение — преведе Уилсън.

— Майордомо или управител, не ме е грижа! Аз искам Бегача на прерията, а не някакъв си там майордомо!

— Позволете, сеньор Пена, да разпънем палатката си! Аз се казвам Едгар Алан Уилсън и съм водач на този лорд от Стара Англия.

Дон Агустин кимна в знак на съгласие и се обърна към дъщеря си, която се приближаваше.

— Сдобихме се с компания, Росарита. Това е сър Уилям Уолърстоун, а този — мастър Уилсън. Двамата искат да заловят Белия прериен жребец.

Момичето се поклони и се изчерви, смутено от англичанина, който отново бе уловил очилата си и възхитено я зяпаше през големите стъкла.

— Мастър Уилсън!

— Сър Уилям!

— Коя е тази мис?

— Доня Росарита, дъщерята на сеньор Пена най-вероятно.

— Well! Попитайте я дали мога да я рисувам!

— Вие сте художник, сър Уилям? — попита дон Агустин, който бе разбрал английските слова.

— Художник? Не ме е грижа! Аз пътувам из саваната, за да я рисувам и да заловя Бегача на прерията. Ще нарисувам мис Росарита!

— Веднага щом заловите Бегача, сър! — съгласи се усмихнато хазиендерото. — А сега опънете палатката си, моята прислуга с удоволствие ще ви помогне.

— Не ме е грижа! За тези неща този мъж се грижи — така пише в договора!

Дон Агустин и Росарита се оттеглиха, а англичанинът се настани спокойно на земята и зачака да му бъде приготвена палатката, след което влезе да почине от ездата. Уилсън пък се присъедини към вакеросите и се включи в оживен разговор с Енсинас и Паскуал...

Четири бойни канута на апачите се спускаха по Рио Хила, без индианците да забележат Уолърстоун и Уилсън, които бяха построили нощната си квартира на известно разстояние от влажния бряг и не бяха запалили огън.

Реката скоро направи завой. Апачите пристанаха там за почивка. На сутринта Уилсън пресече завоя и тъй като с конете напредваше по-бързо от апачите, които бяха принудени да следват криволиците на течението, стигна със своя спътник до Бизоновото езеро преди тях. Той реши да задържи англичанина до пристигането на Соколово око с господарите на горите, с които искаше да се запознае.

Съюзените ловци и команчи бяха сигурни, че всички противници са пред тях, и по тази причина можеха да продължат преследването, без да прилагат забавящите ги предпазни мерки.

След първия сърдечен поздрав, при който Боа роз и Пепе се убедиха, че Фабиан не е пострадал физически, канадецът попита:

— Я кажи, сине мой, как се озова на този остров? Ние мислехме, че ще трябва да те освобождаваме със сила.

— Аз отдавна чаках възможност да се спася с плуване и видях в довлечените дървеса скривалище.

— Но ти си бил вързан и можеше да се удавиш! — подхвърли Големия орел, който въпреки силата си потрепери при мисълта, че бягството на любимеца му е могло да завърши с удавяне.

Фабиан се усмихна.

— Разбойниците, изглежда, не знаеха на какво е способен един добър плувец, иначе щяха да ме вържат за кануто. Аз изплувах едва

под дървесата. Те ме последваха до острова, наистина, но сметнаха, че съм се удавил.

— И преди колко време се разкараха оттук?

— Преди повече от половин час.

— Ще ги настигнем! — прозвуча ядно Боа роз. — И тогава няма да ни се изплъзнат, както ти на тях. Защо остана толкова дълго във водата?

— Защото трябваше да се убедя, че наоколо няма врагове. И после, разбойниците можеха да имат друго намерение и да се върнат още веднъж.

Соколово око беше наредил на своите команчи да направят канутата. Той пристъпи към ловците и Фабиан.

— Моят брат е Големия скаут, когото неговите баща и команчът търсеха? — попита, подавайки ръка.

— Това е Соколово око, който ни срещна в Мъгливите планини — представи го Пепе. — Санта Лаурета, мъжага като злато! За един следобед скалпирал единайсет апачи — погледнете, сеньор Фабиан, конят му е накичен с толкова коси, че едва се вижда — и после ни доведе дотук по вашата следа!

С искрено възхищение Фабиан стисна подадената ръка.

— Скаутът вече е чувал да се величае името на неговия червен брат, нека те бъдат приятели! А сега разкажете най-напред какво се случи в планините след моето изчезване!

Големия орел разказа накратко, защото му се искаше да изслуша Фабиан.

— Ами ти как попадна в ръцете на разбойниците? — попита накрая.

— Чух шумолене при ръба на пирамидата и видях да се катери един мъж, когото сметнах за теб или Пепе. А и той ме подведе с отговора си, когато го повиках тихо. Но когато приближи повече, разпознах в него нехранимайкото Мано Сангриенто и замахнах за удар.

— Било е погрешно действие, сине мой. Нали ти бяхме казали, че трябва да стреляш!

— Той беше толкова наблизо, че исках да си спестя куршума, пък и си мислех, че сина му също няма да е далече. Оказа се, че той се изкатери от другата страна и се промъкнал зад мен. Когато замахнах

за удар, Ел Местисо улови ръката ми, пушката излетя и бях заклещен от двамата негодяи.

— По дяволите! Казах си, че трябва да са били двама, защото един нямаше да може да те надвие. Що се отнася до пушката, сине мой, тя не е изгубена, ето я, виси на седлото на коня ми. Но разказвай нататък!

— Мано Сангриенто поиска да ме намушка, ала аз отбих ножа. В битката се претърколихме по платформата и паднахме през отсрещния ръб. Аз изгубих съзнание и когато дойдох на себе си, около мен беше тъмно и влажно. Лежах вързан в някаква лодка и те гребяха по един подземен канал, който се вливаше в Рио Хила.

— И после? Какво ти сториха?

— Нищо. Освен от ругателства, глад и жажда няма от какво друго да се оплача. Те възнамеряваха да ме предадат на Черната птица, който е на път за Бизоновото езеро със своите воини, и вече предвкушаха радостта как ще пленят и вас, понеже и те като мен бяха убедени, че ще намерите дирята ни и ще ни последвате.

— Добре, сине мой, те не са се излъгали, само че уловът ще бъдат те, а не ние! Ето ти ножа и шапката — намерихме ги при пирамидата. А сега трябва да се нахраниш и да изсушиш дрехите си. Ще запалим огън.

Отсреща на брега също се извиха няколко пламъка. Индианците разтапяха на тях смолата, с която щяха да уплътнят канутата си от кори.

Соколово око се приближи до Фабиан.

— Познава ли моят храбър брат дъщерята на белия мъж, който се нарича Пена?

Седналият край огъня Фабиан вдигна изненадано Поглед.

— Червеният ми брат е слушал за Росарита? — и една издайническа червенина се разля по страните му.

— Соколово око говори за нея с един сиболеро, отиващ към Бизоновото езеро, където сеньор Пена ще се появи с дъщеря си, за да залови стадата коне!

Фабиан скочи уплашено.

— Тя ще бъде при Бизоновото езеро? Соколово око, татко, Пепе, ставайте, бързо, трябва да тръгваме!

Команчът се усмихна.

— Нека моят брат изчака, докато канутата бъдат спуснати във водата. Соколово око нареди да предупредят красивата дъщеря на белите!

— И въпреки това трябва да побързаме, за да стигнем навреме!

Този подтик не бе нужен, защото и самите команчи държаха час по-скоро да последват апачите. Не след дълго Бизоновата грива докара до острова първото кану. Соколово око го посрещна със сериозен поглед.

— Бизоновата грива има ръка, която никога не пропуска целта, ала неговият куршум ръждяса в пушката.

— Куршумът на команча улучва, когато трябва да улучи!

— Защо той не е пронизал сърцето на Дяволите на саваната?

— Ел Местисо? — попита смърненият удивено.

— Ел Местисо и Мано Сангриенто са били пленили Големия скаут. Той им се изплъзнал във водата на реката, а пушките на команчите си мълчали.

Бизоновата грива сведе очи. Той едва сега узна какви врагове е пропуснал да минат безпрепятствено, макар да са били в ръцете му.

— Бизоновата грива не познаваше разбойниците! — опита да се оправдае.

— Но той е видял, че те са държали в плен един бледолик, значи няма как да са били добри мъже! Моят брат е извършил голяма грешка, но устата на Соколово око ще я премълчи във вигвама на Умната лисица, защото Бизоновата грива ще си държи очите отворени, за да доведе разбойниците в ръцете на команчите! Мина ли край острова един бледолик с четири очи?

— Той беше тук, а другият бледолик каза, че Соколово око ще дойде.

Едва сега Соколово око се сети нещо, което почти бе забравил. Той пристъпи към тримата ловци.

— Познава ли Големия орел Монтана Уилсън?

— Зная името му. Били сме заедно в територията на сивите мечки, без да се срещнем. Той е голям ловец. Слушал ли е моят брат за него?

— Той го видя и говори с него. Той трябва да предаде неговия поздрав на Големия орел и Падащата светкавица. Монтана тръгна към Бизоновото езеро, за да ги чака там. Той е бил на Бизоновия остров и е

говорил с команчите, които чакаха Соколово око. С него има един бледалик с четири очи, който е голям шаман. Нека моите братя погледнат!

Той разхлаби седлото на коня си и издърпа картината, която показва на ловците с безкрайна гордост.

— Санта Лаурета, това е Соколово око, жив-живеничък! — възкликна Пепе. — Явно при Уилсън има някакъв художник, носещ очила, които команчът нарича очи.

Картината предизвика удивления и Соколово око трябваше да разкаже за срещата си с Монтана.

Междувременно всички канута бяха довършени и индианците се приготвиха за потегляне.

— Моите братя ще седнат в кануто, а Соколово око и Бизоновата грива ще яздат по двата бряга — за да ги пазят и за да потърсят следите, оставени от апачите и разбойниците.

Идеята беше одобрена. Бизоновата грива възседна коня на канадеца и взе коня на мигелета за юздите, а Соколово око се върна на другия бряг. Скоро ездаци и лодки потеглиха.

Големия орел седеше с Фабиан между гребците, под чиито удари плавателният съд се носеше с невероятна бързина. Той беше безкрайно щастлив както и Пепе, че младият граф Де Медиана отново е при тях. Но всички горяха от желание да настигнат враговете и да си разчистят сметките с тях...

Беше ранно утро и вакеросите седяха # с изключение на двама, излезли на разузнаване — на брега на Бизоновото езеро. Двамата сиболероси също бяха при тях.

Компанията говореше за чудатия англичанин и неговата мания — Бегача на прерията.

— Има ли наистина такъв бегач? — попита Франсиско, младият вакеро. — Аз никога не съм го виждал.

— Има естествено — отговори Енсинас, — и не е чудно, че не сте го виждали, защото... колко надалеч, да речем, сте излизали по света?

— От хасиендата Дел Венадо дотук, до Бизоновото езеро. Или може би това не е достатъчно далеч?

— Светът е още малко по-широк, както обикновено казват хората, мой малки ми дон вакеро, и аз мисля, че Белия бегач на

прерията не търчи напред-назад между хасиендата и Бизоновото езеро.

— Толкова изключително животно ли е?

— Ами как! Той е несравним красавец и бегач... ее, казвам ви, той се придвижва в тръс, както най-добрият бегач в галоп!

— Вие виждали ли сте го вече, сеньор Енсинас?

— Да, но само отдалече, макар че и това може да се нарече голямо щастие, тъй като малцина са онези, които са стигнали по-близо до него.

— Той е бял кон?

— Така е.

— Значи и неговите предци са били бели?

— Какво ви скимна! Той изобщо не е бил раждан, няма нито родители, нито родословно дърво.

— Как е възможно?

— И аз не зная, чувал съм, че е бил видян още преди шестстотин години.

Като всички простодушни прерийни и саванни мъже и Енсинас беше пленник на суеверия.

— Но вие сигурно знаете, че конете са докарани от Испания в Америка едва преди триста години?

— Por Dios, ама че умник се извъдихте, сеньор Франсиско! Вие да не би да сте присъствали, когато са дошли? И аз не казах ли току-що, че той не води потеклото си от кон? За какъв дявол са ни вашите испански кранти? Той е на възраст шестстотин години, може би вече на хиляда, и никога не е бил залавян!

— Почти ми се иска да кажа, че аз ще го уловя — заяви Франсиско, начеващият герой.

— Аз лично вярвам, че вие сте единственият, комуто това би се удало, след всичко, което вече сте успели да извършите. Колко диви мустанга сте заловили с ласото си и сте обуздали?

— Досега за съжаление нито един.

— Тогава започнете с Белия бегач и лаврите ще са за вас, ако го уловите. Но трябва да ви кажа, че това още на никой вакеро не се е удало. Копитата на това животно са по-твърди и от кремък. Който го преследва прекалено надалеч, не се връща.

— Нима някой го е преследвал толкова надалеч?

— Един ловец от Тексас, който ми разказа.

— Трябва и вие да ни разкажете. Ей, Сенчес, я дай на сеньор Енсинас няколко глътки мескал; няма по-добро средство за опресняване на паметта от тази напитка!

— Колко умен и мъдър сте вече, сеньор Франсиско! Но трябва да чуете историята ми.

— Какво чакате?

— Преди няколко години в Тексас пристигна един забележителен английски чешит — досущ като тоя дон Уилям — и предложи на най-прочутия ловец там хиляда златни монети, ако му доведе Белия бегач на прерията. Ловецът прие предложението. Набави си изключително бърз кон, най-добрия бегач, който хората знаеха, и препусна по саваната.

— Намерил ли е Бегача?

— Намерил го е, казвам ви, и това не било само някаква случайност, а чисто и просто неимоверно щастие.

— И го е преследвал?

— То се знае! Преследвал го с високо размахано ласо, преминал през пропасти, прескачал скали, плувал по реки, летял из просторни равнини. Конят му бил бърз като вятъра и Белия бегач всеки миг губел от своята преднина.

— С какво удоволствие го слушам! Сигурно му е метнал примката на врата!

— Почакайте малко, сеньор Франсиско! Като ви казвам, че Бегача губел от преднината си, това не означава, че се е оставил да го заловят. Той изоставал, защото постоянно се обръщал назад, мятайки на преследвача си поглед, от който бликали гибел и смърт. И въпреки това тексасецът го следвал, макар да бил чувал, че Бегачът не е кон, а Духа на саваната, който препуска из степта само за да заблуждава хората. Той мислел единствено за хилядата златни монети и продължавал да язди ден и нощ. Преднината ставала все по-малка, ала въпреки това ловецът не стигнал толкова близо, че да може да използва ласото си. Настанала нощ и конят му започнал да се уморява.

— Но как е могъл да следва Бегача в тъмната нощ?

— Първо, Бегача е бял кон, бял като мляко, който дори в мрака е различим за доброто око, и второ, неговите копита, чаткащи в галоп по каменистата земя, оставяли четири огнени дири в нощта.

— Por Dios, никога не съм чувал да изскача огън изпод копитата!

— Аз също, ама нали затова Бегача е Духа на саваната! Трябва да било към полунощ, когато ловецът най-сетне го стигнал. Той размахал ласото и когато понечил да го метне... в ръката му нямало нищо — дори възелът в издигнатата част на седлото се бил развързал и изчезнал. Бегача хвърлил такъв къч със задните си копита в гърдите на коня на тексасеца, че той рухнал мъртъв на земята. После ловецът чул призрачното животно да препуска някъде в нощта. Останал край трупа на коня си, докато се развиделило. Тогава видял, че се намира на ръба на пропаст, дълбока стотици стъпки. Бегача бил скочил долу, без да се нарани, и сега пасял във високата трева. Това е историята, която ми разказа тексасецът, когато се върна от този лов — пеша и каталясал до смърт.

В този момент палатката на англичанина се разтвори, чудатият лорд излезе и се отправи към края на гората, където пасяха трите коня. Там лежеше и Уилсън.

— Мастер Уилсън!

— Сър Уилям!

— Бих желал да претърся околността, за да видя дали няма следи от Белия бегач. Оседлайте ми коня!

— Да ви оседлая коня? Такова нещо не е вписано в договора. Аз да не съм ви грум^[2]!

— Well, тогава ще си го оседлая сам!

Сър Уилям възседна животното и навлезе, воден от добре въоръжения Уилсън, без всяка предпазливост в гората. Те стигнаха до един канал, чрез който Бизоновото езеро предоставяше водите си на Рио Хила. Англичанинът дълго оглежда извисяващия се исполински кедър.

— Мастър Уилсън!

— Сър Уилям!

— Разпънете походния ми стол на това място тук! Искам да нарисувам това дърво за папката си!

— Сторете го сам! Аз междувременно ще претърся в интерес на вашата сигурност околността!

След известно време той се върна и се излегна в тревата край разгънатия статив. Англичанинът рисувахе, а американецът бленувахе. Но същевременно на уестмана не се изплъзвахе и най-

малкият шум, който да подсказе за близостта на някое враждебно същество.

Внезапно той скочи и застана пред рисувача с готова за стрелба пушка, за да може да го закриля с тялото си.

— Сър Уилям!

— Мастър Уилсън!

— Идва ездач!

— Не ме е грижа!

— Той е бял!

— Това си е ваша работа. Така пише в договора!

— Стой, кой сте вие? — викна Уилсън с пръст на спуська.

Приближаващият спря и сведе пушката си.

— Добър приятел. Махнете пушкалото си. Сам съм!

Уилсън свали оръжието. Непознатият дойде по-близо.

— Кой сте? — повтори Уилсън въпроса си.

— Името ми е Педро Диас. Можете ли да ми кажете дали дон Агустин Пена се намира край Бизоновото езеро?

— Там е. Вие откъде идвате?

— От Мъгливите планини.

— Я гледай! Сър Уилям, този сеньор също идва от Мъгливите планини!

— Не ме е грижа!

— Какво правехте там, сеньор?

— Бяхме експедиция, но я унищожиха апачите. Аз съм единственият оцелял.

— Освен тримата ловци, които още се намират там.

— Вие видяхте ли ги?

— Не, но чух за тях. Вие значи сте напуснали планините преди нас?

— Вероятно. Забавих се, понеже конят ми окуця и трябваше да си заловя някой по-добър. Какво чухте за тримата ловци? Изплъзнали ли са се на апачите?

— Не зная. Един команч, Соколово око, се канеше да отива при тях.

— Соколово око? В такъв случай те са спасени! Той сам ли беше?

— Да, но при Бизоновия остров го чакаше отряд негови хора.

— Слава богу, тогава може би са извън опасност! Сеньор, не рискувайте да се отдалечавате много оттук! Апачите идват след мен, за да нападнат Бизоновото езеро!

Той насочи коня към канала и пое към езерото.

— Сър Уилям!

— Мастър Уилсън!

— Апачите искат да ни нападнат!

— Не ме е грижа!

— Но ние трябва да се върнем обратно при езерото!

— Goddam, аз пък трябва да рисувам! Оставам си тук, а вие ще се грижите за моята сигурност!

— В договора вписано ли е, че трябва да рисувате тоя кедър?

— Но. Ще трябва да ви се подчиня!

Той сгъна стола и статива и яхна коня, за да потегли обратно към Бизоновото езеро.

Диас вече беше стигнал до него. Пена стоеше на входа на палатката си и го видя, когато се появи между дърветата.

— Сеньор Диас! В името на вси светии, вие ли сте, или това е вашият дух? — извика той изплашен.

— Аз самият. Мога ли да отседна при вас?

— Да, елате, елате! Росарита, Росарита — викна той, разтваряйки завесата на копринената ѝ палатка, — излез, сеньор Педро Диас от експедицията се върна!

Тя се появи и също се уплаши, като видя убиеца на индианци.

— Идвайте и влизайте, защото трябва да ни разправяте, сеньор Диас! — помоли Пена, като го тикна към палатката, където тримата се настаняха. — Как стоят нещата с експедицията?

— Унищожена!

Баща и дъщеря пребледняха.

— А дон Естебан?

— Мъртъв!

— Кучильо, Бараха, Ороче, Бенито?

— Всички са мъртви. Аз съм единственият, който се измъкна.

— Санта Мадона!

Росарита нададе писък и захлупи лице в шепи.

— А Тибурсио Ареляно?

— Той не е участник в експедицията, по-скоро я преследваше като враг. Младият граф Де Медиана беше още жив, когато напуснах Мъгливите планини, а току-що узнах от един ловец, който е тук при вас, че по всяка вероятност той ще се добере благополучно до родния край.

— Граф де Медиана? Но нали казахте, че дон Естебан е мъртъв!

— Действително! Дон Естебан де Аречиса — или по-точно граф и херцог Де Медиана, както само вие го знаехте — е мъртъв. Той умря след саванен съд като убиец и детепохитител. Но неговият племенник, младият граф Де Медиана, е жив. Аз го оставих в лошо положение — разбойниците на саваната и апачите се канеха да го обсадят. Но при него бяха Големия орел и Падащата светкавица, а и Соколово око, най-храбрият от команчите, ще го подкрепи. Имам ангажимента да ви поздравя от негово име, сеньор Агустин, както и вас, сеньорита!

— Неговият племенник, младият граф Де Медиана? Не го познавам и изобщо не зная нищичко за него!

— Познавате го много добре! Това е Тибурсио Ареляно.

— Тибурсио? — попита дон Агустин сащисан.

— Тибурсио? — възкликна и Росарита, отпусайки ръце. — Значи той е жив. Не е мъртъв?

Руменината се върна в страните ѝ, а очите ѝ започнаха отново да блестят.

— Нали това казах!

— Разказвайте, разказвайте! — викна хасиендерото. — Трябва нещо ужасно да се е случило!

— Слушайте тогава! И започна.

Те слушаха със затаен дъх думите, с които Диас описваше преживелиците си. Не го прекъсваха и дори когато свърши, в малкото, проветриво помещение задълго остана тихо.

Най-сетне хасиендерото си пое дълбоко дъх.

— Неведоми са пътищата господни. Росарита, бедният растреадор сега е мой, а и също твой господар!

В този миг отвън прозвуча многогласен вик на уплаха. Дон Агустин и Диас побързаха да излязат. Всички мъже бяха грабнали оръжията и гледаха към долния бряг на езерото, където бе изскочил един въоръжен до зъби индианец. Целият му кон бе накичен със скалповете на убити врагове; през живописната, тюрбаноподобна

лента на челото му се виеше кожата на гърмяща змия; в пояса му блестяха томахава и нож за скалпиране, а в дясната си ръка държеше обкована със сребърни гвоздеи пушка.

— Индианец! На оръжие, на оръжие! — разнесоха се викове наоколо.

Привлечен от тях, сър Уилям се измъкна от палатката си.

— Идва някакъв червенокож. Май ще трябва да се бием!

— Не ме е грижа!

Той се върна в палатката.

Индианецът се приближаваше и скоро можаха да различат шарките на лицето му.

— Той е команч, сеньор Пена! — успокои ги Уилсън.

— Да, команч — пригласи Диас. — Няма защо да се безпокоите, сеньорита!

Хасиендерото успокои вакеросите.

— Соколово око, rog Dios, това не е никой друг, а Соколово око! — провикна се един глас.

Това беше Енсинас, който си проби път напред и се завтече към своя червенокож познайник.

— Сиболерото! — викна този. — Искате ли моят бял брат да ми каже къде стои бледаликият, който се нарича Агустин Пена?

— Чернобрадият мъж до палатката!

Индианецът долетя в галоп, закова коня и сведе пушката. — Соколово око, команчът, идва да поздрави своите бели приятели. Този бял сеньор Агустин Пена ли се казва?

— Да — отговори хасиендерото.

— Не е ли дошъл при Бизоновото езеро Педро Диас, индианският убиец?

— Аз съм този!

— А един мъж с четири очи, който...

Той спря по средата, защото съгледа Уилсън и неговото присъствие отговори на въпроса му. После видя Росарита, която се бе оттеглила боязливо при входа на палатката си. Скочи бързо от коня и се намери пред нея.

— Соколово око, команчът — продължи, — трябва да даде на красивата дъщеря на белия този пръстен като знак, че Тибурсио, Големия скаут, е още жив!

Това бе пръстенът на Фабиановата майка, получен от Аречиса. Тя го взе с треперещи пръсти от ръката на Соколово око. После команчът се обърна към хасиендерото.

— Дон Агустин, Убиеца на апачи и Монтана нека дойдат на съвещание със Соколово око!

Без изобщо да чака покана, той пристъпи пред тях в палатката, но там предпочете да остане прав, вместо да седне.

— Убиеца на индианци по някоя следа на апачите ли е дошъл до Рио Хила?

— Не.

— Да е видял Монтана бойните канута на чакалите във водата?

— Не.

— Разбойниците на саваната са се присъединили към кучетата на апачите. Те се крият в Рио Хила — там, където тя пие водите на Бизоновото езеро. Но зад тях са спрели войните на команчите с Големия орел, Падащата светкавица и Големия скаут. Тибурсио искаше да тръгне да предупреди бледоликите, ала Големия орел вече не може да се раздели с него.

Дон Агустин се изплаши за дъщеря си. Не беше и мислил, че опасността е толкова близо.

— Какво ще каже моят червен брат, как да постъпим?

— Той няма да каже нищо. Той иска първо да чуе гласовете на бледоликите.

— Не бива да ги допуснем да приближат. Трябва да ги изпреварим. Заедно с моите вакероси ние сме осемнайсет мъже...

— Лорд Уолърстоун не го бройте — намеси се Уилсън.

— Е, добре, значи седемнайсет. Колко команчи има при себе си червеният ми брат?

— Десет.

— Кое то означава, че сме общо трийсет мъже. Ами апачите колко души наброяват?

— Соколово око не може да види техния брой, тъй като тръгна към белите, а не към врага, когато видя следите на апачите.

— Ако ги нападнем неочаквано, вероятно ще трябва да броим по няколко неприятели на бял. С колцина би се заела ръката на Соколово око?

Команчът отметна платнището на входа и посочи коня си.

— Тези скалпове команчът взе сам за половин слънце! — отговори гордо.

Хасиендерото го погледна невярващо.

— Той казва истината — потвърди Уилсън.

— Тогава тази нощ ще ги нападнем. Нека Соколово око каже това на своите и да ни прати човек, който да ни отведе до враговете. Като ги притиснем между два огъня, те със сигурност ще бъдат унищожени.

Другите двама дадоха съгласието си. Соколово око обаче излезе вън на открито и огледа околността.

— Команчът няма да го стори — отговори, като се върна.

— Защо?

— Той ще улови чакалите, както бледоликите залавят конете на саваната — заяви, посочвайки корала. — Апачите ще разставят стражи, които ще забележат приближаването на бледоликите. Битката няма да ги изненада и те така ще се прикрият, че ще избият мнозина от белите.

— Това е вярно — съгласи се Диас. — Един индиански бивак трудно може да бъде нападнат незабелязано.

— Пък и когато слънцето залезе, апачите ще пратят съгледвачи към Бизоновото езеро.

— Тогава нека моят червен брат каже какво да правим!

— Команчът смята, че Ел Местисо ще дойде още по слънце, за да огледа лагера на бледоликите при Бизоновото езеро. Той ще го намери на мястото, опасно от оградата.

— А защо?

— Нека брат ми остави команча да говори. Той не бива да види Убиеца на индианци, Монтана и мъжа с четирите очи. Той ще реши да нападне мястото по време на утринния полъх...

— При това положение той ще ни унищожи — рече Диас. — Той няма да проникне през входа на корала, а ще предприеме атаката си от дърветата, които извисяват върхари околоръст ограждението.

— Убиеца на индианци е храбър воин, нека той прави каквото иска, но по-напред да чуе гласа на команча! Ел Местисо иска да отвлече красивата дъщеря на белите воители. Той няма да се съгласи да заговорят куршумите, които биха могли да я улучат, а ще проникне през портата на корала. Но вътре той няма да намери бледоликите, а

само техните вигвами, и когато поиска да се върне, мястото ще бъде затворено и от дърветата ще загърмят пушките на бледоликите и команчите. Ако той види, че белите са сигурни, няма да се промъкне с краката на котката, а ще дойде до Бизоновото езеро с канутата си. Нека моите бели братя бързо пренесат своите вигвами в мястото, което те наричат корал, а красивата дъщеря на бивака нека седне пред колибата си, та разбойникът да я види и да изгуби мислите си!

Планът беше хитър и нямаше как да не дадат съгласието си. Обсъдиха го във всички подробности, после команчът препусна. След изтичането на половин час палатките с всички лагерни принадлежности се намираха в корала. Част от вакеросите изчезнаха — с тях и Диас.

По-трудно беше англичанинът да се склони да изиграе ролята си. Уилсън влезе в неговата палатка.

— Сър Уилям?

— Мастър Уилсън!

— Тази нощ ще бъдем нападнати от диваците!

— Не ме е грижа!

— Те може би ще ни убият!

— Не ме е грижа!

— Вас също, сър Уилям!

— Мен? — Той улови очилата си и се вторачи с широко зейнала уста и всички признаци на безкрайно удивление в събеседника си. — Goddam, мен не! Ами че вие тогава за какво сте?

Бръкна в джоба и извади омърсена и протрита хартия.

— Ето какво е вписано в договора: „Срещу споменатото възнаграждение горепосоченият мастър Уилсън има задължението да закриля и защитава сър Уилям от всички опасности на пътуването, посочени тук: индианци, пантери, ягуари, тигри, мечки от всякакъв вид и големина, гърмящи и други змии, алигатори, жажда, глад, наводнение, горски и саванен пожар.“ Чухте ли, мастър Уилсън?

— Да. Ама писано ли е нещо за бели и метиси?

— Но. Не съм го отбелязал, защото те не биха ми донесли опасност.

— И въпреки това нападението ще бъде ръководено от един бял и един метис!

— Well, в такъв случай ще включим допълнително тези хора в договора!

— Няма начин.

— Тогава оседлавам и си тръгвам!

— И няма да се сдобие с Бегача на прерията!

— Goddam, това е вярно! Мастър Уилсън!

— Сър Уилям!

— Ще останете ли, ако за тази нощ ви освободя от нашия договор?

— Аха, схващам какво искате!

— Какво?

— Вие отдавна имате мерак да нарисувате едно индианско сражение!

Хитрият янки много добре знаеше как да подхване своя човек.

— Ех, така си е! Значи ще останете, ако ви освободя?

— Ако се биете наравно с другите!

— Well, ще го сторя!

— Запишете тогава споразумението в моя екземпляр!

Той измъкна подобен лист, върху който англичанинът нанесе исканата забележка.

По-късно двама мъже се запромъкваха от Рио Хила към Бизоновото езеро през най-гъстата част на гората. Те стигнаха незабелязано, както си мислеха, крайнината на гората и обследваха околността на езерото.

— По дяволите, ама че непредпазливец е тоя Пена! Чувал ли си някога, старо, да се разполага бивак в корал?

— Защо не? Там той се мисли за по-сигурен, отколкото на открития бряг. Ловът на коне не е започнал, така че там може да се изтяга в палатката си по-удобно, отколкото другаде!

— Всъщност давам му право, но... хмм, трябва да видим с колко хора разполага. Ела!

Те се промъкнаха с голяма предпазливост до оградата на корала и се покатериха на един гъсто зашумен дъб, през чиито клони обгърнаха с поглед мястото.

— Ето я седи си и вие китка! Старо, ще дойда да я взема, та ако ще и само два дена от живота ми да остават. Ел Местисо се нуждае от жена и това ще бъде тя!

— Ел Местисо е изкукуригал! — разгневи се Мано Сангриенто.

— Тихо, старо, ако не искаш да опиташ ножа ми! Твоята част от грабежа ще си получиш. Десет вакероси, Пена и дъщеря му... необходимо е само да влезем — другото е леснотия.

— Това е вярно! После ставаме господари на Бизоновото езеро, залавяме конете на хасиендерото и се стаяваме, докато дойдат господарите на саваната. По-лесно никоя работа не ни се е удавала!

Те се смъкнаха надолу и изчезнаха в посоката, от която бяха дошли.

Соколово око влезе в палатката на хасиендерото, който бе изненадан да види толкова скоро команча.

— Соколово око!

— Команчът наблюдаваше Дяволите на саваната — те седяха на едно дърво и зяпах дъщерята на бледоликия. Ще пристигнат през портата, както команчът каза. Хоуг!...

Денят мина, настъпи нощта. Дълбока тишина цареше над езерото и неговата околност. Стражевият огън полека-лека догоря, и саванната жаба, която се чува едва след полунощ, надигна своя дълбок, мощен глас.

Откъм водата на канала се разнесе тихо, едва доловимо плискане и четири тъмни канута спряха едно зад друго под дърветата на гората.

Тъмни силуети се запромъкваха начело с Метиса и баща му по периферията на гората към корала. Във всяко бойно кану остана по един боец за стража. Другите изчезнаха нечуто зад палисадата.

— О-хiiii, о-хiiii! — проехтя внезапно бойният вик на команчите.

Четири фигури скочиха в канутата... Броени минути по-късно те се затичаха към корала със скалповете на апачите в пояса.

Едва бе прозвучал викът и от другата страна на палисадата просветля. Големи снопове горящи клони прелетяха в ограждението, където апачите стояха стъписани от внезапния вик на врага пред празните палатки.

Огньовете осветиха корала и от всички страни веднага последва залп, създавайки голяма бъркотия сред изненаданите апачи. Те се втурнаха един през друг към корала. Той обаче се оказа залостен отвън.

— Напред! — изтътна мощният глас на канадеца и през оградата наскачаха тъмните фигури на бели и команчи.

Твърде малко пушки се насочиха към тях. Апачите се събраха в малка плътна група.

— Къде е Ел Местисо? — провикна се канадецът, прониквайки сред все още държащите се на краката си врагове.

— И Кървавата ръка, негодяят? — обади се Пепе.

Покрай тях прелетя Соколово око. Неговите остри очи видяха този, когото търсеше.

— Умната лисица изпрати Соколово око да вземе скалпа на Черната птица, вреццата баба.

Томахавката му изсвистя отдолу нагоре в брадичката на вожда и той полетя към земята. Наблизо се бяха вкопчили Фабиан и Ел Местисо.

— Лешоядите ще изкълват сърцето на разбойника!

Команчът заби ножа си между плешките на престъпника, който рухна с гъргореене на земята.

— Соколово око! — чу се гласът на канадеца. — Тук е старият! Дарявам косите му на Умната лисица, на когото моят брат да ги отнесе!

Там, откъдето се разнесе гласът, лежеше на земята вързаният Мано Сангриенто.

Нито един от апачите не беше се изплъзнал — от нападателите жив беше само Кървавата ръка, но и за него нямаше никакво спасение. Планът на команча се бе оказал превъзходен и бе довел до тотално унищожение на враговете.

На светлината на огъня последва сцена на поздравления, по-жива от която не би могло да се измисли. Фабиан още не бе имал възможност да говори с дон Агустин. Сега той пристъпи към него.

— Дон Агустин!

— Тибур... por Dios, прощавайте, екселенсия, не можах да се...

— Къде е сеньорита Росарита? — прекъсна другият извинението.

— В гората.

— Сама?

— Под закрилата на Енсинас.

— Знаят ли вакеросите мястото?

— Франсиско беше там.

— В такъв случай ще ме извините, дон Агустин!

Той се затича към вакеросите, които се бяха заели да се превързват един друг.

— Сеньор Франсиско, знаете ли къде е сеньорита Росарита?

— Да.

— Водете ме при нея!

Дебютиращият герой, който се бе държал толкова храбро, че дори отнесе няколко леки рани, закричи напред. Дълбоко в гората имаше малка полянка и на нея за Росарита бе построена колиба, в която тя очакваше под закрилата на неустрашимия сиболеро изхода от битката. Чула стрелбата и крясъците на боя, тя не можеше и да помисли за сън. Беше се изправила при входа на колибата и се мъчеше да отгатне резултата от сражението.

По едно време изстрелите престанаха.

— Сеньор Енסיнас, дали сме победили?

— Сигурно, защото виковете на апачите бяха яростни, а не победни.

— Но навярно и ние имаме мъртви и ранени — угрижи се тя. — Трябва да тръгвам, трябва да отида при татко и да видя дали не му се е случило нещо. Водете ме при него, Енסיнас!

— Нямам право, сеньорита! Вашият баща заповяда да чакаме тук, докато дойде или прати вестител. Чуйте, това са стъпки!

Един мъж си проби път през храсталака. Зад него идваше друг.

— Франсиско! Как стоят нещата?

— Победихме, сеньор Енסיнас!

— А татко?

— Жив и здрав, сеньорита!

— Слава богу! Там ли са белите, които се намираха при команчите?

— Всички.

— И Тибурсио Ареляно?

— Той също е налице — отговори от мрака втората фигура и пристъпи напред. — Ще позволите ли да ви го докаже?

— Тибурсио! — извика тя, овладяна от силата на мига, и протегна ръце към него.

Той я обгърна и притегли нежно към себе си.

— Росарита, дали сте си мислела за мен така, както аз за вас — всеки ден, всеки час, всеки миг?

— Да! — прошушна девойката, след което обаче отблъсна леко ръцете му. — Хайде, водете ме сега при татко!

Той я взе за ръка и закрачи с нея към корала. Сиболерото и Франсиско ги последваха.

Когато стигнаха при езерото, изгърмя още един изстрел — последният. Победителите бяха провели съд над Кървавата ръка и куршумът на Соколово око прониза коварното му сърце.

— Команчът ще прибави неговата коса към скалповете на Ел Местисо и Черната птица — рече той, докато отделяше косите му. — Кучетата на апачите ще дадат своите мяса на вълците и чакалите, а воините на команчите ще се върнат при вигвамите си с оръжията и косите на своите врагове!

Неколцина от вакеросите вече издигаха палатките на предишното им място. Белите насядаха със Соколово око край лагерния огън да чуят разказите на героите на саваната. Само за бонансата не бе споменато. Тя си остана засега в тайна...

На другия ден англичанинът стоеше пред палатката си; на лявата си ръка имаше бинт. По време на битката чудакът се бе представил изключително храбро и беше получил дълбока, но неопасна прободна рана.

— Мастър Уилсън!

— Сър Уилям!

— Вече не се мярка никакъв апач!

— Не.

— Well, в такъв случай ще анулираме вчерашната ни клауза!

— Съгласен!

— Следователно вие отново имате задачата да се грижите както преди за моята сигурност! Как стоят работите с Белия бегач?

— Дон Агустин организира днес в чест на своите гости отдавна планирания лов на коне.

— Не ме е грижа!

— И дори ако бъде заловен Бегача?

— Damned^[3], това е вярно! Кому ще принадлежи тогава той?

— На дон Агустин или на този, който го улови.

— Тогава ще го купя.

— В Тексас вие веднъж вече предложихте за него хиляда златни монети. Ще го получите ли тук за тях? Аз не вярвам!

— Well, тогава ще предложи две хиляди!

— И ако и това не помогне? Може би три или пет хиляди, а?

— Goddam, тогава ще го задигнем!

— Такова нещо не е вписано в нашия договор. Но я вижте, идва сеньор Ареляно с двамата ловци! Този Голям орел не е ли мъж, който стъпква двайсет индианци?

— Не ме е грижа!

Канадецът и Пепе се отправиха към корала, а Фабиан пристъпи към англичанина.

— Сър Уилям, дон Агустин ви моли да заемете място на трибуната. Имаме вест, че приближава многобройно хергеле.

— Не ме е грижа!

Той понечи да се върне в палатката си, ала Уилсън го задържа.

— Ами ако с тях е и Бегача! Да се откажете от него ли искате?

— Но, тръгвам с вас!

В края на гората, там, където тя граничеше с корала, беше построено сред клоните на извисяващите се над оградата дървета нещо като балкон, предназначен за зрителите, които искаха да се насладят на пленителното зрелище залавяне на коне.

Палатки, коне и всичко, което би могло да представлява препятствие по пътя на хергелето, бе отстранено. Дон Агустин с Росарита бе заел вече място на трибуната, когато тримата се качиха.

Вакеросите още предния ден бяха организирали хайка в саваната и през нощта все повече бяха свивали кръга около мустангите. В очакване на мустангите всички мълчаха.

От дълбочината на гората прозвуча пронизителното свирене на вакеросите. Екнаха високи, пронизващи викове, които приближаваха от всички страни. Дочу се конско цвилене, което се чуваше все по-силно. Стадото беше вече толкова близко, че можеше да се чуе страхливото пръхтене на животните. Всички обитатели на гората станаха неспокойни — ята птици изхвърчаха с крясъци, кукумявки биеха шумно с криле, объркани в светлината на деня, елени побягваха с пръхтене от своите скрити убежища...

Храстите запращяха, млади дървета застанаха под ударите на конете; свиренето, кряскането и виенето на гончиите стана демонично.

Зелената драперия, окръжаваща поляната, се разтвори, за да пропусне цяло море от преливащи във вълни глави и тела, които с пламтящи очи, изпускащи пара ноздри и развени гриви и опашки летяха пред вакеросите и се понесоха между гората и езерото към корала.

Пред него многоцветното море се заприщи за миг, при което искрящите очи на най-предните животни гледаха подозрително към затулената с клони ограда, ала гончиите не им оставиха никакъв изход.

Един великолепен бял жребец водеше стадото. Той не можа да устои на натиска зад себе си и се втурна с наведена глава към корала... цялото, наброяващо около триста глави стадо нахълта след него.

— Ехей, имаме ги! — разнесоха се викове от трибуната и устата на вакеросите, които побързаха да сложат яките греди-резета.

Един глас се извиси над останалите.

— Това е той, той е, heigh-ho^[4], той!

— Кой, сър Уилям? — попита дон Агустин.

— Goddam, нима не го виждате, Белия бегач на прерията? Белия жребец, когото другите последваха!

Когато усетиха, че са обградени от здрава стена от дървесни стволове, гордите деца на саваната зацвилиха ужасно. Конете търсеха изход, но не го намираха, стрелкаха се объркано насам-натам в пълен безпорядък, очите им изпускаха искри, ужасените глави хвърляха цели валма бяла пяна.

Най-бърз и възбуден от всички беше белият жребец — животно с ненакърнена от нито едно петно белота. Гордото животно се спускаше от единия край на корала към другия и повяляше в гнева си на земята онези от своите другари по нещастие, които не успяваха да избягнат блъсъка на неговите гърди. Широко пространство се образува около хвърчащото напред-назад животно, което разтърсваше бялата си грива и изпълваше въздуха с яростното си цвилене.

— Това животно трябва да бъде освободено или ще умре. То е неукротимо!

— Наистина ли? — попита Фабиан.

Неговите очи заблестяха, а страните му се зачервиха.

— Внимавайте, сеньорес, какво ще направи Тибурсио Ареляно!

В същия миг скочи от трибуната и изчезна в гората.

Лека влажна пара се издигаше над запъхтените животни. Едни се хапеха ожесточено, други риеха земята с копита, трети рухваха,

надвити от безмерната си ярост, на земята като подкосени и повече не се изправяха, най-бесните пък ритаха и хапеха другарите си. После стадото малко по малко — като море от застиваща лава — престана да беснее, яростта бе последвана от обърканост, а тя от най-мрачна безпомощност... дивите обитатели на гората бяха победени.

И тогава между дърветата се чу тръсът на кон. Фабиан приближаваше върху жребеца на команча, екипиран само с ласо.

— Отворете! — заповяда на вакеросите.

— Санта Лаурета, какво се каните да правите, дон Фабиан! — извика Пепе. — Та вие ще бъдете погубен в освирепялото стадо!

Другите също му викнаха да спре, ала резетата вече бяха отстранени и той полетя в корала сред животните.

Белият мустанг още вилнееше напред-назад. Виждайки ездача, той побягна ужасен от него. Фабиан се понесе подире му. В див бяг обиколиха няколко пъти корала. Животните, които се озоваваха на пътя му, биваха изблъскани встрани или събаряни. В един момент Фабиан удари напреко през пространството... ласото се завъртя вихрено над главата му, изсъска във въздуха и обви врата на белия жребец. Белият бегач се стрелна напред, дръзкийт ездач — след него, като поддържаше такъв темп, че ласото да бъде силно изпънато. Сетне рязко извъртя животното си, последва ужасно дръпване... конят на команча падна на колене, ала белият мустанг се търкаляше по земята, биеше с копита около себе си и напразно се мъчеше да се изправи.

По принцип конеукротителят веднага след хвърлянето затяга ласото, но при това диво, изпълнено с енергия животно този метод неминуемо щеше да доведе до неуспех. Фабиан изправи коня си... втори тласък и примката стегна така здраво врата на мустанга, че му отне дъха. Фабиан скочи от коня, държейки ласото силно опънато. Разви от кръста си второ ласо, върза го през муцуната и главата на белия жребец, застана разкراчен над тялото му и преряза стягащия го ремък. Мустангът скочи мигновено. Почувствал за първи път товар на гърба си, той се вцепени от изненада. После обаче започна да се изхвърля високо във въздуха ту с предницата, ту със задницата, мяташе се встрани, въргальаше се по земята... въпреки това ездачът оставаше непоклатим върху него. Тогава жребецът се втурна в дива, сляпа ярост околоръст корала.

— Внимавайте, сеньорес! — викна Фабиан.

Един мощен натиск на бедрата, опване на ласото... белият мустанг полетя напреко през заграждението и с един невероятен скок преодоля оградата. За миг-два се стрелна по поляната, после водите на езерото пръснаха високо над кон и ездач. След минута те се скриха от очите на зяпащите възторжени зрители.

Стадото трябваше да бъде приучено чрез глад и жажда към покорство.

След два часа дръзкият растреадор най-сетне се появи. Яздеше в бавен ход към езерото. Белият мустанг беше обуздан. Всички го посрещнаха с истинска възхита.

— Санта Лаурета, никога не бих могъл да го направя така добре като вас! — рече Пепе.

— Граф Де Медиана е най-дръзкият гранд на Испания — засмя се Големия орел.

— Вие сте най-добрият ездач на Сонора, сеньор Фабиан! — увери го тържествено Диас.

Росарита се усмихваше щастливо на признанието, което любимият ѝ намираше от всички страни.

— Дон Фабиан — осведоми се англичанинът, докато попипваше очилата си с палец и показалец и оглеждаше с жаден поглед изпускащия пара мустанг през големите стъкла, — кому принадлежи това животно?

— На дон Агустин естествено!

— Не ме е грижа!

— Не, то си принадлежи на дон Фабиан — възрази хасиендерото. — Ваше си е, екселенсия, вие много добре знаете защо, пък и бездруго вие го обуздахте!

— Не ме е грижа! Аз трябва да го имам! Той е Бегача на прерията.

— Не ми се вярва дон Агустин да иска да го продаде — рече Фабиан.

— Не ме е грижа! Давам хиляда златни монети!

— И аз не вярвам, че дон Фабиан ще се съгласи да го загуби — откликна Пена.

— Well, давам две хиляди!

— Той не се продава! — отсякоха двамата.

— Три хиляди!

— Нито за пет хиляди! — вриче се Фабиан.

— Не и за десет хиляди — пригласи и хасиендерото.

— Goddam, давам ви колкото поискате!

— Конят е подарък за сеньорита Росарита. Тя ще го язди! — заяви Фабиан.

— Well, с една мис аз не мога да се пазаря! Но след като не мога да се сдобия с Бегача, то няма да рисувам и нея. Мастър Уилсън!

— Сър Уилям!

— Пригответе се. Връщаме се в Лондон!

— Вие, но не и аз! Такова нещо не е вписано в договора. Ще ви отведе до Галвестън в Тексас, пък после може да правите каквото си искате! Само кажете дали сте привършили баталната картина!

— Не ме е грижа и за нея!

Той влезе разстроен в палатката си.

След известно време двамата мъже си взеха сбогом — англичанинът леденостудено, а Уилсън с най-топли чувства към храбрите и прочути мъже, с които бе живял заедно няколко дена.

На другото утро команчите също възседнаха конете, за да се върнат в своите вигвами.

Соколово око беше изпълнил задачата си — носеше на Умната лисица скалповете на Черната птица и двамата прерийни разбойници, а на Мо-ла — „голямата медицина“, нарисувана от англичанина. Беше сигурен, че ще стане вожд и ще може да отведе Цветето на саваната като своя скуав във вигвама си.

— Великия дух каза на Соколово око, че трябва да се върне в родните пасища. Той ще разкаже на своите братя за вождовете на горите и за Големия скаут, който укроти Бегача на прерията, за Диас — Убиеца на апачи, за добрия хасиендеро и неговата красива дъщеря. Нека Добрия дух им даде дълги дни и силна ръка, която никога да не се уморява срещу техните врагове. Хоуг!

Накичен от горе до долу със скалпове, той препусна, следван от хората си.

Другите също не останаха дълго край Бизоновото езеро. Всички те поеха обратно към хасиендата Дел Венадо, където можеха да отдъхнат от неволи и лишения...

---

[1] по — англ.) — Не. (Б. пр.) ↑

[2] грум (англ. groom) — прислужник на господаря при езда и гледач на конете му. (Б. пр.) ↑

[3] Damned! (англ.) — Поврага! (Б. пр.) ↑

[4] heigh-ho (англ.) — ух, уф, ох! Като израз на почуда, досада и пр. (Б. пр.) ↑

Източник: <http://bezmonitor.com>

Издание:

КРАЙ БИЗОНОВОТО ЕЗЕРО. 1999. Изд. Гей-Либрис, София.
Роман. II изд. Превод: [от нем.] Любомир СПАСОВ [Der Waldläufer /
Karl MAY]. Страници: 319. Формат: 21 см. Цена: [Без сведение за
цена]. ISBN: 954-9550-09-5

Der Waldläufer, 1879, Band 70
Karl May — Verlag, Bamberg

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.